

ŽIVOT MILAREPE MILAREPA

Prevod
Zoran Pavlović

GRAFOS • BEOGRAD

Naslov originala:
THE LIFE OF MILAREPA
ŽIVOT MILAREPE

Milarepa je udžbenik i spisak pravila i uputstava kako da se čovek oslobodi Točka rađanja i umiranja i dospe u stanje Nirvane. U njoj se govori: kako, "u jednom Telu i jednom životu", da se postigne prosvetljenje i da se bude izvan toga Točka.

PRVI DEO

Prva glava	
ROĐENJE	7
Druga glava	
MLADOST	17
Treća glava	
RĐAVA DELA	23

DRUGI DEO

Prva glava	
TRAGANJE ZA DARMOM	41
Druga glava	
VELIKA ISKUŠENJA	49
Treća glava	
POSVEĆENJE	77
Četvrta glava	
MEDITACIJA	83
Peta glava	
MEDITACIJA	99
Šesta glava	
MEDITACIJA	115
Sedma glava	
MEDITACIJA	123
Osma glava	
SKLONIŠTA	169
Deveta glava	
NIRVANA	177
Dodatak	
JETSUNOVI UČENICI	231
MOJ BLAGOSLOV SVIMA	235
OPŠTE NAPOMENE	239
<i>Pesnik, svetac i čarobnjak Milarepa</i>	<i>255</i>

O čuda! Dok se nalazio ispred pećine u kojoj je boravio, zvanog Dopapuhk (Stomak kao Pećina) u Nanjanangu, znameniti učitelj Mila Zhepa Dordže (Nasmejani Vadžra), Heruka najviši među svim joginima, bio je okružen svojim velikim učenicima i sledbenicima, probuđenim joginima i velikim Bodisatvama. Tu su bili: Rečung Dordže Drakpa (znameniti Vadžra), Šiva O Repa (Umirujuća Svetlost), Repa Ngandzonga, Repa Sešana, Khira Repa (Lovac), Repa Digoma, Repa Lena, Sangje Kjab Repa (Prosvetljeni Zaštitnik), Šengom Repa (Pustinjak iz Šena), Učitelj Sakjaguna i drugi. Među njima su se nalazile i žene poklonice: Legse Bum (Sto Hiljada Vrlina) i Šen Dormo (Vadžra Šena). U zboru je, takođe, bila Čering Čenga (Pet Besmrtnih Sestara) i ostale dakini koje su postigle božanska tela. Bilo je još bogova, ljudi i žena koji su se tamo sakupili. Učitelj je pokrenuo Točak Svetog Zakona u skladu sa učenjem Mahajane.

U to vreme Rečung je bio u dubokoj kontemplaciji u svojoj ćeliji. Čitavu noć on je sanjao ovaj san: U bajnoj zemlji zvanog Ugajen (Prebivalište Dakinija) ušao je u veliki grad, gde kuće behu izgrađene i pokrivene plemenitim metalima. Stanovnici ovoga grada bili su čarobne lepote, odeveni u svilu i iskićeni nakitom od ljudskih kostiju i dragog kamenja. Nisu govorili, već su se samo radosno smeškali i razmenjivali brze poglede.

Među njima se nalazila sledbenica Lame Tepuhve, po imenu Bharima, koju je Rečung upoznao ranije u Nepal. Nosila je crvenu nošnju i činilo se da je njihov vođa. Kazala je Rečungu: »Srećna sam što si ovde sinovče«. Pozdravivši ga tako, odvela ga je do dvorca načinjenog od dragog kamenja i ispunjenog mirijadama lepota koje ushićuju čula. Smatrala ga je počasnim gostom i postavila pred njega veliku trpezu punu jela i pića.

Onda je rekla: »Ovoga časa Buda Mikjupa, Nepromenljivi, predaje Doktrinu u Ugajenu. Ako želiš da ga čuješ, sinovče, zatražiću njegovo dopuštenje«. Rečung je žudeo da čuje i odgovorio je: »Da, da!« I oni su otišli skupa.

Usred grada, Rečung je video veliki, visok presto od dragog kamenja. Na prestolu je sedeo Buda Nepromenljivi, blistaviji i uzvišeniji nego što ga je on viđao u svojim meditacijama. Učio je Doktrinu usred jednog okeana učenika. Pred tim prizorom Rečunga opi radost i on se poboja da će se onesvestiti. Bharima mu reče: »Sinovče, ostani ovde za trenutak. Moliću dopuštenje«.

Pošla je napred i njena molba je bila uslišena. Vođen njome, Rečung se bacio ničice pred Budom. Molio je blagoslov i da ostane tu kako bi slušao učenje.

Buda ga je za trenutak osmotrio sa osmehom i Rečung je pomislio: »On misli o meni sa samilošću«. Dok je slušao istoriju rođenja i života Buda i Bodisatvi, kosa po Rečungovom telu treperila je i on je verovao.

Na kraju, Buda je ispričao povest Tilope, Narope i Marpe, koja je zapanjivala više od prethodnih, a oni što su je slušali, osećali su kako njihova vera raste.

Kada je završio Buda objavi: »Sutra ću kazivati Milarepinu povest koja je čudesnija od svih koje sam vam ispričao. Neka svi dođu da je čuju.«

Jedan od učenika je kazao: »Ako postoje dela divnija od svih o kojima smo do sada saznali, nji-

hova čudesnost prevazilazi sve granice«. Drugi su rekli: »Vrline koje su nam upravo otvorene plod su duhovnih zasluga nakupljenih tokom nebrojenih rođenja i uklanjanjem obmana i želja. Milarepa je u jednom životu i u jednom telu dostigao jednako savršenstvo«.

Potom onaj prvi reče: »Bili bismo nedostojni učenici ako zbog dobra svih osetljivih bića, ne bismo molili za takvo učenje. Pokušajmo zato da ga dobijemo moleći za njega svim srcem«.

Neko upita: »Gde je Milarepa sada?« Drugi mu odgovori: »On je u Budinom kraljevstvu Ngonge ili Ogmina.« Rečung je tada pomislio: »Zapravo, Učitelj živi u Tibetu i jedini cilj svega što se sada ovde događa jeste da probudi moje oduševljenje. Zbog dobrobiti svih bića i ja ću moliti Učitelja za ovu priču.« Toga časa, Bharima ga uze za ruku i reče mu: »Sinovče, razumeo si!«

Rečung se probudio u svitanje. Osećao je da njegovo unutrašnje opažanje još nikada nije bilo tako lucidno, niti njegova kontemplacija postojanija. Setivši se sna, nastavio je da razmišlja: »Čuo sam učenje Nepromenljivog Bude među Dakinima Uga-jena. Ono je zaista čudesno, ali još je čudsnije susresti poštovanog Učitelja Milu. Bilo je rečeno da Učitelj živi u Ngongi ili Ogminu¹.« I Rečung je prekoreo sebe ovako: »Kako je glupo smatrati da Učitelj živi u Tibetu! To je uzdizanje sebe do njega i ispoljavanje nepoštovanja. Pre svega, Učitelj je Buda u telu, jeziku i duhu i njegova dela su neshvatljivo velika i duboka. A ti, neuka budalo, zaboravljaš da gde god da je Učitelj to mesto je Ogmin ili Ngonga. Onaj koji je učio Doktrinu i svi koji su ga slušali, Bharima i ostali, ukazuju da ću ja moliti Učitelja za njegovu priču. I zaista ću to učiniti.«

Osećajući strasnu odanost prema Učitelju, on mu se molio iz dubine srca i iz same srži svojih kostiju. Dok je bio utonuo u kontemplaciju, u

jednom trenutku lucidnosti video je pet prekrasnih mladih devojaka. Stajale su pred njim noseći krune od cveća i nošnju Ugajena; jedna belu, ostale plavu, žutu, crvenu i zelenu. Jedna od njih progovori: »Priča o Milarepi biće kazivana sutra i mi ćemo ići da je čujemo«.

Druga reče: »Ko će se moliti za to?« Sledeća je odgovorila: »Veliki duhovni sinovi će moliti« — i njene oči su se nasmešile Rečungu.

Mlada devojka je nastavila: »Svako bi bio srećan da čuje takvo čudesno učenje. Biće to prilika da mu se svaka od nas obrati molitvama«. Druga produži: »Dužnost starijih učenika jeste da mole za priповest. Naš zadatak je da širimo i štitimo učenje«. Nakon ovih reči devojke iščeznuše poput duge.

Rečung se tada probudi iz transa. Sunce zore blistalo je na nebu. On je mislio u svom srcu: »Razumeo sam san! To mi Pet Besmrtnih Sestara pokazuju put«.

U budnom stanju svesti, Rečung je pripremio sebi obed, a onda je, zadovoljan i veseo, pošao da nađe Učitelja. Ugledao ga je okruženog monasima, učenicima i svetovnim poklonicima, koji su, svi zajedno, činili šareno mnoštvo. Rečung se poklonio i upitao Učitelja za zdravlje. Ostao je pred njim na kolenima i, sklopivši ruke, uputio mu ovu molitvu:

»Poštovani i plemeniti učitelju, zbog dobra osetljivih bića Bude prošlosti su već odavno ispričale priču o dvanaest zasluga svojih života i druga nepojmljiva dela oslobađanja. Tako se Budino učenje raširilo svetom. U naše vreme srećni tragači imaju mogućnost da ih na putu oslobađanja vode Tilopa, Naropa, Marpa i ostali sveci, čiji životi su nam poznati. O plemeniti Učitelju, obraduj svoje učenike i sve srećnike koji će biti tvoji sledbenici u budućnosti i, na kraju, zbog svih ostalih osetljivih bića koje ćeš povesti na putu oslobađanja; reci nam, milostivi Učitelju, o poreklu svoje porodice, pri-

čaj nam o tvom životu i tvojim delima«. Tako je on molio.

»Ime moga roda je Khajungpo, moje porodično ime je Djosaj, a moje ime je Milarepa. U svojoj mladosti izvršio sam zla dela, u zrelosti sam upražnjavao nevinost. Sada, oslobođen od boga, dobra i zla, ja sam uništio koren delovanja karme i neću imati razloga za delanje u budućnosti. Kazati više od ovoga izazvalo bi plač i smeh. Ja sam star čovek. Ostavi me na miru.«

Tako je on govorio. Rečung se poklonio i obratio mu se ovom molitvom:

»Plemeniti Učitelju, najpre strahovitim samoodricanjem i odlučnošću ti si prozreo skrivene istine. Predavši se svim svojim bićem meditaciji ti si postigao buđenje prema pravoj prirodi stvari i stanju praznine. Oslobođen okova karme, ti si izvan buduće patnje. To nam je svima znano. Zbog toga je velika naša žudnja da čujemo o tvome poreklu iz roda Khajungpo, o tvojoj porodici, zbog čega su te zvali Mila i zašto rđava dela u početku i dobra dela tvoje zrelosti mogu da izazovu suze i smeh. Sažali se na sva osetljiva bića i ne ostani u dubinama ravnodušnosti, preklinjem te; kaži nam čitavu svoju priču. Svi vi, braćo i sestre sa Staze, i vi, svetovnjaci koje je ovamo dovela vaša vera, podržite me u mojoj molitvi!«

Izgovorivši ovo, Rečung se više puta poklonio. Prvi učenici, duhovni sinovi i verni sledbenici takođe se pokloniše, ponavljajući Rečungovu molitvu i moleći Učitelja da pokrene Točak Zakona.

Tada je Poštovani Učitelj govorio kao što sledi:

»Pošto molite tako usrdno i uporno, ja ću vam sada otkriti sve o svom životu. Moje pleme potiče iz velikog roda postira sa severa iz zemlje Uru. Njegovo ime je Khajungpo (Pleme Orla). Moj predak je bio jogin po imenu Djosaj, sin Njingmapa Lama. Nadahnut svojim jidamom, on je stekao veliku moć putim mantra.³ On je, takođe, posećivao sveta mesta i video mnoge svetinje.

Na severu, u Gornjem Tsangu, bio je rado viđen u selu Čungvači. U tome kraju je obuzdao mnoge demone. Njegove moći učinile su ga vrlo sposobnim, te je njegov uticaj i značaj njegovih dela rastao. Ime mu je bilo Khajungpo Djosaj i živeo je u tome kraju mnogo godina. Ko god bi se osećao bolesnim, pozivao bi njega.

Jednom se tamo pojavio užasni demon koji nije mogao da se približi Djosaju, ali kome se niko drugi nije mogao odupreti. Demon je proganjao porodicu koja nije verovala u Djosaja. Ova porodica pozvala je drugog lamu da izvede isterivanje zlih duhova. Demon se, međutim, samo smejaio i izrugivao, nastavljajući da ih muči.

Jedan rođak te porodice verovao je u Djosaja i posavetovao ih da tajno pošalju po njega. Naveo im je poslovicu: »Čak i ugojenog psa treba pojesti ako će to izlečiti ranu«. Oni su poslali po Khajungpo Djosaja.

Ugledavši demona, Djosaj se isprasio i povikao strašnim glasom: »Ja, Khajungpo Djosaj, stigao sam! Ješću tvoje meso i piću tvoju krv!« Dok je govorio, navaljivao je napred. Demon je bio užasnut i povikao je u strahu: »Apa! Ama! Mila! Mila!«⁴ Kada mu se Djosaj primakao, demon je kazao: »Mila ja sam ti se uvek uklanjao s puta, zato mi poštedi život!« Djosaj ga je primorao da se zakune da nikada nikome neće učiniti zla i oterao ga.

Posle ovog događaja svi su ga zvali Mila da bi istakli moć njegovih vrlina, i Djosaj je uzeo to ime kao porodično. Kako se demon više nije pojavljivao, smatralo se da se vratio u neki niži oblik postojanja.

Khajungpo Djosaj se onda oženio i dobio sina. Ovaj je imao dva sina. Starijeg je nazvao Mila Doton Senge (Lav sličan Gospodar Sutra) a mlađeg Mila Dordže Senge (Vadžra Lav). Od toga vremena svaki njihov potomak imao je samo jednog sina.

Mila Vadžra Lav bio je veoma vešt kockar i mogao je mnogo da zaradi kockajući se. U toj oblasti živeo je čovek iz moćne porodice, varalica koji je, uz to, bio vešt u kocki. Da bi ispitao jačinu Mile Vadžre Lava on je jednoga dana počeo igrati male partije. Onda je učinio što je trebalo da bi pobedio. Ljutit, Mila Vadžra Lav je rekao: »Sutra ću ti biti ravan«. »Slažem se«, odgovorio je varalica.

Sutradan je podigao ulog i dopustio da triput izgubi. Tada je kazao: »Sada ja moram tebi biti ravan«. Složili su se da nepovratno stave na kocku svoje kuće, polja i čitavo bogatstvo. Obavezali su se pisanim ugovorom i kockali. Varalica je sve odneo i preuzeo vlasništvo nad dobijenim poljima, kućom i dobrima. Svoju rodbinu postavio je da upravljaju svim tim.

Dvojica Mila, otac i sin, otišli su iz toga kraja. Stigavši u selo Kja Ngatse u Gangtangu, blizu Mangjula, oni se tu nastaniše. Otac Mila Lavu sličan Gospodar Sutra bio je pozivan od ljudi koji su tamo živeli da im čita svete knjige, prinosi svete idole, zaštićuje ih od gradonosnih oluja i da spasa decu od zlih duhova. Pošto je bio često tražen, sakupio je mnoge darove. Preko zime Vadžra Lav je radi poslova putovao na jug Nepala, a leti je odlazio kod pastira na severu. Zbog manjih poslova putovao je između Mangjula i Gangtanga. Na ovaj način otac i sin stekli su veliko bogatstvo.

U to vreme Mila Vadžra Lav zavoleo je seosku devojkicu i oženio se njome. Kasnije su dobili sina kome su dali ime Mila Barjak Mudrosti. On je već gotovo bio odrastao kada je umro njegov ded Mila Lavu sličan Gospodar Sutra. Obavivši sve pogrebne svečanosti, Mila Vadžra Lav nastavio je da se bavi trgovinom. Vremenom je uvećao svoj imetak i postao još bogatiji.

U susedstvu Tsa⁵ bio je čovek po imenu Vorma koji je imao polje dobre zemlje trouglastog oblika. Pribavivši zlata i robe od trgovine na se-

veru i jugu, Mila Vadžra Lav kupio je to polje i nazvao ga Plodni Trougao.

Na ivici ovoga polja nalazile su se ruševine Kuće koje su pripadale njihovom susedu. Mila Vadžra Lav kupio je i njih i udario temelje gazdinske kuće. Dok se kuća gradila, Mila Barjak Mudrosti napunio je dvadesetu godinu.

U Tsa, u plemenitoj porodici Najang, živela je prekrasna devojka po imenu Beli Dragulj. Bila je spretna u domaćim poslovima, a isključiva u ljubavi prema svojim prijateljima i u mržnji prema svojim neprijateljima. Mila Barjak Mudrosti oženio se njome i zvao ju je Najangče Kargjen (Beli Dragulj Najanga).

Posle svadbe izgradnja gazdinske kuće je nastavljena. Na trećem spratu podignuti su žitnica, ostava i kuhinja. Ta kuća postala je najprijatnija u Kja Ngatseu. Imala je četiri stuba i osam greda, pa je tako i prozvana: Četiri Stuba i Osam Greda. U njoj su živeli otac i sin, i bili srećni i poštovani.

Nakon izvesnog vremena, u selu Čungvači sin prvog rođaka Mile Vadžre Lava Jungdrung Gjaltsen daznao je za slavu oca i sina; napustio je svoj kraj i došao u Kja Ngatse sa decom i ženom Kjung Ca Palden (Slavni takmac Khajunga). Oni se tu naseliše.

Mila Barjak Mudrosti doneo je mnogo razne robe sa juga i pošao da je proda na severu, blizu Tigrovog Vrh, i bio je odsutan dugo vremena. Beli Dragulj je bila noseća. Bila je sredina jeseni, godina Vodenog Zmaja pod Zvezdom Pobednicom Osmog Sazvežđa, dvadeset peti dan u mesecu, kada me je rodila. Poslala je poruku mome ocu. Pismo je glasilo: »Ovde u doba žetve, rodila sam ti sina. Dođi da mu daš ime i da proslaviš njegov imendan«. Glasnik mu je odneo pismo i sve ispričao. Moj otac je bio presrećan i uskliknuo je: »To je čudesno! Moj sin već ima ime. U našoj porodici nikada nije bilo više od jednog sina u svakom kolenu. Ovoga moga zvaću Dobar Glas, jer dobar glas

donosi radost. Pošto sam posvršavao svoje poslove, vratioću se odmah«. I došao je kući. Eto, tako sam nazvan Dobar Glas. Moj imendan bio je proslavljen velikom svetkovinom.

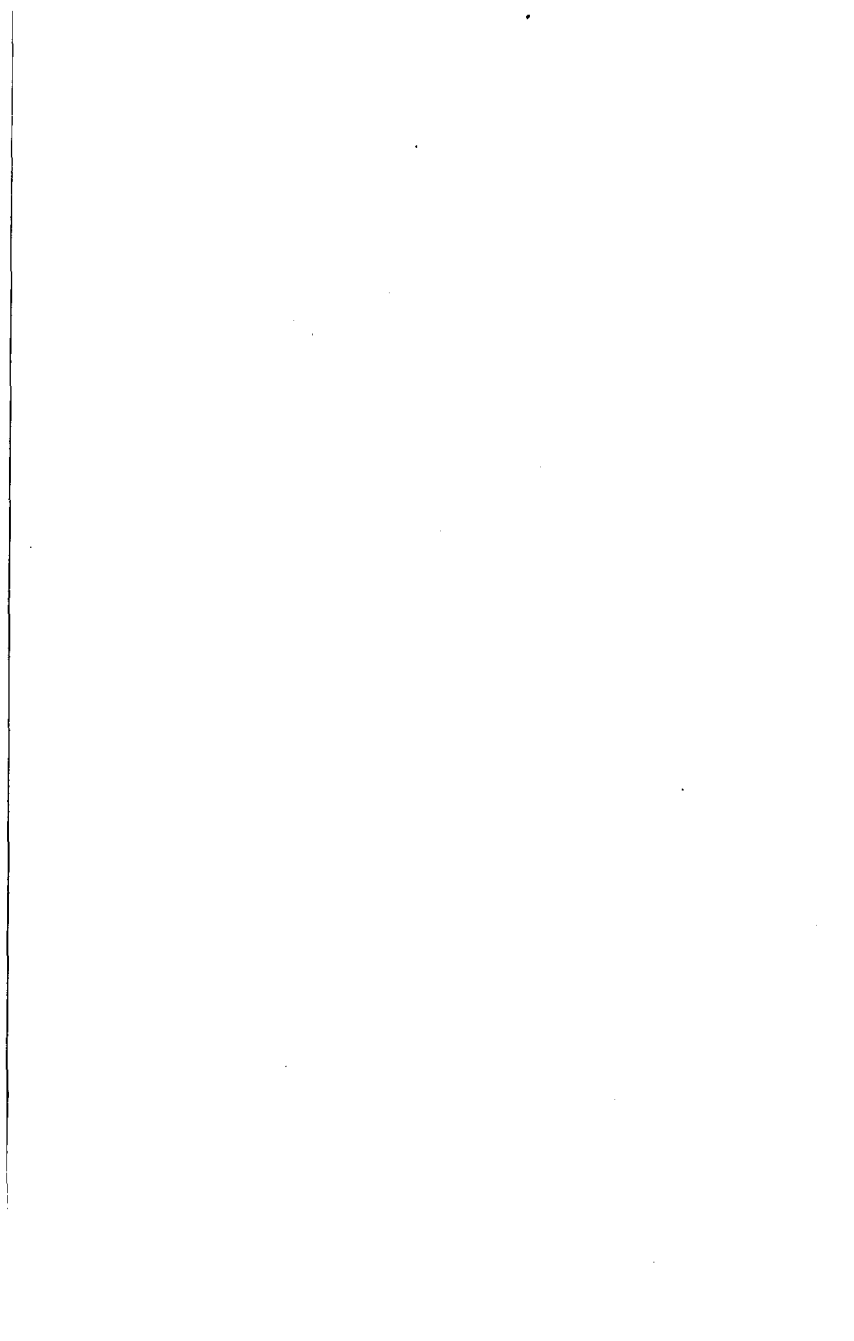
Bio sam podizan sa ljubavlju, nežnošću. Kao dete imao sam mio glas koji su svi rado slušali. I govorilo se: »Dobar Glas je zaista pravo ime za njega!«

Kada sam napunio četiri godine moja majka je rodila devojčicu, koju su nazvali Gonkaj (Srećna Zaštitnica). Nadimak joj je bio Peta i zvali su je Peta Gonkaj (Peta Srećna Zaštitnica). Ja se još uvek sećam naših svilenih kosa, njene boje zlata i moje tirkizne, koja nam je padala do ramena.

U ovoj oblasti naša porodica bila je uvažavana i mi smo bili svemoćni. Zato je plemstvo bilo uz nas, a seljaci u našoj službi. Iako smo imali sve ove povlastice, seljaci su između sebe imali običaj da kažu: »Ovi stranci su se doselili u naš kraj i sada su, eto, veći i bogatiji od bilo koga među nama. Gazdinska kuća, oruđa za rad i zlato ovoga čoveka i žene nešto su što vredi videti«.

Ispunivši sve svoje želje, Mila Vadžra Lav je umro. Njegove pogrebne svečanosti raskošno su obavljene.«

Tako je govorio Milarepa, i ovo je prvo poglavlje koje priča o njegovom rođenju.

Zatim je Rečung kazao: »O Učitelju, ti si doživeo mnoge nevolje posle smrti svoga oca. Kako su ta zla došla na tebe?« I Mila je nastavio:

»Kada mi je bilo oko sedam godina, moj otac Mila Barjak Mudrosti venuo je u strašnoj bolesti. Lekar i čarobnjaci prorekli su mu da neće ozdraviti i napustili su ga.

Njegova rodbina i prijatelji takođe su znali da neće preživeti. I on sam beše se pomirio sa smrću. Moj stric Večiti Barjak Pobede i strina Slavni Takmac Khajunga, i svi naši rođaci, bliski i dalji prijatelji i odabrani susedi behu se sakupili.

Moj otac se saglasio da ostavi svoju porodicu i poslove na brigu starateljima. Utančine napravio je oporuku kako bi osigurao da njegov sin može kasnije dobiti vlasništvo nad svojim nasleđstvom. Pročitao ju je glasno da bi ga svako čuo:

Dajem svima na znanje: pošto se ja neću oporaviti od sadašnje bolesti i pošto je moj sin još dete, ovde su ovlaštenja kojima ga poveravam svim njegovim rođacima i prijateljima, a posebno stricu i strini.

U planini je moja stoka: jakovi, konji i ovce; u dolini su polja, pre svega Plodni Trougao i drugi komadi zemlje na kojima mi sirotinja zavidi; pod kućom su krave, koze, magarad; u potkrovlju su oruđa za rad, zlato, srebro, bakar, slonovača, tirkiz, tkanine, svila i žitnica. Sve ovo čini moje

bogatstvo. Ukratko, ja posedujem toliko mnogo da nemam potrebe da ikome zavidim. Uzmite deo ovoga obilja za troškove oko moje sahrane. Što se tiče ostalog, to poveravam vama ovde okupljenima, dok moj sin ne stasa da bude mogao preuzeti brigu u svom imetku. Njega u potpunosti poveravam brizi i staranju njegovog strica i strine.

Kada ovo dete dođe u doba da može preuzeti porodične odgovornosti, oženite ga sa Zesaj, sa kojom je veren od detinjstva. Neka mu se tada predaju sva dobra bez izuzetka i neka moj sin postane vlasnik svog nasledstva.

Do toga vremena neka stric, strina i bliski rođaci znaju za radost i tuge mojih dvoje dece i njihove majke. Ne vodite ih u bedu. Posle smrti motriću na vas iz carstva mrtvih«. Govoreći ovako, on umre.

Zatim su obavljene pogrebni obredi. Rodbina se složila oko preostalog dela nasledstva i svi, naročito dobronamernici, savetovali su majci: »Beli Dragulju, staraj se o imanju ti sama. Čini kako ti misliš da valja«. Stric i strina su se usprotivili: »Svi su ovde tvoji prijatelji, ali mi, tvoji najbliži, bićemo bolji od njih. Nećemo nanositi nepravdu majci i detetu. Poštujući oporuku, mi ćemo brinuti o imovini«.

Ne obazirući se na protivljenje brata moje majke i porodice Zesaj, stric je uzeo muške haljine, a strina ženske. Ostalo su podelili između sebe. Onda su stric i strina kazali: »Ti, Beli Dragulju, i tvoja deca od sada ćete nas služiti.« Više nismo imali nikakvog prava nad našom imovinom. Preko leta, u vreme radova u polju, bili smo stričeve slugе, a preko zime, kada se prela vuna i tkalo, bili smo slugе strinine. Naša hrana više bi priličila psima, a poslovi magarcima. Umesto odeće, rite od ćilima bile su prebačene preko naših ramena i držale su se zajedno svezane užetom od trave. Radeći bez predaha, naši udovi postali su grubi i ranjivi. Kao posledica rđave ishrane ibednog odevanja, poble-

deli smo i smršali, a naše kose koje su nekada padale u uvojcima tirkiza i zlata, postale su retke i bele, pune gnjida i vašiju. Saosećajni ljudi, koji su videli ili čuli o našoj nesreći, lili su suze. Iza leđa su ružili i proklinjali moga strica i strinu. Kako smo bili pritисnuti bedom, moja majka je rekla strini: »Ti nisi Slavni Kajunga, već Dumo Takdren (Demonka ravna Tigrovima)«. Ime demonka ravna Tigrovima joj je i ostalo.

U tim teškim danima sećali smo se izreke: »Dok je lažni gazda gazda, pravi je najuren iz kuće kao pas«. Ova izreka pogodno opisuje nas, majku i decu.

U vreme kada je naš otac Mila Barjak Mudrosti bio živ, svako, i bogataš i siromah, pazio je jesu li naša lica tužna ili nasmejana. Sada, kad su stric i strina postali bogati kao kraljevi, ta nasmejana ili tužna lica bila su njihova na koja se narod obazirao. Mojoj majci ljudi su govorili: »Istinita je izreka: bogatom mužu sposobna žena, od meke vune dobra odeća«. Pošto više nije imala muža, bilo je kako kaže ta izreka. U prošlosti, kada joj je on bio gospodar i hodao uzdignute glave. Beli Dragulj bila je hrabra i mudra isto toliko koliko i dobra domaćica. Sada je ona slaba i plašljiva. Čak i oni koji su pre služili kod nas, ismevali su nas. Tako su činili u skladu sa izrekom: »Dok jednom ne smrkne, drugom ne svane«.

Roditelji Zesaj su mi dali čizme i novu odeću i govorili mi: »Ne misli da si siromašan dok bogatstvo odlazi, jer ono je prolazno kao rosa na livadi. U prošlosti, tvoji preci kasno su postajali bogati. Za tebe će isto tako vreme obilja ponovo doći«. Tako su nas često tešili.

Najzad sam napunio petnaest godina. Beše u to doba polje koje je moja majka dobila u miraz od svojih roditelja; zvalo se ne naročito lepim imenom. Trede Tenčung (Mali Dlakavi Čilim), ali je ipak davalo bogate žetve. Brat moje majke sam

ga je obrađivao i činio sve što god je mogao da bi povećao prinos sa njega.

On je potajno bio sakupio višak semena, prodao ga i kupio veliku količinu mesa. Od belog ječma umeseno je testo, a od crnog napravljen čang¹ za proslavu koja je trebalo da predstavlja, kako je ujak rekao, zahtev da se Belom Dragulju i njenoj deci povrati njihova baština. Majka je pozajmila čilime i prostrla ih po kući Četiri Stuba i Osam Greda.

Ona je prvo pozvala strica i strinu, prisne prijatelje i susede i sve one koji su znali o oporuci moga oca Mile Barjaka Mudrosti. Mome stricu i strini iznela je čitavu životinju, ostalima prema njihovom rangu, četvrtinu ili trećinu. I dala im je čanga u porculanskim posudama.

Onda je ustala ispred skupa i kazala: »Kada mi se rodio sin, dobio je ime. Kada neko u ovakvom stanju poziva na slavlje uz čang, znači da je čas za razgovor. Imam nešto da saopštim svima ovde okupljenima, stricu i strini i onima starijim koji se sećaju poslednjih reči Mile Barjaka Mudrosti izgovorenih na samrti«. Tako je ona govorila. Njen brat je zatim pročitao oporuku. A ona je nastavila: »Starije ne treba da podsećam na rokove ove oporuke. Do sada, stric i strina su vodili brigu o nama, o meni i deci, u svemu. Danas su moj sin i Zesaj došli u doba kada treba da zasnuju svoju vlastitu kuću. To je razlog zbog koga vas molim da vratite naše posede koji su vam povereni na čuvanje. Neka se moj sin oženi Zesaj i neka preuzme svoje nasledstvo, kako je zapisano u oporuci«.

Strica i strinu koji se nikada nisu slagali, ujediniła je toga dana njihova pohlepa. S naše strane ja sam bio jedini sin, a oni su imali mnogo dece.

Stric i strina zato povikaše na nas: »Vi imate imetak? Gde vam je? Davno, kada je Mila Barjak Mudrosti bio dobrog zdravlja, mi smo mu po-

zajmili kuću, polja, zlato, tirkiz, dzove², konje i ovce. Na samrti on je samo vratio imetak njegovim vlasnicima. Posedujete li vi i komadić zlata? Ijednu uncu masla? Ijedne haljine? Ijedan končić svile? Nismo kod vas videli ni papka nekog govečeta. Ko je napisao tu oporuku? Mi smo bili plemeniti i hranili smo vas kada ste osiromašili i kada su vas svi napustili, da ne biste pomrli od gladi. Pokazala se tačnom izreka: »Lakše je izbrojati kapi vode u reci, nego grabljivca zadovoljiti«.

Izrekavši ovo, stric je bučno uzdisao i duvao kroz nos, skočio je, zotresao krajeve svojih skuta, lupnuo nogom i viknuo: »Štaviše, i ova kuća pripada meni. Dakle, sirotani, gubite se napolje!« On-
da je ošamario svoju majku, a sestru i mene udario rukavom svoje čube³.

Majka je zavalila: »Oče Mila Barjaku Mudrosti, vidi sudbinu svoje porodice! Obećao si da ćeš bdeti nad nama iz carstva mrtvih. Pogledaj nas sada!« Tako je vičući i plačući pala, valjala se po zemlji. Mi, deca, nismo mogli ništa da učinimo, osim da plaćemo s njom. Brat moje majke plašio se mnogobrojnih stričevih sinova i nije se usuđivao da strica napadne.

Ljudi iz sela koji su nas voleli, žalili su nas i nije bilo nijednog a da nije zaplakao. Čak ni naši neprijatelji nisu tada ostali ravnodušni.

Meni su stric i strina rekli: »Tražiš naša dobra a sam imaš previše! Pripremio si gozbu za susede i narod iz sela i toliko proćerdao na čang i meso. Mi nemamo takvog bogatstva. Čak i da umremo, ne bismo ga dali vama, bednici. Ako vas je mnogo, otpočnite rat protiv nas; ako vas je malo, bacajte čini«. Rekavši ovo, odoše. Za njima odoše i njihovi prijatelji.

Moja majka je plakala bez prestanka. Njen brat, roditelji Zesaj i naši prijatelji ostali su pored nje tešeći je: »Ne plači, nema pomoći od suza. Zamoli ponešto od svakog ko je došao na slavlje. Svi koji su ovde daće ti što ti treba, a i stric i

strina će se valjda smilovati i ostaviti ti kakvo parče zemlje«.

Brat moje majke je rekao: »Učini kako ti save-
tuju, a sina pošalji da uči neku veštinu. Ti, majka
i ćerka, možete živeti sa mnom i raditi na mojim
poljima. Uvek je dobro predati se nečemu koris-
nom. U svakom slučaju, nešto moraš učiniti da i
dalje ne bi zavisila od strica i strine«. Majka je
odgovorila: »Lišena svog imetka ja nikada nisam
prosila. Neću da prihvatim od njih kakav mali ko-
mad sopstvene imovine. Progonjeni od njih, mi će-
mo ići prema zvuku bubnjeva i tamo gde se diže
dim⁴; osramotićemo ih. Posle toga ja ću samo da
obrađujem svoje polje«.

U oblasti Tsa, u selu Mithogat-Kha (Nevid-
ljivi Brežuljak), beše Učitelj, čarobnjak iz Njing-
mapa Sekte, veoma tražen po selima, koji je poz-
navao Kult Osam Naga⁵. Majka me je poslala k
njemu da naučim da čitam. U to vreme naši rođa-
ci dali su svakome od nas ponešto od svoje imo-
vine. Roditelji Zesaj donela su mi zalihu ulja i drva
za potpalu, i da bi me ohrabрили poslali su čak i Zesaj
tamo gde sam ja išao da učim da čitam. Moj ujak
je izdržavao moju majku i sestru, te one nisu mo-
rale da prose ili da služe kod drugih.

Zato što joj njen brat nije dopuštao da posta-
ne prosjakinja, majka je radila u kući; jednog da-
na je prela, drugoga tkala. Na taj način ona je
zarađivala nešto novca, što je bilo nužno za nas,
njenu decu. Sestra je radila kod drugih koliko je
mogla, da bi zaslužila hranu i odeću. Ona je tr-
čala za zvukom bubnjeva i tamo gde se vio dim.

Pateći se, gladni, odeveni u rite, i utučeni, nas
troje bili smo nesrećni.

Tako je govorio Učitelj. Kada je završio, svi
koji su ga slušali, bili su duboko dirnuti. Sa bolom
u srcu, ostali su za trenutak bez glasa. Ovo je dru-
ga glava koja priča o najvišem stepenu stvarne
žalosti.

Onda je Rečung upitao: »Učitelju, ti si rekao da si u početku počinio rđava dela. Mogu li da pitam kako si ih izvršio?«

»Nakupio sam grehe bacanjem čini i izazvavši oluju sa gradom.«

»Učitelju, šta te je navelo da baciš čini i izazoveš grad?«

Učitelj je ovako nastavio:

»Dok sam učio u Mithogat-Kha jednoga dana pratio sam svog staratelja u dolini Tsa, gde je bio pozvan da predvodi svadbenu svečanost. Pošto je popio mnogo piva, ne samo ono što sam mu ja nalivao, već i ono što su mu nalivali ostali, on se napio. Mene je bio poslao napred sa poklonima koje je primio. Ja sam takođe bio pijan. Slušajući pevače i sam sam dobio želju da pevam. Imao sam lep glas, te sam pevao i kada sam otišao od njih. Drum je prolazio pored kuće moje majke, i kada sam stigao pred kapiju ja sam još uvek pevao. U kući, majka je pržila ječam¹ i čula me. »Šta je ovo«, rekla je sama sebi. »Zvuči kao glas moga sina. Ali, kako bi on mogao da peva dok smo mi ovako jadni?« I ne verujući svojim ušima, istrčala je na terasu. Prepoznavši me, kriknula je od zaprepašćenja. Njena desna ruka ispustila je žarač a leva varjaču i, ostavivši ječam da gori, zgrabila je štap u jednu i šaku pepela u drugu ruku. Strčala je niz velike stepenice, preskočila preko ma-

lih stepenica, i bila je napolju. Bacila mi je pepeo u lice, udarila me nekoliko puta po glavi i povikala: »Oče Mila Barjače Mudrosti, zar je ovo sin koga se rodio? On te nije dostojan. Pogledaj našu sudbinu majke i sina!« Rekavši to, ona se onesvestila.

Toga časa dotrčala je moja sestra i viknula: »Šta to činiš, stariji brate? Šta se desilo majci?« Njen plač me je osvestio. Trljali smo majčine dlanove i dozivali je po imenu. Brzo je došla sebi i ustala. Uprla je oči pune suza na mene i kazala: »Mi smo najnesrećniji ljudi na svetu, pa je li pravo da ti pevaš? Kada pomislim na to, mene, tvoju staru majku, obuzme očaj i mogu jedino da plačem«. Tada smo svi troje, tužeći glasno, udarili u plač. Ja sam joj kazao: »Majko, ti si u pravu. Ali, ne budi toliko očajna. Učiniću što god ti poželiš«.

»Ja želim da se ti, ogrnut plaštom muškarca, uspneš na konja tako da tvoji stremeni preseku vratove naših gnusnih neprijatelja. Ali, avaj, to je nemoguće. Zato bi ti mogao da im naneseš nesreću lukavstvom. Hoću da potpuno ovladaš magijom i naučiš tajnu razornih čini kojima ćeš prvo uništiti našeg strica i strinu, a onda meštane i susede koji su tako svirepo postupali sa nama. Želim da prokuneš njih i njihove potomke do devedtog kolena. Sada, ti vidi možeš li to da učiniš«.

Odgovorio sam: »Majko, pokušaću. Spremi namirnice i darove za lamu«.

Da bih mogao da učim magiju, moja majka prodala je polovinu polja Mali Dlakavi čilim. Tim novcem kupila je tirkiz zvani Velika Blještava Zvezda, belog konja, omiljenog u tome kraju, po imenu Senge Submej (Neobuzdani Lav), dva snopa štapića boje i dva paketa sirovog šećera koji je ubrzo bio potrošen. Tako je ona završila pripreme za moj odlazak.

Prvo sam otišao da provedem nekoliko dana u karavan-saraju Lhundup u Gangtangu². Tu je stiglo pet mladih ljudi iz dobrih porodica govoreći da do-

laze iz Ngari Dola i da idu u kraj U i Tsang kako bi izučavali religiju i magiju. Predložio sam da im se pridružim, jer sam i ja išao da učim magiju. Oni su se složili. Odveo sam ih u kuću svoje majke u Gangtong i gostio ih više dana. Majka im je potajno rekla: »Moj sin nema snagu volje. Zato ga vi, njegovi drugovi, gonite i terajte da istinski postane iskusan u magiji. A ja ću vas, kada za to dođe vreme, opet pozvati na gozbu i bogato nagraditi«. Zatim smo natovarili snopove sa štapićima boje na konja, a ja sam poneo tirkiz. Majka nas je ispratila deo puta.

Dok su moji drugovi ispijali krčage vina za oproštaj, ona mi je davala mnoge savete. Bilo joj je teško da se odvoji od mene, svog jedinog sina, te me je čvrsto uhvatila za ruku i povukla u stranu. Glasom prigušenim plačem, kazala mi je: »Iznad svega, mislim na našu nesreću i neka se znaci tvoje magije pokažu u selu. Onda se vrati. Magija tvojih drugova i naša nisu iste. Njihova je iz obešti, a naša je ljudi koji su pretrpeli tragediju. Za nju je potrebna nepokolebljiva volja. Ako se vratiš, ne nanevši zlo onima koji su to zaslužili, ja, tvoja stara majka, ubiću se na tvoje oči«.

Ja sam je uveravao u svoju ljubav i zakleo se da ću se osvetiti našim neprijateljima. Kada smo moji drugovi i ja krenuli, ja sam se neprestano osvrtao uzalud se trudeći da ne plačem. Moja majka, koja me je nežno volela, posmatrala nas je sa suzama u očima dok smo odmicali drumom. Jednag trenutka sam pozeleo da se vratim majci. Cini mi se da je nikada više neću videti. Stajala je tako sve dok nas nije izgubila iz vida, pa se vratila kući plačući.

Neki dan kasnije, po selu se počelo pričati kako je sin Belog Dragulja otišao da uči magiju.

Pošli smo putem prema U i Tsangu i stigli do Jakdea u dolini Tsangrong. Tu sam prodao svog konja i boju jednom bogatom čoveku. Platilo mi je zlatom.

Kada smo prošli reku Tsang Po, skrenuli smo prema U. U mestu zvanom Tuhnlok Rakna (Ovčiji Tor Tuhna) susreli smo nekoliko poštovanih kaluđera. Pitao sam ih da li znaju o učitelju u kraju U koji je posvećen u magiju, vradžbine i izazivanje gradonosne oluje. Jedan od kaluđera je odgovorio: »Pored Kjorpa, u Jarlungu, živi lama po imenu Jungton Trogajel (Zastrašujući Osvajač) iz Najanga. On ima veliku moć u magiji i strašnim vradžbinama«. Ovaj kaluđer je bio njegov učenik.

Tako smo krenuli da nađemo Lamu Jungtona i stigili u kraj Kjorpa u Jarlungu.

Kada smo se poklonili pred Lamom, moji drugovi su mu ponudili beznačajne darove, a ja sam mu dao sve zlato i tirkiz. »Pored ovoga, nudim ti svoje telo, jezik i duh« kazao sam. »Moji susedi i izvesni ljudi u mome selu ne mogu da podnesu sreću drugih. Smiluj se i nauči me najmoćnijoj vradžbini koja može da se baci na moje selo. Dotle mi daruj odeću i hranu.« Lama se osmehnuo i odgovorio: »Razmisliću o tome što si rekao«.

Ali on nas nije naučio pravim tajnama magije. Prošla je skoro godina dana i sve što nam je on dao bilo je nekoliko vradžbina i površno znanje raznih formula i korisnih vežbi. Moji drugovi su se spremili za odlazak. Lama je svakome od njih poklonio dobro sašivene haljine od grubog platna iz Lase.

Ja nisam bio zadovoljan. Ove vežbe nisu imale dovoljnu moć da prouzrokuju bilo šta u mome selu. Pomislio sam da bi se majka ubila ako bih se vratio a da moje čini nisu bile delotvorne, i odlučio sam da ostanem. Videvši da se ne pripremam za put, drugovi su me upitali: »Dobri glasu, zar ti ne ideš?« Odgovorio sam im: »Još nisam dovoljno ovladao magijom«. »Ove formule su vrhunska magija i jedino mi vladamo njima. Lama je kazao da ni on nema drugih, i mi u to nimalo ne sumnjamo. Uzalud ćeš tražiti od lame nešto bolje.« Tako su

rekli moji drugovi, zahvalili se Učitelju, oprostili od njega, i krenuli.

Ja sam, takođe, nosio odeću dobijenu od lame i ispratio sam ih idući sa njima pola dana. Na rastanku poželeli smo jedni drugima dobro zdravlje. Oni su pošli u svoj zavičaj, a ja sam se vratio lami. Uz put sam napunio nedra konjskim i magarećim đubretom, kravljom balegom i psećim izmetom za laminu zemlju. Iskopao sam jamu u njegovom plodnom i životodavnom polju i sve to zakopao. Lama koji je stajao na terasi svoje kuće, video me je i kazao jednome od kaluđera: »Od svih mojih učenika Dobar Glas mi je najmiliji i ostaće to zauvek. Dokaz da je on i najbolji jeste to što mi jutros nije rekao zbogom, što se vratio. Kada je došao k meni pričao je da ljudi iz njegovog sela ne mogu da podnesu tuđu sreću. Tražio je da ga naučim magiji i ponudio mi je svoje telo, jezik i duh. Velika je njegova upornost. Ako je njegova priča istinita, bila bi nepravda ne odati mu tajnu crne magije«.

Kaluđer mi je preneo njegove reči. Ja sam se obradovao: »Najzad ću dobiti tajnu prave magije«. I pohitao sam lami. On me je upitao: »Dobri Glasu, zašto nisi otišao?« Ja sam mu onda vratio haljine koje mi je poklonio, bacio se pred njegove noge i rekao mu: »Plemeniti lama, nas je troje, moja majka, sestra i ja. Moj stric i strina, nekoliko suseda i neki seljaci postali su naši neprijatelji. Ništa protiv njih nismo učinili, a oni su nas gurnuli u strašnu bedu. Ja nisam imao snage da se branim. Zato me je majka poslala da učim magiju. Ako se vratim kući, ne osvetivši se našim neprijateljima, ona će se ubiti na moje oči. Nisam otišao kako bih nju sačuvao. Zbog toga te molim za tajne prave magije«.

Rekavši ovo, zaplakao sam. — Lama je upitao: »Na koji način su vas ljudi iz sela povredili?« upitao je on. Ispričao sam kako je moj otac Mila Barjak Mudrosti umro i kako su nam posle njego-

ve smrti stric i strina zadali jada. Tada je i lama zaplakao. Rekao mi je: »Vaša nesreća je zaista velika. Magija koju ja upražnjavam biće ti dovoljna, ali ne smemo žuriti. Za tu magiju meni je nuđeno bogatstvo u zlatu i tirkizu iz Ngari Korsuma na zapadu, ogromna količina čaja, srebra i tkanina iz triju planinskih krajeva Khama na istoku, stotine i hiljade konja, jakova i ovaca iz Džuljula, Dakroa i Kongoa na jugu. Ali jedini si mi ti ponudio svoje telo, jezik i duh. Zato ću proveriti da li je istina to što si mi ispričao«.

U to vreme kod lame je živeo kaluđer koji je bio hitriji od konja i snažniji od slona. Njega je lama poslao u moje selo da proveri celu priču. Kaluđer se brzo vratio³ i saopštio: »Plemeniti lama, Dobar Glas je govorio istinu. Potrebno mu je da izuči mnogo vradžbina«. Lama mi je kazao: »Da sam te odmah naučio magiji, bojim se da bi ti sa svojom tvrdoglavošću učinio da se pokajem zbog toga. Ali sada sam se uverio da si iskren i poslaću te drugom učitelju. Ja znam vradžbine iz Kulta Dza Smedeg Lica⁴, čija moćna Mantra Hum⁵ izaziva smrt, dok Mantra Paht⁶ izaziva ludilo.

U oblasti Nub Khulung, u Tsangrongu, živi lama po imenu Jonten Gajatso (Okean Vrlina) Khulunga, koji je veliki učenjak i čarobnjak. Ja sam mu dao svoju tajnu formulu. Zauzvrat, on me je naučio da prizovem oluju pokretom jednog prsta. Od tada mi smo postali prijatelji i saradnici. Sve one koji dođu kod mene da uče magiju, moram da pošaljem k njemu. One koji idu kod njega da nauče kako se izaziva gradonosna oluja, on mora da uputi k meni. Idi sa mojim sinom i nađi ga«.

Stariji lamin sin zvao se Darma Vanglhuk (Moćni Mladić). Da bi nas opremio za put, lama nam je dao grubog platna i tkanina iz Lase, nekoliko manjih poklona i pismo. Kada smo stigli do Nub Khulunga, susreli smo mladog lamu iz Nuba. Ponudili smo mu sukno i tkanine, kao i poklone i pismo od lame. Ja sam mu sve ispričao o sebi i skreno ga

molio da me nauči magiji. Lama je odgovorio: »Moj prijatelj je častan i ja verujem njegovoj reči. Naučiću te svim vrstama magije. Zbog toga moraš sagrađiti ćeliju na litici ove planine, tako da ljudi ne mogu dopreći do nje«.

Izgradili smo ćeliju visoko nad zemljom, načinjenu od čvrstih greda položenih jedna na drugu. Okružili smo je ogradom od kamenih blokova krupnih poput jakova, ne ostavivši nijedan otvor kroz koji bi neko mogao da vidi ćeliju, niti da nađe sredstvo kojim će nas napasti. Lama nam je dao magičnu formulu.

Proveli smo sedam dana izvodeći čini. Zatim je došao lama i kazao: »Proteklih sedam dana bilo ti je dovoljno«. Ja sam odgovorio: »Kako moja magija mora da deluje na daljinu, molim te da nastavimo još sedam dana«. Lama se složio: »Dobro, produži«. I ja sam tako nastavio.

Četrnaestog dana uveče lama se vratio i kazao: »Noćas će se pojaviti znak oko mandale⁷ da je magija izvršena«. Te iste noći verna božanstva, čuvari zakona, donela su nam ono za šta smo molili: glave i srca trideset petoro ljudi. Rekli su nam: »Već nekoliko dana nas prizivate. Evo vam što ste želeli«. I postavili su one glave oko mandale. Sledećeg jutra došao je lama i kazao: »Od onih koje je trebalo uništiti jedan čovek i jedna žena su ostali neozleđeni. Da budu ubijeni ili pošteđeni?« Likujući, odgovorio sam: »Molim te, ostavi ih da žive kako bi znali za moju osvetu i moju pravdu«.

To dvoje pošteđenih bili su stric i strina.

Prineli smo vernim božanstvima, čuvarima zakona, žrtve zahvalnice i napustili naše sklonište. Ta naša ćelija još uvek se može videti u Khulungu.

Međutim, mene je zanimalo kako je magija delovala u mome selu Kja Ngatse.

Bila je svadba jednog od stričevih sinova. Stričevi sinovi i snahe stigli su prvi sa ljudima koji su nas mrzeli, njih trideset petoro. Ostali gosti bili su

nam naklonjeni. Dok su išli prema stričevoj kući govorili su: »Kada lažni gospodar postane gospodar, pravi biva bačen psima; tako kaže izreka, a ovi nemilosrdni ljudi to dokazuju. Ako magija Dobrog Glasa još nije delovala na njih, moć božanstava čuvara Darne i sama će se osetiti.«

Stric i strina raspravljali su o jelu koje će izneti pred goste i o zdravici koju će održati. U tome času naša bivša služavka, koja se sada nalazila kod strica, posla je da obiđe ždrebe. Ušavši u štalu, umesto mnogih konja ugladala je škorpije, pauke, zmiје, žabe i punoglavce. Jedna škorpija, ogromna kao jak, beše šcepala svojim strašnim pipcima stubove i rušila ih. Videvši to, služavka se, prestravnjena, dade u beg. Samo što je izašla, pastuvi u štali počeli su da skaču na kobile, a one da se ritaju. Pobesneli konji su izjurili iz štale i udarali na stubove kuće koja se onda srušila. Ispod njenih ruševina sin moga strica, snahe i ostali gosti, ukupno njih trideset petoro, ležali su mrtvi. Unutrašnjost kuće bila je pretvorena u oblak prašine i gomilu leševa. Moja sestra Peta, ugledavši svet koji je plakao, brzo je potrčala po majku. Rekla joj je: »Majko, majko! Stričeva kuća se srušila i mnogo ljudi je poginulo. Dođi da vidiš!«

Moja majka je kliknula izvan sebe od radosti, ustala i posla da to vidi. Ugledala je stričevu kuću od koje je ostao samo oblak prašine i začula vrisku seljaka. Koliko srećna toliko i začuđena, ona je vezala komad platna na dugačak štap i mašući njime povikala jakim glasom: »Slava vama bogovima, Lammama i Trostrukom Utočištu!⁸ Dakle, seljaci i susedi, ima li Mila Barjak Mudrosti sina? Ja, Beli Dragulj, obučena sam u dronjke i jedem lošu hranu. U prošlosti, stric i strina su nam kazali: ako vas je mnogo, ratujte sa nama, ako vas je malo, bacajte čini. Da, nas je malo, ali više smo postigli magijom nego brojnošću i ratom. Pomislite na ljude koji su se nalazili u kući i na blago koje je bilo u njihovim srcima. Pomislite na stoku koja se nalazila u

štalama. Uživam u ovom prizoru koji je priredio moj sin. Velika je moja sreća od danas pa zauvek!»

Čak i oni koji su bili kod svojih kuća, čuli su osvetnički poklič moje majke. Neki rekoše: »U pravu je«. Drugi rekoše: »Možda je u pravu, ali njena osveta je previše surova«.

Saznavši kakvim silama su ljudi pobijeni, seljaci su se okupili i govorili: »Nije zadovoljna time što je izazvala ovu kob, već se sada time i naslađuje. Otišla je predaleko. Mučićemo je i istrgnuti joj srce iz grudi«. Stariji ih upitaše: »Kakva korist od toga da je ubijete? Ovo što se dogodilo, delo je njenog sina. Pre svega, morate pronaći njega i ubiti ga. Kasnije će biti lakše ubiti majku«. Tako su se i dogovorili.

Stric je čuo ovaj razgovor i kazao je: »Pošto su moji sinovi i kćeri mrtve, ni ja se ne bojim da umrem«. I on je pošao da ubije svoju majku. Ali seljaci su ga zaustavili, govoreći mu: »Sva ova nesreća zbila se zato što se ti nisi držao zadate reči u prošlosti. Pokušaj li da ubiješ majku pre nego što bude ubijen sin, mi ćemo ti se suprotstaviti«. I seljaci mu nisu dali da išta učini. Onda su skovali zaveru da ubiju mene.

Moj ujak je došao kod majke i korio ju je: »Posle tvojih reči i jučerašnjeg ponašanja susedi se spremaju da ubiju i tebe i tvoga sina. Čemu tvoj osvetnički poklič? Zar ti nije bilo dosta što su vradžbine delovale?« Majka mu je odvrtila: »Nesreća se nije sručila na tebe. Razumem tvoje prekore, ali posle načina na koji su ukrali moja dobra, teško je čutati«. I ne braneći se više, ona je briznula u plač. Njen brat je rekao: »To je istina, u pravu si. Ali ubice bi mogle da stignu, zato se zaključaj«. Posle toga on je otišao. Majka se zaključala u kući i počela da smišlja šta da radi.

Stričeva služavka koja je ranije bila kod nas, slušala je seljake koji su kovali zaveru protiv nas. Ona je bila odana našoj porodici, te je krišom došla mojoj majci da joj javi šta su seljaci odlučili, i da

je posavetuje da bude na oprezu. Majka je pomislila: »Ta odluka pomućuje moju radost«. I ona je prodala preostalu polovinu polja Mali Dlakavi Čilim za sedam unca zlata. Kako u susedstvu nije bilo nikog koga bi mogla poslati po mene, ni kurira, ona je nameravala da sama donese namirnice i kaže mi šta se događa u selu.

U tom presudnom času jedan jogin iz kraja U, koji se vraćao sa hodočašća iz Nepala, pojavio se proseći pred našom kućom. Majka ga je upitala o njegovoj prošlosti. Bio je podesan za glasnika, pa mu je rekla: »Ostani ovde nekoliko dana. Ja imam sina koji je u U i Tsangu, i treba da mu pošaljem neke vesti. Budi tako dobar pa mu ih odnesi«.

Dok je bio tu, ona ga je bogato gostila. Uzela je uljanu lampu i prizivala pomoć: »Ako će moja želja biti uslišena neka lama moga sina i zaštitnička božanstva učine da ova lampa dugo gori. Ako neće, neka se odmah ugasi«. Lampa je gorela dan i noć. Uverena da će joj želja biti ispunjena, majka je kazala joginu: »Jogine, da bi se putovalo preko sveta, odeća i obuća su od velike važnosti«. Ona mu je dala kože i kanapa da opravi svoje čizme. Sama, pak, uzela je da iskrpi njegov iznošeni ogrtač. Ne rekavši ništa joginu, ušila je sedam unci zlata u postavi ogrtača. Preko toga mesta postavila je četvrtast komad crnog platna. Na tom platnu izvezla je zvezde, od grubog konca, koje predstavljahu sazvезде Plejada, ali tako da se spolja ne mogu videti. Zatim je dobro platila joginu, poverila mu za pečaćeno pismo i otpustila ga.

Majka je tada pomislila: »Ne znam šta će seljaci učiniti, moram ih preduhitriti«. Peti je rekla: »Razglasi svima da je onaj jogin doneo pismo od tvoga brata«.

Evo pisma koje je ona napisala, kao da je došlo od mene: »Nadam se da su moja majka i sestra u dobrom zdravlju i da su videle znake magije koju sam izvršio. Ako su neki susedi uporni u mržnji prema vama, pošalji mi njihova imena i imena

njihovih porodica. Pomoću čini biće tako lako da ih ubijem, kao da sa dva prsta bacam komadić hrane u vazduh.⁹ Uništiću ih sve do devetog kolena. Ako se ljudi iz sela još uvek neprijateljski odnose prema vama, dođite i pridružiti mi se. Ja ću zatrti svaki trag toga sela. Iako živim sam, imam bogatstva i namirnica previše. Za mene ne brinite».

Napisavši to, ona je zapečatila pismo. Prvo ga je pokazala svome bratu i prijateljima. Onda ga je ostavila kod brata kako bi ga svi mogli da pročitaju. Posledica toga bila je da su svi naši neprijatelji promenili svoja ubeđenja i odustali od namere da nas ubiju. Čak su uzeli od strica polje Plodni Trougao i vratili ga mojoj majci.

U međuvremenu je u Nub Khulung prispeo jogin. Saznao je da sam ovde i došao je da me potraži. Dao mi je pismo i ja sam se sklonio u stranu da ga pročitam.

»Nadam se, Dobri Glasu, da si odličnog zdravlja. Želja tvoje stare majke da ima sina je ostvarena, i loza tvoga oca Mile Barjaka Mudrosti je osigurana. Znaci tvoje magije su se ukazali selu i trideset petoro ljudi je izginulo u kući koja se srušila. Seljaci su zbog toga sada ozlovoljeni prema nama, majci i kćeri, zato moraš učiniti da padne grad do visine devete cigle.¹⁰ Tada će i poslednja želja tvoje majke biti ostvarena. Ljudi iz sela su se zarekli da će te pronaći i ubiti, a zatim će ubiti i mene. Sa najvećim oprezom bdij nad našim životima. Ako su ti namirnice naizmaknu, pogledaj u oblast okrenutu severu gde ćeš nasuprot crnom oblaku, videti sazvežđe Plejada. Ispod njega su sedam kuća tvojih rođaka. Tamo ćeš pronaći svu hranu koju bi mogao da poželiš. Uzmi je. Ako ovo ne budeš razumeo, ne pitaj nikoga osim jogina koji živi u tome kraju.»

Nisam razumeo šta znači ovo pismo. Kako mi je novac za hranu bio neophodan, a znajući da u tome kraju nemam rođaka, zaplakao sam od jada. Upitao sam jogina: »Ti poznaješ ove krajeve. Reci mi gde žive moji rođaci?« Jogin je odgovorio: »U

središnjoj ravnicu Ngari«. »Zar ne znaš nijednu drugu oblast?« upitao sam. »Znam mnoge, ali ne gde žive tvoji rođaci. Ja sam iz pokrajine U« »Ostani ovde za trenutak. Odmah ću se vratiti«, rekao sam mu.

Otišao sam da pokažem pismo lami i zamolio ga da mi ga razjasni. Lama je pročitao pismo i kazao: »Dobri Glasu, tvoja majka je puna mržnje. Čak i posle smrti tolikih ljudi ona hoće da izazove grad. Ko su tvoji rođaci na severu?« Odgovorio sam: »Ovo pismo ih pominje, ali ja nikada nisam čuo za njih. Pitao sam jogina, ali ih ni on ne zna«.

Lamina žena koja je bila obeležena znakom velikih Dakina, pročitala je pismo naglas i zapovedila: »Pozovite jogina«.

Jogin je došao, a lamina žena je zapalila veliku vatru i dala mu izvrsnog piva. Onda je skinula ogrtač sa joginovih ramena, ogrnula se njime i kazala: »Lepog li ogrtača za duga putovanja!« Govoreći to, hodala je gore-dole. Kasnije je otišla na gornju terasu. Tamo je izvadila zlato iz ogrtača. Zašila je onaj komad platna kao ranije i, vrativši se sa terase, stavila ogrtač preko joginovih leđa.

Pošto je jogina poslužila večerom, pokazala mu je sobu u kojoj će prenoćiti i rekla: »Idi i kaži Dobrom Glasu da dođe pred lamu«. Kada sam došao, ona mi je predala sedam unci zlata. Upitao sam: »Otkuda ovo zlato?« Ona je odgovorila: »Dobri Glasu, imaš opreznju majku. Oblast na severu gde sunce ne sja, znači: joginov ogrtač koga sunce ne probija. Crni oblak koji lebdi, znači: četvrtasti komad platna koji je preko toga zašiven. Sazvežđe Plejada koje će se pojaviti, znači: zvezde izvezene belim koncem. Sedam kuća tvojih rođaka znače sedam unci zlata. To što ti savetuje da pitaš jogina iz toga kraja, znači: zlato je u joginovom ogrtaču, nemoj tražiti drugde«.

Tako je objasnila Lamina žena. A Lama je rekao: »Da, ženo, kažu da si puna lukavstva i to je prava istina«. I on se nasmejao.

Ja sam joginu dao desetinu unce zлата, čime je on bio zadovoljan. Gospodarici kuće dao sam sedam desetina unce. Lami sam dao tri unce zлата i kazao mu: »Vidiš da moja majka traži i oluju sa gradom. Molim te, pronađi je u mome srcu i nauči me«.

Lama je odgovorio: »Ako hoćeš takvu oluju, idi i nadi Jungton Trogajela (Strahotnog Osvajača) iz Najanga«. Onda mi je dao pismo i nešto darova.

Krenuo sam u selo Kjorpo, u Jarlungu. Kada sam stigao pred lamu, položio sam pred njegove noge tri unce zлата, pismo i darove. Objasnio sam mu zašto sam želeo da pošaljem grād na moje selo. On me je upitao: »Jesi li uspeo da izvršiš magiju?« Odgovorio sam: »Uspeo sam potpuno. Pomoću nje sam ubio trideset petoro ljudi. Ovim pismom se traži oluja sa gradom. Molim te, nauči me da je pronađem u svome srcu«.

»Dobro, naučiću te«, kazao je lama i dao mi tajnu formulu. Otišao sam da izvršim obrede u mojoj staroj ćeliji.

Počev od sedmoga dana oblak je napadao magijsku ćeliju, munje su sevale, grmelo je i čuo se glas Marona sa Licem Dza. Ovo me je navelo da poverujem da bih pomicanjem prsta mogao da izazovem grad.

Svaki čas lama me je pitao: »Da bih znao kada treba pustiti grād, reci mi kolika je sada letina u tvom kraju?« Ja sam odgovorio: »Tek klija«. Kasnije sam mu rekao: »Dovoljno je visoka da skrije šumskog goluba?« »A kolika je sada?« pitao je lama. »Klasje je počelo da se svija«, rekao sam. »Onda je vreme da se pošalje oluja«, kazao je Lama. Za pratioca mi je dao glasnika koji je već ranije odlazio u moje selo. Krenuli smo preruseni u lutajuće kaluđere.

U tome kraju stari ljudi nisu pamtili tako plodnu godinu. Tu je davno bio donesen žetelački zakon kojim se zabranjivalo seljacima da žanju kada se to kome prohte. Kada smo stigli, letina je tre-

balo da bude požnjevena sutradan ili dan posle. Ja sam se utvrdio na brdu.

Dugo sam ponavljao vradžbinu i pojavio se oblačić ne veći od vrapca. Bio sam očajan. Prizivao sam božanstva čuvaru poimence. Moja molba se zasnivala na strašnoj patnji koju su nam seljaci naneli. Zbacio sam svoj ogrtač i briznuo u plač. Neshvatljivo veliki crni oblaci iznenada su prekrili nebo. Kao kakva crna masa sručili su se nadole i grad je začas upropastio svu letinu i prekrrio čitavu dolinu do visine treće cigle. Usled bujica u planinama su bile prosečene duboke klisure. Videvši da im je žetva izgubljena, seljaci zakukaše.

Ojednom, dunu silan vetar sa kišom. Meni i mome pratiocu bilo je hladno i mi smo se zavukli u pećinu, čiji je ulaz gledao prema severu. Unutra smo zapalili vatru od tamariska i tu sedeli.

Neki ljudi iz sela bili su u lovu radi mesa za žrtvene zahvalnice. Oni rekoše: »To je Dobri Glas poslao na nas nesreću kakvu niko drugi ne bi mogao da učini. Već je pobio toliko ljudi! Sada zbog njegove veštine od naše prekrasne letine ništa nije ostalo. Da nam padne šaka, iščupali bismo mu srce koje još bije. Svaki od nas pojeo bi komad njegovog mesa i popio gutljaj njegove krvi«.

Tako su govorili, jer je rana u njihovim srcima bila nezalećiva. Spuštali su se sa planine. Desilo se da prođu pored pećine. Jedan starac ih je posavetovao: »Tiho, govorite šapatom. Iz pećine se vije dim. Ko bi to mogao da bude?« »To mora da je Dobar Glas. Nije nas video. Ako ga sada ne ubijemo, on će sigurno uništiti čitav kraj«. S tim rečima, oni se vratili nazad.

Moj Pratilac je kazao: »Idi pre mene, ja ću se pretvarati da sam ti. Kada budem odlazio, reći ću im da je to moja osveća. Naći ćemo se u karavan-saraju Dingri. To je odavde četiri dana hoda na zapad«.

Kako je on bio uveren u svoju snagu i brzinu, ostao je sam i bez straha. Toga časa silno sam

zaželeo da još jednom vidim svoju majku, ali sam se plašio neprijatelja. Hitro sam pobegao prema Njangu. Uz put me je jedan pas ujeo za nogu, te nisam mogao da stignem na vreme na mesto sastanka.

Seljaci su bili opkolili moga druga, ali on se probio kroz njihov obruč i umakao im. Što su ga oni više gonili, on je brže trčao. Ali čim bi bio izvan njihovog domašaja, usporavao bi korak. Oni su ga gađali iz svojih oružja. On im je uzvraćao udarce bacajući se na njih krupnim kamenjem.

Dovikivao im je: »Baciću čini na svakog od vas koji me ugrožava! Zar nisam pobio već tolike ljude iz osвете? Šta je sada sa vašom divnom letinom koja je iščezla? To će se nastaviti ako ne budete dobri prema mojoj majci i sestri! Uništiću čitavu ovu dolinu s kraja na kraj! Oni koji ne budu ubijeni, videće svoje pleme uništeno do devetog kolena. Ako smrt i pustoš pogode ovo selo, to neće biti moja krivica. Čekajte pa ćete videti! Čekajte pa ćete videti!«

Govoreći tako, on je pošao prema ljudima. U strahu, oni su počeli da okrivljuju jedan drugoga: »Ti si za to kriv! Ti si za to kriv!« Svađajući se među sobom, vratili su se u selo.

Moj drug stigao je u Dingri pre mene. Upitao je gazdu karavan-saraja: »Da li je dolazio neko sličan meni?« On je odgovorio: »Ne, nije dolazio, ali svi vi, takozvani jogini, volite da pijete. U sledećem selu održava se proslava uz pivo. Ako nemaš bokal, ja ti mogu pozajmiti jedan«. I on mu je pozajmio drveni bokal, dubok i siv kao lice Jame, Gospodara Smrti.

Moj drug je uzeo bokal i došao u selo, gde se održavala ta proslava. Među gostima na kraju stola nalazio sam se i ja. On je prišao i seo do mene. »Zašto juče nisi bio na mestu sastanka?« upitao je.

»Juče sam išao da prosim. Osim toga, ujeo me je pas, te nisam mogao dovoljno brzo da hodam. Ali ništa, nije opasno.«

Otišavši sa proslave, stigli smo u Kjorpo, u Jarlungu. Lama nam je kazao: »Vas dvojica ste uradili dobar posao«.

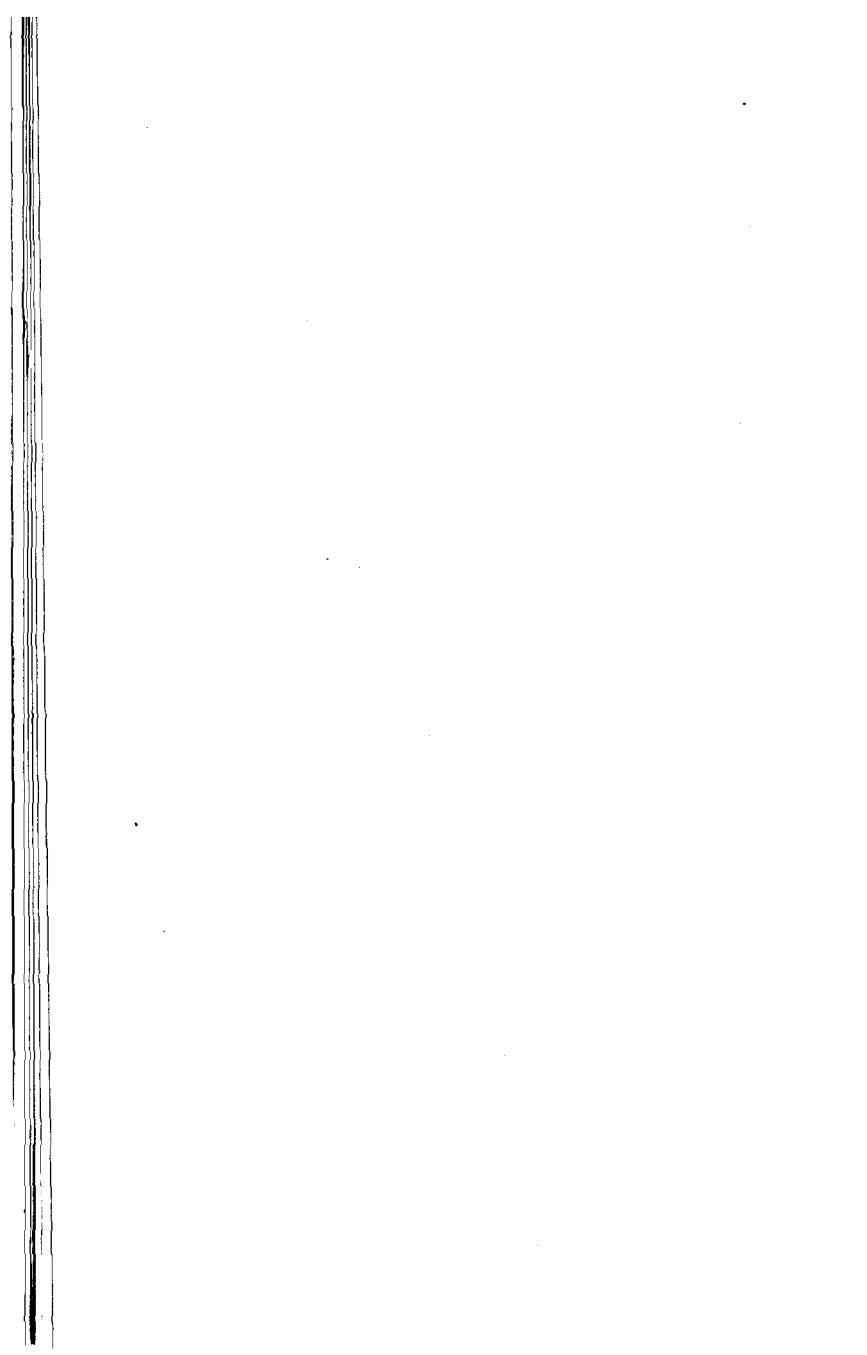
»Niko ovde nije prolazio pre nas. Ko ti je to mogao javiti?«

Lama je odgovorio: »Božanstva čuvari su bila ovde i lica su im sijala kao pun mesec. Zahvalio sam im«. Pričajući o tome on je ispoljio veliku radost.

»Eto, na takav način počinio sam rđava dela i pored toga što sam se već bio osvetio svojim neprijateljima.«

Tako je govorio Učitelj. Ovo je treća glava koja priča o uništenju Milarepinih neprijatelja, i njegovim svetovnim delima.

II DEO

Onda je Rečung pitao: »O, Učitelju, ti si govorio o tome da si izvršio ispravna dela, a nema ništa vrednije od dela posvećenih Darmi. Molim te, reci nam, kako si se susreo sa učenjem?«

I Učitelj je nastavio:

»Bio sam obuzet kajanjem zbog zla koje sam počinio magijom i gradonosnom olujom. Čežnja za učenjem toliko me je opsedala da sam zaboravljao na jelo. Kada bih izašao napolje, hteo sam da budem unutra; ako sam bio unutra, želeo sam napolje. Noću mi san nije dolazio na oči.

Nisam se usuđivao da poverim Lami svoju žalost i čežnju za oslobođenjem. Dok sam se nalazio u Laminoj službi, neprestano sam se pitao na koji bih način mogao doći do pravog učenja.

U to vreme Lama je dobijao namirnice i ostale potrepštine od jednog bogatog zemljoposjednika. Ovaj zemljoposjednik se iznenada bio razboleo od neke strašne bolesti. Lamu su prvog pozvali da ga pregleda. Tri dana kasnije on se vratio ćutljiv i utučen. Upitao sam ga: »Učitelju, zašto ćutiš i zašto ti je lice tužno?« Lama je odgovorio: »Sve stvoreno, nestalo je. Juče je umro moj najplemenitiji dobrotvor. Točak rođenja i smrti žalosti moje srce. Ali, nadasve, ja sam star. Od belih zuba moje mladosti do bele kose starosti, povredio sam mnoga bića zlim činima, magijom i gradonosnom olujom. I ti si, iako

mlad, nakupio mnogo zlodela. Ali magija i grad biće isto na mojoj duši«.

Upitao sam: »Zar nisi, na neki način, tim žrtvama i pomogao da dostignu viši oblik postojanja i zadobiju oslobođenje?«

Lama je odgovorio: »Sva osteljiva bića imaju Budinu prirodu u sebi. Ja znam teoretski kako da ih odvedem ka višim oblicima postojanja, ali kada nastanu okolnosti u kojima moram nešto učiniti, ja se jedino sećam reči i namera. Nemam poverenja u svoju sposobnost da pomažem ljudima. Ali, sada ću da upražnjavam Darmu kako bih se mogao suočiti sa svakom okolnošću koja iskrsne. Ti ćeš morati ili da vodiš moje učenike, kako bih se sam mogao posvetiti vežbi koja vodi ka višim kraljevstvima i oslobođenju, ali ćeš pak sam morati da upražnjavaš Darmu i pomogneš svima nama da postignemo viša kraljevstva i oslobođenje. Dok to traje, ja ću ti pomoći namirnicama i svim što ti bude neophodno«.

Tako mi je bila ispunjena želja i ja sam odgovorio da ću upražnjavati Darmu.

»Dobro onda«, kazao je Lama. »Pošto si mlad a tvoje oduševljenje i vera tako veliki, vežbaj najčistiju od svih Darmi.«

I on mi je dao jaka sa tovarom vunene tkani-
ne iz Jarlunga i rekao: »U selu koje se zove Nar, u Tsangrongu, živi lama po imenu Rongton Lhaga (radost Bogova) iz sekte Njigma. Njegovo poznavanje učenja Dzogčem (veliko Savršenstvo) dovelo ga je do cilja. Idi tamo. Neka ti to učenje bude razjašnjeno kako bi se očistio«.

Sledeći Lamine upute, otišao sam u Nar, u Tsangrong, i raspitao se o onome koga sam tražio. Njegova žena i neki kaluđeri su mu kazali: »Ovo je majčin manastir. Lama Rangton Lhaga nije sada tu. On je u sinovljevom manastiru na planini Gornji Najang«.

»Ja sam glasnik koga je poslao Lama Jungton Trogajel« rekao sam. Pomozite mi da nađem vašeg Lamu.

Ispričao sam im svoju istoriju. Lamina žena je zamolila jednog kaluđera da me odvede Lami, i ja sam se susreo sa njim kod Rinanga u Gornjem Nangu.

Ponudio sam mu jaka i vunenu tkaninu kao darove. Pošto sam mu iskazao svoje poštovanje, rekao sam: »Došao sam k tebi kao veliki grešnik. Podari mi učenje koje će me u ovom životu osloboditi Kruga Postojanja«. Lama je odgovorio: »Ovo učenje Velike savršenosti¹ vodi trijumfu kod korena, kod vrha i trijumfu u plodovima saznanja. Meditirati o njemu danju znači biti Buda u tome danu. Meditirati o njemu noću znači biti Buda te noći. Za one srećne sa podesnom Karmom, koji su ga jednom slučajno čuli bez ikakve meditacije, ovo radosno učenje sigurno je sredstvo oslobađanja. Zbog toga želim da ti ga dam«.

I Lama me je posvetio u njega i uputio.

A ja sam ovako razmišljao: »Ranije sam u vradžbinama postigao velike uspehe za četrnaest dana. Za gradonosnu oluju mi je bilo potrebno sedam dana. A sada je preda mnom način za postizanje prosvetljenja koji je čak lakši od izazivanja grāda i smrti magijom. Ako bih meditirao o njemu jedan dan bio bih očišćen za taj dan; ako bih to činio noću bio bih očišćen za tu noć. Ovim susretom ja sam takođe postao jedan od onih srećnih Bodisatvi, koji behu čuli učenje i ne meditirajući o njemu«.

Mišleći ovako provodio sam vreme bez meditacija, spavajući. I tako je vera ostala na jednoj strani, a ja na drugoj. Kroz nekoliko dana pojavio se Lama i kazao mi: »Kada si mi na početku iskazao poštovanje, pričao si da si veliki grešnik. To je sasvim tačno. Ponosan na svoje učenje, prerano sam ti ga poverio. Ja nisam taj koji te može voditi ka oslobođenju. Idi u manastir Drovo Lung (Dolina Breza), u južnoj pokrajini Lobra. Tamo živi

čuveni Marpa, lični učenik Velikog Učitelja Narope iz Indije, sveca novog tajnog reda i kralja prevodilaca, kome nema ravnog u tri kraljevstva. Ti i on imate karmičku vezu iz prošlosti. Zato moraš da odeš k njemu«.

Kada sam čuo ime Marpa Prevodilac, obuzela me je neizreciva sreća. U toj radosti sva kosa po telu mi je treperila, i ja sam jecao od oduševljenja. Uzevši nešto hrane i knjigu, krenuo sam odmah na put. Jedna jedina misao beše mi obuzela čitavu dušu i ja sam je neprestano sebi ponavljao: »Kada ću se naći pred licem svoga Lame? Kada ću ga videti?«

Noć uoči mog dolaska u Drovo Lung, Marpa je u snu video Velikog Učitelja Naropu. Ovaj ga je blagoslovio. Dao mu je Vadžru (Skiptar) sa pet krakova, načinjenu od lapis lazulija. Istovremeno mu je pružio zlatan pehar pun nektara i rekao mu: »Tečnošću iz ovog pehara speri prljavštinu sa Vadžre, a onda je postavi na vrh Barjaka Pobede. To će se svideti Budama prošlosti i učiniće srećnim sva osetljiva bića ispunivši tako i tvoj cilj i cilj svih ostalih.«

Naropa je zatim iščezao. Sledeći njegove upute, Marpa je oprao Vadžru tečnošću iz pehara i postavio je na vrh Barjaka Pobede². Tada je Vadžra obasjala ceo univerzum. Istoga časa šest klasa bića³, pogođeno čudom te svetlosti, bilo je oslobođeno tuge i ispunjeno srećom. Onda se pokloniše. Veoma poštovanom Marpi i pomoliše se pred njegovim Barjakom Pobede, koji je bio posvećen od Buda prošlosti.

Iznenaden tim snom, Marpa se probudio. Bio je ispunjen radošću i ljubavlju. Onda se pojavila njegova žena noseći mu doručak. Ona mu je ispričala: »O Lama, noćas sam usnila san. Bile su to dve žene koje su kazale da dolaze iz Ugajena sa Severa. Nosile su kristalnu stupu⁴. Ta stupa bila je na naličju zaprljana. Jedna žena je rekla: Naropa zapoveda da Lama posveti ovu stupu i postavi je

na vrh planine. A ti si uzviknuo: Iako je posvećivanje te stupe izvršio sam Učitelj Naropa, moram poslušati njegovu zapovest. Nakon toga postavio si je na vrh planine, odakle je zračila mnogostrukom svetlošću, zaslepljujućom poput Sunca i Meseca, i umnožavala se u bezbroj istih stupa po planinskim vrhovima. One dve žene ostale su da bdiju nad njima. Takav beše moj san. Koje mu je značenje?»

Lama je pomislio: »Ova dva sna se potpuno podudaraju«. I njegovo srce je ispunila izuzetna radost. Ženi je pak rekao: »Ne znam značenje snova, jer nemaju izvora. Sada ću ići da orem u polje kraj drumu. Pripremi sve što mi je potrebno«.

Njegova žena je uzviknula: »Ali, to je posao za težaka! Ako ti, Veliki Lama, budeš to radio, sva-ko će nam se smežati. Zbog toga te preklinjem da ne ideš«.

Lama nije obraćao pažnju na njene reči, već naredi: »Donesi mi piva«. Kada je ona donela krčag, on produži: »Ovo pivo ću sam ispitati. Spremi krčag i za gosta«.

Uzeo je krčage i pošao. Stigavši u polje, jedan krčag je spustio na zemlju i pokrio svojim šeširom. Dok je orao, motrio je na drum. Onda je popio svoje pivo i čekao me.

U međuvremenu, ja sam putovao prema njemu. Krenuvši iz donjeg Lobra-ka (Južnih Litica), počeo sam kod svih prolaznika koje sam susretao, da se raspitujem gde živi Marpa Prevodilac. Niko ga nije poznavao. Došao sam do planinskog prevoja sa koga se mogao videti manastir Drovo Lung. Jedan čovek beše upravo naišao tuda i ja sam ga upitao za Marpu. Odgovorio je: »Naravno, postoji čovek koji se tako zove, ali nema nijednog čije je ime Veliki Marpa Prevodilac«.

»Dobro, a gde je Drovo Lung?»

On mi je pokazao rukom, a ja sam zapitao: »Ko živi u Drovo Lungu?»

»Čovek po imenu Marpa.«

«Ima li on i drugih imena?»

»Neki ga zovu i Lama Marpa.«

»Tada to mora da je mesto u kome živi moj Lama. A kako se zove ovaj prevoj?»

»Zove se Cho-La-Gang (Greben Vere).«

Nastavio sam svoj put još uvek se raspitujući. Naišao sam na nekoliko pastira pa sam upitao i njih. Jedan starac mi je kazao da ga oni ne poznaju.

Među njima beše dečak lepoga lica, kose namazane uljem i u urednoj odeći. On mi se obrati: »Da nije reč o mom ocu? Ako jeste, znaj da je on uzeo zlato od čitavog našeg imetka i sa njime otišao u Indiju. Odande je doneo puno knjiga iskićenih dragim kamenjem. On obično ne radi, ali danas ore njivu.«

Ja sam pomislio: »Po onome što je dečak govorio izgleda da je to moj Lama. Ali, zašto bi Veliki Prevodilac orao zemlju?» I ja sam produžio svoj put.

Na strani uz drum jedan visok i krupan čovek strašnog izgleda orao je zemlju. Čim sam ga ugledao, obuzela me je neizreciva radost i nepojmljivo blaženstvo. Omamljen ovom vizijom, stajao sam nepomičan nekoliko trenutaka. Onda sam rekao: »Gospodaru, saznao sam da u ovome kraju živi učeni Marpa, Prevodilac, lični učenik Slavnog Norope. Gde mu je kuća?»

Od me je dugo osmatrao od glave do pete, pa upita: »Ko si ti?»

Odgovorio sam: »Ja sam veliki grešnik i dolazim iz Gornjeg Tsanga. Marpa je tako čuven da hoću da molim za njegovo učenje.«

»Izvršno. Udesiću da se susretneš sa Marpom. Za to vreme ti uzori ovo polje.« Podigao je sa zemlje krčag piva koji je bio skriven pod njegovim šeširom, i dao mi ga. Pivo je bilo odlično i okrepilo me je.

»Vredno radi!«, dodao je i otišao.

Popio sam sve preostalo pivo i radio sa voljom. Nakon izvesnog vremena pojavi se dečak koji je bio sa pastirima.

Na moju veliku radost, on je rekao: »Dođi kući, da služiš Lamu«.

Kako ja nisam odmah krenuo, on je bio nestrpljiv da me odvede Lami. Ja sam mu objasnio: »Želim da završim započeti posao«. Tako sam uzorao i preostali komad zemlje. Kako je ovo polje bilo uslov da se susretnem sa Lamom, ja sam ga nazvao Tuhungken (Polje dobre Prilike). Leti staza prolazi ivicom polja, a zimi pravo kroz njega.

Dečak me je doveo do kuće i ja sam ušao unutra. Kaluđer koga sam susreo u polju, sedeo je zavaljen na jastuke pokrivene ćilimom. Beše obrisao svoje lice, ali su mu veđe, nozdrve, brkovi i brada još uvek bili prekriveni prašinom. Jeo je svoj obrok.

Ja sam pomislio: »Ovo je kaluđer koga sam susreo. Gde bi mogao da bude Lama?« Marpa je onda progovorio: »Istina je da me ti ne poznaješ. Ja sam Marpa. Pokloni mi se!«

Bacio sam se pred njegove noge: »Lama Rimpoče⁵, ja sam veliki grešnik iz Njigma Lato⁶. Dajem ti svoje telo, jezik i duh. Molim za hranu, odeću i tvoje učenje. Molim te, nauči me putu koji vodi Prosvetljenju u ovom životu«.

Ispovedio sam mu celu priču o svojim zlodelima. Lama je kazao: »Dakle, sve si to počinio? U svakom slučaju, dobro je da si mi ponudio svoje telo, jezik i duh. Ali, ja ti neću davati hranu i odeću i učenje. Daću ti hranu i odeću, a učenje ćeš morati da tražiš od nekog drugog. Ako ti ja budem dao učenje, hranu i odeću traži drugde. Izaberi između toga dvoga. Dam li ti pak učenje, hoćeš li ili nećeš postići Prosvetljenje, zavisiće samo od tvog ličnog nastojanja«.

Odgovorio sam: »Budući da sam tebi došao zbog učenja, hranu i odeću ću tražiti drugde«.

Kada sam spustio svoju knjigu u njegovom svetištu, on je viknuo: »Nosi napolje tu prljavu knjigu! Oskrnaviće mi svete predmete i oltar«.

»On govori tako, jer moja knjiga sadrži crnu magiju«, razmišljao sam. Oprezno sam je izneo napolje. Ostao sam sa Marpom još nekoliko dana. Lamina žena me je dobro hranila.«

Tako je govorio Milarepa. Na taj način je on susreo svog učitelja. Ovo je prva glava koja opisuje njegovo dobro delovanje.

VELIKA ISKUŠENJA

»Odlazio sam da prosim po dolini Lhobraka. Tako sam sakupio dvadeset jednu mericu ječma. Za četrnaest merica kupio sam kuhinjski lonac sa četiri drške, koji ne rđa, gladak spolja i iznutra. Za jednu mericu kupio sam mesa i piva, a preostalim ječmom sam napunio veliku vreću. Onda sam se, sa vrećom na leđima i kuhinjskim loncem u ruci, vratio Laminoj kući.

Drhteći od umora, ispustio sam teški tovar i soba se zatresla. Lama koji je upravo obedovao, uplašeno se trže i prestade da jede.

»Čovečiću«, kazao je »previše si silan! Da ne nameravaš svojom magijom i nas da sahraniš pod ruševinama kuće? Da te nisam video! Nosi napolje svoj ječam!« I on ga je odgurnuo nogom. Dok sam teglio vreću napolje, razmišljao sam bez zlobe: »Kako je plahovit ovaj Lama! Moraću da pazim na svoje ponašanje i način na koji ću ga služiti«. Vratio sam se, poklonio se, i dao mu svoj prazan kuhinjski lonac. On ga je uzeo i zamišljeno gledao. Suze mu se pojaviše u očima i on reče: »Tvoj dar je dobro znamenje. I ja sam to dao Velikom Učitelju Naropi«.

Marpa je primio lonac kao dar. Držao ga je za ručice i tresao da proceni vrednost zvuka, načinio je njime krug i uneo ga u svoje svetilište. Tu ga je napunio rastopljenim maslom iz lampi sa oltara. Toga časa srce mi se ispunilo pobožnošću, a

ja sam goreo od želje za verom. I ponovo sam preklinjao Lamu da me uči.

On je odgovorio: »Verni učenici dolazili su k meni u velikom broju iz U i Tsanga. Stanovnici Jadrok Taklunga i oni iz Linga napadali su ih i krali im namirnice i darove. Kazni ova dva kraja grădom! To će biti religiozno delo. Nakon toga ću te učiti«.

Poslao sam snažnu oluju sa gradom na ta dva kraja. Onda sam zatražio od Lame da me uputi u svoje učenje. On se podsmehnulo: »Ha! Za nekoliko zrna leda što si bacio, da ti dam učenje koje sam uz najveće teškoće doneo iz Indije? Ako hoćeš to, moraš kazniti i planince koji žive kod Prelaza Lobrak. Oni mi se smeju i napadaju moje učenike koji dolaze iz Najal Lora. Ti sebe smatraš velikim čarobnjakom; baci čini na njih da mi dokažeš svoju magiju. Uspeš li u tome, daću ti Naropino učenje kojim se postiže Prosvetljenje u jednom životu i jednom telu«.

Ja sam bacio vradžbinu na planince i oni se potukli između sebe. Posle tuče oni najratoborniji ostaše da leže mrtvi na livadi. Videvši to, Lama je kazao: »Istina je da si veliki čarobnjak«. Od tada on me je zvao Velikim Čarobnjakom.

Molio sam za učenje koje vodi Prosvetljenju. Lama je odgovorio: »Ha! Zar da nagrada za tvoja brojna zlodela bude to što sam putovao u Indiju rizikujući svoj život? Želiš učenje koje je živi duh dakina i daka, a za koje sam ja prezreo bogatstvo i dao bezmerno zlato? Nadam se, da se ti samo šališ. Svako drugi bi te ubio zbog toga! Sada obnovi letinu Jadraka i Linga i izleči planince koje si pobio. Ako to učiniš, dobićeš učenje. Ne budeš li mogao da to izvršiš, nikada mi više ne dolazi!«

Tako me je on surovo korio. Savladalo me očajanje i ja sam briznuo u plač. Lamina žena me je tešila.

Sledećeg dana došao je sam Lama i kazao: »Sinoć sam bio strog prema tebi. Ali, ne žalosti se.

Učenje je spor i težak posao. Ti imaš energije da radiš, zato sagradi kulu koju ću pokloniti svome sinu Darma Dodaju (Mladi Čovek Sutra). Kada to učiniš, uputiću te u učenje i brinuću o tvojoj hrani i odevanju«.

»Ako se dogodi da za to vreme umrem bez religije, šta će od mene postati?«

»Jamčim ti da nećeš umreti za to vreme. Moje učenje se može izraziti u nekoliko reči. Ako možeš da meditiraš sa istrajnošću prema mojim uputama, pokazaćeš hoćeš li ili nećeš dostići prosvetljenje u ovom životu. Prosvetljena energija koju ću ti ja preneti nema sličnosti ni sa jednom drugom.«

Posle ovih utešnih reči, bio sam ispunjen radošću. Upitao sam ga: »Hoćeš li mi kazati kakvu kulu želiš?«

Svi Marpini rođaci, sa očeve strane, behu se zarekli da neće podizati nikakva utvrđenja. Ali Marpa se nije držao zakletve. Razmišljajući o izgradnji kule, on je pronašao način da prevari rođake i da se ja istovremeno iskupim za svoja rđava dela.

Rekao mi je: »Sagradi kulu na istočnom vrhu planine«.

I tako sam počeo da gradim okruglu kulu.

Kada sam upola bio gotov, došao je Lama i kazao: »Onoga dana nisam bio potpuno razmotrio tu stvar. Poruši tu kulu, a kamenje i zemlju vrati odakle si ih uzeo«.

Ja sam to uradio. Onda sam gradio na zapadnom vrhu planine. On se pretvarao da je pijan i naredio mi je: »Napravi polukružnu kulu«.

Započeo sam polukružnu kulu. Jedva sam stigao do polovine, kada se on pojavio i rekao: »Još nije dobro. Poruši je i odnesi zemlju i kamenje na njihova mesta«.

Tada smo otišli prema planinskom vrhu na severu i Lama je rekao: »Veliki Čarobnjače, onoga dana sam bio pijan i nisam ti objasnio dobro. Izgradi kulu na ovom vrhu«.

Odgovorio sam mu: »Kada se ruši ono što je sagrađeno ja sam nesrećan, a ti rasipaš svoje bogatstvo. Molim te, da razmisliš pre nego što mi nešto narediš«.

On je odgovorio: »Danas nisam pijan. Razmislio sam o svemu veoma brižljivo. Ta kula će se zvati Kula Tantričkog Jogina i imaće oblik trougla. Sagrađi je. Ona neće biti porušena«.

Počeo sam da gradim kulu trouglastog oblika. Kada sam već bio podigao trećinu, došao je Lama i upitao: »Veliki Čarobnjače, za koga gradiš ovu kulu? Ko ti je to naredio?«

»Sam Lama bio je taj koji mi je naredio da je podignem za njegovog sina.«

»Ne sećam se da sam izdao takvu zapovest. Ako si ti u pravu, ja mora da sam lud. Reci, zar sam potpuno sišao s uma?«

»Dobro se sećam da sam bio posumnjao šta će se dogoditi i molio sam te, poštovani, da brižljivo o tome razmisliš. Odgovorio si da je sve promišljeno i da ova kula neće biti srušena.«

»Lepo! Ako je tako, ko ti je svedok? A možda ti nameravaš da nas zatvoriš u tu trouglastu kulu, kao u magijski trougao, i da baciš čini na nas! Mi ti nismo opljačkali očevinu niti pojeli dobra tvoga oca. Ukoliko se ne varam, ti i dalje tražiš veru. Pošto si u nemilosti bogova te vere, idi i vrati svu zemlju i kamenje odakle si ih uzeo. Nakon toga ću ti predati učenje, ako ga još budeš želeo. Ne poslušas li, odlazi od mene!«

Tako mi je on besno govorio. Razočaran i ožalošćen, ali još uvek željan vere, poslušao sam. Sa trouglaste kule vratio sam nazad prvo zemlju, onda kamenje. Od teškog rada po leđima su mi se otvorile rane. Razmišljao sam: »Ako se požalim Lami, on će me ismejati. Ako rane pokažem njegovoj ženi, izgledaće da se tužim na svoje dužnosti«. I, ne govoreći nikome o ranama, preklinjao sam Laminu ženu da mi pomogne da dobijem učenje. Majka je otišla pred Lamu i kazala mu: »Besmisleni

rad na onim kulama naneo je Velikom Čarobnjaku jedino bol. Imaj samilosti i prenesi mu učenje».

Lama je odgovorio: »Spremi mu dobar obed i dovedi mi ga«.

Majka je spremila obed i odvela me lami. On je rekao: »Veliki Čarobnjače, ne pričaj laži o onome što činim. Pošto želiš učenje, predaću ti ga«.

Objasnio mi je Trostruko utočište i osnovne zavete, i kazao: »Ovo je opšti zakon koji važi za svakoga. Ako želiš tajno učenje, evo šta moraš učiniti.«

I tada mi je ispričao o Naropinom oslobođenju i o načinu na koji je Naropa izdržao strahovito velika iskušenja. Rekao je: »Za tebe će ovaj put biti težak«.

Dok sam ga slušao, vera u meni je toliko porasla da su mi pošle suze. Zakleo sam se u sebi da ću izvršiti sve što god Lama zatraži od mene.

Od tada je prošlo nekoliko dana i Lama me je pozvao u šetnju. Došli smo na zemlju koja je bila pod zaštitom njegovih sestrića. On je kazao: »Na ovom mestu ćeš podići četvrtastu belu kulu, visoku devet spratova, tako da njen friz i vrh čine deseti sprat. Ona nikada neće biti srušena. Kada je završiš, dobićeš moje učenje. Tada ćeš u osami moći da meditiraš. U toku tvog povlačenja, ja ću te izdržavati«.

»Ako je već tako«, odgovorio sam, »zar ne bi bilo dobro da tvoja žena bude svedok svih tih obećanja?«

»Slažem se«, rekao je Lama.

On je zatim obeležio na zemlji gde će stajati budući zidovi. Pozvao sam Laminu ženu i rekao pred njom: »Ja sam izgradio već tri kule i sve sam morao da razrušim. Prvi put Lama je objasnio da nije bio dovoljno razmislio. Drugi put je izjavio da je bio pijan. Treći put se pitao da li je izgubio pamćenje ili sišao s uma. Kada sam ga podsetio na njegovu zapovest, upitao je imam li svedoka i, štaviše, zasuo me pogrđama. Sada sam pozvao tebe da

čuješ njegova najnovija obećanja. Molim te, budi mi svedok«.

Lamina žena je odgovorila: »Rado ću ti biti svedok. Ali, teško da će ti moje svedočenje koristiti, jer je Lama veoma svojeglav. On i gradi i ruši bez povoda. Pored toga, ova zemlja ne pripada samo nama, već i sestrićima. Zbog toga može nastati svađa. Ma šta budem izjavila, Lama neće poslušati«.

On je na to kazao: »Bićeš nam svedok. Što se mene tiče, postupiću kako sam obećao. A ti, Veliki Čarobnjače, ako mi ne veruješ i nećeš da zadaš reč, odlazi oдавde«.

Tako sam položio temelje četvrtaste kule. Dok sam radio, pojaviše se učenici Ngokton iz Šanga, Čurton iz Dola i Meton iz Tsangronga. U dokolici, oni su dokotrljali jednu kamenu gromadu i postavili je kao kamen temeljac.

Kada sam sa obeju strana širokih vrata stigao do drugog sprata, došao je Lama i sve pažljivo pregledao. Upirući prstom u kamen koji su postavila njegova tri učenika, upitao je: »Veliki Čarobnjače, otkuda taj kamen ovde?«

Odgovorio sam: »Trojica tvojih najbližih učenika doneli su ga zabavljajući se«.

»Ti ne smeš stavljati nijedan njihov kamen u građevinu koju podižeš. Izvadi ga iz zida i vrati tamo gde je bio«.

»Obećao si mi da ova kuća neće biti razrušena.«

»Sasvim tačno. Ali, još uvek ti ne priliči da budeš služen od mojih učenika koji vežbaju na dva razvojna stupnja ispred tebe. Nemoj sve da srušiš. Izvadi jedino ovaj kamen i odnesi ga gde je bio.«

Morao sam do temelja da razrušim građevinu kako bih vratio gromadu na njeno mesto.

»Sada«, rekao je Lama »idi ponovo da donešeš taj kamen i postavi ga kao kamen temeljac za kulu«.

Vratio sam ga nazad. Gurao sam ga snagom za koju su ranije bila potrebna trojica učenika. Pošto

sam ga sam odneo i vratio nazad, nazvao sam ga Moj Džinovski Kamen.

Dok sam polagao temelje kuli na ovom planinskom grebenu. Lamini sestrčići su imali ovakvo savetovanje: »Marpa gradi kulu na Planini Svečane Zakletve. Moramo biti na oprezu za svoju zemlju«.

Neki od njih su govorili: »Marpa je poludeo. Ima iskušenika velike snage koji je došao iz Latoa, i gradi kule bez ikakvog plana, na svakom brežuljku i grebenu. Kada ih dopola izgradi, ruši ih i vraća zemlju i kamenje na njihova mesta. Tako će razoriti i ovu. Ako je ne poruši sam, mi ćemo ga sprečiti da nastavi sa gradnjom. Ali, da vidimo prvo kakva mu je namera«.

Ne pomišljajući na rušenje, ja sam produžio sa gradnjom kule. U vreme kada sam stigao do sedmog sprata, leđa su mi bila sva u ranama. Lamini sestrčići su tada zaključili: »Ovoga pute ne namerava da je poruši. Uništenje onih prethodnih bilo je lukavstvo kojim je hteo da prikrije izgradnju ove. Moramo je sami srušiti«.

Oni su se spremili za bitku. Lami to nije promaklo i on je vradžbinama stvorio neke sablasne vojnike u oklopima i postavio ih u kulu i oko nje. Njegovi neprijatelji su se pitali: »Otkuda Marpi sva ova vojska?«

Užasnuti, nisu se usuđivali da napadnu, već mu se svaki od njih potajno poklonio i iskazao svoje poštovanje. Docnije su svi oni postali Marpini dobrotnici ili učenici.

U to doba veliki Meton iz Tsangronga došao je da zatraži od lame posvećenje za Jidam Čakrasamvaru.¹ Lamina žena me je posavetovala: »Sada na svaki način pokušaj da dođeš do učenja«.

Ja sam bio pomislio: »Sagradio sam ovu kulu bez da mi je iko prineo jedan kamen ni koliko kozja glava, nijednu korpu zemlje, nijedno vedro maltera. Idem da me lama posveti!«

Pošto sam pozdravio lamu, seo sam sa ostalima. On me je pozvao: »Veliki Čarobnjače, kakav si mi dar doneo?«

Odgovorio sam: »Ja sam ti iskazao svoje poštovanje time što sam izgradio kulu za tvoga sina. Obćao si da ćeš me posvetiti. Zato sam i došao.«

»Sagradio si kulu ne deblju od moje ruke. Teško da je to vredno Doktrine koju sam sa velikom mukom doneo čak iz Indije. Ako znaš cenu mog učenja, plati mi je. U protivnom, ne mešaj se među posvećenike Tajnog Puta.«

Rekavši to, Lama me je ošamario, dočepao za kosu i izbacio napolje. Želeo sam da umrem i plakao sam svu noć. Lamina žena je dolazila da me teši.

Rekla je: »Lama je uvek govorio da je učenje koje je doneo iz Indije, doneo zbog dobra svih osetljivih bića. Da mu i pas dođe, i njega bi naučio Doktrini i posvetio. Ne razumem zašto tebe odbija. U svakom slučaju, tvoje misli zbog toga ne smeju postati zle.«

Ujutru se pojavio sam Lama: »Veliki Čarobnjače, nemoj da nastavljaš sa gradnjom kule. Izgradi svetilište u njenom podnožju; neka bude okruženo sa dvanaest stubova i natkriveno slavolukom. Kada to uradiš, predaću ti Tajno Učenje.«

Postavio sam temelje svetilišta i počeo da ga gradim. Sve vreme Lamina žena mi je donosila prazničnu hranu i toliko piva da sam se opijao. Ona je bila predobra i hrabrila me je.

Radovi su bili pri kraju kada je Čurton Ouangnej iz Dola došao da moli za posvećenje, u Gahjasamaju.²

Lamina žena mi je kazala: »Sine moj, sada ćeš moći da dobiješ posvećenje.«

I ona mi je dala ćup masla, komad tkanine i mali kuhinjski lonac od bakra da to predam Lami.

Primevši svoje darove, pridružio sam se ostalima. Lama me je upitao: »Veliki Čarobnjače, kakav si to dar doneo te si se našao u ovim redovima?«

»Ovaj ćup masla, komad tkanine i mali kuhinjski lonac od bakra.«

»To sam ja već dobio od nekoga. Nemoj da mi daruješ svoju vlastitu imovinu. Ako imaš nešto svoje, idi i donesi to. Ako nemaš, ne zadržavaj se ovde.«

Skočivši, on je stao da me kune, udario me je nogom i izbacio napolje.

Želeo sam da propadnem u zemlju. Je li me to stigla kazna za ona ubistva koja sam izvršio magijom, i one silne žetve uništene grădom? Zar Lama misli da ja nikada neću moći da sledim Darmu? Ili mi ne daje učenje zato što nema milosti? Ma šta da je u pitanju, od kakve mi je koristi ovo ljudsko telo bez vere? Ono jedino skuplja grehe. Bolje je da se ubijem.

U tome času naišla je Lamina žena i donela mi deo žrtvenog kolača. Ohrabrila me je i otišla. Ali meni nije bilo do jela i noć sam proveo plačući.

Ujutru se pojavio Lama i rekao: »Sada dovrši gradnju svetilišta i kule. Posle toga ću te uvesti u Učenje«.

Dovršio sam gradnju kule i prihvatio se da podignem slavluk nad svetilištem. Po leđima su mi se otvorile rane. Tri su bile velike i iz njih su tekli gnoj i krv. Te rane pokazao sam Laminom ženi. Preklinjao sam je da na moju odgovornost ode Lama i moli ga da mi da učenje. Rekao sam i da ga podseti na obećanje koje je sam zadao kada su udareni temelji kule. Majka je brižno pregledala moje rane i nije mogla da zadrži suze: »Govoriću sa Lamom«.

Otišavši do njega, ovako mu je govorila: »Lama Rimpoče, leđa Velikog Čarobnjaka su u ranama, a udovi izgrebani i oslabeći usled teških poslova. Na njegovim leđima su tri rane iz kojih teku krv i gnoj. Takve rane videla sam na leđima magaraca i konja, ali nikada kod čoveka. Ja ću biti osramoćena ako neko sa strane sazna o tome. Tim više me je stid što si za to kriv ti, veliki lama. Zato uputi

dečaka u učenje, on je zaista dostojan tvoje milosti. Zar nisi i sam u početku obećao da ćeš mu predati učenje kada završi kulu?»

Lama je odgovorio: »Znam dobro šta sam rekao. Obećao sam da ću mu predati učenje kada sagradi desetospratnu kulu? Gde su tih deset spratova?»

»Podigao je on i više od deset spratova. Napravio je svetište i pokrio ga slavlom.«

Ne pričaj previše. Kada bude ispunio što sam tražio od njega, uputiću ga. Da li zaista ima rane?»

»Ne samo da ih ima, već od njegovih leđa gotovo da ništa nije ni ostalo osim tih rana. Ali tebi je važno jedino da svojim moćima činiš šta ti se svidi!« Prekorevši ga tako, ona pohita k meni.

»Najbolje je da pođeš sa mnom«, pozvala me je. Uz put sam se pitao: »Hoće li to ona da me uputi u učenje?« Došli smo pred Lamu i on mi je naredio: »Veliki Čarobnjače, pokaži mi tvoja leđa!«

Ja sam mu ih pokazao. On ih je brižljivo pogledao i rekao: »Moj Učitelj Naropa izdržao je dvadeset četiri obamiranja⁴ i dvanaest manjih iskušenja od kojih svako prevazilazi ovo tvoje. I ja sam bez bojazni predao i život i bogatstvo svom Učitelju Naropi. Zato ako tražiš učenje, budi pokoran i nastavi sa radovima na kuli«.

U sebi sam pomislio da je Lama u pravu. On je tada od moje odeće napravio jastuče i kazao mi: »Ti radiš na način konja i magaraca i ovo će ti koristiti da zaštitíš svoje rane. Opet ćeš moći da nosiš zemlju i kamenje«.

Upitao sam: »Zar će mi to jastuče izlečiti rane na leđima?»

»Ono će sprečiti da do njih dolazi prljavština.«

Izvršavajući zapovest, prenosio sam zemlju u sudu držeći ga ispred sebe. Dok sam mešao malter, Lama me je gledao i mislio: »Zadivljujuća je ova slepa pokornost da izvršava svaku zapovest«. I suze su mu se pojavile u očima.

Moje rane su se upalile i ja sam se razboleo. Rekao sam to Laminoj ženi. Ona je umesto mene molila Lamu da mi da posvetu ili mi makar dopusti da predahnem i lečim rane.

Lama je odgovorio: »Dokle god ne završi kulu neće dobiti ništa. Ako može da radi, neka radi. Ako ne može, neka se odmori«.

Majka mi je to prenela: »Dok ti rane ne zacele, prekini posao«.

Ona me je krepila dobrom hranom i pićem sve to vreme. Posle nekoliko dana sam, ako se izuzme očajanje što nisam dobio učenje, sasvim ozdravio. Čim su mi rane bile zalečene, došao je lama i, ne pominjući Doktrinu, zapovedio: »Veliki Čarobnjače, sada se vrati poslovima na kuli«.

Spremao sam se da tako učinim, kada se pojavila Lamina žena i ovo mi predložila: »Hajde da zajedno nešto preduzmemo kako bi ti dobio učenje«.

U sporazumu sa njom spakovao sam svoju knjigu i nekoliko stvari koje su mi pripadale i to stavio na vreću sa brašnom, pa se tobože počeo spremati za odlazak. Laminu ženu sam zamolio da mi pomogne u toj prevari.

Ona je povikala jakim glasom: »Ako još jednom zamoliš Lamu, on će ti dati učenje! Ostani ovde uprkos svemu«. I ona se pretvarala da mi brani da odem.

Videvši to, Lama je zapitao: »Ženo, šta se to tamo zbiva?«

Ona je odgovorila: »Veliki Čarobnjak kaže da je odavno i izdaleka došao da primi učenje. Umesto toga primao je jedino mrke poglede i udarce. On strahuje da će umreti bez vere i kreće da traži drugoga lamu. Sa sobom nosi i sve što mu pripada. Samo zahvaljujući mojoj blagosti i uveravanjima da će dobiti učenje, mogla sam do sada da ga zadržim ovde«.

Lama reče: »Razumem«. Izjurio je iz kuće i besno počeo da me šamara.

»Kada si došao k meni, ponudio si mi tvoje telo, jezik i duh. Nikuda ti ne možeš otići! Pošto mi potpuno pripadaš, ja mogu da isečem tvoje telo, jezik i duh u stotinu komada. Ako uprkos tome hoćeš da me napustiš, reci mi kuda ćeš sa mojim brašnom?«

Izgrdivši me tako, prestao je da me tuče. Zgrabio je vreću sa brašnom i uneo je u kuću. Moje beznade bilo je kao u majke koja je izgubila svog jedinog sina. Bojeći se strašnog Lame i slušajući savete njegove žene, vratio sam se u kuću. Drhteći, briznuo sam u plač.

Lamina žena mi je kazala: »Šta god pokušali, Lama ti sada neće predati učenje, ali na kraju će ga sigurno dobiti. Dotle ću te ja učiti«.

Ona me je naučila kako se meditira Dordže Pahgmo⁵. To mi nije donelo unutarne iskustvo, ali je bilo veoma blagotvorno za moj duh i podiglo mi je moral. Bio sam zahvalan Laminoj ženi zbog njene blagosti.

Budući da je bila Lamina žena, mislio sam da me ona može očistiti od greha. Leti, kada je muzla krave, ja sam joj držao vedricu. Kada je pržila ječam, pridržavao bih joj tepsiju. Trudio sam se da joj u svakoj prilici budem na usluzi.

U to vreme želeo sam da potražim drugog učitelja. Onda sam pomislio: »Ako Marpa nema učenje da se postane Buda u jednom životu i jednom telu, sigurno ga nema nijedan drugi lama. Ako i ne postanem Buda ipak sam zaustavio skupljanje dela koja vode ponovnom rođenju u nižem obliku postojanja. Kada u ime vere budem prošao iskušenja ravna Naropinim, lama će sa velikom radošću objaviti da sam postao dostojan učenja. Tada ću moći da meditiram o njemu i nadam se da ću postići Prosvetljenje u ovom životu«. Razmišljajući tako, počeo sam ponovo da prenosim kamenje i zemlju.

Dok sam obavljao te poslove, došao je Ngokton Čodor iz Šanga sa bogatim darovima i velikom svitom da moli lamu za Hevadžra⁶ posvećenje.

Lamina žena mi je kazala: »Ako Lami nije dovoljna kula i želi još blaga, odnesi mu ovaj dar kako bi bio siguran da ćeš dobiti učenje«.

Dala mi je krupan plavi tirkiz koji je čuvala da niko ne zna za njega, i posavetovala me: »Prvo ga sam moli i daj mu ovo. Ako te odbije, ja ću moliti za tebe«.

Dao sam to lami sa rečima: »Preklinjem te, uputi me sada u učenje«.

I stao sam među ostale učenike. Lama je ispitivao tirkiz, zagledajući ga sa svim strana.

»Veliki Čarobnjače, otkuda ti ovo?«

»Gospodarica mi ga je dala.«

Lama se nasmejao i naredio: »Idi po nju«.

Poslušao sam i zamolio majku da dođe.

Lama ju je upitao: »Ženo, odakle nam ovaj tirkiz?«

Duboko se poklonivši, majka je ispričala: »U vreme kada sam se udala, tebe su ponekad hvatali divlji besovi. Videvši to, roditelji su mi krišom dali taj tirkiz i kazali: Ako se dogodi da se razvedeš od muža, ovo će ti zatrebati. Poklonila sam ga ovom detetu prema kome osećam materinsku ljubav. Ti, Lamo Ngonktone i tvoji učenici, shvatite njegov jad što je isključen iz posvećenja; podržite me u mojoj molbi«.

Izgovorivši to, ona se poklonila mnogo puta. Lamin izgled je bio tako strašan da se Ngokton i ostali nisu usuđivali reč da izuste. Samo su mahali rukama u znak odobravanja i klanjali se pred Laminom ženom.

Lama je kazao: »Zbog dobronamernosti moje žene ovaj prekrasni tirkiz umalo nije dopao u tuđe ruke«.

Vezao ga je oko vrata i nastavio: »Ženo, ti minimalo ne razmišljaš! Ako sam ja tvoj gospodar, gospodar sam i tvog blaga. Ti, Veliki Čarobnjače, ako

imaš nešto idi i donesi mi to, pa ću te posvetiti. Ovaj tirkiz je moj«.

Bio sam ubeđen da će majka, pošto je već dala tirkiz, ponovo moliti za mene i nisam se ni pomakao. Moje oklevanje je sasvim razbesnelo Lamu. Skočio je: »Naredio sam ti da odeš, a ti si još uvek tu! Kakva drskost!«

On me je tresnuo o zemlju tako da sam pao na grudi i sve mi učas postade crno. Onda me je podigao i bacio na leđa da su mi sve zvezde zaigrale pred očima. Iza toga je dograbio štap, ali ga je Lama Ngonkton uhvatio za ruku. Prestravljen, ustao sam i pobegao u dvorište. Iako se Lama smirio pretvarao se da je besan.

Nisam bio ozleđen, ali sam se toliko jadno osećao da sam želeo da umrem. Došla mi je Lamina žena, sva u suzama, i tešila me: »Od tebe nema vernijeg ni milijeg učenika. Ako hoćeš da pođeš drugom učitelju, ja ću ti pripremiti sve što ti je nužno. Daću ti i zalihu hrane i darove za lamu«.

Sve do tada gospodarica je uzimala učešća u svim Laminim zborovima. Te večeri, međutim, ona je došla k meni i plakala zajedno sa mnom čitave noći.

Ujutru je Lama poslao po mene i ja sam požurio nadajući se: »Možda me zove da bi me posvetio«. On je upitao: »Da li si ti nezadovoljan mojim odbijanjem da te učim? Imaš li rdavih misli o meni?«

»Ja imam veru u Lamu« odgovorio sam, »i nikada nisam izustio nijedne reči pobune. Naprotiv, ja verujem da sam u mraku zbog svojih grehova. Sam sam tvorac svoje nesreće.« I zaplakao sam. On se podsmehnuo: »Da ne očekuješ da ćeš suzama nešto zaslužiti od mene? Izlazi napolje!«

Zapao sam u stanje malodušnosti i ovako razmišljao: »U vreme dok sam nagomilao grehe imao sam bar namirnice. Sada, kada verujem, nemam ni to. Da mi je samo polovina onoga zlata koje sam dao za izvršenje zlodela, mogao bih da dobijem po-

svećenje i Tajno Učenje. Ovaj me Lama neće učiti bez darova. Ako odem drugome i taj će zahtevati darove. Vera je nedostupna sirotinji. Bez nje je čovek običan skupljač grehova i bolje mu je da se ubije. Šta da radim i kuda da se denem? Da idem da služim kod nekog bogataša? Da zarađujem novac i tako pribavim darove za učenje? Kako da se vratim u selo kada sam na njega bacio čini? Majka bi bila srećna da me vidi i ja bih tamo zaradio nešto novca. Ne. Moram da nađem drugog lamu ili da ovome pribavim darove«.

U meni je sazrela odluka da odem. Razmišljao sam: »Ako opet ponesem Lamino brašno kao zalihu, to će ga još više ozlovoljiti«. Zato sam uzeo jedino svoje knjige i krenuo ne javivši se čak ni Laminoj ženi. Dok sam odlazio, sećao sam se njene blagosti i dobrote i žalio za njom.

Na pola dana hoda od Drovo Lunga zaustavio sam se samo da uzmem svoj obrok. Isprosio sam malo campe i pozajmio lonac. Skupio sam suvog granja, založio vatru i pripremio obed. Beše popodne kada sam najzad ručao. Tada sam se zamislio: »Polovina mog rada bilo je službovanje Lami; druga polovina bilo je oduživanje za hranu koju sam jeo. Spremanje ovoga obeda predstavljalo je za mene veliki napor. Lamina žena je kuvala za mene i svakog dana mi donosila hranu, a ja joj ni zbogom nisam rekao. Rđavog li čoveka! Da li da se vratim?«

Ali nisam imao hrabrosti da odem lami. Kada sam vraćao pozajmljeni lonac za kuvanje, jedan starac mi reče: »Mladiću, ti mi izgledaš sposoban za rad. Umesto da prosiš, mogao bi da ideš po kućama i da čitaš molitve. Ako ne umeš da čitaš, radi kao sluga za hranu i odeću«.

Odgovorio sam: »Nisam prosjak i umem da čitam molitve«.

»Odlično. Hajde kod mene i čitaćeš ih u mojoj kući. Ja ću ti za to dobro platiti.«

Obradovao sam se i pošao sa njim. Boraveći u njegovoj kući, čitao sam »Osam Hiljada Stihova«⁷,

a zatim povest Taktugnua⁸ (Onoga Koji Večno Plaće). Pomislio sam: »Taktugnu, koji je takođe bio bez novca, dao je telo i život za veru. On je iščupao svoje srce, isekao ga u komade i prodao. U poređenju sa njim, ja ništa nisam žrtvovao zbog vere. Možda će mi lama Marpa ipak predati učenje. Ako mi ga on ne da, njegova žena je obećala da će mi pomoći da nađem drugog učitelja.« Ove misli su mi ulile hrabrost i ja sam krenuo nazad.

Kada sam bio napustio lamu, žena mu je kazala: »Tvoj nepomirljivi neprijatelj je otišao. Jesi li sada srećan?«

»Ko je otišao?«

»S kime si postupao kao sa neprijateljem nega sa Velikim Čarobnjakom?«

Na te reči Lamino lice se smračilo i orosilo suzama. »Lame Kagju Sekte, dakini i zaštitnici vere, vratite meni predodređenog sina.«

Pomolivši se, on je prekrio glavu svojim crvenim plaštom i ostao nepomičan da me čeka.

Vrativši se, ja sam naišao na Laminu ženu i poklonio joj se. Ona je radosno povikala: »U pravi čas! Izgleda da se Lama odobrovoljio prema tebi! da će ti sada predati učenje. Kada sam mu javila da si otišao, on je kriknuo: Vratite mi predodređenog sina, i zaplakao je. Razmekšao si njegovo srce.«

Ja sam pomislio: »Gospodarica me samo umiruje. Kada bi stvarno bila istina da je plakao i nazvao me predodređenim sinom, niko ne bi bio srećniji od mene. Ako je, naprotiv, samo rekao: Vratite mi ga, načinom kojim je i ranije odbijao da me posveti i uputi, onda sam zaista nesrećan. Ja nemam kuda da odem; znači li to da sam jadnik koji mora da ostane ovde nikada ne saznajući za učenje?«

Majka je obavestila Lamu: »Veliki Čarobnjak nas nije ostavio. Tu je, vratio se. Može li da izađe pred tebe?«

Lama je odgovorio: »On je bio pobjegao od nas, ali nije uspeo da pobjegne od sebe. Ako hoćeš, pozovi ga«.

Izašao sam pred njega i on me je pogledao: »Veliki Carobnjače, tvoje nestrpljenje i nemir su bezmerni. Ako svim srcem želiš veru, moraš za nju dati i svoj život. Stoga, dovrši preostala tri sprata kule koju si gradio pa ću ti predati učenje. U protivnom, pošto je prilično skupo da te hranim, a ti imaš kome da odeš, idi odmah«.

Tome ništa nisam mogao da prigovorim i otišao sam. Njegovoj ženi sam rekao: »Lama još uvek odbija da mi da učenje. Kada bih bio siguran da će mi ga dati kada završim kulu, ostao bih. Ako se desi da mi on ne da učenje ni kada ja budem gotov sa poslom, biću nemoćan da išta preduzmem. Ceznem da vidim svoju majku; zato dopusti da odem u svoje selo. Želim vam oboma dobro zdravlje«.

Majka je kazala: »Ti si u pravu, sine moj. Ali ja sam ti obećala da ću naći načina da te uči Lama Ngokton, koji je slavan Lamin učenik i koji je posvećen. Ostani još malo tu gde si i pretvaraj se da radiš«.

Radosno sam je poslušao i ostao.

Naropa je imao običaj da proslavlja deseti dan svakoga meseca sa velikim žrtvenim darovima, te je i Marpa slavio te dane. Od ušteđenog ječma gospodarica je uzvarila tri bačve piva za žrtve levanice. Jedno je bilo jako, drugo blago, treće srednje jačine. Za svete levanice korišteno je blago pivo. Ono jače je gospodarica dala kaluđerima da odnesu Lami. Pored njega smo se nalazili ona i ja, i nalivali mu bokal. Sami kaluđeri pili su pivo srednje jačine. Majka je pila sasvim malo, jedva dotičući usnama bokal sa blagim pivom. Tako sam i ja činio, i ostao sam trezan. Što je Lama više pio, mi smo mu više nudili, te se on sasvim opio. Zatim je uto-
nuo u dubok san. Njegova žena je uzela iz njegove sobe Naropine dragulje i brojanice od rubina. On-

da je, u Lamino ime, napisala pismo i utisnula njegov pečat na omot koji je ranije pripremila. Sve to je zamotala u skupoceno platno, zapečatila voskom i dala mi govoreći: »Vladaj se kao da je Lama poslao sve ove stvari. Idi i pronađi Lamu Ngokpu, daj mu ovo i moli ga da te uči«.

Tako me je poslala u Šang. Krenuo sam polazeći sada sve svoje nade u Lamu Ngokpu.

Dva dana po mome odlasku Marpa je upitao svoju ženu: »Šta danas radi Veliki Čarobnjak?«

»Na drumu je. Više od toga ne znam?«

»Kuda je otišao?«

»Meni se žalio da mu ti ne bi dao učenje čak i ako bi završio kulu, već bi ga zasuo pogrdama i udarcima. Spakovao se i krenuo u potragu za drugim učiteljem. Ja sam te i ranije upozoravala na to, ali ti nisi obraćao pažnju i istukao si ga. Da izbegnem tu sramotu, smatrala sam da je bolje da ti ništa ne govorim. Sve sam učinila da odložim njegov odlazak, ali nisam uspela«.

Besan, Marpa je upitao: »Kada je otišao? Juče?« I onda je rekao: »Moj sin još uvek ne može biti daleko od mene«.

U to vreme ja sam bio prispeo u Planinu Kjongding, u Šangu. Lama Ngonkpa tumačio je svojim učenicima tajni spis pod naslovom »Dve Podele«⁹. Njegovu raspravu prekinuo sam pri ovim stihovima:

Ja sam Gospodar Darne,
Ja sam Jedinstvo Svega-što-čuje,
Ja sam Gospodar Univerzuma i Predmet
Ostvarenja,
Ja sam Uslovljeni i Neuslovljeni,
Ja sam Urođena Priroda Samog-od-Sebe
Blaženstva.

Dok je to izgovarao, ja sam mu se izdaleka poklonio. On je otpozdravio skidanjem šešira i kazao: »Na ovaj način pozdravljaju jedino Marpini učenici. Stihovi kod kojih nas je prekinuo dobar su zna-

men. Za njega to znači da će postati Gospodar svih Doktrina. Idite i upitajte ga ko je on«.

Jedan od kaluđera mi je pošao u susret i, nepoznavši me, iznenadio se: »Kako to da si došao?«

»Lama Marpa je veoma zauzet i ja sam jedini koga nema vremena da uči. Došao sam da ovde molim za učenje. Doneo sam i darove: Naropine dragulje i brojanicu od rubina«.

Kaluđer se vratio svome učitelju i obavestio ga: »To je Veliki Čarobnjak«. I ponovio mu je moje reči.

Lama se obradovao: »Dragulji i brojanica Slavnog Učitelja Narope u mom domu! To je retko i čudesno kao Udumbara cvet¹⁰. Danas ćemo se zaustaviti na ovom srećnom mestu u našem predavanju. Kaluđeri, hitro donesite suncobrane i mnoge zastave i cimbalu, i zamolite Velikog Čarobnjaka da učestvuje u procesiji«.

Kako sam još uvek stajao na mestu sa koga sam pozdravio Lamu, kaluđer mi je prišao i preneo taj poziv. To sam mesto onda nazvao Čaktsal Gang (Geben Pozdrava).

Pridružio sam se kaluđerima koji su obrazovali procesiju sa suncobranama, zastavama i cimbalima. Tako smo ušli u laminu kuću. Ja sam mu se poklonio i predao mu pismo sa darovima. Sa suzama u očima, on je prineo darove svome čelu i primio njihov blagoslov. Postavio je te svete predmete na oltar, dajući im počasno mesto među svim ostalim darovima.

Zatim je pročitao pismo:

»Upućeno Čoku Dordže (Dijamant Uzvišene Stvarnosti). Pošto se ja povlačim u osamu, a Veliki Čarobnjak nema toliko strpljenja da me čeka, šaljem ga tebi da te moli za učenje. Posveti ga i uputi. Kao svedočanstvo moje dozvole za to, šaljem ti Naropine darove.«

Lama Ngokpa je rekao: »Budući da je to Marpina zapovest, posvetiću te. Ja sam inače razmišljao da pošaljem po tebe, ali ti si zahvaljujući Marpinoj

milosti, dašao sam. Dolaze mi mnogi učenici iz Khama, iz Tangpoa, iz Kogpoa i iz Jarlunga. Zli stanovnici sela Jehpo i Jemo iz Dola stalno nam krađu namirnice. Idi i kazni ih gradom. Nakon toga dobićeš posvećenje«.

Mislio sam: »Zar sam ja osuđen da činim rđava dela? Zar za mene nema drugog puta do svetog učenja osim izazivanja oluja? Time ću se ponovo predati gresima. Ne pustim li grad biće to neposlušnost prema Lami, i tako neću dobiti učenje. Nikako ne mogu da izbegnem taj grad«.

Uzeo sam sve obredne predmete, našao malo sezamovog semena koje ima magijsku moć, pa i to poneo sobom. Stigavši u predeo Dola, dao sam se na posao kako bih se što bolje pripremio za izazivanje nepogode.

U selu Jahpo načinio sam za sebe sklonište u blizini kuće jedne starice. Oluja se približavala velikom brzinom. Tukli su gromovi. Gomilali su se mrki i strašni oblaci. Zatim je grad počeo da tuče.

Gledajući u nebo, starica povika: »Ako moja letina bude uništena, skapaću od gladi!« I ona zakuka.

Pomislio sam: »Ovo što činim je zločin«. Pri-
trčao sam starici i kazao joj: »Brzo nacrtaj na zemlji oblik svog polja«.

»Izgleda ovako!« Ona je nacrtala jedan izdužen trougao.

Ja sam onda nacrtao isti takav trougao. Dlanom sam obrazovao Mudru¹¹ bdenja i crtež prekrrio širokim sudom. Vrh trougla je ostao nepokriven i vetar ga je izbrisao.

Izišao sam napolje da svojim očima utvrdim posledice vradžbine. Planinske padine behu pretvorene u vodene bujice. Jedino je polje one starice bilo netaknuto i plodno. Od letine na drugim poljima nije ostalo ništa. Udaljeni kraj polja je na crtežu predstavljao vrh trougla zbrisanog vetrom, bio je potučen i poplavljen. Starici sam rekao da

od sada ne mora plaćati desetak za zaštitu od grada, već samo za deo koji je odnela voda.

Tada sam krenuo drumom i naišao na pastire, starca i dečaka, čije stado beše odnela poplava.

Njima sam rekao: »Ja sam taj koji je napravio svu ovu nesreću. To vam je opomena da više ne kradete od kaluđera Lame Ngokpe. Ako to budete i dalje činili, ja ću svaki put poslati na vas grad«.

Tako se preko njih preneo glas o ovoj nesreći. Posle toga u ova dva kraja počeli su da se odnose prema Lami sa dužnim poštovanjem. Mnogi su mu dolazili želeći da postanu njegovi sledbenici ili da mu ponude svoju službu.

Ukraj šikara bilo je mnogo mrtvih ptica. Duž čitavog puta skupljao sam te uginule ptice i pacove. Napunio sam njima nedra i kapuljaču svog kišnog ogrtača, i kada sam se vratio Lami, poslao sam sve to pred njegove noge.

»Lama Rimpoe, ja sam došao ovamo zbog sveste vere, a u stvarnosti ja jedino grešim. Imaj milosti za mene, velikog grešnika.« Govoreći to, zaplakao sam.

»Brate Veliki Čarobnjače, ne plaši se«, tešio me je Lama. »Mi, Naropini i Maitrepini¹² učenici poznajemo tajnu formulu koja se zove »Teranje stotine ptica jednom praćkom«. Ona i najvećem grešniku omogućava da odmah dostigne Prosvetljenje. Kada u budućnosti postigneš savršenstvo Prosvetljenja, sva ova stvorenja koja su danas ubijena, ponovo će se roditi i obrazovati oko tebe povorku. Raduj se što ova bića, zahvaljujući meni, neće biti rođena u nižim oblicima postojanja. Ako mi ne veruješ, dokazaću ti«.

Sabravši se za trenutak, on je pucnuo prstima i istog časa sva ta tela su oživila. Ptice su poletele ka nebu ili do svojih gnezda, a pacovi se razmleli po zemlji.

Ja pomislih: »Video sam Pravog Budu! Koliko puta bi bilo bolje za mnoga stvorenja da su umrla na ovaj način«.

Onda me je Lama posvetio u mandalu Havadžre. Primivši to učenje, otišao sam u jednu napuštenu pećinu na samoj litici, okrenutoj prema jugu. Odande se mogla videti Lamina kuća. Zazidao sam se unutra, ostavivši mali otvor kroz koji sam čuo Lamu kada je dolazio da me upućuje. Meditirao sam bez odmora, ali nisam ostvario unutarnje iskustvo. To beše zato što sam napustio Lamu Marpu.

Jednoga dana, kada me je obišao, Lama zapita: »Veliki Čarobnjače da li si doživeo neke unutarnje znake?«

»Ne, ništa.«

»To me zaista čudi! Moje duhovno učenje, jedino ako nije zaprljano neslogom, ima moć da brzo dovede do buđenja. Ti si došao k meni dobrog zdravlja. Ako nisi imao dopuštenje da odeš od Lame Marpe, zašto mi je on poslao darove? Šta se ovde događa? Ali, ma šta da je, istraj u svojoj meditaciji.«

Ostao sam pun zebnje. Pitao sam se da li da kažem svu istinu. Za to, međutim, nisam imao hrabrosti, pa sam zaključio: »U svakom slučaju, Marpa će doznati za to«. I utonuo sam u meditaciju.

U međuvremenu je Marpa dovršio kulu za sina i poslao Ngokpi pismo: »Kula moga sina dostigla je visinu na kojoj joj treba načiniti friz u drvetu. Pošalji mi tankog pruća, koliko god možeš tovara¹³. Kada friz i vrh budu završeni, pozivam te na posvećenje kule i proslavu Dadaja Buma, moga jedinca. Sa sobom povedi i zločinca koji meni pripada«.

Lama Ngokpa došao je do malog otvora na mojoj ćeliji i, pokazujući mi pismo, rekao: »Onako je kako stoji u ovom pismu. Marpa nije poslao zločinca koga pominje«.

Odgovorio sam: »Istina je da zapovest nisam dobio od samog Lame. Izdala ju je njegova žena koja mi je dala i pismo s darovima«.

»Ako se sve zaista tako dogodilo, mi nemamo nikakvog razloga da radimo zajedno. Bez Lamine dozvole nećeš imati uspeha, i tu se ništa ne može učiniti. On traži da te povedem natrag k njemu. Hoćeš li da ideš ili nećeš?«

»Dopusti da idem kao tvoj sluga.«

»Dobro. Kada budem poslao drvo za friz, zadužiću nekoga da ti javi dan proslave. Do tada ostani tu.«

Kaluđer koji je išao da sazna dan slavlja, vratio se i došao do moje ćelije. Kroz otvor na njoj, rekao je: »Svečanost posvećenja kule i punoletstva Marpinog sina je utanačena.«

»Jesu li pominjali mene?«

»Marpina žena se raspitivala šta radiš. Kazao sam joj da si u strogoj osami. Pitala je šta radiš osim toga. Odgovorio sam da si na pustom mestu. Ona je rekla: Možda mu nedostaje ovo što je ostavio kod nas. Kada je bio sa nama, to je mnogo voleo. Oduzi mu to.«

On je razdrešio pojas, izvadio iz njega glinenu kocku i predao mi je. Kako je taj predmet dolazio iz ruku Lamine Žene, prineo sam ga čelu sa dubokim poštovanjem.

Glasnik je onda otišao. Ja sam zaželeo da se igram kockom i igrao sam se. Odjednom mi padoše na um ovakve misli: »Dok sam bio sa Marpinom ženom nikada nisam bacao kocku. Izgleda da mi ona više nije naklonjena. Njoj je poznato da su moji preci u davnini oterani iz zavičaja zbog kocke«. Zamahnuo sam kockom iznad glave i bacio je. Ona se razbila i iz nje ispade ceduljica. Pročitao sam je: »Sada će te Lama posvetiti i predati ti učenje. Vрати se sa Lamom Ngokpom«.

Moja radost je bila tako velika da sam igrao i skakao po ćeliji. Uskoro se pojavio Lama Ngokpa i rekao mi: »Veliki Čarobnjače, izađi napolje i spremi se za odlazak«. Hitro sam ga poslušao.

Lama Ngokpa poneo je sve svoje idole, svete knjige, stupe, zlato, tirkiz, svilu, haljine, kao i sve

kuhinjske sudove. Ostavio je jedino darove koje je dobio od Marpe. Meni je zapovedao da namirim jednu staru kozu, koja beše slomila nogu i nije mogla ići sa stadom, te ju je valjalo ostaviti u toru. Sve ostale životinje poterao je iz štale i sa pašnjaka.

Kada smo bili spremni za polazak, rekao mi je: »Bio si mi od koristi, zato uzmi ovu svilu i tirkiz kao dar Lami Marpi«. Njegova žena mi je dala zavežljaj suvog sira za Dakmemu, Marpinu ženu.

Kada je Lama Ngokpa sa ženom i slugama, među kojima sam se nalazio i ja, stigao u Dolinu Breza, naredio mi je: »Brate Veliki Čarobnjače, pohitaj ispred nas i javi Marpinoj žena da dolazimo. Vidi hoće li nas dočekati pivom«.

Otišao sam napred. Pozdravio sam Laminu ženu i predao joj zavežljaj sa sirom. »Dolazi Lama Ngokpa«, kazao sam. »Moli da se iznese pivo za njegovu dobrodošlicu«.

Ona je radosno odgovorila: »Lama je u svojoj sobi. Idi i pitaj ga ti sam«.

Lamu sam zatekao na terasi; molio se licem okrenutim prema istoku. Poklonio sam mu se i ponudio mu svilu i tirkiz koje sam bio poneo. On je odvratio glavu i gledao prema zapadu. Premestio sam se na tu stranu i iznova se poklonio. On je onda gledao prema jugu.

»O Učitelju!« kriknuo sam, »ispravno je što za kaznu odbijaš moje darove. Ali, dolazi Lama Ngokpa sa svojim idolima, svetim knjigama, stupama, zlatom, tirkizom, sa dzovima, konjima i svim svojim bogatstvom. Sve što očekuje od tebe jeste da ga dočekaš pivom. To je ono zbog čega molim«.

Lomeći u besu prste, Marpa je povikao strašnim glasom: »Iz tri zbirke svetih knjiga u Indiji ja sam izvukao suštinu Četiri Tantre. Kada sam se odande vraćao, pred mene čak nijedan vrabac nije izašao da me pozdravi, čak ni jedan vrabac! Zar zato što Ngokpa tera pred sobom tu iznurenu sto-

ku, ja, slavni Lotsava⁴, treba da mi pođem u susret i dočekujem ga? Nikada! A ti se gubi odavde!»

Vratio sam se Laminoj ženi i to joj ispričao. Ona me je umirivala: »Lama je to rekao u besu. Ngokpa je veliki čovek i ukazaćemo mu dobrodošlicu. Poći ćemo oboje, majka i sin«.

Odgovorio sam: »Lama Ngokpa i njegova žena ne traže da ih iko dočeka. Oni su samo hteli nešto za piće, pa ću im to odneti sam«.

Ali, ona je izašla da ih pozdravi, zajedno sa nekoliko kaludera koji su nosili krčage piva.

U međuvremenu se iskupilo mnogo sveta sa Južnih Litica, koji beše pozvan na veliku svetkovinu punoletstva Marpinog sina i posvećenja kule.

Marpa je onda zapevao ovu himnu i zahvalnicu:

»Prizivam svog Učitelja, Samilosnog.

*Pun je vrline moj plemeniti rod
i čist od slabosti i mana ljudskih.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Pun je vrline brzi Put Tajnog Predanja,
bez greške i obmane je on.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Pun je vrline Marpa Lotsava
koji zaštićuje suštinu ovih tajni.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puni su vrline lame, jidami i dakini,
čiji moćni blagoslov dovodi do istine.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puni su vrline duhovni sinovi i učenici,
sjednjeni svojom verom i zavetima.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puni su vrline dobrotvori, bliski i daleki,
koji darežljivošću umnožavaju svoje zasluge.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puno je vrline u svim našim delima i težnjama
da se dostigne prosvetljenje za dobro drugih.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puni su vrline bogovi i niža božanstva vidljivog
sveta
koji ostaše verni svojim svetim obećanjima
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

*Puni su vrlina monasi i svetovnjaci,
sakupljeni ovde u težnji ka miru i sreći.
Neka tom vrlinom svi blagosloveni budu.*

Kada je Marpa završio pesmu, Lama Ngokpa mu je ponudio darove govoreći: »Lama Rimpoče, pošto si ti gospodar moga bića, jezika, tela i duha, dajem ti evo i sva moja svetovna dobra. Među njima nije jedino dugodlaka koza, oronuli predak svih mojih koza, koja sa slomljenom nogom nije mogla ići, te sam je ostavio kod kuće. Budi milostivan i daruj nam posvećenje i uputi nas u Tajno učenje, pisano na pergamentu«. I on se duboko poklonio.

Marpa je izgledao zadovoljan, pa odgovori: »Moje posvećenje i uputi su najkraći put Vadžra-jane; oni bez čekanja nebrojenih kalpi vode pravo ka Prosvetljenju u ovom životu. Propise ispisane na pergamentu ja moram držati pod svojom zaštitom; to je stroga naredba moga Učitelja i dakinija. Njih ćeš dobiti veoma teško ako ne daš i tu staru kozu sa polomljenom nogom. Što se tiče ostalih učenja, njih sam ti već predao«.

Svi prisutni prsnuše u smeh, a Ngokpa upita: »Ako donesem kozu i poklonim ti je, hoćeš li mi otkriti i to Tajno Učenje?«

»Hoću, ali samo pod uslovom da je ti lično doneseš i predaš mi je.«

Sutradan, kada su se gosti počeli razilaziti, Ngokpa je krenuo sam na put.

Vratio se sa kozom na leđima i spustio je pred Marpu. Ovaj je uzviknuo od radosti: »Ti si posve-

ćenik koji je zaista dostojan moga učenja. Ne tre-
ba mi ta koza. Želeo sam samo da, ispitujući tvoju
poslušnost, naglasim važnost učenja koje ti pre-
dajem«.

I on ga je posvetio i uputio kako je bio obe-
ćao. Kaluderi, koji behu došli izdaleka i oni koji
su se tu zatekli, priredili su ritualno slavlje. Lama
je seo na određeno mesto, a pored sebe je stavio
dugačak bagremov štap.

Namrštenog čela, upro je prstom u Ngokpu:
»Ngoktone Čodore, kako si se usudio da pokloniš
posvećenje grešniku koji se zove Dobar Glas«.

Rekavši to, sevnuo je očima prema svom šta-
pu. Ngokpa se, uplašen, brzo poklonio i odgovorio:
»Lama Rimpocē, ti si mi sam napisao da posvetim
i uputim Velikog Čarobnjaka i poslao si mi Naro-
pine dragulje i brojanice od rubina. Ja sam izvr-
šavao tvoju zapovest. Nemam razloga da sebi išta
prebacujem i ne osećam stid ni kajanje«.

Braneći se tako, Ngokpa ga je bojažljivo po-
gledao. Pobesneli Marpa upro je prstom u mene i
upitao: »Gde si ti našao te predmete?«

Srce mi je tuklo kao da će da iskoči. Zanemeo
sam od straha. Onda, smogavši snage, drhtavim
glasom priznao sam da mi ih je dala majka.

Lama je skočio i, vitlajući bagremovim štapom,
pojurio da istuče ženu. Ona je iz prikrajka slušala
ceo razgovor, te se sada dade u bekstvo.

Pobegla je u hram i tu se zaključala.

Lama je protresao vratima na hramu, pa se
vratio na svoje mesto i seo. Ngokpi je rekao: »Ngo-
ktone Čodore, delovao si bez moga dopuštenja. Idi
odmah po Narpine dragulje i njegovu brojanicu
od rubina«.

Ngokpa se poklonio i odmah krenuo da izvrši
to naređenje. Ja sam se kajao što nisam pobegao
u hram sa Laminom ženom. Kada je Ngokpa pro-
lazio pored mene, uzalud sam pokušao da zadržim
suze. Molio sam ga da me povede kao svog slugu.

On je odgovorio: »Ako te povedem bez Lamine dozvole, dogodiće se isto što i danas. On je kivan na nas obojicu; zato ostani ovde još neko vreme. Ako te ne primi kao učenika i otera te, ja ću tada imati puno pravo da ti pomognem. Učiniću to svim srcem«.

»Ja znam da ste ti i Marpina žena i nevolji zbog mojih grehova. I znam da sa ovim sadašnjim telom neću dobiti Doktrinu, već ću samo nagomilavati grehe. Najbolje je da se ubijem. Možda ću se roditi u telu dostojnom vere!«

Rekao sam to i pojurio u polje da se tamo ubijem, ali Ngokpa me je sprečio u tome. Sa suzama u očima, govorio mi je: »Hrabri Veliki Čarobnjače, ne čini to! Prema tajnom učenju Bude sposobnosti i čula svakoga od nas su božanske prirode. Oduzimajući sebi život, ti činiš greh ubijanje Boga. Zato je samoubistvo veliki zločin. Isto tako i u tajnom predanju Sútra nema većeg greha nego što je prekraćivanje sopstvenog života. Zapamti to i odbaci misao da se ubiješ. Još uvek ima nade da će ti Lama predati učenje. Ako ti ga ne preda onda će to sigurno učiniti neki drugi lama«.

Tada je nekoliko kaluđera, ne mogavši više da podnose moju patnju, otišlo do Mapre da vide je li čas da se zauzmu za mene. Drugi se, pak, behu okupili oko mene i tešili me. Ali, i pored svega toga, ja sam bio obuzet bolom i govorio sam: »Možda je moje srce od gvožđa? Jer da nije takvo, ono bi već davno prepuklo i ja bih bio mrtav. Sve te muke što sam podneo dok sam tražio veru, posledica su zločina koje sam počinio u mladosti«.

Među onima koji su to slušali, nije bilo nikoga ko nije zaplakao. Neki od njih, slomljeni bolom, behu se onesvestili.

Tako je govorio Milarepa. Ovo je druga glava koja priča kako se on očistio od greha u svome telu i patnji u svome duhu.

Zatim je Rečung upitao: »Učitelju, kako te je Lama Marpa prihvatio za učenika?«

I Mila je produžio:

Pošto su kaluđeri otišli, Učitelj je dugo ćutao. Kada je umirio svoj duh, poslao je po Dakmenu, gospodaricu, i ona se pojavila pred njim.

Zapitao ju je: »Gde su Ngokton Čodor i ostali učenici?«

»Lama Ngokpa je po tvojoj zapovesti otišao da donese Naropine dragulje i brojanicu od rubina. Odmah je bio krenuo svojoj kući i već se vratio odande.«

Ona mu je, sa svim pojedinostima, ispričala kako je Veliki Čarobnjak preklinjao Ngokpu da mu pomogne i kako ga je ovaj hrabrio. Dok je Marpa to slušao, oči mu se napuniše suzama i on reče: »Učenici na Tajnom Putu moraju da budu takvi. Ja imam samilosti za njih. Neka svi dođu k meni«.

Kaluđer koji je bio poslat po Ngokpu i ostale, kazao mi je: »Lama je sada dobre volje i poziva sve učenike k sebi. Hajde i ti«.

»Srećni su oni sa dobrom karmom!« uzviknuo sam. Meni, grešniku, neće pomoći ni to što je Lama miran i dobre volje. Ako mu odem, on će me opet kleti i istući«.

Nisam smeo da pođem, već zaplakah. Ngokpa koji je bio uz mene, naredio je kaluđeru: »Idi i objasni Lami kako je sa Velikim Čarobnjakom. Pi-

taj može li da izađe pred njega. Ako sada ne ostanem sa njim, taj mladić bi mogao da učini nešto nerazumno«.

Kaluđer je njegove reči preneo Marpi. Marpa je na to kazao: »U prošlosti bi on bio u pravu, ali danas je drugačije. Veliki Čarobnjak mora biti moj glavni gost. Neka ga pozove gospodarica«.

Gospodarica mi je došla i, osmehujući se, kazala: »Veliki Čarobnjače, verujem da će te Lama primiti za učenika. Podstaknut samilošću, hoće da ti budeš njegov glavni gost i šalje me po tebe. Nije izustio nijedne grube reči. Razveseli se i pođi«.

Pitajući se da li je sve to istina, pojavio sam se pred Lamom sa zebnjom u srcu.

On je tada ovo rekao:

»Kada sve dobro razmotrimo, niko od nas ne treba da bude postićen. Ja sam samo iskušavao Velikog Čarobnjaka kako bih ga očistio od greha. Da je posao oko kule bio namenjen mojoj ličnoj koristi, ja bih bio blag a moje zapovesti manje teške. Ja sam se evo ispovedio. Gospodarica je takođe postupila pravo; kao žena, ona nije mogla da podnese takvo stanje, ali njena prekomerna milost je i ozbiljna slabost, te se i dogodilo ono sa obmanom oko svetih predmeta i lažnim pismom. Ngokpa, po onome što si mi ispričao, i ti si u pravu. Ipak, idi sada i donesi mi svete predmete, a ja ću ti ih sve posle vratiti. Veliki Čarobnjak je goreo od žudnje za verom i imao je pravo da se služi svim sredstvima kako bi došao do nje. Ngokpa nije mogao da zna da mu je gospodarica poslala nekoga na prevaru. On je zato i posvetio i uputio Velikog Čarobnjaka. Neću da tražim načina da bilo koga kaznim. Moj bes je često bio poput vodenih bujica, ali to nije bio svetovni bes. Kakvo god se činilo moje delovanje, znajte da je ono uvek bilo iz verskog ubeđenja i u skladu sa Putem Prosvetljenja. Tako i vi ostali, koji ste još neukorenjeni u veri, ne dopustite da vaša vera bude potresena bilo čime.

Ovde je moj sin koji je upotpunio devet velikih iskušenja. Njegovo savršeno Prosvetljenje, bez ponovnih rođenja u budućnosti, biće postignuto bez ikakvog telesnog taloga. Zbog Dakmenine slabosti ostaće na njegovom očišćenju jedna bleđa mrlja. Ali, njegovi veliki gresi izbrisani su sa njegovih osam velikih mučenja duha i mnogobrojnim manjim patnjama. Sada ga ja primam i predaću mu svoje učenje, koje mi je dragoceno koliko i rođenje. Brinuću o njemu i pomagati ga svim što je potrebno kada se povuče u meditaciju. Neka bude srećan.«

Dok je on govorio, ja sam se pitao: »Je li ovo san ili java? Ako je san, ne želim nikada da se probudim«. Sa suzama radosnicama, poklonio sam se Lami. Gospodarica, Ngokpa i ostali su mislili: »Kakvu veštinu i moć ima Marpa kada hoće da prihvati učenika. On je Živi Buda«. I njihova vera je još ojačala. Puni ljubavi za mene, svi su se veselo poklonili pred Lamom.

Na kraju, svi prisutni radosno su učestvovali u ritualnom slavlju. Uveče smo se okupili na tome istom mestu i poredali svoje darove pred oltarom. Marpa mi se tada obratio: »Određujem ti opšti zavet oslobađanja«. I on mi je odsekao kosu.

Pošto je moja odeća bila zamenjena monaškom, Lama mi je kazao: »Tvoje ime Mila Vadžra Barjak Pobede otkrio mi je u snu Naropa pre nego što si ti došao k meni«.

Zatim me je vezao svetovnom zakletvom i izgovorio mi Bodisatvina pravila. Meditacijom je posvetio vino unutarne žrtve u lobanji-peharu za levanice¹. Svi smo videli kako to vino ključa šireći petobojnu svetlost. Marpa je prineo žrtvu svome Učitelju i Jidamu, a onda je pio. Dodao je pehar meni i ja sam ga iskapio.

Lama je rekao: »Ovo je dobar znamen. Samo okusiti moje vino unutarne žrtve, nadmašuje primanje potpunog posvećenja bilo kog drugog du-

hovnog reda. Počev od sutra ja ću ti pokloniti Posvećenje Preobražaja u skladu sa Tajnom Stazom.«

Onda je izrađena mandala Čakrasamvara sa šezdeset dva božanstva. Posvetivši je, Lama je pokazao na mandalu od raznobojnog praha: »Ovo je samo simbol mandale. Stvarna mandala je tamo gore«. Pokazao je na nebo i mi jasno videsmo Jidam Čakrasamvaru, okruženog dakama i dakinima Dvadeset četiri sveta kriljevstva, Trideset dva sveta mesta i Osam mesta za spaljivanje². U isti mah i u jedan glas Lama i božanstva iz mandale sa neba izgovoriše moje posvećeničko ime: Pal Zhepa Dordže (Slavni Nasmejani Vadžra).

Davši mi slobodan prilaz Tantri, Lama mi je, u svim pojedinostima, pokazao kako da vežbam u skladu sa najdubljim uputama. Zatim je položio ruku na moju glavu i rekao:

»Sine moj, ja sam od prvoga časa znao da si ti učenik koji je sposoban da primi moje učenje. Noć uoči tvog dolaska saznao sam iz sna da si ti predodređen da služiš Budi. Gospodarica je imala i jasniji san; videla je dve žene koje čuvaju stupu, što je znak da će dakini štititi učenje Kagjupa Sekte. Na taj način su te moj Učitelj i božanstva čuvari poslali k meni. Izišao sam ti u susret kao orač. Ti si popio sve pivo koje sam ti dao. To pivo i posao koji si završio znače da ćeš prodiranjem u srce Doktrine shvatiti učenje. Bakreni lonac sa četiri drške znači dolazak četiri moja velika učenika. Njegova čista unutrašnjost znači da će tvoj duh postati čist od mrlja i da ćeš u svom telu steći moć preko blaženstva plamena Tummo³. Prazan sud znači oskudicu u hrani dok budeš meditirao u osami. Da bih posejao seme tvog dugog života, blagostanja tvojih mnogobrojnih učenika i ispunjenja tih učenika slastima učenja, ja sam uz blagoslov napunio lonac maslom iz lampi sa oltara. Načinio sam onaj krug da bih označio tvoju buduću slavu. Da bih te očistio od tame zla, opteretio sam te preteškom gradnjom četiri kule. Te kule znače četiri

vrste delovanja: mira, moći, zaslepljenosti i upor-
nosti. Nijednom, kada sam te okrutno isterao iz re-
dova svojih učenika, nisi imao rđavih misli protiv
mene. To znači da će tvoji sledbenici pre svega, biti
odani, istrajni, mudri i samilosni, što je neophodno
svakom učeniku. Osim toga, oni će, ne želeći vred-
nosti ovog života, podnositi meditaciju asketskom
disciplinom i energijom. I konačno, putem unutar-
njeg iskustva, duhovne energije, mudrosti i samilo-
sti, oni će postati savršene lame. Predaja ovog Uče-
nja biće poput rastućeg Meseca: blistava i radosna.«

Sve je on to prerekao tada. Njegove nadahnute
reči ohrabrile su nas i ispunile blaženstvom naša
srca. To je bio početak moje sreće.

Tako je govorio Milarepa. Ovo je treća glava
u kojoj je on dobio Posvećenje u Tajni Put.

Rečung je upitao: »Učitelju, pošto si čuo Doktrinu, jesi li se odmah povukao u samoću ili si ostao sa svojim Lamom?«

I Mila je nastavio:

»Lama mi je rekao da istrajem u meditaciji. Obilato me je snabdevao hranom i uputio da meditiram u pećini koja se zove Tigar sa Južnih Litica. Tu sam punio maslom lampu sa oltara i postavljao je na glavu. Dan i noć sam meditirao na ovaj način, potpuno nepokretan, sve dok maslo u lampi ne bi izgorelo.

Kada je prošlo jedanaest meseci došao je Lama sa svojom ženom. Behu poneli i hranu za ritualno slavlje.

Lama je uskliknuo: »Sine moj! Meditirati jedanaest meseci ne dopustivši da ti se jastuče na kome sediš ohladi, zaista je izvrsno delo. Otvori ulaz pećine i izađi napolje. Treba da se odmoriš i razgovaraš sa tvojim starim ocem o svojim unutarnjim iskustvima«.

Ja sam pomislio: »Bilo je mirno ovde. Ali, moram izaći, jer je takva zapovest moga Učitelja«.

Počeo sam da rušim zid sa ulaza, ali se brzo zaustavih, ne usuđujući se da nastavim posao. Prišla mi je Lamina žena i pozvala me: »Hoćeš li doći, sine moj?« Odgovorio sam joj da se ne usuđujem da porušim zid na ulazu. Majka je kazala: »Tu nema ničeg lošeg. Jedan srećan slučaj, kao što

je ovaj susret sa Lamom, može da ima jedino dobre posledice. To je pravilo Tajnog Puta. Ako ne poslušajš Lamu, on će se razbesniti i ovaj srećan susret će se pokvariti. Zato sruši zid svoje čelije«.

Znajući da majka govori istinu, porušio sam zid i izišao napolje.

Lama mi je rekao: »Nas dvojica, otac i sin, meditiraćemo sada zajedno. Ti, gospodarice, pripremi gozbu«.

Kasnije, pošto smo obedovali, Lama je zapitao: »Sine moj kakvo si znanje požnjeo iz mojih uputa? Opusti svoj duh i reci mi koja si saznanja, i intuitivna iskustva postigao do sada?«

Obuzet verom i strasnim poštovanjem prema Lami, kleknuo sam pred njega i sklopio ruke. Oči su mi se zamaglile od suza. Da bih mu iskazao zahvalnost za svoja saznanja i iskustvo ispevao sam ovu pesmu Sedmostruke Odanosti:

*Pozdravljam te, o Učitelju!
Tebe, koji se očima grešnih tragača
ukazuješ u mnogim obličjima,
a skupu čistih Bodisatvi
pokazuješ kao Buda Sambogakaja.*

*Oglašavajući se sa šezdeset glasova božanskog
Brame¹,
Ti si govorio o Svetom Učenju
u njegovih osamdeset četiri hiljade aspekata²,
i svaki narod razumeo Te je na svom mater-
njem jeziku;
ja se klanjam pred Tvojim Rečima,
neodvojivim od njihove urođene Praznine.*

*U jasnom i svetlom prostranstvu Darmakaje
obuhvaćena su sva saznanja.
ali ne postoji nijedna senka njihovih razlika;
ja pozdravljam Nepromenljivi duh Darmakaje.*

*Nastanjena u Palati svete Praznine,
Večna Dakmemo, savršenog tela,*

ti si Majka koja je rodila Bude Triju Doba³;
ja padam ničice pred tobom, Božanska Dak-
memo.

Sa iskrenim poštovanjem, o Učitelju, pozdrav-
ljam

Tvoje duhovne sinove koje si ujedinio,
učenike koji žive po Tvojim Reči
i tvoje sledbenike, kojih je kao lišća u šumi.

Tebi, ja dajem svoje telo
i sve drugo što je vredno žrtve
u svim kraljevstvima univerzuma.

Ja sam okajao sve svoje grehe
i radujem se ispravnim delima drugih.
Preklinjem te, pokreni Točak Zakona
i ne napuštaj ovaj svet, plemeniti Učitelju,
sve dok ima osetljivih bića uhvaćenih u mrežu
samsare!

Neka se moje duhovne zasluge
množe za dobro svih osetljivih bića.

Ispevavši pesmu Sedmostruke Odanosti, nast-
vio sam ovako: »Ja, tvoj ponizni sledbenik, želim
da izrazim svoje skromno razumevanje Učenja.
Omogućili su mi to savršeno delovanje i uticaj sa-
milosti tvoj, moj Lamo, koji si nerazdvojan od
Bude Vadžradare, delovanje Majke i svih tvojih
učenika. Svima vama ja dugujem najdublju zah-
valnost.

Molim te, Učitelju, saslušaj onoga koji je još
uvek daleko od nepromenljivog stanja tvoga duha.
Razumeo sam da se ovo materijalno telo, načinja-
no od mesa i krvi, uz mentalnu svesnost, drži za-
jedno sa dvanaest lanaca uzroka i posledica, od ko-
jih je jedan volja, i da potiču iz neznanja. Ovo
telo je blagosloveni sud za ona srećna bića koja
žude za slobodom, ali isto tako ono vodi grešnika
u niža kraljevstva.

Razumeo sam da u ovom telu leži vitalni izbor između ogromne dobiti i gubitka, koji se odnosi na beskrajnu sreću ili bedu na granici dobra i zla. Oslanjajući se na moć tvoje samilosti, kao poštovanog vodiča osetljivih bića, ja, pun nade, nastojim da postignem oslobođenje iz okeana okovanog postojanjem, odakle je tako teško pobeći.

Našavši prvo utočište u Tri Dragulja⁴ i oprezno razmotrivši pravila Puta, razumeo sam da je izbor svekoličke sreće lama i da je zato prvo pravilo ispunjavanje svih njegovih uputa i održavanje čistih duhovnih veza sa njim.

Razumeo sam da je srećno ljudsko postojanje stanje koje se teško stiče. Kada se vide nestalnost i smrt, posledice delanja, i bol samsare, raste čežnja za oslobođenjem. Ta čežnja se mora slediti pridržavajući se moralnih pravila. Takav je temelj na kome treba graditi.

Odatle, postepeno se uspinjući Putem, neophodno je držati se ličnih zaveta tako pažljivo kao što se čuvaju rođene oči. Čak se i u neuspehu mora naći lek. Ako se ne traži jedino lično oslobođenje, na putu Manjeg Vozila⁵ razvija se Bodičita (Prosvetljeni duh) koji zahteva da se dela na oslobađanju svih osetljivih bića. Moje je shvatanje da razvijanje Prosvetljenog duha vodi ka ponovnom posvećenju za dobro svih, plodu ličnog delovanja, rađanju ljubavi i milosrđa.

Da bi se prihvatio Put Velikog Vozila⁶, napušta se Put Malog Vozila. Počevši od temelja savršenog viđenja, ide se uzvišenom stazom Vadžrajane.

Da bi se postiglo savršeno viđenje potreban je savršeni učitelj, koji zna kako da potpuno i nepogrešivo prenese četiri aspekta posvećenja⁷ i znalački i sa samilošću razjasni skriveno značenje. Posvećenje vodi krajnjoj stvarnosti, a meditira se kroz razna stanja na Putu. U nastojanju da se otkrije Ne-Ja ličnosti, koje je zajedničko u svim ezoteričnim predanjima, Ja se ispituje logičkim sredstvima, učenjem i analogijom; ne nalazeći ga, shvata se nje-

govo odsustvo, zatim se duh mora dovesti u stanje mira. Kada je takvim saznanjem duh umiren, prestaje razlučivanje misli i duha. Ako ovo stanje traje danima, mesecima i godinama bez svesti o prolazenju vremena, tako da ga drugi moraju podsetiti na vreme, postignut je mir duha.

U ovom stanju mira duha i dalje postoji opažanje i svesnost, ali ne sme se dopustiti da ono bude narušeno ili da se utone u pasivnost. To stanje zove se Ši-naj (Spokojni Odmor). Onaj koji ga postigne, doživljava čistu svesnost. Ovo su odlike mirnog duha.

Čista svesnost može se smatrati za bljesak Savršenog Viđenja; ona se ne može doživeti pre nego što se postigne prvi stepen prosvetljenja. Taj stepen se naziva Lhag-tong (Nad-Svesnost). Kod njega se, pri meditaciji, vizuelizuju oblici Jidama. Takođe, mogu se doživeti razne vizije. Ali, nijedna od njih nema unutarnju vrednost, jer su samo proizvod meditacije.

Ovo sam, dakle, saznao: Prvo, živo stanje mentalnog mira i održavajuća energija, zajedno sa umom koji sve vidi, neophodni su uslovi za postizanje Savršenog Viđenja. To su prvi koraci na Putu.

Drugo, sva meditacija, sa obredom ili bez njega, mora biti započeta iz dubine pobude samlivosti i ljubavi. Sve što činimo mora biti u dobroj nameri i zbog koristi drugih.

Treće, kroz Savršeno Viđenje nestaju sve razlike među pojavama.

Na kraju, svešću o Praznini uspeh se iskreno posvećuje za dobro svih. Za mene, ovo je najbolji od svih pravaca.

Kao što čovek koga muči glad, ne može da se zasiti znanjem o hrani, već mora da jede, isto tako je potrebno iskustvo u meditaciji značenja praznine. Ali, iznad svega, ja sam naučio da je u vremenu između meditacija potrebno neprestano činiti plemenita dela i njima očistiti svoje Ja.

Ja sam shvatio da se razumevanje praznine svih stvari, njihovog jedinstva, neodređenosti i nerazlučivosti poklapa sa četiri aspekta Prosvetljenja u skladu sa Vadžrajanom. Da bi se ovo saznanje pojavilo u mom duhu, obuzdavao sam svoje telo, lišavao ga hrane i postigao mir uprkos svim okolnostima, uključujući tu i opasnost smrti.

Nisam došao pred Lamu i gospodaricu, moga oca i majku, čija je dobrota nenadmašna, da im ponovo ponudim svoju službu i bogatstvo. Želim da im dam ono najbolje što sam sposoban da postignem u upražnjavanju meditacije dokle god budem živ. Ja ih molim da prihvate saznanje koje donosim iz palate Ogmına:

*Slavni Lamo, koji si Buda Vadžradara,
Majko Dakmemo, roditeljko svih Buda,
i vi, sinovi Pobedonosnoga,
pozivam vas da saslušate reči
duha tek sada istinski rođenog.
I molim vas da strpljivo podnosite
moje slabosti, moje neznanje i moje zablude,
i ispravljate ih u skladu sa Darmom.
Pod blagoslovom plamtećih zraka,
izašlih iz Sunca vaše samilosti,
otvorio se Lotos moje svesti.
Oživljen divnim mirisom Saznanja,
a nemajući ničeg ravnog mojoj zahvalnosti,
ukazujem vam večno poštovanje.*

*Neka plodovi moje meditacije budu od koristi
svim bićima koja teže ka savršenstvu.
A vas preklinjem da uvek čujete glas
svog poniznog učenika.*

Lama je na to rekao: Sine moj, velika je bila moja nada; sada se evo ispunjava!« I on je zbog toga bio veoma radostan.

Majka je kazala: »Ovaj moj sin poseduje snagu duha za velika dela«.

Nakon mnogih religioznih razgovora sa mnom, otac i majka su se vratili kući. Ja sam ponovo zazidao ulaz svoje ćelije i nastavio da meditiram. Lama je uskoro otišao da poseti severnu oblast U. Jedne večeri, pošto je izveo ritualno slavlje kod Marpa Golakove kuće, dakini su razjasnili Marpi poruku u simbolima koju je on dobio od Narope, ali je nije shvatio. Dok je on po uputama dakinija, boravio u duhu kod Narope, meni se jedne noći ukazala u snu mlada devojkica. Bila je plava kao nebo i prekrasna u haljini od brokata i sa ukrasima od ljudskih kostiju. Njene veđe i trepavice zračile su svetlošću. Kazala mi je: »Ti već poseduješ Učenje Velikog Simbola (Mahamudru)⁸ i posvećenje u Šest Tajnih Doktrina⁹. Neprestanom meditacijom ono vodi do Savršenog Prosvetljenja. Ali ti nemaš učenje koja govore o Prenosu svesti Mrtvim Telima¹⁰ koja vode Budastvu za jedan trenutak meditacije. Moli za to učenje«. Rekavši to, ona je iščezla.

Ja sam razmišljao: »Mlada devojkica bila je odevena u nošnju dakinija. Je li to božja opomena? Ili varka demoni? Ne mogu to da odgonetnem. Ali, ma šta bilo, moj Učitelj koji je Buda prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, sigurno će to znati. On ne poznaje samo jednu, već sve stvari, od načina da se postane Buda do formule kako da se razbijeni krčag ponovo sastavi sam od sebe. Ako je ovo poruka od bogova, moram ga moliti za učenje Prenosa Svesti.

Porušio sam zid na ćeliji i otišao pred Lamu. On je uzviknuo: »Zašto si izišao iz najstrože osame? To može da spreči tvoje napredovanje. Nisi smeo to da učiniš!«

Opisao sam mu mladu devojkicu iz svog sna, ponovio njene reči i upitao ga: »Da li je to proročki poziv ili znak kakve smetnje? Ja ne mogu to da razlučim. Ako je poziv, molim te za Učenje Prenosa Svesti.«

Lama je razmislio i odgovorio: »To je verovatno opomena dakinija. Pre nego što sam krenuo iz

Indije, Učitelj Naropa pominjao je Doktrinu Prenosa Svesti Mrtvim Telima. Ja tada, međutim, nisam imao vremena da ga molim za nju. Moraćemo zato da pretražimo sve one knjige koje sam doneo iz Indije«.

Nas dvojica, Učitelj i učenik, marljivo smo, dan i noć, tragali. Pronašli smo mnoga dela o Prenosu Svesnosti, ali nismo otkrili ni spomena o onome što nam je trebalo. Lama je kazao: »Znak koji sam primio na severu Srednjeg Tibeta naterao me je da se zamislim nad njim. Sigurno postoje još neka učenja koja su mi nepoznata. Ići ću kod Narope da molim za njih«.

Podsetio sam ga na njegove godine, ali nisam uspeo da ga odvratim od namere. Sve darove što je dobio od svojih učenika pretvorio je u zlato, napunio njime bakarni lonac i krenuo za Indiju.

Naropu nije odmah našao, jer se ovaj beše sklonio negde kako bi se mogao posvetiti vežbama Velike Jogičke Moći. Zeleći da ga vidi i po cenu svog života, Marpa je ispitao mnoga znamenja. Ona su mu otkrila da će uspeti da ga nađe.

Moleći se iz dubine svoje duše, pošao je u potragu za njim. Nakon izvesnog vremena susreo ga je u džungli, blizu manastira Puhila Hari. Tu ga je, poklonivši mu se, molio za Doktrinu Prenosa Svesnosti u Mrtva Tela.

Učitelj Naropa ga je zapitao: »Jesi li se toga sam setio ili si primio kakav znak?«

»Nisam se toga setio niti sam primio znak. Jedan od mojih učenika, Dobar Glas, pobuđen od dakinija, došao je k meni po to učenje.«

»O divote!« uskliknuo je Naropa. »U mračnoj zemlji Tibetu taj učenik je kao Sunce koje se diže nad snegovima!«

I on je, sklopivši ruke za molitvu, ovo zapevao:

*„U mračnoj zemlji Tibetu,
sličan Suncu što sja nad snežnim planinama,
živi onaj koji se zove Dobar Glas;
ja se klanjam pred tim Uzvišenim Bićem!«*

Naropa je onda sklopio oči i tripud pognuo glavu. Toga dana u čitavoj Indiji planine su se tripud nagnule prema Tibetu. Vrhovi drveća i brda oko Puhila Harija povili su se takođe prema Tibetu i takvi su ostali do naših dana. Naropa je preneo Marpi celokupno učenje koje je dobio od dakinija. Protumačio mu je mnoga proročka znanja. Između ostalog, predskazao je Marpi da će njegova porodična loza biti kratkog veka, ali da će njegova duhovna loza, ovenčana širenjem Kagju Sekte, biti duža od velike reke.

Ubrzo nakon Marpinog povratka iz Indije, umro je njegov sin Darma Dodaj. Kasnije, da obeleže godišnjicu njegove smrti behu se okupili svi monasi i kaluđeri. Oni se obratiše Marpi ovim rečima: »Lama Rimpoče, tvoj sin je bio nalik Budi Triju Doba. Njegovom smrću nestala je naša najveća nada, a ti više nisi mlad. Reci nam kako će se održati plemenita Kagju Doktrina? Reci nam šta je dužnost svakoga od nas, tvojih učenika, i kako da sačuvamo naš Red?«

Lama je odgovorio: »Ja i svi potomci Učitelja Naropa imamo moć predskazanja kroz snove. O Kagju Doktrini Naropa je poslao dobro predskazanje. Neka moji najbliži učenici idu sada i neka čekaju svoje snove«.

Posle su najbliži učenici pričali šta su sanjali. Iako su ti snovi bili više ili manje srećni, nijedan među njima nije bio proročki. Ja sam bio usnio san o četiri stuba i pričao o tome Učitelju:

*»Sledeći upute Lame Bude Vadžradare,
noćas sam usnio san.
Kazujem njegov sadržaj Lami:
molim ga da me sasluša.*

*Videh kako se u prostranim predelima Severa
diže veličanstvena snežna planina;
Njen beli vrh doticao je nebo,
a oko njega su kružili Sunce i Mesec.*

Njeno svetlo ispunjavalo je ceo svemir,
njeno podnožje zahvatalo čitavu zemlju.
Sa nje su se spuštale reke u četiri glavna pravca,
gaseći žeđ svih osetljivih bića;
Sve te vode uvirale su u okean,
a na njihovim obalama blistalo mirijade cvetova.
Takav beše san koji sam imao
i koji kazujem mom Lami, Budi Triju Doba.

Na Istoku te visoke i veličanstvene planine
videh veliki stub.
Na njegovom vrhu sedeo je lav
Njegova tirkizna griva svud se rasprostirala.
Njegove četiri šape raširile se ka snegu.
Oči mu behu uprte u nebo.
I lav tada slobodno ode
preko snežnih vrhova planine.
Kazujem taj san mom Lami, Budi Triju Doba.

Na Jugu ove moćne planine
videh veliki stub.
Sa njegovog vrha rikala je tigrica.
Dlaka po telu beše joj nakostrešena.
Ona se tripud nasmejala.
Njene četiri šape raširile se nad tamnom
šumom
Oči joj behu uprte u nebo.
I tigrica tad slobodno krete nad tamnom
šumom
Gusti i zbijeni behu kedrovi te šume.
Kazujem taj san mome Lami, Budi Triju Doba.

Na Zapadu ove planine videh veliki stub.
Sa njegovog vrha vinula se u nebo džinovska
Garuda.¹¹

Njena moćna krila behu raširena,
kandže joj pokazivale nebesa
a oči behu uprte u nebesa.
Kazujem taj san mome Lami, Budi Triju Doba.

*Na Severu planine videh veliki stub.
Sa njegovog vrha uzletao je kraguj,
raširivši svoja šiljasta krila.
Njegovo gnezdo nalazilo se na najvišoj litici.
Kraguj je imao mladunče
i svud oko njega beše malih ptica.
Kraguj je gledao u visine
i slobodno poleteo put nebesa.
Kazujem taj san mome Lami, Budi Triju Doba.*

*Takva behu srećna znamenja koja sam video.
I ja sam im se radovao!
Učitelju, reci nam šta znači taj san.«*

Kada sam završio, Lama je uskliknuo: »Tvoj san je uistinu srećan san! Gospodarice, pripremi veliku gozbu«.

Majka je donela neophodne stvari i sve pripremila. Učenici i duhovni sinovi okupili su se na slavlje.

Lama im je objavio: »Čudan san je usnio Mila Vadžra Barjak Pobede«.

Najbliži učenici su ga molili: »Ti znaš kako se razmršuju znamenja snova. Preklinjemo te da nam kažeš šta predskazuje njegov san«.

Lama, savršeni Učitelj i veliki Prevodilac, otpevao je tada pesmu koja je pred učenicima skinula veo tajne sa moga sna:

*»Gospode, Budo Triju Doba,
Sveti Naropo, ja se bacam pred tvoje noge.
Vi, moji učenici koji me okružujete,
poslušajte divotni i proročki san o budućnosti,
koji ću vam ja, vaš stari otac, sada tumačiti.*

*Prostrana severna zemlja sveta jeste Tibet,
gde će se Budina Doktrina raširiti.
Snegovita planina je Kagju Sekta
i stari Prevodilac Marpa.
Njen snežni vrh što dotiče nebo*

saznanje je kome nema ravnog.
Sunce i Mesec što kruže oko toga vrha
meditacije su koje zrače mudrost i samilost.
Svetlo koje ispunjava vasionu
milosrđe je što razgoni mrak neznanja.
Podnožje planine što pokriva svu zemlju
delovanje je Učenja koje se širi.
Četiri reke koje se spuštaju u četiri pravca
četiri su aspekta posvećena i istina.
Te reke što gase žeđ svakog bića
učiniće da sva bića budu spasena.
Njihove vode što uviru u okean
ponovna su sjedinjenja Majke i Kćeri Svesnosti.
Mnoštvo cveća koje je blještalo
uživanje je plodova besprekornosti.
O, vi, monasi i učenici, okupljeni ovde,
znajte, san je srećan i istinit.

Veliki stub što se dizao na Istoku
visoke i veličanstvene planine pod snegom
jeste Čurton Ouangnangej iz Dola.
Lav koji gospodari njenim vrhuncem
znači da Curton ima lavlju prirodu.
Njegova tirkizna griva što se svud rasprostirala
ostvarenje je Tajnog posvećenja.
Njegove četiri šape pružene na sneg
posedovanje je Četiri Beskonačne Vrline¹².
Njegov pogled uprt u nebo
rastanak je od sveta rođenja i smrti.
Njegov slobodan hod po snežnoj belini
dolazak je u Kraljevstvo Oslobođenja.
O, monasi i učenici, ovde okupljeni,
srećan je i istinit san o Istoku.

Veliki stub koji se dizao na Jugu
jeste Ngokton Codor iz Šanga.
Tigrice što je rikala sa vrha stuba
znači da Ngokton ima tigrovsku prirodu.
Njena dlaka što se nakostrešila po čitavom telu
ostvarenje je Tajnog posvećenja.

Što se ona triput nasmejala
znak je njegovog poznavanja Trikaje.
Četiri šape pružene nad šumom
usavršavanje je Četiri Rasprostiruća Delovanja.
Njegov tigrovski pogled uprt u nebo
rastanak je od sveta rođenja i smrti.
Njegov slobodni hod nad tamnom šumom
dolazak je u Kraljevstvo Oslobođanja.
Kedrovi u šumi, gusto zbijeni,
rod su njegovih sledbenika.
O monasi i učenici, ovde okupljeni,
srećan je i istinit san o Jugu.

Veliki stub što se dizao tamo gde Sunce zalazi
jeste Slavni Meton iz Tsang-Ronga.
Džinovska Garuda koja poleće sa stuba,
to je Metonova orlovska priroda.
Njena krila raširena preko sveta
ostvarenje je Tajnog posvećenja.
Njena kandža što pokazuje prema visinama
savršenstvo je u meditaciji i saznanju.
Njen pogled uprt u nebo
rastanak je od sveta rođenja i smrti.
Njen slobodan let kroz beskraj svemira
dolazak je u Kraljevstva Oslobođenja.
O monasi i učenici, ovde okupljeni,
srećan je i istinit san o Zapadu.

Veliki stub koji se dizao na Severu
jeste Milarepa iz Ganghtonga.
Kraguj što je lebdeo nad stubom,
to je Milarepina priroda kragujska.
Njegova šiljata i raširena krila
ostvarenje je Tajnog posvećenja.
Gnezdo grabljivice na visokoj steni
njegov je život koji će biti tvrdi od kamena.
Ptiče što je u gnezdu kraguja
jeste njegovo delo bez premca.
Jato ptica koje ispunjavaju nebo
širenje Kagju Doktrine.

*Njegov pogled uprt u nebesa
rastanak je od sveta rođenja i smrti.
Njegov slobodan let kroz beskraj svemira
dolazak je u Kraljevstvo Oslobođanja.
O monasi i učenici, ovde okupljeni,
srećan je i istinit san o Severu.*

*Delo moga života je završeno.
U vas ja upirem oči sa nadom.
Ako su moje reči proročanske,
Savršeno Učenje koje sam vam preneo,
raširiće se u budućnosti svetom.»*

Tako je pevao Marpa, a srca nas slušalaca obuzimala je radost. On je tada nama, najbližim učenicima, otkrio blago Doktrine i dao nam posebna uputstva. On je objašnjavao Učenje danju, a mi smo meditirali o njemu noću.

Jedne večeri, kada je predavao Posvećenje Anatmata¹³, Lama je počeo da razmišlja kakve bi posebne zadatke mogao dati svakome od učenika, predodređenih da šire Učenje. Odlučio je da zbog toga pro- uči znamenje zore.

Ujutru, u svetlosti zore, video je svoje najbliže učenike. Ngokton Čodor iz Šunga objašnjavao je tekst Jidama Hevadžre. Čurton Ouangangej iz Dola meditirao je o Prenosu svesti Mrtvim Telima. Slavni Meton iz Tsang-ronga meditirao je o Čistoti Svesti. Ja sam meditirao o plamenu Tummo. Na taj način Lama je saznao šta je poseban zadatak za svako- ga od nas.

On je, zatim, poverio Ngokpi Predanje šest obli- ka i četiri postupka¹⁵ u tumačenju Tajnog Učenja, koje prikazuje Učenje kao nisku najfinijih bisera, i dao mu šest Naropinih dragulja, njegovu brojanicu od rubina, žrtvenu kašiku i cediljku, kao i komentare na Hevadžra Tantru, pisane sanskritom. Rekao mu je: »Vodeći rasprave o Učenju, ti ćeš raditi za dobro svih bića«.

Čurtonu Ouangangeju iz Dola podario je vlast nad Prenosom Svesti koja je, slična ptici što uleće kroz otvoren prozor. Njemu je predao pramen Naropine kose, nokte sa Naropinih prstiju, zrna nektara¹⁶ i krunu zvanu Pet Redova Buda¹⁷. Kazao mu je: »Radi da savladaš Prenos Svesti Mrtvim Telima«.

Slavni Meton iz Cangronga bio je obdaren vlašću nad Čistotom Svesnosti, koja je slična vatri zapaljenoj u tami. Njemu je dao Naropinu vadžru, zvon i mali bubanj kao i svoj pehar napunjen sedefom. »Oslobodi se iz poslednjeg stanja Bardoa«, rekao mu je.

Mene je obdario tajnim usmenim predanjem Plamena Tummo, koje je kao razbukitali šumski požar, i predao mi šešir koji je pripadao Milarepi i Naropine haljine. Rekao mi je: »Idi i lutaj kroz puste planine i po snegovima i vežbaj Savršeno Viđenje u meditaciji«. Na kraju se obratio svim kaluđerima, koji se behu okupili da ga čuju: »Sledeći predskazanje, svakome od najbližih učenika poverio sam njegov sveti zadatak za blagodat Učenja. Svima vama sam podario posvećenje. Moga sina Darma Dodaja Buma nema više ovde, zato vama monasi i učeniči, predajem svoje očinsko nasleđe: »Kagju Doktrinu i svoju posvećenu energiju. Čuvajte Doktrinu. Budite puni oduševljenja za nju i dobro svih bića će se uvećati«.

Posle toga trojica glavnih učenika otputovali su svaki u svoju oblast.

Meni je Lama rekao: »Ti budi u mojoj blizini nekoliko godina. Daću ti naročito posvećenje i upute. To je neophodno da bi upotpunio svoje unutarnje iskustvo u prisustvu tvoga Lame«.

Po njegovoj želji i Naropinom davnom predskazanju, ja sam se onda povukao u potpunu samoću. To je bila pećina zvana Dzahpung Drok (Pećina Bakra). Otac i Majka donosili su mi namirnice, uključujući tu i deo od svakog ritualnog slavlja koje su obavljali. Brinuli su o meni sa roditeljskom nežnošću.«

Tako je govorio Milarepa. I ovo je kraj četvrte glave u kojoj je on, meditacijom uz Lamu, doveo do klijanja seme svoga Buđenja.

MEDITACIJA

Onda je Rečung upitao: »Učitelju, koje su te okolnosti navele da napustiš Marpu? On je tražio da ostaneš pored njega nekoliko godina? Koliko dugo si ostao?«

Učitelj je odgovorio:

»Nisam boravio tamo nekoliko godina. Izvesne okolnosti navele su me da odem i posetim svoje selo. Povukavši se u samoću da meditiram, ja sam se sasvim bio odvikao od spavanja. Ipak, jedne zore zaspao sam lakim snom i usnio ovaj san: došao sam u svoje selo Kjangace. Moja kuća Četiri Stuba i Osam Greda beše ispucala kao uši ostarelog margarca. Kiša je padala kroz tavanicu i oštećavala Zamak od Dragulja¹. Polje Plodni Trougao beše zaraslo u korov. Moja majka i rodbina behu pomrli. Sestra je lutala negde kao prosjakinja. Zbog naših rođaka, koji su ustali protiv nas, bio sam razdvojen od majke još od svoje mladosti i od tada je nisam video. Ova misao izazvala je u meni nesavladiv bol. Doživao sam, po imenima, majku i sestru. Kada sam se probudio, moje uzglavlje je bilo mokro od suza.

Mnoge uspomene na majku javiše se u mom srcu, i ja nisam mogao da ne plačem. Tada sam odlučio da učinim sve kako bih je ponovo video. Porušio sam ulaz na ćeliji i otišao Lami da molim za odlazak. Zatekao sam ga kako spava. Prišao sam

mu, poslušno prignuo glavu uz njegovo uzglavlje
i zapevao ovu pesmu:

*»O Učitelju, Nepromenljivi Budo,
pošalji ovog prosjaka u njegov zavičaj.
U Dolini Kja-Ngace
majka i deca, omraženi od rodaka,
godinama su razdvojeni.
Moja duša ne može više da podnese
bol toga rastanka.
Dopusti da još jednom vidim svoju majku.
Brzo ću ti se vratiti, Učitelju«.*

Lama se probudio. Toga časa izišlo je Sunce i
njegovi zraci pali su na Učiteljevo lice, načinivši
oko njega svetao krug. Pojavila se i Lamina žena,
noseći mu jutarnji obed.

On me pogleda: »Sine moj, zašto si iznenada
napustio svoju čeliju? To može da izazove unutar-
nje smetnje i otvori put Marama². Odmah se vra-
ti tamo i ostani u samoći«.

Ja sam mu ispričao svoj san i još jednom ga
počeo preklinjati:

*»O Milostivi Učitelju, Nepromenljivi Budo,
pošalji ovog nesrećnog prosjaka u njegov
zavičaj!*

*Iako u mome selu Kja-Ngace
ništa nije ostalo od moga bogatstva,
ja za mnogo šta još strahujem.*

*Želim da vidim je li moja kuća Četiri Stuba
i Osam Greda
u ruševinama ili je onakva kakvu pamtim.*

*Da vidim pada li kiša, kap po kap,
na svete knjige od Dragulja.*

*Da vidim je li bogato polje Plodni Trougao
zaraslo u korov i travu.*

*Da vidim je li smrtno telo moje stare majke
još u dobrome zdravlju.*

*Da vidim je li moja sestra Peta, Zaštitnica
Sreće,
kod kuće ili luta kao prosjakinja.*

*Da vidim hoće li Zesaj,
meni određena karmičkim lancem,
za drugog moći da se uda?*

*Da vidim je li još uvek živ
moj ujak i susjed Pobedonosni Mladić?*

*Da vidim je li moja strina Demonka-ravna-
-Tigru
mrtva ili živa.*

*Da vidim je li sveštenik naše porodice
Končak Lhobum
još uvek tamo ili nije.*

*Ah, želim sve da ih vidim!
Ali više od svega biću srećan
da vidim svoju staru majku,
koja je rodila moje telo i duh.
Čežnju za njom više ne mogu da podnesem.
Zato mi dopusti, Učitelju,
jednom samo da odem u svoj zavičaj!
Brzo ću ti se vratiti odande«.*

Tako sam ga molio. Lama je kazao: »Šta to govoriš, sine moj? Kada si došao k meni, izjavio si da više nisi vezan za zavičaj niti za ljude tamo. Sada, međutim, želiš da ih vidiš. Odeš li u svoje selo, nije sigurno da ćeš videti majku. Ko zna, jesu li i ostali tamo. Ti si proveo nekoliko godina u oblastima U i Tsangu, a zatim mnogo godina uz mene. Želiš li da pođeš, pustiću te. Ti pominješ povratak; ali, znaj, to što si se pojavio ovde sa svojim zahtevom i što si me zatekao u snu znak je da se nas

dvojica nećemo ponovo videti u ovom životu. Izlazak Sunca nad mojim snom znak je da ćeš ti učiniti da Budino Učenje zasja moćno kao Sunce. Važniji od svega su sunčevi zraci koji behu pali na moje lice; to je znak da će se Kegju Doktrina rasprostrti na mnoge strane. Dolazak gospodarice sa obedom znak je da ćeš biti nahranjen duhovnom hranom. Sada, ja te puštam da odeš. Dakmemo, pripremi naročitu žrtvu«.

Lama je sastavio mandalu, a majka je složila darove oko nje. On mi je tada, pomoću tajnih simbola, darovao Posvećenje Staze Buđenja u skladu sa tajnom usmenom predajom dakinija. Dao mi je, takođe, i potpun uput u Stazu Prosvetljenja. Ovo učitelj prenosi samo na jednog učenika i zbog toga drugima ostaje nepoznato.

Lama je onda ovako govorio:

»Posvećenje u Stazu Prosvetljenja daje ti, za pravo, Učitelj Naropa koji mi je zapovedio da ga prenesem tebi. I ti ćeš isto tako postupiti i predati ga samo jednom od svojih najbližih učenika, kojeg će ti imenovati dakini. Ti ćeš ga zakleti da čuva predanje koje će se nastaviti kroz trinaest duhovnih pokolenja. Budeš li to predanje zamenio za hranu, bogatstvo ili, jednostavno, da ugodiš drugima, izložićeš se osveti dekinija. Čuvaj ga u svom srcu i upražnjavaj sam za sebe. Ako ti dođe predodređeni sin, makar bio i bez darova, priveži ga uz sebe posvećenjem i uputama kako bi se očuvalo ovo učenje. Iskušenja kojima je Tilopa podvrgao Naropu, ili kojima sam ja podvrgao tebe, biće beskorisna i čak štetna kod nerazvijenih duhova. Zato budi veoma obazriv u izboru učenika.

U Indiji postoji devet drugih oblika usmenog predanja Nevidljivih dakinija; ona nisu toliko ograničena i ne moraju se uvek prenositi samo sa jednog učitelja na jednog učenika. Od njih, ja sam ti predao četiri. Što se tiče preostalih pet, neko iz našeg reda otići će i moliti Naropine potomke za njih.

Ona će biti od koristi svim osjetljivim bićima. I ti, na svaki način, gledaj da dođeš do njih i izučiš ih.

Ako smatraš da nisi dobio celokupno moje učenje zato što nisi imao dovoljno darova, znaj da meni darovi nisu potrebni. Darovi su tvoj trud da shvatiš i tvoja odanost meni, i to mi je donelo mnogo radosti. Sačuvaj tu vatru za veru i ponesi barjak savršenstva.

Pored učenja Božanskog Narope, postoji i Tajno usmeno predanje dakinija, koje nijedan od mojih slavnih učenika nije primio. Ja sam ga preneo tebi, kao vrč pun nektara«.

Moj Lama se tada zakleo Jidamom da su njegova učenja istinita i njegovi uputi poptuni. Zaklevši se tako, on je zapevao:

*»Klanjam se pred Tobom, koji si Prepun
Samilosti,
i molim ti se, Naropo!*

*Razmišljajući o životima učitelja shvatićeš ovo:
želja za mnogo uputstava, skretanje je s Puta.
Čuvaj suštinu Učenja sigurnu u svome srcu.*

*Previše objašnjenja bez suštine
nalik je mnogom drveću bez plodova;
iako su ona znanja, nisu krajnja istina.
Poznavati ih sve nije i saznanje istine.*

*Previše tumačenja ne donosi duhovnu korist.
Ono što nosi korist jeste srce,
koje je naša sveta riznica.
Želiš li da postaneš bogat, njemu se okreni.*

*Darma je lek koji će izlečiti
sve mrlje sa tvoga duha.
Želiš li da se spaseš, uzimaj taj lek.
Duh slobodan od vezanosti je Gospodar
Zadovoljenja.*

*Želiš li dobrog gospodara, njemu se privoli.
Svetovni život je uzrok suza; odbaci lenost duha.*

*Stenovita pecina u divljini
bila je dom tvom duhovnom ocu.
Pusto i usamljeno mesto božansko je boravište.*

*Duh koji jaše na duhu neumoran je konj.
Tvoje rođeno telo je i hram i dvorac nebeski.
Nenarušiva meditacija i delovanje bolji su od
svih lekova*

*Tebi, čiji je jedini cilj Prosvetljenje,
predao sam ključeve istine.*

*Tvoja vera, moje učenje i ti sam:
neka to troje tvojom rukom budu zasađeni, sine.
I neka seme Savršene Istine
raste kao lišće, grane i plodovi
ne truleći, ne raspadajući se i ne venući.«*

Tako je pevao Marpa. Onda je, položivši mi svoju ruku na glavu, kazao: »Sine, srce mi se kida zbog tvog odlaska. Nestvarnost je obeležje svega što je stvoreno, i protiv toga ne možemo ništa učiniti. Ostani ovde još nekoliko dana. Razmišljaj o učenju i ako u nečemu nisi siguran, pomoći ću ti«.

Ostao sam nekoliko dana kako je Lama zapovedio, i izneo mu svoje nesnalaženje i sumnje koje se tiču propisa Reda. On je rekao: »Gospodarice, pripravi sveto slavlje sa najboljim darovima. Mila želi da ode i ja mu moram prirediti dostojan oproštaj«.

Majka je prinela žrtvu Lamj i Jidamu, načinila darove dakanima i božanstvima čuvarima, i spremila naročito slavlje za bratimljenje posvećenika. Nama okupljenima Marpa se pokazivao u obličjima Jidama Hevadžre, Čakrasamvare, Gahjasamaje i drugima; zatim kao simbol vadžre, mala zvonca, plemeniti Točak, Lotos, Mač i ostalih simbola i triju slova Om, Ah, Hum³ — belog, crvenog i plavog, i kao sva vidljiva a i nevidljiva nebeska tela od svetlosti.

Onda nam je rekao: »Ovo su čudovišni psihofizički preobražaji. Razmetati se njima ničemu ne služi. Prikazao sam ih povodom Milarepinog odlaska«.

Pošto sam video Lamu kao Živog Budu, obuzela me je velika radost. Odlučio sam da i sam postignem takvu čudovišnu moć putem meditacija.

On me je upitao: »Sine, da li si video i da li veruješ u ove preobražaje?«

»Toliko sam opčinjen da nisam mogao a da ne poverujem. Daću sve od sebe kako bih putem meditacije i sam stekao takvu moć«.

»Dobro, sine. Ako je tako, sada možeš da ideš. Kako sam ja sve stvari poistovetio sa obmanom, vladaj se u skladu s time. Nađi utočište u osami pustih planina, u šumama i među snegovima. U pustoj planini u Latou nalazi se Gajagji Sri-La (Veličanstveni Pobednik), koji je blagosloven od najvećih svetaca Indije. Idi tamo da meditiraš. Postoji planina Tisi⁴, koju Buda zove Gangčen (Snežna Planina), na njoj je palata Jidama Čakrasamvare. Idi tamo da meditiraš. Postoji Lepči-Kang, najsvetije među Dvadeset četiri sveta mesta, koji je Gandavari Svete Reči. Idi tamo da meditiraš. Postoje Rivo Pahbar u Mangjulu i Jolmo Kangra u Nepal, koji su sveta mesta označena u Mahajana Sutrama. Idi tamo da meditiraš. U oblasti Drin postoji Cubar, boravište dakinija, koje su zaštitnice te oblasti. Idi tamo da meditiraš. Meditiraj i na svakom drugom pogodnom i usamljenom mestu. Na istoku, jedno kraj drugoga, postoje dva velika sveta mesta, Devi-koti i Tsari. Ali, još nije vreme da se ona otvore. Tamo će se u budućnosti utvrditi tvoji duhovni potomci. Ti, sam, idi i meditiraj na svetim mestima koja sam ti nabrojao. Budeš li tako činio, služićeš svoga Lamu, pokazaćeš zahvalnost svome ocu i majci i postići krajnje ciljeve svih osetljivih bića. Ako ne budeš meditirao, umnožavaće se rđava dela tokom čitavog života. Zato se potpuno predaj meditaciji, odbacivši svetovne veze u ovom životu i napustivši društvo ljudi koji traže zadovoljstva«.

Dok je to govorio, suze su mu sijale u očima. Zatim je nastavio: »Nas dvojica, otac i sin, više se nećemo videti u ovom životu. Ja te neću zaboravi-

ti; ni ti ne zaboravljaj mene. Raduje me misao da ćemo se susresti Tamo, u Kraljevstvu Dakinija⁵. Jednoga dana, dok budeš upražnjavao izvesnu vezbu, naići ćeš na prepreku. Kada dođe taj dan, otvorićeš ovo što ću ti sada dati. Pre toga ne otvaraj«. I on mi je dao svitak pergamenta, zapečaćen voskom.

Utisnuo sam u srce, kao pečat, poslednje i ohrabrujuće Lamine reči. U budućnosti, sećanje na svaku od njih jačaće moju odanost veri.

Na kraju je rekao: »Gospodarice, pripremi sve što je potrebno za odlazak Mile Vadžre Barjaka Pobede. On odlazi sutra ujutru. Biće to žalostan događaj, ali ja želim da ga ispratim«. Meni je kazao: »Spavaj uz mene ovu noć. Otac i sin treba da obave još jedan razgovor«. I ja sam spavao uz Lamu. Kada je majka ušla unutra, bila je uplakana i žalosna.

Lama ju je upitao: »Dakmemo, zašto plačeš? Zar zato što je Mila zaslužio učenje i usmeno predanje od svoga Učitelja? Ili zato što odlazi da meditira u planinskoj pustoši? To nisu razlozi za suze. Jediní istinski razlog za naš bol jeste misao da sva osetljiva bića, koja su moguće Bude, nisu toga još uvek svesna, te umiru nesrećna. Opravdanje za suze jeste i to što su mnoga od tih bića dostigla ljudsko stanje, a umiru bez Dar-me. Ako plačeš zbog te dve stvari, mogla bi plakati neprestano«.

Majka je kazala: »Ti govoriš istinu. Ali, teško je neprestano osećati toliko samilosti. Moj rođeni sin koji je dostigao mudrost i shvatio samsaru i nirvanu, i koji bi ispunio svoja nastojanja i nastojanja drugih prema Savršenstvu, biće razdvojen od nas smrću. On koji je pun vere, mudrosti i samilosti, koji je izvršio sve što se od njega zahtevalo i delao bez greške, napustiće nas još za života. Zato ja plačem, nemam snage da savladam svoj bol«.

Izgovorivši to, ona zarida još jače.

I ja i Lama smo plakali zbog rastanka i suze su bile sve što smo tada rekli jedno drugome.

Ujutru, kada je svitalo, krenuo sam na put. Učitelj me je pratio sa svojih trinaest učenika, koji su nosili namirnice. Išli su sa mnom pola dana. Svi su hodali sa tugom u srcu, pogruženi u svoje misli, i tešili me rečima punim ljubavi. Kod planinskog prevoja sa koga se mogao videti Greben Religije, zastali smo da se odmorimo i obedujemo.

Lama me je uzeo za ruku i rekao: »Sine moj, ti si pošao u U i Tsang. Kod prevoja Silma u Tsangu može se dogoditi da se susretneš sa razbojnicima kojih ima u tome kraju. Mislio sam da te ne pustim na put bez dobrog druga, ali došlo je vreme kada moraš biti sam. Sada ja prizivam svoga Učitelja i Jidam i naređujem dakinima da čuvaju moga sina od svake nevolje na putu. Ali i ti sam treba da budeš oprezan sve vreme. Odavde prvo idi kod Lame Ngonkpe. Uporedite svoja učenja i vidi ima li kakvih razlika među njima. Posle toga brzo nastavi put. U svome kraju ne zadržavaj se duže od sedam dana, onda požuri da se skloniš u samoću. To je za tvoje dobro i za dobro svih osetljivih bića«.

Na rastanku, ja sam uputio Lami ovu Pesmu odlaska u Tsang:

*O Učitelju Budo Vadžradaro, Nepromenljivi!
Prvi put ja idem u Tsang kao prosjak.
Prvi put idem u svoj zavičaj kao običan tragač.*

*Dobrotom moga oca, samilosnog Lame,
na vrhu prevoja Silma u Tsangu
Dvanaest planinskih dakinija izaći će da me
dočekaju.*

*Prizivam te, Učitelju, Blagosloveni!
Poklonio sam svoje poverenje Trima
Draguljima,
moja pratnja su dakini triju stepenika Puta.*

*Ja idem sa Prosvetljenjem kao sa vernim
drugom,*

Osam vojski bogova i njihovih pratilaca me štiti,
nemam zašto da se bojim smrtnih neprijatelja.

Preklinjem te, Oče, Budo Triju Doba⁶!
Vodi me u ovom i u budućem životu,
odagnaj svaku opasnost daleko od mene,
zaštiti moje telo, jezik i duh.

Dovedi me do ostvarenja mog zaveta,
posveti me u moć samilosti,
osnaži u znanju Tantra i njihovoj predaji.

Podari mi dug život lišen bolesti.
Ti, koji poznaješ radosti i žalosti ovog prosjaka,
blagoslovi ga da stekne snagu
za pustinjački život u planini«.

Takva beše moja molba. Lama je kazao: »Biće tako, sine moj. Ne zaboravi poslednje reči koje dolaze iz srca tvog starog oca«. On je položio ruku na moju glavu i zapevao ovu pesmu:

»Pozdrav svim Poštovanim Lamama!
Neka moj plemeniti sin, tragač Dar-me,
srećno stigne do Darmakaje.

Neka putem nenarušivog, tihog glasa mantre,
čiji je ukus kao nektar, postigneš Sambogakaju.

Neka drvo tvog prosvetljenog duha,
sa korenom u ljudskoj svesti,
bude prekriveno lišćem Nirmanakaje.

Neka reči koje ti je tvoj Lama usadio u srce,
nikada ne budu zaboravljene.

Neka blagoslov Jidama i Dakinija
prodre do samih korena tvoga života.

Neka božanstva čuvari Vere
neprestano bdiju nad tobom.

Neka ova duboka i radosna molitva
brzo prihvaćena bude.

Neka te samilost svih tragača
hrani u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Na planinskom prevoju Silma u Tsangu
Dvanaest boginja⁷ izaći će pred tebe.

Sutra će te na tvome putovanju
dake i dakini goniti napred.

U kući i na poljima tvoga zavičaja
učitelj je mnogih obmana.

Tvoji roditelji, sestre i rodaci
vodiči su koji će te odvesti od zabluda.

U samoći divlje planine
nalazi se uvek otvorena trgovina,
u kojoj možeš da razmeniš Samsaru za Nirvanu.

U manastiru tvoga srca i tela
hram je u kome su sjedinjene sve Bude.

Od žrtava tvoje prosjačke hrane
stvorićeš nektar koji će se svideti bogovima.

Brinući o vitalnim centrima energije,
uzbraćeš dragocen plod.

U rodnom selu gde te ljudi mrze,
neometan ćeš upražnjavati vrlinu.

U strogoj samoći, i bez čoveka i bez psa,
upalićeš buktinju koja će ti osvetljavati put.

U slobodi tvog prosjačkog čanka
nebeski je blagoslov duševnog mira.

U Kristalnoj Palati Bogova
ti ćeš biti svedok sopstvene pobede.

Samo živeći po Najuzvišenijoj Darmi,
ti ćeš postići čistu duhovnu vezu.

Držeći se mojih uputa naći ćeš sebe
i zadobićeš blago Prosvetljenja.

U svetim učenjima, koja su živo srce dakinija,
proći ćeš granicu između Samsare i Nirvane.

Za sledbenike Marpe Prevodioca
mnogo je prolaza u Spasenje.

Kroz postojano srce Milarepino
stajao je stub Budinog Učenja.
Neka on, koji je čuvar toga stuba,
blagosloven bude plemenitim rodom.

Neka ga blagoslove Kagju lame.
Neka ga blagoslove vrli Jidami.
Neka ga blagoslove Hevadžra, Čakrasamvara
i Gahjasamvaja.

Neka ga blagoslovi sveta Darma.
Neka ga blagoslove dakini.
Neka ga blagoslove dakini Triju stepenika
Putu.

Neka ga blagoslove božanstva čuvari.
Neka ga blagoslovi dakin Dusolma.
Neka bude blagosloven dobrim učenicima.
Neka ispuni nade svoga Lame.
Neka budući učenici blagosloveni budu
kroz sva pokolenja.
Neka ovi blagoslovi budu trajni i nepromenljivi.«

Pevao je to sa velikom radošću, i ta se radost,
poput zraka širila na mene i na sve prisutne. I još
ovo mi reče: »Čuvaj moje poslednje reči u svome
srcu i nikada ih ne zaboravi«.

Zatim mi je majka predala darove, namirnice,
odeću i nove čizme. »Sine moj«, rekla je »dajem ti
ove stvari kao znak našeg zemaljskog rastanka. Nas
dvoje, majka i sin, nećemo se više videti u ovom

životu; zato želim da odeš veseo odavde. Ja ću se
moliti da se ponovo združimo u Rajskoj Zemlji
Ugajenu. Ove reči, rođene u materinskom srcu, že-
lje su za naš duhovni sastanak.« Predavši mi kapa-
lu i pehar obrednog vina, ona je zapevala ovu pe-
smu:

*Padam na kolena pred Najmilosrdnijim
Marpom!*

*Sine moj, koji poseduješ moć postojanosti i
izdržljivosti,
koji si mio i nepokolebljiv u osećanjima,
o najsrećniji sine!*

*Pij nektar Savršene Mudrosti svoga Lame
do najdubljeg zadovoljenja
i potom se odvoj.
Mi ćemo se ponovo susresti
u Čistoj Zemlji Buda.*

*Ne zaboravi svoga oca i majku,
dozivaj nas uvek u svojoj nevolji.
Tek pošto se zasitiš radosnog učenja
koje hrani srce,
kreni svojim putem.
Mi ćemo se ponovo susresti
u Čistoj Zemlji Buda.*

*Ne zaboravi svoje duhovne roditelje,
pamti njihovu dobrotu i istraj u svojoj veri.
Nosi plašt dakina dubokog daha,
neka te greje na tvome putu,
Mi ćemo se ponovo susresti
u Čistoj Zemlji Buda.*

*Ne zaboravi bespomoćna osetljiva bića.
Neka ti duh uvek boravi na stazi Prosvetljene
Svesti,*

*i srce bude puno ljubavi za bližnje.
Pod velikim teretom Dar-me,
radosno kreni na svoj put.
Oni koje je ljubav na zemlji vezivala
ponovo će se susresti u Čistoj Zemlji Buda.*

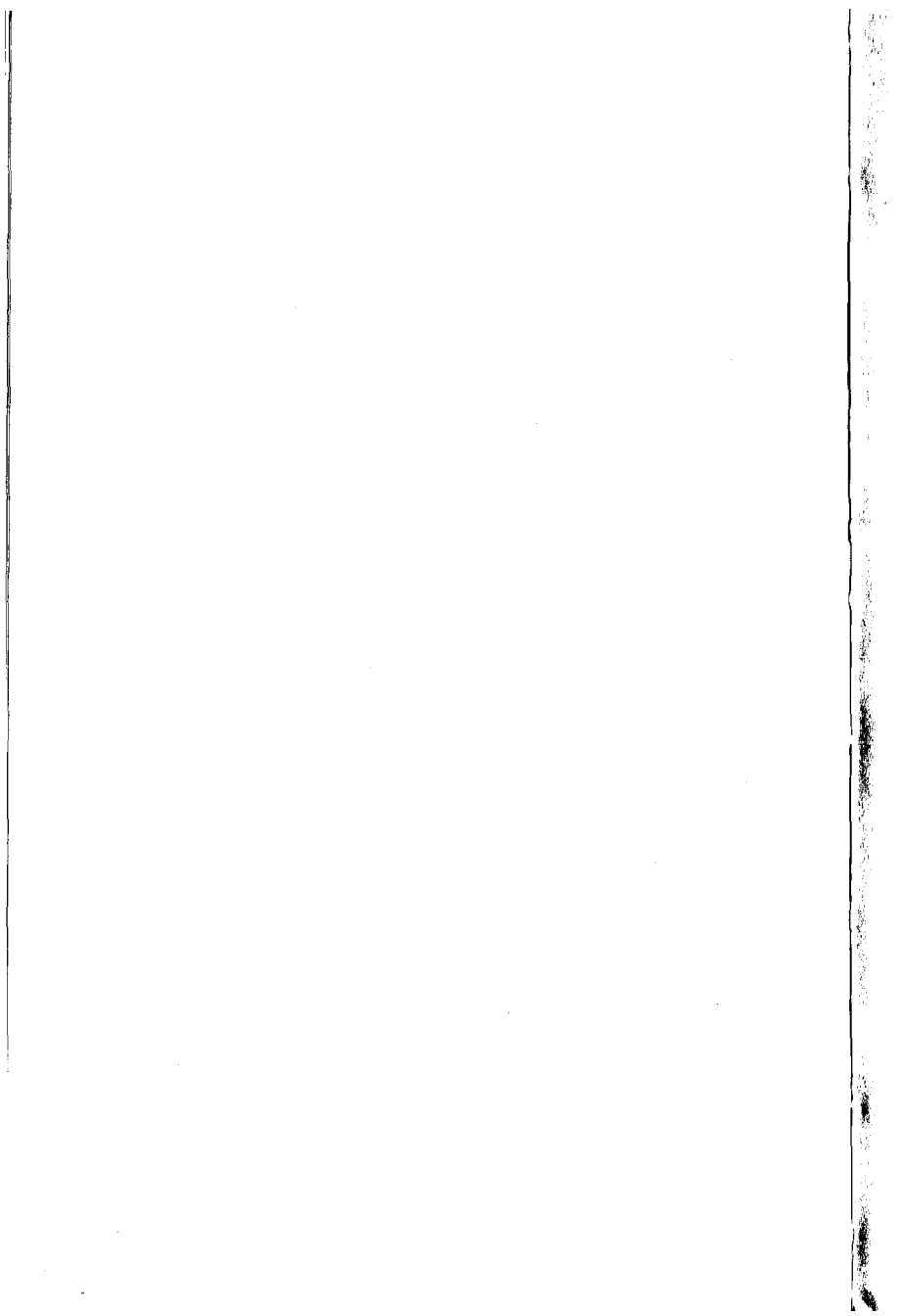
*Neka moja molitva uslišena bude!
A ti dobrotu svoga Lame
uzvraćaj živeći u skladu sa Darmom«.*

Pevajući to, ona je plakala. I oni koji su bili prisutni plakali su zbog rastanka sa mnom. Ja sam se poklonio pred mojim duhovnim ocem i majkom, dotičući čelom njihove noge. Zamolio sam ih da još jednom blagoslove moj put i kada su oni to učinili, krenuo sam. Hodao sam natraške sve dok sam mogao da vidim lice moga Učitelja. Išao sam bezvoljno, ojađen. Kada više nisam video Lamu i majku, uputio sam se preko doline. Tu sam se još jednom osvrnuo; Lama i njegova pratnja stajali su na istom mestu, na toj udaljenosti kao mala smeđa grupa. Sa bolom u duši, pitao sam se hoću li mu se ikada vratiti. Sada, pošto sam primio Savršeno Učenje, nemam više ničega zajedničkog sa svetovnim delima. Sve dotle, pomislih, dok mogu da vizualizujem Lamin lik iznad temena svoje glave, neću se razdvajati od njega. Isto tako, setih se, imam i njegovo obećanje da ćemo se ponovo susresti u Čistoj Zemlji Buda. Uostalom, kada budem video majku koja je rodila moje telo i duh, još mogu da se vratim Lami. Ove misli razvejale su moju tugu i ja sam veselo nastavio put.

Kada sam prispeo kod Lame Ngokpe, uporedili smo naša učenja i upute. U tumačenjima Tantra on je bio bolji od mene, ali u ritualima i ceremonijama, kao i primenama Doktrine u životu, nisam mnogo zaostajao za njim. Što se tiče Tajnog predanja Dakina, moje znanje je bilo veće. Posle toga, ukazavši Lami Ngokpi poštovanje, ja sam krenuo u svoje selo.

Tamo sam stigao za samo tri dana⁹. To sam uspeo zahvaljujući jogičkim moćima, za koje nisam ni znao da sam ih stekao. Otkrivši to, veoma sam se radovao.«

Tako je govorio Milarepa. Ovo je peta glava u kojoj on priča kako je ovladao glavnim učenjima, zaslužio usmeno predanje koje se prenosi sa učitelja na učenika, i kako je napustio Marpu da bi posetio rodno selo.

Rečung je upitao: »Poštovani Učitelju, kada si stigao u zavičaj, jesi li zatekao svoju majku živu ili se desilo kao što si video u snu?«

Učitelj je odgovorio: »Sve se dogodilo kao u mom strašnom snu. Nisamo imao sreće da ponovo vidim svoju majku«. Rečung onda zamoli: »Ispričaj nam, Učitelju, u kakvom stanju je bila tvoja kuća i koga si tamo prvo susreo?«

I Milarepa je nastavio:

»Prvi ljudi koje sam tamo susreo bili su neki pastiri. Našao sam ih u Gornjoj Dolini, odakle se mogla videti moja kuća. Praveći se da sam stranac, upitao sam ih za ime toga kraja i ko su vlasnici zemlje. Kazali su istinu. Ja sam tada pokazao svoju kuću: »Kako se zove ono mesto dole? Kome ono pripada?«

Jedan od pastira je rekao: »Ta kuća se zove Četiri Stuba i Osam Greda. Njen vlasnik je sada duh?«

»Znači li to da su njeni stanovnici mrtvi ili da su se odselili odavde?« upitao sam.

»Nekada je gospodar te kuće bio jedan od najbogatijih ljudi u ovom kraju. Umro je prerano, ostavivši jednog sina koji je bio još dete. Zbog gospodareve nerazumne oporuke rođaci su prigrabili svu njegovu imovinu. Kada je njegov sin odrastao, hteo je da kazni rođake koji su mu preoteli nasled-

stvo i doneo je nesreću čitavom selu, ubivši vradžbinom mnogo ljudi i uništivši njihove useve.«

Ja rekoh: »Verovatno seljaci strahuju od njegovih božanstava čuvara i ne smeju ni da pogledaju to mesto, a kamoli da mu priđu«.

»Zaista je tako«, odgovorio je pastir. »U kući je još uvek lež njegove majke i nekoliko zlih duhova. Njegova sestra je napustila selo kada je majka umrla i luta neznano kud. I on sam je ili mrtav ili izgubljen. Kažu da u kući ima svetih knjiga. Ako se ne plašiš, idi tamo pustinjače, i pregledaj te knjige.«

»Koliko vremena je prošlo od tada?«

»Majka im je umrla pre osam godina. Od svega je ostalo još sećanje na kletve i oluju sa gradom. Ja sâm, o svemu tome samo sam slušao od drugih«.

Pastirova priča me je uverila da seljaci još uvek strahuju od mojih božanstava čuvara i da se neće usuditi da mi nanesu zlo. To mi, međutim, nije nikakva radost. Saznanje da mi je majka umrla i da je sestra nestala, ispunjavalo me je bolom i nisam imao želje da ikoga vidim. Sklonio sam se na skrovito mesto i plakao. Tu sam čekao da zađe Sunce. Tek kada se smračilo, otišao sam u selo.

Sve je bilo kao u mome snu. Polje beše zaraslo u korov. Ušao sam u kuću koja je nekada bila podignuta kao hram. Sada su u njoj gospodarili prašina i paučina. Pacovi i miševi pravili su gnezda na svetim knjigama Zamak od Dragulja, i prekrili ih svojim izmetom. Videvši sve to, obuzele su me crne misli. Moje srce beše žalosno.

Ušao sam u glavnu odaju. Ruševine ognjišta, izmešane sa blatom, činile su gomilu iz koje je rasla trava. Kraj toga se nalazilo puno pobeelih, izmravljenih kostiju. Ja shvatih da su to kosti moje majke i počeh da se gušim od uzbuđenja. Savladan bolom, izgubio sam svest.

Došavši sebi, setio sam se Laminih uputa. Ujedinio sam svoju svest sa svešću moje umrle maj-

ke i prosvetljenim duhom Kagju Sekte, seo sam na majčine kosti i meditirao. Moja svest je bila čista i ni za trenutak nisam bio narušen u telu, jeziku ili duhu. Spoznao sam mogućnosti oslobođenja svog oca i majke iz beskrajnog kruga rađanja i umiranja.

Kada je prošlo sedam dana i sedam noći, izašao sam iz svoje meditacije. Tada sam se ovako zakleo: »Pošto sam ubeđen u uzaludnost samsare, načiniću relikvijar od kostiju moje majke, a majci ću odati poštovanje svete knjige Zamak od Dragulja. Zatim ću otići u pećinu Dragkar-Taso i posvetiti se meditaciji danju i noću, do kraja svog života. Pomislim li ikada na Osmam Svetovnih Reakcija, ubiću se. Budem li podlegao zakonu želje, neka mi božanstva čuvari vere oduzmu život«. Ovu strašnu zakletvu ponovio sam mnogo puta, iz dubine svog srca.

Sakupio sam majčine kosti i knjige i kada sam ih očistio od prašine i životinjskog izmeta, odao sam im poštovanje. Knjige nisu bile sasvim oštećene i još su se mogle čitati. Svezao sam ih u zavežljaj i poneo na leđima, a majčine kosti stavio u nedra svoje čube, i krenuo odatle. Išao sam svladan uzaludnošću samsare i sluden od žalosti nad svim što sam video. Onda zapevah Pesmu o Stalozhenosti, zaričući se suštinskom cilju Dar-me:

*O Dubokopoštovani, Samilosni i Nepromenljivi,
Marpa Prevodioče, proročke behu tvoje reči!
Ovde, u mome zavičaju, zatvoru demonskom,
nadoh učitelja mnogih obmana.
Blagoslovi me da upijem istine
koje mi nudi ovaj učitelj.*

*Sve što postoji, vidljivo i nevidljivo,
prolazno je i u večnom kretanju.
Al' više od svega to je ovaj svet samsare,
lišen suštinske svrhe i vrednosti.
Odbacivši brigu o Uzaludnim Poslovima,
tragaću za istinskim ciljem Dar-me.*

Nekada, dok je postojao otac, sina nije bilo.
Kada se pojavio sin, otac je nestao;
susret naš obmana je bio.
Ja, sin, upražnjavajući istinsku Darmu,
poći ću da meditiram u pećinu Dragkor-Taso.

Dok je postojala majka, sina nije bilo.
Sada kada sam ja došao, moja majka je umrla;
susret naš obmana je bio.
Ja, sin, upražnjavajući istinsku Darmu.
poći ću da meditiram u pećinu Dragkor-Taso.

Dok je tu bila sestra, brata nije bilo.
Sad, kada je brat došao, ona je odlutala;
susret naš obmana je bio.
Ja, brat, upražnjavajući istinsku Darmu,
poći ću da meditiram u pećini Dragkor-Taso.

Dok su postojale svete knjige, ne behu
poštovane.
Sad, kada ih ja poštujem, vreme ih je oštetilo;
susret naš obmana je bio.
Ja, čitač nesrećni, upražnjavajući istinsku
Darmu,
poći ću da meditiram u pećini Dragkor-Taso.

Dok je postojala kuća, gospodara nije bilo.
Sad, kada joj se gospodar vratio, ona je u
ruševinama;
susret naš obmana je bio.
Ja, gospodar njen, upražnjavajući istinsku
Darmu,
poći ću da meditiram u pećini Dragkor-Taso.

Dok je polje plodno bilo, gospodar daleko beše.
Sad, kada mu se gospodar vratio, ono je u
korov zaraslo.

Susret naš obmana je bio.
Ja, orač i sejač, upražnjavajući istinsku Darmu,
poći ću da meditiram u pećini Dragkor-Taso.

*Zavičaj, dom i bogatstvo
iz sveta su obmana;
neka ih neznalice uzmu za sebe.
Ja, pustinjač, idem da tražim oslobođenje.
Ti, Samilosni Oče, Marpo Prevodioče,
blagoslovi prosjaka da može meditirati u
samoći.»*

Tako pevajući o svojoj patnji, stigao sam do kuće moga prvog učitelja, koji me je učio da čitam. On beše umro. Svete knjige Zamak od Dragulja ponudio sam njegovom sinu. Rekao sam mu: »Daću ti ove svete knjige, a ti ćeš mi napraviti relikvijar od kostiju moje majke«.

On je odgovorio: »Sa tim knjigama su i tvoja božanstva čuvari, koji mi mogu naneti zlo. Ne smem ih primiti, ali pomoći ću ti da napraviš što želiš«.

»Moja božanstva čuvari neće ti učiniti nikakvo zlo, jer knjige dajem dragovoljno.«

»Tada je sve u redu«, pristao je on.

Dok je pravio relikvijar od majčinih kostiju, ja sam mu pomogao. Kada je bio gotov, posvetili smo ga i zatvorili u stupu.

Ja se onda počeh spremati za odlazak. Sin moga prvog učitelja je rekao: »Ostani ovde koji dan. Želim da razgovaram s tobom. Daću ti sve što ti je potrebno za put«.

Odgovorio sam mu: »Nemam vremena za razgovore. Moje mesto je samoća«.

»Prenoći makar. Ujutru, kada kreneš, daću ti namirnice.«

Pristao sam da prenoćim u njegovoj kući.

On me je upitao: »Kada si bio mlad, uništio si svoje neprijatelje crnom magijom. Sada, u naponu snage, ti imaš čudesnu veru i jednoga dana ćeš postati slavan svetac. Od kog lame si dobio učenje i kakvo je ono bilo? Molim te, pričaj mi o tome«.

Odgovorio sam: »Ja sam primio učenje Velike Savršenosti. Za sve što sam postigao, zahvaljujem Marpi«.

»Ako je već tako«, rekao je on, »zar ne bi bilo najbolje da obnoviš svoju kuću, oženiš se Zesaj i nastaviš stopama svoga Lame?«

Ja sam na to odgovorio:

»Lama Marpa se oženio zbog dobrobiti osjetljivih bića. Ja nemam nameru niti sposobnost da ga sledim u tome. Ako bi hteo da učinim kao on, ličio bih na zeca koji je uobrazio da može da prati lava u stopu; ubrzo bih upao u kakvu provaliju i tu skončao. Ja sam video Točak rađanja i umiranja i ništa drugo ne želim osim da meditiram i držim se uputa moga Lame. Osnova njegovog učenja jeste da se meditacija mora upražnjavati u samoci. Usamljeništvom ću nastaviti njegov put, i meditacijom ispuniti njegove nade. Na taj način poslužiću Učenju i pomoći svim osjetljivim bićima. Time ću spasti svoga oca i majku, a sebe dovesti do željenog cilja. Sve što znam jeste da meditiram i ništa osim toga ne mogu da učinim; to je jedina moja misao. Vratio sam se u selo najviše zbog roditelja, koji su tu imali kuću i polja. Nestanak svih mojih svetovnih dobara ojačao je moju žudnju za meditacijom, i ta žudnja je sada kao oganj koji sažiže moje grudi. Mnogi nisu shvatili svu nesreću Samsare. Oni ne misle o patnjama smrti i nižih kraljevstva i za njih čulna zadovoljstva života znače sve. Mene sve te stvari jedino nagone da se, zaboravivši na hranu, odeću i sve ljudsko, još strasnije posvetim meditaciji.«

Izrekavši to, zaplakao sam i ispevao sam ovu pesmu:

*»Ničice padam pred Tobom, Marpo Samilosni!
Blagoslovi ovog prosjaka
kako bi se mogao osloboditi ljudskih okova.
Avaj vama nesrećna stvorenja,
vezana za obmane ovoga sveta!«*

*Što više mislim o vama,
moj jad veći postaje.*

*Predavanje svetovnim vrednostima
izaziva nesreću u samom njenom izvoru.
Vrteći se u kovitlacu samsare,
mnogi su već bačeni u bezdan Pakla.
Šta da učine oni u klopci žalosti i nevolja?
Nema im drugog spasa sem da se Darmi upute.*

*Dubokopoštovani Marpo, nepromenljivi,
Ti koji su stub Krajnje Istine,
blagoslovi ovog prosjaka kako bi mogao živeti
u osami.*

*Putnik izdaleka ražalostio se
u Gradu Obmana.*

*Moji pašnjaci u lepoj zemlji Gangtang,
na kojima su pasla stada mojih ovaca i jakova,
danas su plen zločinaca.
I to je slika obmane
koja me goni da meditiram.*

*Moja kuća Četiri Stuba i Osam Greda
sa svoja četiri ugla, zidovima i vrhom,
nekada nalik lavu koji riče,
danas podseća na poderane uši magarca.
I to je slika obmane
koja me goni da meditiram.*

*Moje polje Plodni Trougao
Danas je zaraslo u travu i korov.
Moji rođaci, moji roditelji i moji prijatelji
postali su danas moji neprijatelji.
Sve su to slike obmane
koje me gone da meditiram.*

*Moj plemeniti otac Mila Barjak Mudrosti
nije ostavio traga od svog života.
Moja voljena majka Beli Dragulj Njanga*

sada je šaka belih kostiju.
I to su slike obmane
koje me gone da meditiram.

Sveštenik i staratelj moje porodice Kunčong
Lhabum

sada se moli i brine za druge;
moje svete knjige Zamak od Dragulja
sada služe za gnezda pacovima i miševima;
to su slike obmane
koje me gone da meditiram.

Moj roditelj i ujak Pobedonosni Mladić
živi sada sa mojim neprijateljima;
moja jedina sestra Peta, Zaštitnica Sreće,
odlutala je ne ostavivši nikakvog traga;
i to su slike obmane
koje me gone da meditiram.

Dubokopoštovani Marpo, Samilosni i
Nepromenljivi,
blagoslovi ovog prosjaka kako bi zauvek
mogao samoćom da se venča.«

Saslušavši ovu pesmu, sin moga prvog učitelja je rekao: »Čudesna je i istinita tvoja sudbina«. I on se veoma rastužio, a njegova žena je plakala. Gledao sam bedu i ruševine svoje kuće i nisam mogao ništa, ali to me je još više učvrstilo u nameri da se posvetim meditaciji. Sačuvao sam ovu želju duboko u srcu i stalno se pridržavajući nje, nikada se nisam pokajao.«

Tako je govorio Milarepa. Ovo je šesta glava u kojoj on priča kako, konačno uveren u uzaludnost samsare, odlučuje da se povuče u samoću.

Rečung je upitao: »Učitelju, na kojim mestima si se predavao samoodricanju i meditaciji?«

Milarepa je nastavio:

»Sutradan ujutru sin moga prvog učitelja dao mi je vreću ječma i nešto dobrog osušenog mesa, i kazao: »Uzmi ove namirnice i seti nas se u svojim molitvama«.

Povukao sam se u jednu pećinu na bregu iza moje kuće i tu sam meditirao. Kako sam štedeo hranu, moje telo je počelo da slabi. Uspeo sam, ipak, da izdržim nekoliko meseci u revnosnoj meditaciji.

Kada sam potrošio sve namirnice i nisam više imao šta da jedem, morao sam poći da prosim. Razmišljao sam: »Mesa ću isprositi od pastira u brdima, a ječam i povrće od seljaka u dolini. Brižljivo raspoređujući hranu moći ću da nastavim meditaciju«.

Prvo sam otišao do pastira. Zastao sam na ulazu jednog šatora i zamolio: »Udelite pustinjaku malo hrane«. Na nesreću bio sam se namerio na tablor moje strine. Prepoznavši me, ona se razbesnela i nahuškala pse na mene. Branio sam se kamepicama i štapom. Ona je tada dograbila motku koja je podupirala šator, i povikala: »Nezahvalni sine plemenitog oca! Sramoto svoje porodice! Uništiteľju rođenog sela! Zašto si došao ovamo? Zar takav sin da se rodi onako plemenitom ocu?«

*Naoružana šatorskom motkom,
ona je zasula moje telo udarcima
nanoseći mi silan bol
i umalo me ne lišivši dragocenog života.
Velik je moj razlog za gnev,
ali ja neću prekršiti zapovest moga Lame.
Ti, strina, zaboravi svoju osvetoljubivost
i daj mi hranu za moju meditaciju.*

*O Plemeniti Marpo, Milostivi Gospodaru,
blagoslovi svog učenika i smiri njegov gnev.»*

Moja jadikovka beše rasplakala jednu devojčicu, koja je pratila strinu. A strina, posramljena, ode u svoj šator. Po toj devojčici poslala mi je komadić masla i parče ubuđavelog kolača od sira.

Zatim sam prožio pred drugim šatorima, u kojima nikoga nisam prepoznao. Ljudi su pak znali ko sam, radoznalo me zagledali i velikodušno mi davali milostinju. Sa dobijenim darovima, žurno sam otišao odatle.

Znao sam da će moj stric postupiti kao i njegova žena i pazio sam da se ne susretnem sa njim. Međutim, dok sam prožio kod seljaka u dolini Tsa, obreo sam se pred vratima nove stričeve kuće.

Premda sam izgledao kao leš u raspadanju, on me je poznao i viknuo: »Tebe upravo želim da vidim!« Dohvatio je kamenicu i umalo me nije pogodio njome.

Ugledavši strica, ja sam se dao u beg. On je iz sve snage bacao kamenice, jureći za mnom. Onda je otrčeo po luk i strele i pozvao seljake: »Brzo ovamo! Ubijmo našeg neprijatelja!«

»Čudovište! Sramoto svoje porodice? Zar nisi doveo do propasti i rođeno selo?« Govoreći tako, stric je počeo da odapinje strele na mene. Nekolicina mladića iz sela bacali su se kamenjem. Viđevši da će me ubiti zbog vradžbina koje sam nekada ovde počinio, odlučio sam da ih zaplašim svojim moćima crne magije.

Viknuo sam: »Oče Lamo Kagju Sekte! I vi, mirijade božanstava čuvara, koji se pojite krvlju! Pustinjač koji se vlada po Darmi opkoljen je neprijateljima! Pomozite mu i osvetite ga!« A seljacima sam kazao: »Ja mogu da umrem, ali moja božanstva čuvari su besmrtni!«

Prestravljeni narod uhvatio je mog strica i oduzeo mu luk i strele, a oni što su bacali kamenje, molili su me za oprostaj. Svako od njih požurio je da mi donese kakav poklon. Jedino je stric odbio da išta da. Ja sam znao da bi moj boravak u ovom kraju samo povećao neprijateljstvo ljudi i rešio sam da odem. Te noći međutim sanjao sam jedan san koji mi je predskazao srećan susret, te sam ostao tu još nekoliko dana.

Zesaj beše saznala da sam ovde i došla je da me vidi. Donela mi je hrane i izvrsnog piva. Zagrlivši me, briznula je u plač. Pričala mi je kako je moja sestra postala skitnica. Slušajući o tome, stare rane se ponovo otvoriše i ja sam plakao.

Onda sam je upitao: »Zašto se ni posle toliko vremena nisi udala?«

»Ljudi su preplašeni od tvojih božanstava čuvara i nijedan me nije hteo. Čak i da me je neko zaprosio, ja bih ga odbila«, odgovorila je ona. »Čudesna je i zadivljujuća tvoja odanost veri. Ali, reci mi šta nameravaš da učiniš sa svojom kućom i poljem?«

Razumeo sam njenu želju i pomislio: »Zahvaljujući milosti Marpe Prevodioca, ja sam se oslobodio svetovnog života. Moram kazati Zesaj da ne gaji nikakvu nadu da će se udati za mene, i obećati joj da ću se moliti za nju; to je sve što mogu da učinim.«

Odgovorio sam joj: »Ako se pojavi moja sestra, predaj joj moju kuću i polje. Dotle, ti obrađuj to polje. Ako se ispostavi da je ona umrla, ti možeš da zadržiš kuću i zemlju.«

»Ali, zar ih ti ne želiš za sebe?«

»Tražiću hranu kao što to čine miševi i ptice, i zato mi zemlja nije potrebna. Moje boravište biće neka prazna pećina i zato mi nije potrebna kuća. Čak i kad bi neko bio Gospodar Univerzuma morao bi u trenutku smrti da ostavi sve što ima. Onaj ko se sada odrekne svega, biće srećan i u ovom i u budućem životu. Ja sam danas napustio sve i svakoga; moj život se kreće u pravcu suprotnom od života ovog sveta. Ne očekuj od mene da budem čovek u svetovnom smislu.«

Ona je upitala: »Zar tvoje vladanje nije u suprotnosti sa vladanjem ostalih ljudi vere?«

Kazao sam joj: »Ja sam protiv onih koji misle na svetovne ciljeve i zadovoljavaju se proučavanjem nekoliko verskih knjiga. Oni se raduju ličnom uspehu i neuspesima drugih. U ime vere, oni gomilaju bogatstvo i počasti koliko god mogu, nadevaju sebi sveta imena i oblače žute haljine. Uvek ću biti protiv takvih. Ali, znaj, postoje oni čiji su duša i vladanje čisti, bez obzira kakve haljine nose, slede istinsku Darmu. Njih smatram svojom braćom u veri.«

»Još nikada nisam videla posvećenika poput tebe! Ti i od prosjaka jadnije izgledaš. Reci mi, kakva je Doktrina Mahajane, koju ti slediš?«

»Ona je bolja od svih. Da bi se ostvarilo Prosvetljenje u ovom životu, ona, kao besan vetar, kada Osam Svetovnih Reakcija. Moj izgled, koji te uplašio, slika je te Doktrine.«

Zesaj je kazala: »Ti tvrdiš da su tvoj put i put ostalih suprotni; jedan od njih mora da je lažan. Čak da su i oba ispravni, ja bih pre izabrala njihov put, jer je lakši od tvog.«

»Zar ti nisam rekao da moj život ide u suprotnom pravcu od života svih ljudi? Ni monasi u žutim haljinama, koji slede isti put kao ja, nisu sasvim oslobođeni Osam Svetovnih Reakcija. Čak i kada ih se oslobode, velika je razlika u vremenu koje je potrebno njima i meni da se dostigne Prosvetljenje. To je ono što ti ne shvataš. Ako možeš,

vladaj se po Darmi. Ako ne, nastavi da živiš kao pre i preuzmi moju kuću i zemlju.«

»Ne mogu da uzmem tvoju kuću i tvoje polje; daj ih sestri. Što se mene tiče, ja ću upražnjavati Darmu, ali izvan mojih moći je da sledim isti put kao ti«. Rekavši to, Zesaj je otišla.

Moja strina doznala je da se više neću koristiti kućom i zemljom. Ovako je zaključila: »On tvrdi da će živeti po uputama svog Učitelja; dakle, prilika je da prigrabim njegovo polje«.

I ona se pojavila preda mnom kroz nekoliko dana. Beše donela ječmenog brašna, piva i sušenog mesa. Kazala mi je: »Onoga dana postupila sam strašno, ali ti si svetac i oprostićeš mi. Dozvoli da ja, tvoja strina, obrađujem tvoju zemlju. Zauzvrat ću ti donositi namirnice«.

»Slažem se, strina«, odgovorio sam. »Donesi mi svakog meseca po vreću ječmenog brašna. Ostalo zadrži za sebe.«

»Činiću tako«, obećala je ona.

Samo dva meseca donosila mi je brašno kako je bilo dogovoreno. Onda je jednom došla i kazala: »Ljudi pričaju da će mi tvoja božanstva čuvari, preko tvojih vradžbina, naneti zlo ako nastavim da obrađujem Plodni Trougao. Obećaj mi da se to neće dogoditi«.

Odgovorio sam joj: »Zašto bi ti moja božanstva čuvari naneli zlo, ako ti obrađuješ zemlju i donosiš mi hranu? To je dobro za oboje«.

»U tom slučaju, sinovče, zakuni mi se da nećeš bacati vradžbine i meni će pasti kamen sa srca.«

Nisam slutio šta ona namerava da uradi kasnije, pa sam se zakleo. Jer, živeti po Darmi znači i druge činiti srećnim. Ona se tada, veoma zadovoljna, vratila svojoj kući.

U to vreme ja sam neprestano meditirao, ali nisam uspevao da postignem ni blaženo iskustvo Unutarnje Topline. Pitajući se šta da učinim, jedne noći sam usnio ovakav san: orao sam parče svojga polja. Zemlja je bila suva i tvrda i ja sam, oča-

jan, već hteo da napustim posao. Iznenada se na nebu pojavio moj voljeni Učitelj Marpa i kazao mi: »Sine moj, ojačaj svoju veru, obodri se i radi. Ti ćeš uzorati tu tvrdu i suhu zemlju«. I on je upravljao mojom zapregom, te sam uzorao čitavo polje. Za mnom je odmah nikla bogata žetva.

Probudio sam se radostan i pomislio: »Snovi su projekcije naših skrivenih misli, i jedino budala ne veruje u njihovu stvarnost. Ah, kakav ludak sam bio!« Shvatio sam da ću dostići više unutrašnje iskustvo ako istrajem u meditaciji. I tada sam ispevao ovu pesmu kako bih rastumačio svoj san:

*Preklinjem Te Samilosni Učitelju,
blagoslovi prosjaka kako bi mogao ževeti u
samoći!*

*Ja obrađujem polje Osnove Nerazlikujuće
Svesti
dubrivom i vodom nepromenljive Vere
bacam iz polja kamenje zagađenog srca,*

*Odjekuje silna grmljavina mojih molitava
i pljusak Tvojih blagoslova lagano poda.
Duh slobodan od sumnje
upregao sam u ralo Doktrine
i stavio mu jaram Razuma.
Čvrsto držim dizgine i gledam pravo,
pucajući bičem zasluga.
Razbijam busenje Pet Otrova,
bacam iz polja kamenje zagađenog srca,
plevim svaku dvoličnost.
Zatim sečem stabljike i žanjem plodove
vladanja
koje vodi ka Oslobodenju.*

*Uz pomoć duhovnih pojmova i vrlih uputa
ja ispunjavam žitnicu
plodovima Svetog Učenja.*

*Ta dragocena žetva, samlevena i ispržena od
dakinija,
hrana je pustinjaku za njegov unutarnji rast.
Takvo je značenje moga sna.*

*Smisao nadilazi reči
i razumevanje ne dolazi samo od objašnjenja.
Zato ja podstičem one koji deluju ka
Prosvetljenju,
da meditiraju sa postojanošću i verom.
Postojanost i vera savlađuju sve prepreke.
Neka ne bude prepreka za one koji teže ka
Prosvetljenju.*

Ispevavši ovu pesmu, odlučio sam da odem da meditiram u pećinu Dragkar-Taso.

Jednoga dana strina mi je donela tri vreće ječmenog brašna, sušenog mesa, masla, slanine, jedan iznošeni krznjeni kaput i dobre lanene haljine. Rekla mi je: »Ovo je vrednost tvoje zemlje. Uzmi to i idi tamo odakle za tebe nikada više neću čuti, a kamoli te videti. U selu mi predbacuju da, i nakon nesreće koju si ovde izazvao, ja delim dobro sa tobom. Oni prete da će radije ubiti nas oboje, nego da čekaju da im ti naneseš nesreću i smrt svojom crnom magijom. Za tebe je zato, sinovče, najbolje da odeš iz ovog kraja. Ako ostaneš, i ja ću stradati pored tebe. Veruj mi, nimalo se neće ustezati da te ubiju«.

Bilo mi je jasno da ljudi iz sela to nisu kazali. Razmišljao sam šta će biti ako ne postupim po Darmi. Ja, zapravo, nisam položio nikakvu zakletvu koja je protiv bacanja čini na onog ko mi otkriva zemlju. Ništa me ne sprečava da pustim grad i oluju na tu ženu koja me je prevarila. Ali neću to učiniti. Ne može se vežbati strpljenje ako ne postoji izvor besa. Kaže se da je strpljenje najbolje sredstvo da se postane Buda. Moja strina je potpora moje meditacije. Stricu i strini, zapravo, imam da zahvalim što sam kročio na stazu oslobođanja. U

*Reči moje strine su reči mržnje.
Ako bih i ja govorio istim jezikom,
uništili bismo jedno drugo.*

*Uzmi moju kuću i zemlju, strina.
Uzmi ih i budi srećna.*

*Putem moje odanosti Darmi, ti ćeš biti
oslobođena krivice,
a ja ću prokrčiti sebi put do hrama Krajnje
Istine.*

*Samilošću sam savladao demone,
klevetu je razneo vetar
i ja upirem oči ka najvišem cilju.*

*O Milostivi Lamo, Nepromenljive suštine,
blagoslovi ovog prosjaka kako bi
ispunio svoj zavet u samoći planine!«*

Kada sam završio pesmu, strina je kazala: »Sinovče, ti si pravi i iskreni tragač! To je divotno i utešno!« I ona je otišla radosna što je dobila kuću i polje.

Ometen ovim događajem, bio sam žalostan. U isto vreme bio sam i srećan, i laknulo mi je što sam se rešio svoje imovine. I ponovo sam se setio svog srca koje mi je govorilo da treba da odem u Dragkar-Taso i tamo meditiram. Mesto u kome me je strina posetila i u kome sam učvrstio svoju kontemplaciju, nazvao sam Pećinom Temelja.

Sutradan, ujutru, ponevši ono što mi je strina donela od moje zemlje i neke sitnice koje sam imao, krenuo sam na put i stigao u Dragkor-Taso. To je bila ugodna pećina. Postavio sam malu tvrdu asuru i zauzeo položaj za meditaciju. Onda sam se zarekao da neću silaziti ni u jedno ljudsko naselje:

*»Sve dotle dok ne postignem stanje Duhovne
Prosvećenosti,
neću silaziti zbog milostinje*

makar i umirao od gladi u ovoj planinskoj
pustoši;
neću silaziti zbog odeće, makar i umro od
hladnoće;
neću se prepuštati svetovnim zadovoljstvima i
makar i umirao od tuge;
neću silaziti da tražim lek, makar umirao od
bolesti.
Ne dopuštajući sebi da budem ometen u telu,
jeziku i duhu,
delovaću tako da postanem Buda.

O Učitelju i Jidame, blagoslovite me
kako bih mogao ispuniti ove zavete.
Neka me dakini i božanstva čuvari podrže
snagom svojih moći.
Bolje je i umreti no živeti kao ljudsko biće.
koje krši zavete ne težeći ka spoznaji svoga Ja.

O, ti okeane božanstava čuvara, ovoga časa
uništi moj život ako ikad, bilo čime, narušim
Darmu.
O Lamo i Jidame, blagoslovite me da nađem
veru
i da se u sledećem životu rodim u ljudskom
obličju
sposobnom da teži ka Budastvu«.

Položivši ove zakletve, ispevao sam Pesmu Obećanja i Molitava:

»O Sine Gospoda Narope, blagoslovi prosjaka
da u samoći nađe stazu Oslobođenja!

Zaštiti me od zbunjujućih sila Mara
i produbljuj moju meditaciju.

Neka se, nevezan za jezero Unutarnjeg Mira,
cvet natprirodnog pronicanja rascveta u meni.

*Neka se bez prolaznih misli razlikovanja,
na sve strane širi lišće mog sve-spoznajućeg
duha.*

*Ne dopusti da sumnja naseli moju ćeliju,
već čini da u njoj plod buđenja sazri.*

*Ne dopusti da mi se Mare ispreče na putu,
već u duh moj usadi apsolutnu sigurnost.*

*Neka bez oklevanja na putu ka istini
sin produži stopama svoga oca.*

*O, Samilosni Lamo, Nepromenljivi u suštini,
blagoslovi mene prosjaka
da u samoći planina dostignem Savršenstvo.»*

Nakon te molitve, započeo sam sa meditacijom. Prehranjivao sam se kašom od šačice ječmenog brašna. I pored toga se u mom duhu budila konačna svest Maha Mudre (Velikog Simbola), zbog telesne iscrpljenosti nisam uspevao da vladam svojim duhom. Blaženi Plamen Tummo nije me grejao i ja sam osećao hladnoću. Tada sam, sa žarkim molitvama, počeo da prizivam Učitelja.

Jedne noći, u stanju unutarnje jasnoće, video sam mnoštvo žena koje su prinosile žrtvu. One su me okružile i kazale: »Marpa nas je poslao k tebi. On ti poručuje: ako ne osećaš Plamen Tummo, treba da koristiš metod tela, jezika i duha sve dok te ne prožme blažena Toplina«. Pokazale su mi jogičke položaje za to i iščezle.

Posle toga upražnjavao sam Trostruku metodu. Spoznao sam fizičku sreću putem sedećeg položaja poznatog kao Šest izukrštanih ognjišta. Spoznao sam kontrolu glasovne energije preko sile vitalnog sastava vazduha. Spoznao sam i meditirao o duhovnoj harmoniji putem vitalnih moći razrešenja-sebe zmijskog klupka, i Plamen Tummo ubrzo je počeo da se širi u meni.

Tako je prošla godina dana.

Poželeo sam da izađem iz pećine i okrepim se.
Onda sam se setio svog ranijeg zaveta i zapevao
sam:

*»O Marpo, Manifestacijo Dordže Čanga,
Ti koji podržavaš Krajnju Istinu,
bлагослови prosjaka da izdrži u svojoj samoći!*

*Tebi, moj čudni druže Milarepo,
neka ova pesma podsetnik i pomoć bude!*

*Sam si ti, odvojen od prijatelja
i ugodnog razgovora sa njima.*

*Prazni su vidici dolina koje ti gledaš;
ništa spoljašnje ne sme uzdrmati tvoje srce.*

*Neka ti svest bude mirna, čuvaj se lutajućih
misli;
prepustiš li im se, podleći ćeš nezdravim
žudnjama.*

*Ne budi pometen, ne budi pometen, već pažljiv!
Budeš li nepažljiv, tvoja odanost će otići u
vetar.*

*Ne idi, ne idi, već ostani gde si!
Odeš li, tvoje noge će se spotaći o kamen.*

*Ne traži uživanja, već vladaj sobom!
Tražeći uživanje, prašinu i blato ćeš naći.*

*Ne spavaj, ne spavaj, već meditiraj!
Budeš li spavao Pet Otrova Neznanja, izješće
te.«*

Prekorevši sebe tako, meditirao sam ne razlikujući noć od dana. Moje duhovno saznanje učvrstilo se i napredovalo. U tome je prošlo još tri godine.

Svake godine trošio sam po jednu vreću brašna koje sam bio doneo. Sada toga više nisam imao i mogao sam umreti od gladi. Kada svetovni čovek pronađe uncu zlata, raduje se nad njom; zatim je izgubi i očajava. Uporedio sam to sa smrću bez Prosvetljenja, pa rekoh sebi: »Za onoga ko upravi svoj život ka Prosvetljenju, ono je važnije od biliona svetova ispunjenih zlatom«. Odlučio sam da je bolje da umrem nego da prekršim svoj zavet. Nisam silazio među ljude. Ali kako je bila u pitanju moja vera, morao sam pronaći bar toliko hrane da se održim u životu.

Zato sam izišao iz pećine. Ispred nje se nalazila livada puna koprive, kroz koju je tekao potok izvorske vode. Livada je bila sunčana i sa nje se pružao prekrasan vidik. Gledao sam to sa radošću u srcu.

Hraneći se koprivom, nastavio sam da meditiram. Odeća mi je bila u ritama, a kosa posedela i duga. Ne jedući ništa osim koprive, telo mi je postalo nalik kosturu, a koža dobila zelenu boju koprive. Kada se to dogodilo, uzeo sam svitak pergamenta koji sam dobio od Lame i stavio ga na glavu. Od toga sam osećao ukus hrane u ustima, a u želucu sitost. Došao sam u iskušenje da slomim pečat sa svitka i pročitam ga. Ali jednim znamenom bio sam opomenut da još nije vreme. I čekao sam.

U tome je prošlo oko godinu dana.

Neki lovci iz trgovišta Kjirong, koji nisu imali sreće u lovu, behu slučajno naišli na moju pećinu. Spazivši me, oni kriknuše: »To je duh!«, i počеше bežati. Vikao sam za njima da nisam duh, već čovek i pustinjač.

»U to je teško poverovati«, rekli su oni. »Ali, hajde da pogledamo.«

Vratili su se, ušli u pećinu i zatražili: »Gde ti je hrana? Daj nam je, mi ćemo ti to kasnije bogatim nadoknaditi. Ako ne daš, ubićemo te«. Tako su mi pretili.

»Nemam ničega osim koprive«, odgovorio sam. »Podignite me, pa ćete se uveriti u to. Ne bojim se da će me neko opljačkati.«

»Mi ne nameravamo da te opljačkamo«, kazao je jedan, a drugi upitao: »Šta bi se dogodilo ako podignemo ovog pustinjaka?«

»Možda bi nam to donelo sreću«, nasmejao se njegov drug.

I oni su me tada, jedan po jedan, dizali uvis i puštali da padnem. Od toga me je telo, već izmučeno gladovanjem, veoma bolelo. Ja sam prema njima osećao veliku samilost i zaplakao sam zbog toga.

Jedan od lovaca, koji je stajao sa strane i nije me bio ozledio, poviče: »Stanite! Ovaj čovek ima izgled pravog sveca. Čak ako to i nije, zar ćete dokazivati svoju snagu na toj vreći kostiju? Prestanite, dođite sebi!« Meni se pak ovako obratio: »Ti si zaista jogin. Ja ti nisam naneo zlo; uzmi me u zaštitu svojih molitava«.

Ostali su se podsmevali: »Zaštiti i nas koji smo te podizali uvis!« Jedan od njih dodade: »Budite sigurni da će on to učiniti, ali na neki drugi način«. I oni su otišli grohotom se smejući.

Ja nisam pomišljao da protiv lovaca upotrebim crnu magiju, ali njih je, izgleda, stigla osveta njihovih božanstava čuvara. Desilo se da ih je poglavar te oblasti teško kaznio. Njihov vođa je bio ubijen, a ostalima su, izuzev onoga koji me je branio, iskopane oči.

Zatim je prošla još jedna godina. Odeća mi se beše raspala, a od starog krznenog kaputa koji sam dobio od strine kao nadoknadu za zemlju, ostale su samo rite. Hteo sam da sastavim praznu vreću od brašna i krpe svoje odeće i od toga napravim ogrtač. Onda rekoh sebi: »Ako večeras treba da umrem, mudrije je da meditiram nego da se bavim besmislenim šivenjem«. Raširio sam ostatke krzna preko prostinke za meditaciju, a krajevima ovio bedra. Leđa i grudi pokrio sam vrećom od brašna. Kada se i ta

odeća raspala, upitao sam se da nije moje odricanje otišlo predaleko i da li, ipak, treba da sašijem odeću. Međutim, nisam imao iglu i konac. Uzeo sam tri komada vreće i, spojivši ih parčićima konopca od jute, prekrrio sam njima gornje, srednje i donje delove tela. To sam nosio danju, a noću sam se pokrивao otpacima krzna, sve dok su trajali. Odevajući se na taj način, prošla mi je još jedna godina meditacija.

Jednoga dana začuše se u blizini pećine ljudski glasovi. Bili su to lovci koji su nosili svoj plen. Neki su zavirili u pećinu i kada su me ugledali, povikaše kao i oni ranije: »To je duh!« Jedan koji mi je bio najbliži, pobegao je. Oni što me nisu videli, rekoše: »U po bela dana nema duhova. Pogledajmo malo bolje, je li još tu?«

Nekoliko njih došlo je do pećine, ali brzo nestaje kada su me opazili. Morao sam da ih ubeđujem da nisam duh, već pustinjač koji meditira u planinskoj samoći, i da je nedostatak hrane uzrok ovakvog mog izgleda.

»Proverićemo je li to istina«, posumnjali su oni i ušli u pećinu.

Unutra ništa nisu našli osim koprive. Ganuti time, oni su mi poklonili veću zalihu mesa i drugih namirnica. »To što činiš čudesno je! Molimo te da spaseš stvorenja koja smo ubili i učiniš da se rode u višim svetovima. I moli za nas grešnike.« Govoreći tako, lovci su mi ukazali počasti i otišli.

»Kakva sreća!« radovao sam se. »Sada mogu da jedem kao ljudsko biće.«

Hranio sam se kuvanim mesom i moje telo je počelo da oseća tihu blaženost. Zdravlje mi se poboljšalo, čula se izoštrila, a moje vežbe su postale intenzivnije. Osećao sam blaženo stanje praznine kao nikada ranije. Shvatio sam da su ovih nekoliko, darova, dobijenih u planinskom skrovištu, blagotvorniji nego stotine darova u kojima bih uživao po gradovima i selima.

Meso sam trošio veoma štedljivo, ali ono što sam sačuvao, napadoše crvi. Hteo sam da ga jedem pošto ga očistim od crva. Onda rekoh sebi: »Sudbina i pravda su na njihovoj strani. Nije pošteno da im otimam hranu. Ne želim više to meso«. I ostavio sam ga crvima, a ja sam se vratio svojoj koprivi.

Jedne noći pojavio se neki čovek u potrazi za hranom. Prsnuo sam u smeh i kazao: »Možda ćeš ti uspeti da pronađeš nešto usred noći! Ja to ne mogu ni usred dana«. Takođe se smejući, čovek je tada nestao.

Još jedna godina je prošla. Jednoga dana, neki lovci iz Tsa, goneći divljač, nabasaše na moju pećinu. Odeven u vreću, vezanu parčićima jute, sedeo sam u dubokoj meditaciji.

Ugledavši me, jedan od lovaca uperi u mene strelu i upita: »Jesi li čovek ili duh?« Ostali rekoše: »Sudeći po izgledu, to je duh«.

Nasmejao sam se: »Čovek sam«.

Oni me tada prepoznaše po mojim razmaknutim zubima.

»Jesi li ti to, Dobri Glasu?«

»Ja sam.«

»Dobro je! Daj nam nešto za jelo, a mi ćemo ti se posle odužiti. Prohujale su mnoge godine otako si napustio selo. Zar si sve vreme bio ovde?«

»Da, stalno sam bio ovde. Nemam ništa što bi vama valjalo za jelo.«

»Daj nam ono što i sam jedeš. Mi ćemo biti zadovoljni.«

»Založite vatru i skuvajte koprivu.«

Oni su založili vatru, počeli da kuvaju koprivu, pa zatražiše meso.

Odgovorio sam im: »Ako bih stavljaio meso, moja hrana bi gojila. Nemam ga već godinama. Umesto mesa stavite više koprive«.

»Tada neće biti kostiju.«

»Ako bih stavljao kosti, moja hrana ne bi bila toliko bez ukusa. Ja sam godine proživio bez njih. Samo uzmite više koprive.«

»Ali kako ćemo bez soli?«

»Uzmite koprivu i kao so.«

Oni su na to rekli: »Hraneći se tom hranom i odevajući se tim ritama, nije čudo što izgledaš kao živi leš! Ti nisi ljudsko biće. I poslednji sluga jede više i nosi toplu odeću. Nema na zemlji čoveka koji je jadniji i nesrećniji od tebe!«

»Ne govorite tako, prijatelji! Ja sam najsrećniji čovek koji je ikada rođen. Našao sam Lamu Marpu sa Južnih Litica. Od njega sam dobio posvećenje koje mi je omogućilo da dostignem stanje Bude u ovom životu i sa ovim telom. Odrekavši se svega i meditirajući u ovoj usamljenoj pećini, pokušavam da dođem do Večnosti. Žrtvujući hranu, odeću i sva zvanja, ja sam uništio neprijatelje, a to su strasti i obmane stvarnog života. Nema čoveka na zemlji koji je hrabriji od mene niti su mu težnje više od mojih. Ali, vi! Rođeni ste u zemlji gde caruje Budino Učenje i ne osećate potrebu čak ni da čujete glas Darma, a kamoli da meditirate. Nema opasnijeg života nego što je gomilanje krivica, ma kako se neznatnim i beznačajnim činile; one na kraju ispune svu dubinu Pakla. Od sada pa zauvek, ja ću osećati uzvišenu blaženost. Od sada, pa zauvek, ja sam siguran u sreću. Zbog toga čujte moju pesmu«. I ja sam pevao Pesmu Pet Sreća:

*»Padam pred Tvoje noge, Marpo, Samilosni!
Blagoslovi moje odricanje od ovog života.*

*Pećina Dragkor-Taso je Tvrđava Srednjeg Puta.
Na najvišem vrhu te Tvrđave
ja, u pamuk odeveni tibetanski pustinjač,
odrekao sam se hrane, odeće i svega u ovom
životu*

kako bih postao Savršeni Buda.

*Ja sam srećan i sa ovom tvrdom prostirkom
ispod sebe;
srećan sam i sa pamučnim platnom na sebi;
srećan sam i sa konopcem kojim se vezujem
dok meditiram!;
srećan sa ovim telom, naviknutim na post;
srećan sa ovim duhom vezanim za Krajinju
Istinu.*

Ja nisam nesrećan, ja sam srećan.

*Ako mi verujete, činite što sam ja učinio.
Ako nemate sreće da je vera u vašim srcima,
mislite o ovoj istini i trajnoj sreći
svih bića, i vašoj i mojoj,
i ne žalite me pogrešno.*

*Poslednji zraci Sunca zalaze za planinu,
vratite se svojim kućama.
Život je kratak i smrt dolazi bez upozorenja
i ja, koji težim prema Budastvu,
nemam vremena za beskorisne razgovore.
Ostavite me zato u mojoj samoći.«*

Lovci su kazali: »Priznajemo, tvoja pesma je čudesna i ti si je otpevao divnim glasom. Ali ma kako tvoja hrana bila dobra, nije za nas«. I sa tim rečima oni su otišli.

U Kja Ngace svake godine održava se svečanost bacanja idola u reku. Tom prilikom ovi lovci pevali su Pesmu Pet Sreća. Desilo se da se moja sestra Peta našla na svečanosti. Začuvši pesmu, ona je uzviknula: »Onaj koji je ispevao ovo, istinski je Buda!«

Jedan od lovaca se podsmehnulo: »Čujte je kako drži hvalospeve svome bratu!« Drugi je dodao: »Bio tvoj brat Buda ili životinja, on peva pesme i umire od gladovanja«.

Peta je odgovorila: »Moj otac i majka su davno umrli, a naši rođaci su nam postali neprijatelji. Moj brat je odlutao u svet, a ja sam prosjakinja.

Zašto se smejete mojoj bedi?« Obrativši im se tako, ona je zaplakala.

Tada je došla Zesaj i, prepoznavši je, tešila ju je: »Tvoj brat je živ, ja sam ga videla nedavno. Idi u pećinu Dragkor-Taso; možda je još tamo. Ako jeste, nas dve ćemo biti uz njega«.

I Peta se uskoro pojavila pred mojom pećinom, noseći krčag čanga i čanak brašna, koje je bila isprosila. Moje telo beše iznureno, oči upale u duplje, a kosti pretile da probiju kožu. Ono malo mišića što je ostalo od moga tela bilo je suvo, nalik vosku, a koža zelena. Prijava i seda, kosa mi se spuštala po leđima. Moji udovi samo što se nisu razdvojili od tela.

Videvši me takvog, Peta se prestravila. Pomislila je da sam duh, onda se setila da su joj rekli kako njen brat umire gladujući.

»Jesi li čovek ili duh?« Upitala me je.

»Ja sam Mila Dobar Glas«.

Prepoznala me je po glasu, pa priđe i zagrlila me. »Brate, stariji brate!« jecala je. Osećanja su je svladala i ona izgubi svest.

Prepoznavši Petu, bio sam tužan i radostan istovremeno. Kada sam je dozvao svesti, ona je položila glavu na moja kolena i, pokrivši lice rukama, gorko zaridala. Govorila je: »Majka nam je umrla bolesna i napuštena; nikoga nije bilo ni da je sahrani. Nisam mogla da izdržim sve to i pobešla sam daleko od naše kuće. Postala sam prosjakinja. Mislila sam da si i ti mrtav. Ponekad, poverovala bi da si živ i da ću te naći srećnog. Ali, avaj! U kakvom jadu smo se susreli! To je sudbina brata! To je patnja sestrina! Nema na čitavoj zemlji nesrećnijih stvorenja od nas dvoje!«

I ona je, u svom jadu, dozivala našeg oca i majku po imenima. Svi moji pokušaji da je utešim ostali su bezuspešni. Tada sam, savladan tugom, zapevao sestri ovu pesmu:

»Poklonjenje mojim Gospodarima Lamama!
Blagoslovite pustinjaka da izvrši svoj zadatak
u samoći.

Mila sestro, osetljivo biće sveta,
sve radosti i bolovi su prolazni.
Duboko je tvoje očajanje,
ali ja znam da postoji trajna sreća za tebe.
Zato saslušaj pesmu svoga brata.

Ja odajem dužnu hvalu svim osetljivim bićima
koja su naši roditelji
i na ovom mestu izvršavam dela za veru u
čoveku.

Ovo mesto je nalik jazbini divljih zveri;
samo pri pogledu na njega, svako bi se uplašio.

Moja hrana priliči psima i svinjama;
u svakoga bi ona izazvala gađenje.
Moje telo je poput skeleta;
i moji neprijatelji bi zaplakali da ga vide.

Moje ponašanje nalik je ponašanju ludaka
i moja sestra crveni od stida;
ali moja svest je istinski Buda
i pri pogledu na nju Pobedonosni se raduje.

Dok sam meditirao na ledenom kamenom podu,
kosti su mi probijale kožu,
telo mi je, i spolja i iznutra, postalo kao
kopriiva
i to zelenilo nikad neće nestati iz njega;
ali istrajnost moja od svega je veća.

U samotnoj pećini, sred divljine,
pustinjač upoznaje mnogo odricanja.
Ali moje postojano srce nikada se ne razdvaja
od Lame Bude Triju Vremena.

Snagom meditacije čiji je izvor u mojim
zaslugama,

spoznaću, veruj, svoje Ja.

*Onom ko je stekao duboko iskustvo
prosvećenosti*

*Sreća dolazi u ovom životu i Prosvetljenje u
sledećem.*

*Tebi pevam ovu pesmu, sestro, mila Peto,
i molim te: nadvladaj svoje razočarenje i žalost
i kreni putem svete Darne«.*

Peta je na to odgovorila: »Čudesne su tvoje reči, ali je teško poverovati u njih. Da su istinite, ostali sledbenici Darne držali bi se, makar u ponečemu, tvoga puta. Ja nikada još nisam videla da se iko predaje veri sa toliko samoodricanja«.

Zatim mi je dala hranu i pivo koje je bila donela. Jeo sam i pio i od toga mi je svest bila kristalno jasna kada sam te noći meditirao.

Sutradan ujutru, nakon Petinog odlaska, moje telo, odviknuto od dobre hrane, osećalo je i lagodnost i nelagodnost. I moj duh počeo je da se dvoumi između ispravnih i rđavih misli. Pokušao sam da utonem u meditaciju, ali nisam uspevao.

Nekoliko dana kasnije došle su Zesaj i Peta, noseći mi mesa, masla, campe i piva. Upravo sam bio pošao po vodu i susreo sam ih na stazi. Kako sam bio bez odeće, one su se zastidele i zaplakale zbog moje bede. Stavile su hranu pred mene i sipale mi čang. Dok sam jeo Peta je kazala: »Ma kojim očima posmatrala mog starijeg brata, ne mogu ga nazvati normalnim čovekom! Preklinjem te, idi u prošnju i počni jesti ljudsku hranu. Ja ću pokušati da nabavim nešto odeće kako bi se pokrio«. I Zesaj je kazala: »Ja ću ti doneti nešto platna i brinuti o tvojoj hrani«.

Odgovorio sam im: »Ne znam kada ću umreti i nemam ni vremena ni želje da idem i prošnjom tražim hranu. Ako se desi da umrem od hladnoće, neću se pokajati, jer će to biti radi vere. Ne nalazim nikakvo zadovoljstvo u odeći, jelu i piću, u raz-

govoru sa rođacima i prijateljima. Ne želim hranu zarađenu nauštrb svog isposništva; neću ići da prosim. I, zapamtite, nisu mi potrebna vaša hrana, vaša odeća i vaše posete«.

Peta je očajna uzviknula: »Stariji brate! Reci mi šta je to što tebe može zadovoljiti? Zar ima šta strašnije od tvoje bede?«

Odgovorio sam: »Tri niža sveta Loka mnogo su strašnija od moje bede. Postoji mnoštvo bića koja čeznu za patnjama tih svesti. Ja sam zadovoljan svojom sadašnjom patnjom«. Da bih im pokazao kako ću naći svoju sreću, ispevao sam ovu Pesmu:

*»Prizivam svoga Lamu neka blagoslovi prosjaka
kako bi do kraja izdržao u samoći!*

*Moja sreća nepoznata je mojim roditeljima,
moja patnja nepoznata je mojim neprijateljima;
kada bih umro u samoći
težnja ovog jogina bila bi ispunjena.*

*Moje starenje nepoznato je mojim prijateljima,
moja bolest nepoznata je mojoj sestri;
kada bi umro u samoći
težnja ovog jogina bila bi ispunjena.*

*Neka za moje umiranje ne znaju ljudi
i neka moj leš ne vide ptice;
kada bih umro u samoći
težnja ovog jogina bi se ispunila.*

*Bez ikoga da bdiye nad mojim odrom
i ikoga da oplakuje moju smrt;
o, kada bih umro u samoći
težnja ovog jogina bi se ispunila.*

*Da niko ne upita kuda sam otišao
i da niko ne zna gde sam;
kada bih umro u samoći
težnja ovog jogina bi se ispunila.*

*Neka ova želja o smrti jogina,
u usamljenoj planinskoj pećini,
bude ispunjena za dobrobit svih bića.
Cilj moj tada će ostvaren biti.«*

Zesaj je na to kazala: »Tvoje ponašanje je u skladu sa tvojim rečima. Ja ti se divim zbog toga«.

Ali Peta je rekla: »Bez obzira šta misli moj brat, ja ne mogu da podnesem da on bude bez hrane i odeće. Normalna hrana i odeća neće smetati tvojoj meditaciji. Bojim se da ne umreš od gladi i hladnoće u ovoj divljini. Ti nećeš da moliš za milostinju, ali ja ću ići po platno od koga ćeš napraviti sebi ogrtač. Prosiću i moliću se da te zateknem živog kada se vratim ovamo«.

Pošto su one otišle, jeo sam dobru hranu koju su mi ostavile. Moji fizički bolovi i moja duhovna pometnja toliko su se uvećali nakon toga da uopšte nisam mogao da meditiram. Shvatio sam da je najveća opasnost ne moći meditirati. Odlomio sam pečat sa pergamenta koji mi je predao Lama Marpa i pročitao ga. On je sadržavao bitna uputstva za savladavanje teškoća i poboljšanje vladanja, upute za preobraćanje poroka u vrlinu i više posebnih saveta o ishrani u periodu u kome sam se nalazio.

Shvatio sam da su iz snage moje dotadašnje postojanosti u meditaciji moji živci upili stvaralačku energiju. Zbog rđave ishrane ta energija je ostajala neaktivna. Petin čang podstakao je donekle moje živce, a čang od Zesaj je dopunio taj proces. Držeći se uputa sa pergamenta, teško sam radio na vitalnim vežbama koje su preporučivane za telo, disanje i meditaciju. Ovim vežbama otklonio sam smetnje koje su se javljale u živcima manje i srednje dužine. Postigao sam stanje radosti, bistrine i čiste svesti, slično onome koje sam do tada jedino teoretski poznavao. To je, zapravo, bilo izuzetno stanje prosvetčenosti, snažno i postojano. Otklonivši na taj način ranije smetnje, ja sam nesavršenost pretvo-

rio u savršenost. Posredstvom misli koja je razlikovala pojave, ja sam video jedinstvo Darmakaje.

Shvatio sam da su sve stvari koje se tiču sam-sare i nirvane u međusobnoj zavisnosti. Postalo mi je jasno da je izvor sve-svesti² jedan i apsolutan. Samsara je posledica pogrešne tačke gledišta. Nirvana se ostvaruje putem savršene svesti. Video sam da je suština i jedne i druge u praznom i prosvetljenom duhu. Shvatio sam da je ovo stanje prosvetljenosti plod mojih predašnjih meditacija i neposredna posledica hrane i dubokih uputstava moga Učitelja. Isto tako, shvatio sam da metode Tajnog Puta Vadžrajane služe za preobražaj svih čulnih stanja u duhovna.

Otkriće ovog saznanja dugovao sam Peti i Zesaj i svoju zahvalnost izrazio sam molitvama za njihovo Prosvetljenje. Tada sam ispevao i Pesmu o Suštini Uzajamnog Dejstva:

*»Bacam se na kolena pred Marpom sa Južnih
Litica!*

*Neka blagoslovi ovog pustinjaka
da sred pustoši, u sebi nađe utočište.*

*Dobro koje su mi činili ljudi
seme je i njegovog i mog Prosvetljenja.
Ovo telo, koje je teško zaslužiti a lako izgubiti,
ponovo je povratilo zdravlje zahvaljujući hrani.*

*Plodnost ove tvrde i suve zemlje
i kiše iz plavog beskraja
to dvoje, zajedno, deluju za dobrobit svih bića.
Suština te uzajamnosti je u Svetom Zakonu.*

*Moje prividno telo koje su othranili otac i
majka
i Učenje Svetoga Lame;
to dvoje, zajedno, doveli su me istinskoj Darmi.
Suština te uzajamnosti je u Svetom Zakonu.*

*Ova stenovita pećina u divljini
i moja odanost plemenitom Putu;
to dvoje, zajedno, deluju ka ispunjenju moga
cilja.*

Suština te uzajamnosti je u krajnjoj stvarnosti.

*Milarepina istrajnost u meditaciji
i vera u bićima Triju Kosmičkih Nivoa;
to dvoje, zajedno, učiniće uspešnom moju
službu svim bićima.*

Suština te uzajamnosti je u samilosti.

*Dok jogin meditira u stenovitoj pećini,
ljudi mu donose hranu;
to dvoje, zajedničkim delovanjem, čuvari su
jedno drugo.*

Suština te uzajamnosti je u njihovoj odanosti.

*Samilost plemenitog lame
i postojanost učenika u meditaciji;
to dvoje, zajedno, zauvek nas sjedinjuje u
Darme.*

Suština te uzajamnosti je u njihovoj odanosti.

*Posvećenje što vodi ka brzom Preobražaju
i meditacija sa velikom verom i odanošću;
to dvoje, zajedno, zauvek nas sjedinjuje u
duhovnom bratstvu.*

Suština te uzajamnosti je u blagoslovima.

*O Lamo Vadžradaro, Nepromenljive suštine,
Ti poznaješ i sreću i patnje ovog prosjaka!»*

Ovako sam pevao i onda meditirao udvostručenim naporom. U toku toga dana osetio sam da imam sposobnosti da preobražavam svoje telo kako želim, da lebdim i činim čuda. Noću sam, slobodno i bez ikakvih smetnji, mogao da istražujem univerzum s jednog kraja na drugi. Pretvarajući se u stotine različitih oblika, posetio sam sve Budine

svetove i tamo slušao Učenje. Takođe sam bezbrojnim bićima uspeo da razjasnim Darmu. Moje telo nisu mogli da unište ni vatra ni vodene bujice. Došavši do te neshvatljivo čudesne moći, meditirao sam radostan i uzvišenog duha.

Mogao sam da letim prostorom i ponekad sam odletao u pećinu Orlove Senke, gde sam meditirao. Tu je silni Plamen Tummo, zračeći toplinu i sreću, bezmerno narastao u meni, nadmašujući sva slična iskustva koja sam ranije imao.

Jednom sam, vraćajući se u Dragkor-Taso, preletao iznad seoceta Langda; tu je neki čovek sa sinom orao zemlju. Bio je to stariji brat jednoga koji je poginuo kada se na svadbi srušila stričeva kuća. Sin je vodio volove, a otac upravljao plugom. Uglavština me, dečak je povikao: »Oče, vidi čudo! Čovek leti kroz vazduh!« Otac je zastao i pogledao uvis: »To i nije neko veliko čudo. To je veštac Mila, sin one zle žene Belog Dragulja iz Njanga. Takvu veštinu je, dakle, izučio gladovanjem? Pazi da njegova senka ne padne na tebe, gledaj u zemlju!« On se ustumarao, uplašen da ga ne dotakne moja senka. Sin mu je kazao: »Ne treba sada misliti je li on zao ili dobar; nema lepšeg prizora od čoveka koji leti! Zato gledajmo u njega, oče!« I dečak je nastavio da posmatra moj let.

Kasnije, u svojoj pećini, razmišljao sam kako bi sada trebalo da delujem za dobro svih bića. Toga časa stigla mi je opomena od Jidama: »Posveti se sav meditacijama u ovom životu, u skladu sa savetima svog Lame. Ništa nije vrednije od službe Budinom Učenju i spasavanju osetljivih bića iz kruga postojanja putem meditacije«. Rekoh sebi da ću, budem li meditirao dokle god sam živ, pružiti najbolji primer budućim učenicima da se odreknu sveta. Bio sam siguran da će i predaja Darma i osetljiva bića od toga imati mnogo koristi.

Pomislio sam kako sam odveć dugo boravio u ovom kraju i mnogo pričao o svom poznavanju Darma svima koji su me posećivali. Ljudi su vide-

li i moj let nakon što sam doživio Prosvećenje. Budem li se ovde zadržavao, pašću pod uticaj sveta. Postoji opasnost da naiđem i na Mare i Osam Svetovnih Reakcija, koji će me ometati u meditaciji. Odlučio sam zato da odem u Čubar, kako mi je predskazao Lama.

Pošao sam iz pećine Dragkor-Taso i poneo lonac u kome sam kuvao koprivu. Bio sam iscrpljen dugim gladovanjem i od slabosti sam se jedva kretao, te sam se sapleo i pao. Ručka lonca se slomila i on se otkotrljao nizbrdo. Potrčao sam da ga zaustavim. Lonac se razbio. Iz njega su se odvajali nataloženi stvrdnuti ostaci čorbe od koprive, zadržavši oblik lonca³. Težio sam se mišlju da su sve stvorene stvari nepostojane, shvatio sam da je i ovo bila opomena o meditaciji; prvo bejah začuđen, onda zadivljen time. Tada sam ispevao ovu pesmu:

*»Istoga časa i bi lonac i nestade ga;
to je slika Zakona
o nestalnosti svega što postoji.
Zato ću ja pustinjač Mila,
težiti ka neometanoj meditaciji.
Lonac u kome beše sve moje bogatstvo
postade moj dragoceni učitelj
u času kada se razbio.
Ova pouka o nestalnosti svega što postoji
veliko je i divotno čudo.«*

Dok sam pevao, pojavilo se nekoliko lovaca i seli nedaleko od mene da obeduju. Oni mi rekoše: »Tvoja pesma je zaista lepa, pustinjače! Ali pošto si razbio glineni lonac, šta nameravaš s tim loncem od koprive? Od čega ti je telo tako tanko i zeleno?«

»Od toga što nisam imao čime da se prehranim«, odgovorio sam im.

»Ako je već tako, hajde da ručaš sa nama«, pozvaše me oni.

Dok smo jeli, jedan mladi lovac mi se ovako obratio: »Ti si, neosporno, čovek retkih sposobnosti.

Grdna je šteta što ne živiš svetovnim životom. Mogao bi, na primer, da jašeš sjajnog konja, sličnog mladom lavu. Opasan oklopom i mačem, u ratu bi pobeđivao svoje neprijatelje. Postao bi imućan i otmen i imao bi zadovoljstvo da štitiš svoje drage rođake. Ako bi se slučajno bacio na trgovinu, ubeđen sam da bi brzo postao svoj gospodar i bio srećan. Čak i da si nečiji sluga, za dobru hranu i odeću, bio bi zdraviji telom i duhom. Ti sve to nisi znao, ali sada, pošto sam te naučio, poduhvati se nečega korisnog«.

Jedan stari lovac mu je kazao: »Ti, momče, pametnije je da držiš jezik za zuubima. On zaista izgleda kao pravi pustinjač i nema potrebe da sluša savete nas ljudi«. Zatim se obratio meni: »Tvoj glas je tako prijatan! Otpevaj nam pesmu za naš duhovni mir«.

Odgovorio sam: »Možda sam ja u vašim očima odveć jadan, ali, znajte, nema srećnijeg čoveka na svetu od mene. Vi to ne možete da shvatite i zato slušajte ovu Pesmu o Joginovom Galopirajućem Konju:

*»Padam na kolena pred mojim Učiteljem,
Marpom, Samilosnim i Nepromenljivim!*

*U Planinskom pustinjskom Hramu moga tela,
u svetilištu mojih grudi,
kod vrha trougla moga srca,
Duša je moja konj što leti poput vetra.*

*Kojom omčom da ga uhvatim?
Za koji stub da ga vežem?
Šta da mu stavim u jasle kad ogladni?
Šta da mu stavim u vodu kad ožedni?
Kakvim zidovima da ga zaštitim kad mu je
hladno?*

*Uhvatiću tog konja omčom Neuslovljenosti;
vezaću ga za stub Meditacije;*

nahranicu ga učenjem Lame;
napojiću ga na potoku Večne Svesti;
Zaštiticu ga zidovima Praznine.

Za sedlo i đem upotrebiću Iskustvo i Mudrost;
zauzdaću ga jakom uzdom Nepromenljivosti
i čvrsto ću držati dizgine Životodavne Energije.

Probuđeni Ratnik će ga jahati
za kacigu će imati prosvetljeno držanje
Mahajane;
pancir će mu biti izrađen od Slušanja, Pitanja
i Meditacije;
na leđima će nositi štit Strpljenja;
držaće koplje Savršenog Viđenja;
o boku će mu biti pričvršćen mač Saznanja.

Ako se strela njegove Svesti savije,
on će je bez ljutnje ispraviti.
Nakitiće je perima Četiri Bezgranična Stava⁵,
zašiljiće je ostrim vrhom Pronicanja,
u luk Ispraznosti stvari staviće oružje
Samilosti.

One koje pogodi, steći će Veru.
Oni koje ubije, okrenuće se svome Ja.

Tako će kao neprijatelje podjarmiti Želju i
Obmanu,
a kao prijatelje zaštititi bića Šest Svetova.
On galopira ravnica Rajske Blaženosti.
cilj njegov je da stigne u stanje Pobedonosnog
Bude.

Kad unazad ide, on saseca koren Samsare;
kad napred ide, on dolazi u Zemlju Budastva.
Jašući takvog konja, jogin postiže Najviše
Prosvetljenje.

Vi ljudi, možete li uporediti
svoju sreću sa mojom?
Nije mi potreban ovaj svet.«

Tako sam im pevao, a lovci mi onda ukazaše poštovanje i odoše. Ja sam nastavio put za Čubar, idući kroz Palkhung. Stigavši u Dingri, seo sam da se odmorim i pogledam okolinu. Drumom za Nokme išle su neke mlade devojkice, obučene u šarene haljine i sa mnogo nakita na sebi. Prošavši pored mene, jedna od njih uzviknu: »Pogledajte ovu nesreću! Molim se samo da se u sledećem životu ne rodim kao ovaj stvor!« Druga reče: »Kakve li žalosti! Mene ovakve pojave ponižavaju.«

Sažalio sam se prema ovim neukim bićima, ustao sam i obratio im se: »Ne govorite tako, kćeri. Nemate razloga da se osećate poniženim. Čak i da ste htele, niste se mogle roditi ovakve kao ja. Vaše osećanje sažaljenja je dirljivo, ali kod vas je ono plod oholosti i pogrešnog shvatanja. Moja pesma će vam to objasniti.«

*»Prizivam te, Milostivi Marpo;
podari mi svoj blagoslov!*

*Ljudska bića zahvaćena svojom rđavom karmom,
sem samih sebe, nikoga ne poštuju.*

*Nesrećne devojkice, vaša jedina vera je ovaj život,
vaša oholost i naopako shvatanje peku kao
oganj.*

Žalim vas, nedozrela bića.

*U ovom mračnom dobu Kali Juge⁶
podlaci su počastvovani kao bogovi.
Licemerje je na većoj ceni od zlata,
a oni što veruju odbačeni su kao kamen na
drumu.*

Žalim vas, pometena bića.

*Vi, ponosite devojkice, sestre moje,
i ja Milarepa iz Gangtonga,
mi smetamo jedni drugima.
Uporedimo naše žalosti
i, ukrstivši koplja samilosti,
vidimo ko će pobednik biti.*

*U iskrenoj raspravi sa neupućenima
Milarepin odgovor je učenje Darma;
on uzvraća vinom za **vodu**,
od uzvraća Dobrim za Zlo«.*

Kada sam završio pesmu, devojka koja se bila sažalila na mene, kazala je: »To je slavni jogin koga zovu Milarepa! Mi smo ohole i govorile smo budalaste stvari. Molimo te da nam oprostiš!«

Devojke su mi tada prišle i darovale mi sedam školjki. Svaka od njih se poklonila i zatražila oproštaj i savet. Ja sam im otpevao ovu pesmu:

*»Prizivam mog Samilosnog Lamu
i pružam mu Svetu Darmu ovom kratkom
pesmom!*

*U nebeskoj Palati Bogova Gabdan
više vole ustaljenu Doktrinu;
Prava Doktrina je prezrena.*

*U dubinama, u Palati Zmijskih Bogova,
svetovnost je omiljena;
najdublja Istina je prezrena.*

*U četiri oblasti U i Tsangu
omiljenije je učenje;
meditacija je prezrena.*

*U ovim mračnim i rđavim vremenima
poročni ljudi su omiljeni;
oni čestiti su prezreni.*

*Očima mladih devojaka
lepotan nakićeni je miliji;
pustinja je prezren.*

*Ušima mladih devojaka
ljubavna pesma prijatno zvuči;
istinska Darma je prezrena.*

*Ovo su istine moje pesme.
Ispevao sam je za vaših sedam školjki
i kao znak mog oproštaja.«*

Slušajući me, devojke behu dirnute mojom verom, pokloniše mi se i odoše svojim putem.

Ja sam produžio prema oblasti Drin. Ranije sam slušao da se tu nalaze pećine Čubara i Kji-Phunga. Nastanio sam se u pećini Sunčev Zamak kod Kji-Phunga i tu meditirao.

Prolazili su meseci i moja meditacija se produbila. Jednom ili dvaput posetili su me ljudi iz Drina i doneli mi hranu i piće. Za mene je to predstavljalo jedino smetnju, te sam počeo razmišljati da će se sada, kada moje unutarnje iskustvo raste, usled posete ljudi javiti prepreke u mom duhovnom životu. Bilo je neophodno da se povučem u potpunu samoću. Po naređenju moga Lame morao sam da odem u Lapči-Čubur.

Dok sam ja bio zaokupljen tim mislima, Peta se nalazila na putu prema Dragkor-Taso. Nosila mi je sukno koje je sama itkala od prikupljene vune i kozje dlake. Ne našavši me tamo, poslala je da me traži.

U Gornjem Gongtongu saznala je da je pustinjač zelene boje prošao kroz Pahlung i krenuo prema Južnom Latou. Ona se odmah uputila tamo. U Dingriju je videla Lamu Bari Lotsavu. Bio je odeven u raskošne svilene haljine i sedeo je na visokom prestolu, nadkrivenim sjajnim suncobranom. Kada su njegovi monasi zatrubili u trube, gomila sveta nagrnula je prema lami i zasula ga darovima čaja i čanga.

Peta je uzdisala: »Eto kako narod odaje počast svome lami! Vera moga brata jedna je od najbednijih i ljudi prema njoj osećaju prezrenje. Njegova rodbina mora da crveni zbog toga. Ako ga nađem, nagovaraću ga da stupi u službu ovoga lame«.

S tim mislima prispela je u Drin. Neki čovek beše joj kazao da se nalazim u Kji-Phungu. Tu me je našla i, pozdravivši me, udarila u plač govoreći:

»Vera moga starijeg brata ne snabdeva ga ni jelom ni odećom. To je sramotno i ja to više ne mogu da podnesem. Pokrij bedra ovim suknom koje sam ti istkala. Znaj, videla sam lamu koji se zove Bari Lotsava. Njegovi monasi ga oblače u najlepšu svilu i podigli su mu presto, zaštićen zlatnim sun-cobranom. Kada ti monasi zatrube, odmah se okupi narod i donosi lami toliko darova da je to neverovatno. Kao što vidiš, on je koristan i svojim sledbenicima i svojim rođacima, jer ispunjava njihove želje. Takva vera je izvrsna! Idi i moli toga lamu da te primi u službu. Prihvati li te i među svoje poslednje učenike, bićeš srećniji nego sada. Sa tvojom verom i mojom nemaštinom nećemo se održati u životu«.

Pokušao sam da je utešim i rekao joj: »Ne govori tako, sestro. Tebe buni moja golotinja i moje neuobičajeno ponašanje. Ali ja sam zadovoljan ovim telom koje mi je omogućilo da nađem veru u sebi. Nemam razloga za stid; rođen sam go i zašto bih se toga stideo? Oni koji svesno gomilaju grehe, pozleđuju srce svojih roditelja. Oni koji žive od laminog imetka i darova hramu, kao i oni što bližnjima čine zlo da bi ostvarili lične ciljeve, štete i sebi i drugima. Takvi su povod za stid i u ovom i u budućim životima. Ako se stidiš moje golotinje, treba da se stidiš i svojih velikih grudi koje po rođenju nisi imala. Ako misliš da ja meditiram bez hrane i odeće jer ne mogu da dođem do njih, varaš se. Moje srce strahuje od muka samsare i nižih svetova isto koliko normalan čovek strahuje da živ bude spaljen. Kada vidim kako se ljudi odaju zadovoljstvima Osam Svetovnih Reakcija, gnušam se kao što čovek koji se prejeo, povraća pri samom pogledu na jelo. Užasnut sam pred ovim svetom, kao da gledam krvlju oblivene ruke koje su mi upravo ubile oca. To je razlog svih mojih odricanja«.

Tako sam joj govorio, pa nastavih: »Lama Marpa sa Južnih Litica učio me je da se odričem zadovoljstva Osam Svetovnih Reakcija. Moraš se odrići hrane, odeće i svih zvanja. Moraš se povlačiti sa jednog usamljenog mesta na drugo. I moraš, iznad svega, meditirati sa velikom iskrenošću i odlučnošću, napustivši ciljeve svega ovozemaljskog. To su Laminj uputi, kojih se pridržavam. Čineći tako ja pripremam sreću ne samo onima koji me slede, već i trajnu sreću svim osetljivim bićima. Čas smrti je neizvestan, i ja sam se davno odrekao vrednosti ovog života i puteva kojih se dotiču Osam Svetovnih Reakcija. Da sam im težio, mogao sam postati ravan Lamj Bari Lotsavi, a ne njegov pratilac. Ja sam oduvek žudeo za Prosvetljenjem u ovom životu i sve što sam želeo da činim jeste da meditiram. I ti, Peta, odbaci Osam Svetovnih Reakcija i pođi sa mnom u snegove Lapči-Kanga da meditiraš. Sada slušaj pesmu tvog starijeg brata:

*»Lamo Zaštitniče Svih Bića. Ovaploćeni Budo
Triju Vremena,*

*Ti koji si čist od Osam Svetovnih Reakcija,
Ti koji usređuješ svoje duhovne potomke,
Marpo Prevodioče, ja se klanjam pred Tobom!*

*Ti, sestro moja Peta,
obuzeta željama ovoga sveta,
saslušaj reči brata!*

*Suncobran sa vrhom od blještavog zlata,
opasan resama od kineske svile,
sa okvirom nakićenim kao rep paunov
i drškom od crvene sandalovine;
da je tvoj brat želeo te četiri stvari,
on ih je lako mogao steći.*

*Ali te četiri stvari prate Osam Svetovnih
Reakcija*

*kojih se tvoj brat zauvek odrekao
zbog Sunca koje se u njemu rodilo.*

Odbaci, sestro, Osam Svetovnih Reakcija.
Odbaci ih i pođi sa mno^m u visoke snegove
Lapči-Kanga';
zajedno ćemo tamo meditirati.

Svetlo obojen mali manastir nad selom,
učene rasprave kaludera,
čaj sa maslom kuan na sjajnoj vatri
i mladi monasi nestrpljivi da služe;
da je tvoj brat želeo te četiri stvari,
on ih je lako mogao steći.

Ali te četiri stvari prate Osam Svetovnih
Reakcija
kojih se tvoj brat zauvek odrekao
zbog Sunca koje se rodilo u njemu.
Odbaci, sestro, Osam Svetovnih Reakcija.
Odbaci ih i pođi sa mno^m u visoke snegove
Lapči-Kanga;
zajedno ćemo tamo meditirati.

Obrede i svečanosti, proricanje i astrologiju,
visoku sveštenicu ogrezlu u licemerju,
one što priređuju ritualne gozbe zbog čulnih
uživanja
i slatko pojanje što zaluduje svetovnjake;
da je tvoj brat želeo te četiri stvari,
on ih je lako mogao steći.

Ali te četiri stvari Prate Osam Svetovnih
Reakcija
kojih se tvoj brat zauvek odrekao
zbog Sunca koje se rodilo u njemu.
Odbaci, sestro, Osam Svetovnih Reakcija.
Odbaci ih i pođi sa mno^m u visoke snegove
Lapči-Kanga;
zajedno ćemo tamo meditirati.

Veliku i divnu kuću, nalik zamku,
vredno obrađivanje plodnih polja,
pune žitnice, blago stečeno pohlepom

i gomilu slugu koji produbljuju Samsaru;
da je tvoj brat želeo te četiri stvari,
on ih je lako mogao steći.

Ali te četiri stvari prate Osam Svetovnih
Reakcija

kojih se tvoj brat zauvek odrekao
zbog Sunca koje se rodilo u njemu.
Odbaci, sestro, Osam Svetovnih Reakcija.
Odbaci ih i pođi sa mnom u visoke snegove
Lapči-Kanga;
zajedno ćemo tamo meditirati.

Vatrenog konja sa sjajnom perjanicom,
sedlo okićeno zlatom i srebrom,
oružje i dijamantski oklop ratnika
i strast da se podjarmi neprijatelj, a zaštititi
prijatelj;
da je tvoj brat želeo te četiri stvari,
on ih je lako mogao steći.

Ali te četiri stvari prate Osam Svetovnih
Reakcija

kojih se tvoj brat zauvek odrekao
zbog Sunca koje se rodilo u njemu.
Odbaci, sestro, Osam Svetovnih Reakcija.
Odbaci ih i pođi sa mnom u visoke snegove
Lapči-Kanga;
zajedno ćemo tamo meditirati.

Ako se ne odrekneš Osam Svetovnih Reakcija
i ne pođeš u snegove Lapči-Kanga,
tvoja sestrinska nežnost postaće mi teška,
a tvoje svetovne reči samo će remetiti moj mir.
Rođen sam i ne znam kada ću umreti;
vreme mi je ovo zbog molitve poklonjeno.
uputstva moga Učitelja dobrobit su za duh;
meditiraću u skladu sa njima
i postići savršeni mir Oslobođenja.
Zbog toga idem u snegove Lapči-Kanga.

*Ti, sestro moja Peta,
želiš li zauvek da se vežeš za Točak Postojanja
i time dospeš u Tri Niža Kraljevstva,
kreni putem Osam Svetovnih Reakcija.
Ako pak strahuješ od Kruga Rađanja i Smrti,
napusti ovaj svet greha
i podi sa mnom u snegove Lapči-Kanga.
Ja i ti, brat i sestra, meditiraćemo zajedno
u visokim snegovima Lapči-Kanga.*

Kada sam otpevao tu pesmu, Peta je kazala: »Ono što moj stariji brat naziva Osam Svetovnih Reakcija ljudi zovu srećom ovoga sveta. Mi ne smemo odbaciti sreću. Tvoje lepe reči samo su nemoć da postaneš ravan Lami Bari Lotsavi. Neću da idem u Lapči-Kang i da tražim bedu, lišavajući se hrane i odeće. Ja i ne znam gde je taj Lapči-Kang. Umešto što bežiš i skrivaš se po liticama, kao jelen progonjen od pasa, bolje se skrasi na jednom mestu. Tvoja meditacija će tako ojačati, a ja ću lakše moći da te vidam. Narod u ovom kraju te obožava; ako već nećeš tu stalno da živiš, ostani još nekoliko dana. Od sukna koje sam ti donela možeš da napraviš sebi ogrtač. Ja ću doći uskoro da te posetim«.

Obećao sam sestri da ću ostati ovde nekoliko dana. Kada je ona otišla u Dingri, ja sam se dao na šivenje. Za glavu sam napravio kapuljaču, a za prste i stopala navlake. Napravio sam, takođe, i navlaku za svoj polni ud.

Posle nekoliko dana, jedne večeri, pojavila se Peta i upitala me: »Brate, jesi li sašio sebi odeću?«

»Jesam sestro«, odgovorio sam. Kako bi se uverila da sam je poslušao, stavio sam one navlake na sve svoje udove.

Ona je uzviknula: »Pogledaj ga! Moj brat nema više ni u sebi ni na sebi ničega ljudskog. Ne samo da je bez ikakvog stida, već je uništio i sukno koje sam ja teškom mukom istkala. Kako to da razumem? Je li to znak da on ima vremena jedino da meditira, ili je pak to znak njegove ludosti?«

Kazao sam joj: »Ja sam sveti čovek koji užima suštinsko dobro ovog plemenitog ljudskog života. Znajući šta je stvarna sramota, ostao sam veran svojim zavetima i pravilima. Ti, sestro, samo crveniš zbog moje golotinje. Zar bi htela da odsečem svoj polni ud? Premda je to prekinulo moju meditaciju, ja sam sašio pristojan pokrivač za njega, kako si to od mene zahtevala. Sve delove svoga tela smatram ravnopravnim i zato je ova navlaka sasvim dovoljna. Prema tome, tvoje sukno nije uništeno. A ti, ako već crveniš zbog mog polnog organa, treba isto tako da crveniš i zbog svog. Ako je i za tebe bolje odreći se nečega što smatraš sramotnim, onda se prvo odreci svog sopstvenog«.

Dok sam joj ovo govorio, njeno lice se smračilo. Nastavio sam: »Svetovni ljudi uopšte i ne znaju čega se treba stideti. Oni to čine zbog stvari koje su prirodne, a na drugoj strani odaju se licemerju i rđavim delima koja su istinska sramota. Slušaj zato pesmu tvoga brata o stidu:

*»Neka je slava Poštovanim Lamama,
koji će blagosloviti ovog prosjaka
kako bi shvatio šta je stid
O, Peta, okovana lažnom čednošću
saslušaj pesmu tvoga brata.*

*Ti si posramljena iz neznanja
i crveniš zbog pojava koje nisu sramotne.
Ja, pustinjač, znam šta je istinski stid.
Ako prirodno živimo telom, jezikom i duhom,
odatle može iznići stid?
Zar u tome što smo rođeni
ja kao muškarac, ti kao žena?*

*Prava briga o čednosti i pristojnosti
ne nalazi se među svetovnim ljudima.
Sramna je nevesta kupljena srebrom;
a sramno je i dete na njenim grudima.
Pohlepa, mržnja i rđava dela;*

*pljačka, lopovluk, prevara i izdajstvo
prijatelj;*

*to su posledice iskrivljenog viđenja
i istinski sramna dela.*

Retki se samo od toga uzdržavaju.

*Čisti su jedino oni što su se odrekli ovog sveta
i svoj život predali Darmi.*

*Jer u tajnom učenju Duboke Vadžrajane,
koja je srž svih vitalnih postupaka,
nema prostora za lažni stid.*

*Zato, o Peta, ne nanosi bol sama sebi;
vrati svom duhu njegovu prirodnu čistotu.»*

Sestra me je slušala zlovoljnog lica. Predala mi je campu i meso koje je bila isprosilala, i rekla: »Jasno je da ti nećeš da učiniš ništa po mojoj želji. Ja te ipak neću napustiti. Pojedi ovu hranu, a ja ću pokušati da ti još pribavim«.

Dok se spremala za odlazak, pitao sam se kako bih je mogao izvesti na put Dar-me. Kazao sam joj: »Premda tvoja dela ne doprinose veri, ostani uz mene dok traju ove namirnice. Tako bar nećeš gomi-lati grehove«.

Ona je rado pristala. Dok je boravila sa mnom, ja sam joj, koliko sam mogao, objašnjavao Zakon Karme i pričao o tajnama vere. Na kraju, Peta je shvatila poruku Dar-me i njeno zanimanje za sve-tovne stvari naglo je počelo da opada.

U to vreme umro je moj stric a strina počela da oseća iskreno kajanje za svoja nedela. Tražeći me svuda, ona je prispela i do mog tadašnjeg sklo-ništa. Vodila je dzoa, natovarenog namirnicama. Da bi se stiglo do moje pećine, trebalo je preći preko jedne provalije. Strina je ostavila dzoa, uzela nešto namirnica i pošla prema pećini.

Stojeći na jednom grebenu, Peta je videla stri-nu. Prepoznavši je, ona uzviknu: »Strina je uzrok

svih patnji naše majke i nas dece! Nije zaslužila da je primimo«.

I ona je sklonila brvno koje nam je služilo kao most preko klanca. Toga časa, sa druge strane, pojavila se strina.

»Sinovice«, kazala je, »ne sklanjaj taj most! Evo ti dolazi strina«.

»Zbog tebe ga i sklanjam!« odvratila je Peta.

»Znam, draga sinovice, zaslužila sam to. Ali veliko je moje kajanje i nemam mira zbog njega. Napustila sam kuću da bih našla tvog brata i tebe. Molim te, vrati brvno na njegovo mesto. Ako nećeš to da uradiš, javi bar tvome bratu da sam ovde«.

Zaklonjen iza jedne stene, ja sam posmatrao šta se događa. Strina se neprestano klanjala i preklinjala da me vidi. Pomislio sam: »Ako se ne susretnem sa njom, povrediću Darmu. Moram je prvo prekoreti«.

Izašao sam iza stene i obratio joj se: »Ja sam raskinuo svaku vezu sa rodacima, pogotovo sa stricom i strinom. Ti si nas prva gurnula u bedu. Divljački si me napala čak i kada sam, kao pustinjak, došao da prosim pred tvoj šator. Ne mogu da saosećam sa tobom. Pesma koju ću ti otpjevati, reći će ti sve«. I tada sam pevao Pesmu o Posramljivanju:

*»Bacam se pred Tvoje noge, Marpo Prevodioče;
Ti, koji si milosrdan prema svim bićima,
budi zaštita ovom prosjaku!*

*Ti, strina, sećaš li se šta si počinila?
Ako si zaboravila, moja pesma će te podsetiti.*

*U propaloj zemlji Kja-ngace
umro je naš plemeniti otac
i ostavio nas troje, majku i decu.
Potom je otet sav naš imetak,
a u zamenu nam je data beda.
Kao zrno pasulja štapom mlačena
razbacase nas stric i strina.
Od tog vremena ja nemam više rođaka.*

Boraveći daleko od zavičaja,
čeznuo sam da vidim majku i sestru
i vratih se kući.
Moja majka beše umrla,
a sestra u svet otišla.
Pod teretom tuge i očajanja
ja sam utonuo u meditaciju.

Onda mučen glađu, izađoh iz pećine.
Proseći, nađoh se pred šatorom svoje strine.
Prepoznavši sirotog pustinjaka,
u njoj se probudiše srdžba i okrutnost.
Nahuškala je pse na mene
i tukla me šatorskom motkom
kao da moje telo beše snop žita.
Padoh licem u jamu sa vodom
i gotovo izgubih svoj dragoceni život.
Ona me je i dalje klela,
nazivajući me duhom i izrodom porodice.
Moje srce, potreseno njenim užasnim rečima,
razdirao je bol i obuzela ga jarost.
Bez daha, omamljen udarcima,
nisam mogao da joj odgovorim.
Nebrojenim prevarama uzela mi je kuću i
zemlju,
premda ih ja, sam, nisam želeo.
Duša demonu živi u telu moje strine.
Toga dana zauvek sam odbacio
svako osećanje prema njoj.

Nakon toga nađoh se pred stričevom kućom.
Pun zla, on povika na mene strašnim glasom:
»Demon razaranja je ovde!«
Proklinjući me rečima iz pakla,
pozvao je susele da mu pomognu da me ubije.
Kiša kamenja sručila se na mene
i stotine strele polete da me probode.
Moje srce razdirao je nesnosni bol;
tog trenutka ja bejah na ivici smrti.
Srce dželata je u telu moga strica.

Toga dana zauvek sam odbacio
svako osećanje prema njemu.
Okrutniji od neprijatelja behu rođaci
prema ovom sirotom pustinjaku.
Dok sam meditirao u planini,
verna Zesaj, koja me nikad nije napustila,
došla mi je prepuna ljubavi.
Nežnim rečima, koje su smirivale dušu,
ona je lečila moje ranjeno srce.
Okrepljujućom hranom i pićem
ona me je spasla od gladi i žeđi.
Njoj sam duboko zahvalan.
Pošto Zesaj nije poklonik Dar-me
i ja nemam razloga da je viđam.
Još manje imam razloga da viđam svoju strinu.
Zato odlazi, strina, jer veće je blizu.«

Moja strina je plakala i, bacajući se na zemlju, preklinjala: »Sinovče, tvoje reči su istinite. Kajem se za sve što sam činila i molim te da mi oprostiš. Ja nikada nisam izgubila naklonost prema tebi, sinovče, i tebi, sinovice. Ako mi ne oprostite, ja ću se ubiti«.

Njeno kajanje je bilo iskreno i ja je nisam mogao odbiti. Hteo sam da postavim brvno, ali Peta me je podsetila na mnoge razloge zbog kojih ne bih smeo ni da pogledam strinu. Odgovorio sam joj: »Duša se zaprlja ako se pije iz istog bunara sa koga pije i onaj ko je izdao ljudsku dužnost. Naša strina nije izneverila nikakvu svetu dužnost. Zato ću je ja, koji sam odan Darmi, primiti«.

Postavio sam brvno preko provalije i primio strinu. Ona je ostala tu izvesno vreme i ja sam joj objašnjavao Zakon Karme. Ona se svim srcem posvetila Darmi. Kasnije je postala jogini i meditacijom dostigla svoje oslobođenje.

Tako je govorio Milarepa. A Šiva O-Repa (Umirujuće Svetlo) upita ga: »Učitelju, kada si primio učenje ti si osećao silnu odanost prema svome Lami. Tvoja istrajnost u meditaciji velika je i nedo-

stična; u poređenju sa njom naša je nalik običnoj igri i nikada nas neće dovesti do oslobođenja. Nauči nas šta da činimo kako bismo se spasli.« Re-kavši to, on je zaplakao.

Učitelj je kazao:

»U odnosu na sav jad Samsare i nižih svetova, moja odanost i istrajnost ne izgledaju veliki. Razbo-riti ljudi koji prihvataju Zakon uzroka i posledica sposobni su za izuzetnu istrajnost. Oni koji ne ve-ruju u Darmu, i ne shvataju je dovoljno, nesposobni su i da odbace Osam Svetovnih Reakcija. Zbog toga je presudno verovati u Zakon Karme. Ako neko stalno pokazuje znake sumnje čak i u očigled-ne vidove Karme, on će teško moći da razume i poveruje u ispraznost stvari bez obzira na mnoga tumačenja i umna razmatranja Budinog Učenja. Onaj, pak, ko poveruje u ispraznost stvari, prihva-će zavisnost uzroka od posledica kao poniranje u sopstvenu prazninu. Time će postati i revnosniji u primeni plemenitih pravila Reda. Temelji čitave Dar-me leže u poverenju u Zakon Karme, i zato je za vas bitno da se svom snagom posvetite otklanja-nju rđavih dela i upražnjavanju vrline«.

Ja sâm, u početku nisam bio sposoban da shva-tim značenje Praznine, ali verovao sam Zakonu Karme. Zbog toga sam, nakupivši mnoga zlodela, mislio da neću uspeti da izbegnem neki od nižih svetova. Moj užas bio je toliko velik da sam se ja pokorio svome Lami i sav se posvetio meditaciji.

I vi, svi, morate živeti u samoći planina i na-staviti sa izučavanjem Svete istine u skladu sa mo-jim uputama. Budete li činili tako, ja, star čovek, uveravam vas da ćete osloboditi svoj duh.«

Tada se Bodhi Radža iz Ngang Dzonga (Pećina Zla) obratio Učitelju ovim rečima: »Lama Rimpoče, meni se čini da si ti inkarnacija Bude Vadžradare i u svim svojim delima zauzimaš se za dobrobit oset-ljivih bića. Ili si možda Bodisatva koji je postigao stanje Ne-vraćanja, sakupivši velike zasluge za mno-ge neone. U tebi vidim sve vrline istinskog jogina

koji žrtvuje svoj život zbog Dar-me. Ljudi kao što smo mi, ne mogu ni da pojme snagu tvog samoodricanja i odanosti tvome Lami, a kamoli da to sami čine. Ako bismo se usudili da te sledimo, naša tela ne bi mogla podneti tolika iskušenja. Ja sâm, nisam sposoban da krenem tvojim putem, ali verujem da ćemo mi, osetljiva bića, biti dovedeni do oslobođenja time što ćemo gledati tvoje lice i slušati tvoje reči. Obožavani Učitelju, preklinjem te da nam priznaš jesi li ti inkarnacija Bude ili Bodisatve«.

Učitelj je odgovorio:

»Nikada nisam doznao čija sam ja inkarnacija. Možda sam inkarnacija i nekog iz Triju donjih svetova. Ali ako me ti vidiš kao Budu, bićeš blagosloven od Bude snagom svoje vere. Tvoje verovanje da sam ja nečija inkarnacija niče iz tvoje odanosti meni, ali znaj, ona je najveća prepreka tvom oslobođanju. Ono je iskrivljavanje oblika istinske Dar-me. To je greška u neprepoznavanju prave prirode uspeha velikih jogina. Darma je toliko moćna da je čak i jedan veliki grešnik, kao što sam ja, dostigao stepen koji nije daleko od Prosvetljenja. Dostigao sam ga zahvaljujući svojoj veri u Karmu, odricanju od svetovnog života i, najviše, zahvaljujući svojoj odanosti meditaciji.

I vi, svi, postići ćete Prosvetljenje ako primite posvećenje i tajnu uputu koja donosi Buđenje samo od sebe, i ako budete meditirali pod nadzorom prosvetljenog Lame. Provedete li život čineći Deset rđavih dela i Pet smrtnih grehova, prilikom ponovnog rođenja naći ćete se u jednom od nižih svetova. Uzrok tome biće vaša nedovoljna vera u Karmu i napredovanje Darmi.

U svakom onom ko jasno vidi Zakon Karme i užas patnji nižih svetova, javlja se žudnja za prosvetčenjem. Ta žudnja ga navodi da se posveti svome lami, meditaciji i spoznaji svoga Ja. Svaki čovek može da izdrži to što sam ja izdržao. Smatrati čoveka zbog takve istrajnosti za inkarnaciju Bude

ili Bodisatve znak je nepoverenja u kratki put. Neka vaš duh uroni u veliki Zakon uzroka i posledica. Razmišljajte uvek o životima prosvetljenih učitelja. Razmišljajte o Karmi, o bedi kruga postojanja, o pravoj vrednosti ljudskog života i o tome da je čas smrti nepoznat. Neka vaše vladanje uvek bude u skladu sa Vadžrajanom.

Ja sam sebe lišio hrane, odeće i svih priznanja. Time sam ojačao svoj duh. Bez obzira na mnoga iskušenja, glad i zimu, ostao sam u pustoši divljih planina. Vrata Spasenja otvorila su se predi mnom u samoći. Neka duh moje vere pređe na vas i vi, čistoga srca, krenete mojim stopama.«

Tako je govorio Milarepa. Ovo je sedma glava u kojoj on priča o tome kako se, držeći se uputa svoga Lame, odrekao sveta i, uz veliko samoodrićanje, meditirao u planinama.

Rečung je zatim kazao: »Učitelju, nema čudesnijeg života od tvog i on je istinski povod za radost i sreću. Njegov spoljni oblik često je bio uzrok jada i suza. Molim te, pričaj nam o nekim radosnim događajima tvog života«.

Učitelj je odgovorio: »Sreća i radost tog života jeste moja odanost meditaciji. Posledica toga bilo je da, služeći Darmi, vodim ljudska i neljudska bića ka Oslobođenju«.

»Učitelju, ko su bili tvoji prvi učenici? Jesu li to bila ljudska ili neljudska bića?« upitao je Rečung.

Učitelj je odgovorio: »Prvo su došla neljudska bića da me muče, ali postala su moji učenici. Za njima su se pojavili ljudi. Boginja Tseringma¹ javila mi se u ljudskom obličju i prenela na mene svoje moći. Na kraju, imao sam mnogo sledbenika. Ja sada znam da će u budućnosti Boginja Tseringma i moj učenik Upa Tonpa iz oblasti U raširiti moje učenje među ljudima«.

Repa iz Sebana je zapitao: »Učitelju, pomenuo si da je glavno mesto tvog povlačenja bila pećina u Lapči-Čubaru. Reci mi gde si još meditirao!«

Milarepa je odgovorio: »U planini Jolmo Gangra u Nepal, u šest poznatih pećina, u šest nepoznatih, u šest tajnih i još u dve druge pećine, što čini dvadeset pećina. Boravio sam i u četiri čuvene i prostrane pećine i u nekoliko manjih i pogodnih

pećina. To su mesta na kojima sam meditirao. Plod mojih meditacija bilo je Buđenje u kome se objekat o kome se meditira, i čin meditacije u subjekat koji je sprovodi, stapaju u jedno. Sada, ja više ne znam kako se meditira«.

Rečung je kazao: »Učitelju, ti si u svome duhu izbrisao sve razlike među pojavama. Tvoji ponizni učenici duboko su ti zahvalni za sreću što su postigli razumevanje i istinsko unutarnje iskustvo. Za dobrobit budućih učenika, molim te da nam otkriješ imena svake pećine u kojima si meditirao«.

Učitelj je odgovorio:

»Šest dobro poznatih pećina su: »Srednja pećina u Dragkor-Taso Uma Dzong (Bela Stena nalik Konjskom Zubu), Min Khajung Disma (Senke Plejada), Lingra Dakmar Dzong (Crvena Stena), Ragma Jangčub Dzong (Ragma Pećina Prosvetljenja), Khajung Phen Namgha Dzong (Nebeska Zastava), Dakja Dordže Dzong (Sivi Kameni Vadžra). Šest nepoznatih pećina su: Čonglung Kajung (Orao Čonglunga), Kajipuh Njima Dzong (Gornji Zamak Radosti), Khujuk Enpa Dzong (Usamljena Kukavica), Šelpunk Ču Sing Dzong (Kristalno Bambusovo Drvo), Betse Dojon (Čulno Uživanje Betse), Tsikpa Kangthil Dzong (Osnova Zida). Šest skrivenih pećina su: Gandak Namka Dzong (Nebo i Kamen), Takpung Senge Dzong (Lav i Tigar), Bejpunk Mamo Dzong (Skrivena Pećina Božanstva), Lapung Pema Dzong (Pećinski Lotos), Lango Ludu Dzong (Slonovska Kapija Zmijskih Bogova), Trogajel Dordže Dzong (Gnevni Kralj Vadžra). Dve prostrane pećine su: Kajipunk Njima Dzong (Sunčeva Odaja Sreće) i Potho Namkha Dzong (Nebo od Vrhova). Četiri čuvene pećine su: Najng Dopa Punk (Pećina-kao-Stomak), Lapči Dudal Punk (Demon Osvajač Lapčija), Dingri Diče Punk (Jezik Dria) i Tisi Dzutruľ Punk (Pećina Čuda Planine Kailaš). Četiri nepoznate pećine su: Tsai Kangtsuk Punk (Pećina Čvrstog Korena), Rongi Osej Punk (Prosvećena Bistrina Rongija), Ralaj Zaok Punk (Svilen Pećina Kozje

Planine) i Kuthangi Puhkron Punk (Golubija Pećina u Kuthangu).

Ako budete meditirali u tim pećinama imaćete samoću i pogodne uslove. Idite tamo da meditirate i dobićete blagoslov Kagju Sekte.«

Dok je Učitelj ovako govorio, svi učenici i sledbenici, nebeska i ljudska bića muškarci i žene, osetili su u svojim srcima užasavanje od Samsare i nagon ka Oslobođanju, i bili duboko prožeti verom i bezgraničnom samilošću. U njima se javila velika odbornost prema Osam Svetovnih Reakcija i oni su se telom, jezikom i duhom posvetili Budi-nom Učenju i sreći osetljivih bića. Oni su se zavetovali da će prekinuti sa lutanjem i meditirati u planinskoj samoći. Nebeska bića koja su se nalazila tu, obećala da će zaštititi Učenje.

Najbolji među svetovnjacima, koji su pratili Učitelja, odrekli su se svetovnog života. Mnogi muškarci i žene meditirali su i doživeli Buđenje u istinskoj prirodi Realnosti. Manji broj sledbenika zavetovao se da će meditirati nekoliko meseci ili nekoliko godina. Oni koji su odskoro sledili Učitelja, zakleli su se da će se u životu uzdržavati bar od jednog poroka i pridržavati se bar jedne vrline. Svako od njih ispunio je svoju zakletvu.

Ja, Rečung, pamtim svaku reč Učiteljevu koja je donela veliku dobrobit svima koji slede put meditacije. Sada ću opis Učiteljevog života upotpuniti opisom njegovih učenika.

Postojale su tri velike grupe Milarepinih sledbenika: zlobna neljudska bića koja je on pokorio; posvećeni učenici koje je on vodio ka Oslobođenju; i svetovnjaci svih kasta i pokrajina zbog kojih je on pokrenuo Točak Zakona.

O pobeđi nad neljudskim bićima ispričaću ovo:

Kod Crvene Stene Čongmolunga Učitelj je pobedio demonskog kralja Vinajaku Pesmom o Šest pravaca do Jednog Lame². Držeći se uputa Marpe Prevodioca, on je zatim otišao u Lapči-Kang da meditira. Kada ga je veliki bog Ganeš (Gospodar

Ometajućih Sila) primoravao da prihvati njegove zavete, Učitelj je pevao o Lapči-Kangu. Sledeće godine, otputovavši u Neti u Lačiju, on je pevao svoju čuvenu Pesmu o Snegovima. U saglasnosti sa uputama svoga Lame i zaželevši da ide u planinu Pejhbar u Mangjulu i u Julmo Gangru u Nepal, on je prošao kroz Gangtang. Privučen Pećinom Lingpa, proveo je izvesno vreme u njoj i ispevao Pesmu Demonki Lingpa. U Pećini Ragme (Pećini Prosvetljenja), blizu Planine Pejhbar, pevao je pesmu da bi smirio Božanstvo Zemlje U i zlog duha toga kraja. Dok je živio Kjang-Phen Namkha Dzongu (Nebeskoj Zavisti) delovao je za dobrobit mnogih ljudskih i neljudskih bića. Odatle je otišao u planine Jolme Gangra i tamo boravio u Takhungu Senge Dzongu, u Šumi Signala, čineći dela od koristi mnogim bićima, ljudskim i neljudskim. U međuvremenu je primio opomenu da se vrati u Tibet i da meditira u planinskoj samoći kako bi mogao da deluje za dobrobit svih bića. Vrativši se u Tibet, boravio je u Pećini u Kuthangu, gde je ispevao Pesmu o Golubovima.

O tome kako je susreo svoje duhovne sinove ispričaću ovo:

Dok je Učitelj živio u Pećini Dagkja Dordže Dzongu (Sivi Kameni Vadžra) i meditirao za dobrobit osetljivih bića, njegov Jidam prerekao mu je dolazak svih njegovih učenika. Posebno je Jidam pomenuo mene, Rečunga Dordže Drakpu, koji ću preneti Tajno predanje Dakinija. Učitelj i ja susreli smo se u Ralaj Zoak Punku (Svilenj Pećini Kozje Planine) u Gangtoku, gde se on tada nalazio. Ja sam kasnije otišao u Indiju da bih izlečio jednu bolest; vrativši se odande, ponovo sam našao Učitelja.

U pećini Rongi Osej Punk (Prosvećenj Bistri- ni Rongija) Učitelj je susreo Trakpuh Repu, a putujući za Ragma Jangčub Dzong (Pećinu Prosvetljenja) susreo je Sengje Kab Repu (Prosvetljenog Zaštitnika). Kada se vratio u Pećinu u Njangu, su-

sreo je Šakjaguna iz Kioa, svetovnjaka koga je posvetio i, predavši mu upute, doveo do oslobođenja. Na putu za Tago, na severu, kod Losuma pod Čungom, susreo je ženu po imenu Pej Dar Bum (Sto Hiljada Slavnih Zastava). U povratku odande, u krčmi u Jeru na severu, susreo se sa Repom iz Sešana. Dok je nastavljao put za Gjalgi Sri-La u Latou, susreo je Repu iz Digama. Otišavši u toku te jeseni da prosi, susreo se sa Repom iz Ngang Dzonga (Pećine Zla).

Dok je živio u Lapčiju, dakini su ga podstakli da izvrši jedno Marpino proročanstvo. Na putu za Planinu Kailaš, susreo je Danpu Galakpuhvu. Došavši do brda Lovo-Krara susreo je Khar-Čung Repu. Zimu je proveo na snežnim padinama Puranga, blizu Ditsija (Vrha Ditsi) i tu je susreo Tarmu-Vangčuk Repu. U proleće je stigao do Planine Kailaš; tu je ispevao svoju slavnu Pesmu o Kailašu i porazio bon sveštenika Naro Bon-čunga nadmećući se sa njim u magijskim moćima.

Učitelj se zatim vratio za Dakja Dordže Dzong (Sivi Kamenj Vadžra) i tu susreo Repu Rong-Čunga. Vođen od dakinija, otišao je u Bejpung Mamo Dzong (Skrivenu Pećinu Božanstva); boraveći tu nekoliko dana susreo je pastira po imenu Lugdzi Repa (Pastir Repa), koji je kasnije postao jogin. Nakon toga susreo je kod Lapum Pema Dzonga (Pećinskog Lotosa) Repu Pustinjaka iz Šena. Ova dva čoveka služila su ga dok je živio u Lango Lodu Dzongu (Slonovskoj Kapiji Zmijskih Bogova) i u Bejpung Mamo Dzongu.

Dok je putovao prema Čorodigu, susreo je ženu po imenu Rečungma. Kod Njišang Gurta-La, u Monu, susreo je Repu Lovca; on će biti taj koji će slavu Učiteljevog imena prometiti kroz Nepal. U toj zemlji, Kralj Bagdaona, nadahnut porukom Boga Tare³, poslao je Milarepi znake svog poštovanja.

Na poziv Rečunga i Repe Pustinjaka iz Šena, Učitelj je prebivao izvesno vreme u pećini Njen-jon

u Lapčiju, a sledeće godine u Kamenitoj pećini Čong-linga. Odlazeći za Čubar, uputio je svoje učenike u Tri rasprave Božanstva Tseringme. Spuštajući se prema Drinu, susreo je Dordže Vangčuk Repu. Dok je sa učenicima boravio u Bejpung Pećini kod Najanga, posetio ga je veliki indijski jogin Darma Bodi i ukazao mu poštovanje. Milarepina slava je rasla i Darlo, učitelj metafizike, postao je zavidan i izazvao ga na raspravu. Učitelj je pobeđonosno odgovorio na njegova pitanja zadivivši sve mudrošću svoga duha i neuporedivom moći u izvođenju čuda. Posle toga on je ispevao pesme o Rečungu i Tibu. U međuvremenu susreo je Repu iz Me-Goma u Njanamu. U Njanamu, kod Naktre, susreo je devojkicu Salaj O-Rema (Blještavo Svetlo).

Učitelj se zatim povukao u Pećinu Crvene Steine na visokoj planinskoj litici. Doznajući da se Rečung vratio iz Indije, on mu je pošao u susret. Tada je ispevao Pesmu o Jakovom Rogu i Pesmu o Divljem Magarcu. Otišavši u Čubar, Učitelj je susreo Repu Pustinjaka iz Dakpoa. Na brdu Trode Tašigang (Blažena Sreća) susreo je Ganpopu Dzo Šonna, neuporedivog monaha lekara iz Dakpoa, koji je bio učitelj Vadžrajane. Slavni Bodisatva reinkarnirao se u ljudskom obličju zbog dobrobiti osetljivih bića, kako je prorokao Buda. Gampopa je postao Milarepin najveći učenik.

Učitelj je onda živio u Omčungu (Mali Tamarisk), Čubaru, i susreo monaha Lotona, koji mu se isprva suprotstavio, a kasnije postao njegov učenik. Dok je živio u Pećini Kjipunk Njima Dzong (Sunčana Odaja Radosti) susreo se sa Dretonom Trašibarom. U tome periodu Učitelj je bio zauzet vežbama velikih jogičkih moći, a monah po imenu Čaruva iz Likora pratio ga je i služio.

Kako su prorokle dakine Učitelj je imao dvadeset pet učenika: osam duhovnih sinova, trinaest bliskih učenika i četiri sestre u veri. Svi oni postali su Probuđeni Učitelji. Susreti sa svakim od njih bili su mnogobrojni i bogati dragocenim iskustvi-

ma, i opevani su u Kahbumu (Sto hiljada pesama Milarepe).

Učitelj je pričao i o susretima sa svetovnim sledbenicima iz mnogih pokrajina, ali ne i kojim redom su se zbili. Neke od svojih slavnih učenika susreo je boraveći u šest tajnih pećina. Njegova priča sastojala se, uglavnom, od pitanja učenika i njegovih odgovora. Tako je on, susrevši se sa Gam-popom, kazivao priču o svešteniku Bon vere⁴. U Njanangu je posvetio mnoge u učenje i nadzirao je ritual posvećenja. Kod Campe je susreo dve žene, Sen Dormo i Legse Bum, koje su postale njegove učenice; njih je uputio u Čidro Thigsagmu⁵. Zatim je sa Rečungom krenuo prema Lapčiju, zaustavio se u Pećini Dudul Punk (Demon Osvajač) i lutao po njenoj okolini. Nastavivši put, posetio je Pećinu Nampunkma Ramdig (Ona Koja Probada Nebo).

Naposletku, nastanio se u Najang Dopa Punku (pećini-kao-Stomak) u Njanangu. Tu je, na molbu svojih svetovnjačkih pratilaca, Učitelj pripovedao neke događaje iz svog života i ispevao Pesmu o Rečungovom odlasku u pokrajinu U. Podstaknut od dakini koja se zove Sendogma (Lavlje Lice) susreo se kod Thonga La sa indijskim svecem Dampom.

Kod Laj-Šinga je izveo za svoju majku poseban obred zvan Samilosno Vođenje Mrtvog kroz Stanje Bardoa. Kod Carme je dao svoje poslednje upute svetovnjačkim pratiocima i ostalim stanovnicima Njannga. Tokom prvog putovanja za Čabar, susreo je Ladze Jangdsea, jednog stanovnika Dingrija. Stigavši u Čubar, pevao je o drugom Rečungovom odlasku u pokrajinu U. Kod Laroa u Drinu susreo je dobrotvora Taši Tsenga. Kod Din-Dak Khara susreo je Zesaj Bum, svoju nekadašnju verenicu, Khujunga i ostale svetovnjačke sledbenike. Na vrhu Crvene Stene, na visokoj litici, savladao je četiri Mare. Tu je odgovarao i na pitanja posvećenika Vadžrajane i, na beskrajnu radost učenika, vršio čuda preobražaja svoga tela.

nebrojeni ljudi, poznati i nepoznati, primili su Učenje za vreme dok je Učitelj pokretao Točak Zakona. Vođeni od njega, mnogi duhom visoko razvijeni učenici postigli su Prosvetljenje. Učenici manje razvijenog duha bili su dovedeni u stanje Buđenja i ugledali su stazu Oslobođanja. One sa nerazvijenim duhom izveo je na stazu Bodičite. Istrajnom primenom Bodisatvinih pravila, oni su bili dovedeni do Čvrstog Stanja Svesti. Čak i u one koji nikada nisu čuli za Zakon Karme, on je zasadio seme vrline i uverio ih u postizanje mira viših kraljevstava u njihovim životima. Sa samilošću bezgraničnom kao nebo, on je zaštitio bezbrojna bića od zla Samsare i nižih svetova donoseći svetlost Budinog Učenja. O svemu tome priča se u »Gur-Bumu« (Sto Hiljada Pesama) našeg Učitelja.

Ovo je osma glava u kojoj Milarepa govori kako je, plodovima svoje meditacije, počeo da služi Budinom Učenju i svim osetljivim bićima.

U vreme kada se sve ovo događalo, živio je u Drinu veoma bogat i uticajan lama po imenu Geše¹ Tsakpuhva. On je u početku ukazivao poštovanje Učitelju. Kasnije je, međutim, postao zavidljiv i jednom prilikom, u prisustvu svojih mnogobrojnih dobrotvora, koji su slušali Milarepinu besedu, hteo je da mu se naruga. Pretvarajući se da ga muče sumnje, postavljao mu je mnoga pitanja.

U prvom jesenjem mesecu, u godini Drvenog Tigra, Milarepu su pozvali da predvodi jednu svadbenu svečanost u Drinu. Geše Tsakpuhva takođe je prisustvovao toj svečanosti. On se poklonio pred Učiteljem, očekujući da će mu ovaj pred skupom uzvratiti poklon. Učitelj se, izuzev u slučaju svoga Lame, nikada i ni pred kim nije klanjao. Držeći se toga, nije to učinio ni sada.

Geše je pomislio: »Jedan učeni pandit, kao što sam ja, ukazuje počast nekakvoj neukoj budali, a ona mu ne uzvraća poklon! Osvetiću mu se za ovu uvredu«. Pružio je Milarepi tekst Budističke logike i kazao: »Učitelju, da li bi bio ljubazan da me oslobodiš sumnje o nekim pitanjima vere, rastumačivši mi ovaj tekst od reči do reči?«

Učitelj mu je odgovorio: »Ti veoma dobro znaš pojmovno značenje toga teksta. Njegovo pravo duhovno značenje jeste odbacivanje Osam Svetovnih Reakcija i svoga Ja. To se postiže uništenjem pogrešnog viđenja stvarnosti tako što se, putem me-

ditacije u planinskoj samoći, shvati jedan ukus Samsare i Nirvane. Raspravljati odvojeno od toga o značenju reči i ukazivati šta odatle proizlazi za onog ko ne upražnjava Darmu, potpuno je beskorisno. Ja sâm, nisam izučavao Budističku logiku. Ne znam ništa o njoj; ako sam ranije šta i znao, to sam sada zaboravio. Reći ću ti i zašto, ako saslušáš moju pesmu:

*Klanjam se pred Tobom, Marpo Prevodioče!
Ti me Blagoslovi i sačuvaj od učenih rasprava.*

*Blagoslov moga Lame prožimao mi je dušu
i zato nikad nisam bio savladan sumnjama.*

*Meditirajući nad ljubavlju i samilošću,
zaboravio sam razliku između sebe i drugih.*

*Meditirajući o svome Lami,
zaboravio sam one koji su uticajni i moćni.*

*Meditirajući neprestano o svome Jidamu,
zaboravio sam grubi svet čula.*

*Meditirajući nad uputama u Tajno Predanje,
zaboravio sam sve knjige o dijalektici.*

*Meditirajući o čistoj svesti,
zaboravio sam obmane izazvane neznanjem.*

*Meditirajući nad suštinskom prirodom duha kao
Trikajom,
zaboravio sam i nadu i strah.*

*Meditirajući nad ovim i budućim životom,
zaboravio sam strah od rođenja i smrti.*

*Okusivši sreću usamljeničtva,
zaboravio sam potrebu da ugađam rođacima
i prijateljima.*

*Kada je moj duh upio Učenje,
zaboravio sam da se upuštam u rasprave o
Doktrini.*

*Meditirajući nad onim što je Ne-rođeno,
Ne-nastalo i Ne-uništivo,
zaboravio sam da razmišljam o pojedinačnom.*

*Meditirajući o opažanju pojava kao Darmakaji,
zaboravio sam sve pojmljive vidove meditacije.*

*Boraveći u prvobitnoj čistoti Duha,
zaboravio sam svaki oblik licemerja.*

*Živeći ponizno telom i duhom,
zaboravio sam prezir i čudi slave.*

*Podigavši manastir u svome srcu,
zaboravio sam manastir napolju.*

*Privolevši se smislu, a ne sjaju,
zaboravio sam kako se igra rečima.»*

Završivši pesmu, Milarepa je kazao Tsakpuhvi:
»Pošto si učen, rastumačićeš mi sve ovo iz tvojih
knjiga«.

Geše je odgovorio: »Možda je to nekakav pu-
stinjački pravac. Da sada počnem da te pobijam
svojim metafizičkim dokazima, tvoje tvrdnje bi se
raspale u paramparčad. Poklonio sam se pred to-
bom, verujući da si plemenitog roda«.

Ovakve reči nisu se svidеле ni laminim dobro-
tvorima, i oni povikaše na njega: »Lamo Tsakpuh-
va, koliko god da si učen, takvih je mnogo na sve-
tu! Ne vrediš ni koliko jedna pora na Milarepinoj
koži. Zato sedi tu i čuti. Ti si uvećavao svoj ime-
tak, veru nisi ni omirisao, a kamoli da nešto znaš
o njoj!«

Geše je bio uvređen i ljutit ali je oćutao, jer
su svi podržavali Milarepu. Smrknutog lica, on je

razmišljao: »Milarepa se ponaša i podsmeva kao ludak. Lažima i prevarama omalovažava Budino učenje, a živi od darova stečenih obmanjivanjem. Mene, koji imam tako mnogo znanja i koji sam najbogatiji i najuticajniji u ovom kraju, sada smatraju da o pitanjima vere znam manje od kakvog psa. Moram nešto preduzeti kako bih povratio svoj ugled«.

Vrativši se kući sa svadbe, Geše je stavio otrov u kiselo mleko. Obećavši svojoj naložnici da će joj pokloniti jedan krupan tirkiz, poslao ju je da otrovno mleko odnese Milarepi. On je tada boravio u pećini Dragkor-Drin.

Milarepa je znao da su njegovi najbliži učenici već prosvetljeni i da mu je došlo vreme da umre iako ne popije otrov. Isto tako znao je da ukoliko ova žena ne dobije obećani tirkiz pre nego što ga otruje, nikada ga neće videti. Zato joj je rekao: »Sada nisam žedan. Donesi mi to kasnije i ja ću piti«.

Razmišljajući da li je Učitelj šta posumnjao, žena se, zabrinuta i postićena, vratila Geši Tsakpuhvi. Kazala mu je: »Milarepa je vidovit. Posumnjao je u mene i nije hteo da primi napitak«.

Geše je odvratio: »Da je zaista vidovit, ne bi ti rekao da mu ga ponovo doneseš već da ga sam probaš pred njim. Pošto to nije učinio, jasno je da nije vidovit. Uzmi tirkiz, idi kod Milarepe i ostani pored njega dok se ne uveriš da je ispio otrov«.

Naložnica mu odgovori: »Svi veruju da je vidovit i to je sigurno istina. Zato nije ni uzeo napitak, pa to neće učiniti ni sada. Ja se bojim da odem k njemu. Zadrži svoj tirkiz«.

Geše ju je ubeđivao: »Prosti ljudi veruju u njegovu vidovitost, jer ne čitaju svete tekstove i zavedeni su njegovim lažima. Vidovit čovek iz mojih knjiga nema nikakve sličnosti sa njim. Kada budem imao dokaza da si mu dala napitak, nas dvoje ćemo se venčati. Mi smo dugo živeli zajedno i, kao što se kaže, nema velike razlike u tome

da li se pojede malo ili mnogo belog luka. Pored tirkiza, tebi će pripasti i sva moja imovina. Nas dvoje delićemo sve radosti i žalosti i biti jedna duša. Zato uradi što sam ti rekao kako najbolje umeš«.

Nadajući se da će ta obećanja biti ispunjena, ona je stavila otrov u kiselo mleko i odnela ga ponovo Učitelju. On se tada nalazio u Trode Tašigan-gu. Primio je posudu sa mlekom i osmehnuo se. Žena je pomislila: »Geše ima pravo; on nije vido-vit«. Taman je to pomislila, a Učitelj joj se obra-tio: »Za ovaj čin si, dakle, dobila tirkiz?«

Zaprepašćena i uplašena, ona se stade klanjati i plakati, pa progovori drhtavim glasom: »Istina je da sam tako zaslužila tirkiz. Preklinjem te, vrati mi tu posudu. Ja sam zločinac«.

»Šta ćeš učiniti sa tim otrovom?«

»Sama ću ga ispiti, jer sam kriva.«

Učitelj je na to odgovorio:

»Ja prema tebi osećam veliku samilost i to neću dopustiti. Ako ti dam ovu posudu, povredio bih suštinu Bodisatvinih pravila i sebi bih naneo teške duhovne patnje. Moja misija je završena i moj život se bliži kraju. Došlo je vreme da odem u jedan drugačija svet. Sam po sebi, taj otrov mi ne bi naškodio i nema nikakve važnosti hoću li ga ispiti ili neću. Da sam ga uzeo prvi put, ti ne bi mogla da zaslužiš tirkiz za svoje zlodelo. Sada, po-što ti je tirkiz u rukama, ja ću uzeti taj napitak. Time ću postići dve stvari: udovoljiću Gešinoj že-lli i biću siguran da ti nisi ostala bez tirkiza.

Što se tiče ostalih Gešinih obećanja, ona ni-ka-da neće biti ispunjena. On je izrekao mnoge sudove o meni, ali njegove reči su neistinite. Doći će vre-me kada ćete se oboje zbog njih strašno kajati. Da biste se očistili od greha, težite ka spoznaji samih sebe u ovom životu. Želiš li da sačuvaš svoj život, nemoj da počiniš sličan zločin. U srcu, priznaj uvek mene i moje duhovne sinove. Ti i Geše sami sebi ste oduzeli sreću. Sada, ja ću videti da li mogu da

vas očistim od vaše rdave Karme. Dok sam ja živ, nemoj o ovome što se zbilo nikome govoriti; kasnije će o tome svi čuti. Ranije tvoje oči nisu videle niti tvoje uši slušale o mojim delima. Zato sačuvaj u srcu moje sadašnje reči. Doći će čas kada ćeš uvideti da su istinite.«

Rekavši to, on je ispio otrov.

Kada se žena vratila Tsakpuhvi i ovo mu ispričala, on je kazao: »Kao što ni sva hrana nije jestiva, tako nije ni sve istina što ti je on govorio. Ali ja sam zadovoljan da je on ispio otrov. Ti o ovome nikome ne pričaj«.

Milarepa je pozvao učenike i rekao im: »Neka narod Njananga i Dingrija i svi dobrotvori i sledbenici pripreme ritualnu gozbu i dođu k meni. Neka dođu i svi ljudi ovoga kraja koji me nisu videli a to žele«.

Učenici su raširili ovu vest. Mnogi, do kojih je ona stigla, sumnjali su da je Milarepa zaista to rekao. Ali oni koji su bili puni vere, prost narod, učenici i sledbenici, pohitali su srećni da vide i čuju Učitelja. Svi su se okupili pred Čubarom. Mnogo dana tu im je Učitelj, jezikom koji su svi razumevali, tumačio Doktrinu Karme i suštinsku prirodu Više Realnosti.

Dok je on propovedao, nekoliko prvih učenika videlo je da je nebo puno bogova koji slušaju propoved. Drugi su nagoniski osećali da su zemlja i nebo prepuni ljudi i bogova koji slušaju Milarepu, i proživljavali su stanje najviše radosti. Pred očima svakoga od njih ukazao se u prozračnom nebu luk od duge, dok su oblaci u pet polja obrazovali žrtvene darove, suncobrane i zastave prekrivajući time nebo. Začula se nebeska muzika i sve je bilo obavijeno čudesnim nadzemaljskim mirisima.

Učenici koji su videli ta čuda, zapitali su Milarepu: »Imamo utisak da su i nebo i zemlja puni bogova koji slušaju Darmu i od toga nas obuzima sreća. Šta je uzrok svim tim čudima?«

Učitelj je odgovorio: »Broj plemenitih ljudskih bića kao što ste vi, prosvetljeni jogini i svetovni poklonici, nije velik. Božanski slušaoci ispunjavaju prostore svih nebesa i, donoseći mi Pet Predmeta Čulne Sreće², oni i u vama pobuđuju blaženstvo. To je uzrok znamenjima oko vas, koje neki samo naslućuju, a drugi ih i vide«.

Učenici zapitaše: »Zašto svi ne vidimo ta znamenja?«

»Među bogovima je mnogo onih koji su dostigli probuđeno stanje Ne-povratka, kao i onih koji su dostigli probuđeno pronicanje. Nekima je potrebna savršena vizija da bi videli bogove, a nekima je dovoljna strasna žudnja za vrlinom i svešću da bi ih opazili u duhu oslobođenom svih obmana. Ako ste u stanju da vidite glavne bogove, videćete i njihove pratnje. Ako težite prema tome, sagledaćete pravu prirodu svoje duše koja je Vrhovni Bog.« Odgovorivši tako, Milarepa je zapevao Pesmu o tome Kako Se Vide Bogovi:

*»Poštovanje Marpi, Samilosnom!
Blagoslovi Svoje potomke, neka se umnožavaju.*

*Vi, božanski slušaoci,
dodite iz srećnog sveta bogova,
prekrijte beskaj nebesa,
kako biste čuli pustinjaka Milarepu.*

*Izuzev onih što poseduju Pet Nivoa Viđenja³,
nema smrtnika koji bogove može videti.
Ja ih sve jasno vidim,
a smrtni čovek opaža samo darove nebeske.*

*Nebo je prekriveno dugama i svetlošću,
kiša božanskih cvetova pada dole,
miris tamjana ispunjava zemlju
i muzika zvezda skladno odjekuje.*

*Božanska ljubav i radost okupila nas je ovde,
zahvaljujući samilosti Kagjupa Lama.*

Vi, koji ste pod njihovom svetom zaštitom,
želite li da vidite bogove i dakine,
čujte prvo ovu pesmu.

Usled rđave Karme nakupljene u prošlim
životima,
uživali ste u činjenju zla do dana vašeg
rođenja.

U vama nema težnje za vrlinom,
vaš duh je nečist i u starosti ćete žnjeti
otrovne plodove svojih dela.
Ako se pitate hoće li vaši gresi biti očišćeni,
znajte, vaša čežnja za vrlinom učiniće to.

Oni koji svesno čine zlo,
dobiće mrtve hrane ispod Trpeze Večnog
Srama.

Oni koji druge hoće da vode,
a sami ne znaju kuda će,
štete i sebi i drugima.

Ako iskreno želite da izbegnete patnju,
odbacite svaku rđavu nameru prema ostalim
bićima.

U svojoj odanosti Lami i Jidamu,
osetićete kajanje zbog ranijih grehova.
Zakunite se da ih nikad više nećete počiniti.
Ovo je uput za vaše očišćenje.

Većina grešnika su lukavi,
nemaju višeg cilja i predaju se vlasti čula.
Ako u njima ne postoji težnja za očišćenjem,
znak je da su još uvek obuzeti zlom.

Težite neprestano za čistotom,
odagnajte neznanje, a sakupljajte zasluge.
Činite li tako, videćete ne samo
u Darmu zaljubljene bogove što dolaze da me
čuju,

*već čete i unutar sebe ugledati Darmakaju,
najsvetliju i najvišu među bogovima.
Kada nju vidite, videćete i svu istinu
Samsare i Nirvane i oslobodićete se Karme.»*

Među božanskim i ljudskim slušaocima, okupljenim oko Milarepe, oni najrazvijenijeg duha shvatili su pravo značenje Darmakaje. Oni manje razvijeni doživeli su svest ne-dvojnosti u prozirnom i radosnom stanju i bili su postavljeni na stazu oslobođanja. Među onima najnerazvijenijim nije bilo nijednog da nije prihvatio upražnjavanje Bodičite.

Učitelj im je onda rekao: »O vi, monasi i učenici, bogovi i ljudi i svi ovde okupljeni! Za ovaj naš sastanak treba zahvaliti duhovnim pobudama još iz predašnjih života. Ja sam star i ne znam hoću li vas još mnogo puta videti. Upotrebite sve svoje snage da biste upražnjavali učenje koje sam vam preneo. Ne rasipajte svoje vreme. Ako sledite moje upute, bićete prvi od mojih učenika koji će se roditi u Čistoj Zemlji Budastva. Budite srećni«.

Pobožni svetovnjaci iz Njananga upitali su da li takav Učiteljev govor znači i njegovu nameru da napusti ovaj svet zbog dobrobiti bića u drugim svetovima. Oni su ga žarko molili da, ako već ide, ode u Kraljevstvo Krajnje Istine; ako još ostaje na zemlji, preklinjali su ga da se još jednom vrati u Njanang. Govorili su to, obgrlivši mu noge, vrištali i jaukali. Sa istom usrdnošću preklinjali su ga i sledbenici iz Dingrija da dođe u njihov kraj.

Učitelj je kazao: »Ja sam star čovek i neću ići ni u Njanang niti u Dingri. Čekaću svoju smrt u blizini Drina i Čubara. Neka se uveća vaša žudnja za oslobođanjem. Susrešćemo se ponovo u Kraljevstvu Krajnje Istine«.

»Ako učitelj neće da dođe, neka blagoslovi sva ona mesta koja je posetio kako bi u njima vladali mir i napredak. Neka blagoslovi zemlju da bude u duhovnoj slozi. Neka blagoslovi sva osetljiva bića

i sve one koji su ga ikad susreli i čuli njegovo ime i učenje.«

Učitelj je odgovorio: »Ja vama dugujem za hranu koju ste mi donosili u znak poštovanja; vratio sam to samilosno vam govoreći učenje. Kao jogin koji je postigao naročitu moć da blagoslovi, ja ću vas sve blagosloviti tako da ćete kroz ceo svoj život imati mir i sreću«. I on je pevao Pesmu Dobrih Želja:

*»Oče i Zaštitniče svih bića,
koji si ostvario svoje Dobre Želje,
Marpo Prevodioče, ja padam pred Tvoje noge!*

*Čujte me, vi, učenici okupljeni ovde.
Bili ste dobri prema meni
i ja sam osetio samilost za vas.*

*Neka se Učitelj i učenici, zahvalni jedno
ponovo susretnu u Čistoj Zemlji Buda.*

*Neka svaki sledbenik i dobrotvor ovde
ima dug i srećan život.*

*Neka njihove duhovne težnje budu ispunjene
i neka ih ne omete nijedna rđava misao.*

*Neka ova zemlja bude blagoslovena
i uvek zaštićena od bolesti i rata.
Neka uvek bude blagoslovena
bogatim žetvama i obiljem sreće.
Neka svi u njoj budu odani Darmi.*

*Neka se sa onima koji su me videli i slušali,
sa onima koji se sećaju moje sudbine,
sa onima koji su samo čuli o mom imenu,
ponovo susretnem u Čistoj Zemlji Buda.*

*Neka se sa onima što podržavaju moj život i
meditaciju,*

onima što mole da čuju povest o mom životu,
onima što čitaju i cene tu povest,
onima što slede moj primer u svojim životima,
neka se sa svima njima
ponovo susretnem u Čistoj Zemlji Buda.

Neka ljudi budućnosti,
koji budu sposobni da meditiraju,
uz odricanje kakvo sam ja vršio,
budu pošteđeni svih smetnji i zabluda.

Neka oni što upražnjavaju Darmu kroz
samooodricanje,
požanju bezmerne zasluge.
Neka se onima što hrabre druge da slede ovaj
put

uvek duguje bezmerna hvala.
Neka oni koji slušaju moju povest
prime bezmerne blagoslove.
Neka oni što samo čuju o meni postignu
oslobođenje.

Neka oni što meditiraju nad mojom povešću,
ostvare svoje plemenite težnje.
Neka oni što meditiraju u mojim pećinama
i oni što budu čuvali ovih nekoliko predmeta
koje imam,

raznose sreću gde god da se nađu.

Neka u mome zagrljaju bude ceo svemir,
kao što su u zagrljaju svemira zemlja, voda,
vatra i vazduh.

Neka osam redova Bogova i Naga
i gospodar božanstava ovoga kraja
nikada ne čine zlo ovde.

Neka želje posvećenika
budu ispunjene u saglasnosti sa Darmom.
Neka i najmanje među osetljivim bićima
moje učenje povede prema Oslobođanju.

Kada su primili blagoslov svetovni vernici se veoma obradovaše. Narod iz Njananga i Dingrija bio je uplašen da Učitelj ne umre iznenada, te je dolazio da traži blagoslov i okretao se Darmi kao nikad ranije. Vraćajući se nakon blagoslova svojim kućama, ljudi su videliugu i imali druge vizije. Narod iz Drina, podržan od Repe Umirućeg Svetla i ostalih slavnih učenika, preklinjao je Učitelja da ih ne napušta. Učitelj je otišao da živi u Drin i boravio je u ćeliji koja je napravljena za njega na vrhu jedne stene. Ćelija je bila uobličena kao zmijska košulja i nazvana Reka Dukčen (Otrovni Dodir) sa namerom da se umilostivi zmijski bog Dolpa Nakpo (Crni Dželat). Dok je tu boravio, Učitelj je upućivao u učenje dobrotvore iz Drina. Na kraju jedne pripovedi, rekao je: »Monasi, ako neko među vama sumnja u ono što propovedam, neka požuri da mi to kaže, jer ja neću još dugo živeti«.

Monasi su priredili ritualnu gozbu, a zatim su primili poslednje upute. Među učenicima okupljenim tada oko Milarepe nalazili su se i Repa iz Digama i Repa iz Sevana. Oni su kazali: »Učitelju, sudeći po tvojim rečima ne verujemo da ćeš uskoro preći u Nirvanu. Možda tvoj život još nije završen«.

»Moj život je pri kraju i moja misija je završena. Znači da mi predstoji skora smrt, ubrzo će se pokazati.«

Nekoliko dana posle toga Učitelj je pokazao znake bolesti. Repa iz Ngan Dzonga mu se obratio: »Učitelju, zbog tvoje bolesti prinećemo žrtve Lamama, Jidamima, Dakinima i Božanstvima čuvarima. Izvešćemo, takođe, i obred dugovečnosti i pružićemo ti negu i lekove«.

»Bolest za pustinjaka je uobičajena opomena za duhovnu vežbu. Ne izvodeći nikakav obred, on svako iskustvo neprijateljskih uslova mora da preobrazi u uzvišeni dobitak. On mora biti sposoban da se suoči sa bolešću i samom smrću. Uostalom, ja sam već izveo sve obrade u skladu sa uputama mog

milostivog Lame Marpe i nema potrebe niti za prvim niti za drugim obredom koje pominješ. Ja sam sve neprijateljske uslove preobrazio u povoljne činioce i ceremonije i obredi da se umilostive božanstva i prizivi uz bubnjeve su suvišni. Duhove zla koji su se ranije pojavljivali preda mnom, ja sam davno pokorio i učinio ih zaštitničkim silama kako bi nam pomogle u ostvarivanju Četvorostruke Moći Delovanja⁴. Ne želim ni lečenje pomoću šest lekovitih biljaka, jer bolest od Pet Otrova⁵ izazvala je u meni buđenje Pet Strana Transcendentalne Svesti. Zbog toga mi nisu potrebni lekovi.

Sada, kad je moje vreme isteklo, moje ovozemaljsko telo biće preobraženo u finiji oblik, rastvoreno u potpuno probuđenom stanju praznine. Svetovni čovek proživljava posledice svojih duhovnih zaprljanja kroz krug rađanja, starosti, bolesti i smrti. To se ne može izbeći uz pomoć lekova ili obreda. Ništa ne može zaustaviti taj sled: ni moć kraljeva, ni dela heroja, ni lepota žena, blago bogataša, bekstvo strašljivaca, motive mudrih. Ako ste uplašeni tom patnjom i tražite sreću, ja znam jedno delotvorno sredstvo da se izbegne zlo i postigne trajan mir.”

»Molimo te Učitelju, otkrij nam ga!«

»Znajte da je priroda Samsare takva da se bogatstvo koje se sakupi raspe, zdanja koja se podignu razruše, sve ujedinjeno razjedini, a sve što je rođeno mora i da umre. Svako neizbežno pati zbog svog delovanja, zato treba da napusti svetovne ciljeve i digne ruke od sakupljanja, gradnje i sjedinjavanja. Najbolji lek za to jeste poimanje krajnje istine stvarnosti kojoj će voditi jedan prosvetljeni lama. Posebne upute predaću vam kasnije kao svoju poslednju volju. Ne zaboravite ove moje reči.«

Repa Umirujuće Svetlo i Repa iz Ngan Dzonga nastavili su da ga mole: »Učitelju, budeš li zdrav, ti ćeš ostvariti težnje još mnogih osetljivih bića.

Ako i ne uslišiš našu molbu, preklinjemo te da nam dopustiš da izvedemo obred koji nalaže Tajna Predaja, da uzmeš neke lekove i dopustiš nam da se pomolimo za tvoj dug život. Tako nas neće mučiti pomisao da za tebe nismo činili sve što smo mogli«.

Učitelj je odgovorio:

»Da mi nije došlo vreme da umrem, učinio bih kako tražite vas dvojica. Ali izvoditi obred da bi se prizivao Jidam zbog produženja života bez brige za dobrobit osetljivih bića, isto je što i moliti kralja da siđe sa prestola da bi obrisao pod.

Nikada ne koristite tajne metode Vadžrajane za svoje svetovne ciljeve. U samoći planina ja sam neprestano izvodio vrhunske obrede zbog svih neprosvetljenih bića i nema potrebe ni za kakvim novim obredom.

Pošto moja unutaranja svest nije razdvojena od Sve-Obgrljujuće Praznine nema potrebe ni za kakvim molitvama za dugovečnost. Marpini lekovi uništili su Pet Otrova u samom njihovom korenu. Ti lekovi su mi dovoljni.

Ako, pak, niste sposobni da neprijateljske uslove preobrazite u prijateljske kako biste postigli svoje ciljeve, a nije vam vreme da umirete, tada nije pogrešno da pribegnute nezi lekara i obilju duhovnih lekova i savladate smetnje, jer još postoji mogućnost delovanja. Nekada je i sam Buda, razmišljajući o duševnim patnjama osetljivih bića, pokazao svoj dlan lekaru Šonu i uzeo njegove lekove. Iako je bio Buda, umro je kada mu je došlo vreme za to. Meni je, takođe, došlo vreme da umrem i zato neću uzimati nikakve lekove.«

Dvojica Repa tada su zapitala: »Ako već moraš da odeš zbog drugih bića, reci nam kako da obavimo molitvene svečanosti, pogrebne obrede i spaljivanje tvoga tela. Kako da od tvoga pepela načinimo idole i kako da podignemo stupu? Ko će voditi našu Sektu? Kako da slavimo tvoju smrt? Kakve žrtve da prinesemo o godišnjici tvoje smrti?

Kaži nam kako da nastavimo svoje unutarnje traganje metodom slušanja, pitanja i meditiranja?»

Učitelj je odgovorio:

»Pod vođstvom Samilosnog Marpe ja sam izvršio delo oslobađanja. Nije sigurno da će iza jednog probuđenog pustinjaka, čiji su telo, jezik i duh dostigli najviše stanje, ostati leš. Nemojte praviti idole niti graditi stupu. Ja ne živim u manastiru i zato ne postoji centar iz koga će se upravljati Sektom. Izaberite za svoje boravište osamu puste i snegom pokrivene planine. Bića Šest svetova univerzuma smatrajte za svoje sledbenike i pružajte im duhovnu zaštitu u samilosti. Umesto da pravite glinene idole, to vreme provodite u meditaciji. Umesto da gradite stupu razvijajte u sebi više opažanja univerzuma i podižite zastavu meditacije. Moju smrt najbolje ćete proslaviti poštovanjem svoga lame.

Što se tiče pravca kojim ćete nastaviti svoje traganje, morate odbaciti sve ono što uvećava unutarnje otrove i prijanja uz vaše Ja, pa makar to izgledalo korisno. Upražnjavajte sve što uništava tih pet otrova i pomaže drugima, makar se to činilo i rđavim. Sve ovo je u skladu sa suštinom Dar-me. Koliko god da postanete učeni, ako vam nedostaje duboko iskustvo i svesno podležete štetnim delima, vi ćete sebe, putem samoobmane, baciti u niže svetove. Pošto je život kratak, a čas smrti nepoznat, predajte se potpuno meditaciji. Delujte mudro i hrabro u saglasnosti sa svojim urođenim čulom razlikovanja, čak i po cenu da izgubite svoj život. Reči, dela i težnje neka vam budu takvi da ih se nikada ne zastidite.

Ako se dosledno držite ovih pravila, pa makar se vladali suprotno svetim knjigama, nećete delovati protiv Buda prošlosti i ispunićete želju jednog starog čoveka. To je suština metode slušanja, pitanja i meditacije.«

Rekavši to, on je pevao Pesmu Duhovne Zaslu-ge:

»Padam pred Tvoje noge, Marpo Prevodioče!

Vi učenici okupljeni ovde,
čujte pesmu moje poslednje volje.
Milošću Marpe sa Južnih Litica,
ja, stari pustinjač Milarepa,
ispunio sam svoju dužnost.

Dopru li moje reči do vas,
vi učenici i kaluđeri,
učinićete u ovom životu
veliko delo za druge i sebe
i ostvariti time težnje Buda prošlosti i svoje.
Sva ostala dela
beskorisna su i pojedincu i drugima
i neće zadovoljiti moje srce.

Bez vođstva lame koji zna put,
kakva je korist tražiti posvećenje?
Bez unutarnje svesti o Darmi,
kakva je korist poznavanje Tantra?
Kakva je korist od meditacija u skladu sa
uputama,
ako se ne odbace svetovni ciljevi?

Kakvo su dobro obredi,
ako se telo, jezik i duh ne upute Darmi?
Kakvo je dobro od istrajne meditacije,
ako ne opraštate uvredu?
Kakva je korist od žrtava,
ako ne prevaziđete vezanost i gađenje?
Kakvo je dobro davati milostinju,
ako ne iskorenite svoju sebičnost?
Kakvo je dobro gospodariti velikim manastirom,
ako sva bića ne smatrate svojim roditeljima?

Kakva je korist podizati stupe,
ako ne raste vera u vama?
Kakva je korist od glinenih idola,
ako ne možete da meditirate u četiri dela dana⁶?
Kakvo je dobro oplakivati svoju smrt,

*ako me ne prizivate iz dubokog poštovanja?
Kakvo je dobro oplakivati moju smrt,
ako ne poslušate moje upute?
Kakvo je dobro gledati moje mrtvo telo,
ako me ne poštujete živog?*

*Bez gnušanja prema Samsari i bez nagona za
Oslobađanjem,*

*kakvo je dobro vrlina odricanja?
Ne naučivši da volite druge više nego sebe,
kakvo su dobro slatke reči samilosti?
Ne iskorenivši obmanu i želju,
kakva je korist od služenja lami?
Kakvo su dobro veliki broj učenika,
ako ne čuju moje reči?*

*Odbacite svako delo beskorisno za veru,
jer vam ono može doneti jedino štetu.
Ja, pustinjak, ostvario sam svoj cilj
i nemam više potrebe da se borim.«*

Ova pesma ostavila je dubok trag u srcima svih učenika. Kada su se uskoro pokazali sve teži znaci Učiteljeve bolesti, došao je Geše Tsakpuhva i doneo mu mesa i čanga. Tobože zabrinut za njegovo zdravlje, rekao je: »Zaista je nesreća da jedna takva bolest zadesi sveca kao što si ti. Možda je izvodljivo da je razdeliš između svojih učenika? Ili ima načina da se prebaci na nekog kao što sam ja? Ali, na žalost, to je nemoguće i šta da se radi?«

Učitelj se nasmejao i odgovorio mu: »Ti dobro znaš da uzrok moje bolesti nije prirodan, već da je ona izazvana. Ali znaj i ovo: bolest u običnom čoveku i u čoveku duhovnom ni u kome slučaju nisu isto. Ja mogu da je prihvatim kao izuzetnu priliku za unutarnji preobražaj. Zbog toga ja svoju bolest nosim kao ukras«. Rekavši to, on je zapevao:

*»Samsara i Nirvana opažaju se kao jedna
stvarnost*

*u Stanju Najviše Svesnosti.
Radi opažanja Krajnje Stvarnosti
ja sve obeležavam Velikim Pečatom Praznine'.
To je suština ne-dvojnosti.
Ja radim na svome Ja ne obzirući se na
prepreke.*

*Bolest, zli duhovi, rđava dela i obmane
ukrasi su pustinjaka Milarepe.
U meni su oni živčani sklop, vitalni fluidi i
psihičke energije.*

*Dobrota i ostale vrline za mene su
stotinu i dvanaest obeležja Budastva.
Neka grešnik bude razrešen svojih zločina.
Ovu bolest što postaje sve veći deo mene,
mogu da prebacim kuda zaželim.
Ali ja nemam razloga da to učinim«.*

Geše je pomislio: »On sumnja da sam mu ja poslao otrov, ali nije siguran u to. Razlog da prebaci svoju bolest postoji, ali on to ne čini jer je nemoćan«. Onda je rekao: »Kada bih znao da je uzrok tvoje bolesti zao duh, ja bih ga isterao; ako je, pak, telesno oboljenje, ja bih ga izlečio. Ne znam šta ti je, zato, ako možeš, prebaci bolest na mene«.

Učitelj je odgovorio: »Izvesna bića obuzeta su demonom sebičnosti koji je, zapravo, gori od svih. Taj demon je izazvao moju bolest i ti ga ne možeš isterati niti me izlečiti. Da podelim sa tobom ovaj bol, ti ga ne bi izdržao ni jedan trenutak. Neću ti prebacivati bolest«.

Geše je pomislio: »Ne može da je prebaci, pretvara se«. I on je dalje navaljivao: »Ma kako mi bilo, prenesi je!«

»Pokazaću ti je samo. Neću je preneti na tebe, već na vrata ćelije.«

I Učitelj je prebacio bolest na vrata svoje ćelije. Istoga časa začuo se prasak i vrata, snažno se tresući, počеше da pucaju i lome se. Dok se to događalo, Učitelj je bio zdrav i čio.

Geše je zaključio da je sve to iluzija mađioničara i kazao: »To je vrlo čudno! Prenesi sada bolest na mene«.

»Neka bude po tvojoj želji, Geše. Pokazaću ti mrvicu moga bola.«

Milarepa je izvukao bolest iz vrata ćelije i jedan njen deo prebacio na Tsakpuhvu, koji započe da se previja od bolova. Oduzet i gušeći se, bio je na ivici smrti. Učitelj je tada uzeo najveći deo bolesti i rekao mu: »Dao sam ti samo polovinu onoga što si tražio, a ti ni to ne možeš da podneseš«.

Kajući se što je kriv za toliku Učiteljevu patnju, Geše se plaćući bacio pred njegove noge: »O Plemeniti Gospodaru! O, Sveče! Istina je da ti je ovo zlo naneo onaj koji je opsednut demonom. Dajem ti kuću i sve bogatstvo, pomози mi da se oslobodim posledica svojih dela. Iskreno te molim za oprostaj!«

Zadovoljan time, Milarepa je povukao od Geše ostatak bolesti i rekao mu: »Ceo svoj život nisam imao želju za kućom, blagom i zemljom. Zašto bih sada, kad mi se primiče smrt, težio za tim? Zadrži svoje darove i nikada više ne čini ništa što je protivno Darmi, makar to bilo i po cenu tvoga života. Ja ću moliti svoga Lamu da te čuva od muka koje te čekaju kao posledica tvog dosadašnjeg delovanja«. I Učitelj je zapevao:

*»Bacam se pred noge Marpi, Prosvetljenom!
Neka Pet Neoprostivih Grehova⁸
kajanjem bude sprano.
Neka grehovi svih bića budu očišćeni
mojim zaslugama i zaslugama Buda Triju
Vremena.*

*Neka sve tvoje patnje
na mene prenesene budu i kroz mene
preobražene.
Ja imam samilost za onog ko vređa
svog Gospoda, Učitelja i roditelje.*

*Neka posledice njegove karme
na mene budu prenesene da ih preobrazim,
On neka se u svako doba i u svim okolnostima
ukloni iz društva grešnih.*

*Neka se u životima koji ga očekuju,
susretne sa vrlim prijateljima.
Neka izbegne zle misli koje uništavaju zaslugu
i uzdržava se od povređivanja drugih.*

Neka sva bića dostignu Bodičitu.»

Gešea je obuzela velika radost posle tih reči i on se obratio Milarepi: »Ubuduće neću činiti ništa što je protivno Darmi, već ću meditirati do kraja svog života kao što zapoveda Učitelj. Činio sam zlo radi bogatstva. Sada se odričem svih svetovnih dobara koje imam. Ako ih ti ne želiš, neka ih uzmu tvoji učenici da bi obezbedili sebi mirnu meditaciju«.

Učenici su primili poklone, koji su kasnije korišteni da se svake godine obeleži dan Učiteljeve smrti. Geše Tsakpuhva se potom odrekao sveta i postao isposnik.

Učitelj je o tome rekao: »Došao sam u ovaj kraj kako bih preuzeo savest tog grešnika i pomogao mu da postigne oslobođenje od posledica njegovih zločina. Pošto sam to učinio, odlazim oдавde, jer je za pustinjaka smrt u naselju isto što i za kralja smrt u kolibi. Otići ću u Čubar«.

Repa iz Sebana je kazao: »Učitelj je iscrpen bolešću i mi ćemo ga poneti u nosiljci«.

Milarepa se usprotivio: »Za mene, nema stvarnosti ni u bolesti ni u smrti. Ja sam ovde prikazao kako izgleda bolest, a u Čubaru ću prikazati kako izgleda smrt. Nema potrebe za nosiljkom. Neka najmlađi među vama krene ispred mene, pa će se uveriti u to«.

Nekoliko najmlađih učenika krenulo je ispred njega za Čubar. Kada su stigli tamo, zatekli su Mi-

larepu koji ih je čekao pred Pećinom Driče. U isto vreme taj isti Milarepa putovao je u pratnji starih monaha. Treći se pojavio u pećini Otrovni Dodir i videlo se da je bolestan. Četvrtog su, negde na putu, služili sledbenici koji su pošli da ga slušaju u Čubaru. Peti je držao besedu dobrotvorima na jednom brdu kod Stenovite pećine. Po jedan Milarepa boravio je, u isto vreme, i u raznim kućama gde su mu ukazivali počasti i prinosili žrtve.

Oni koji su prvi krenuli u Čubar, objavili su: »Učitelj je pre nas stigao ovamo«.

Stari monasi rekoše: »Mi smo mu bili pratnja na putovanju«.

Kako su koji pristizali, govorili su: »Mi smo bili sa Učiteljem. Nama je držao propoved«.

Neko je izjavio: »Ne šalite se! On je bio u mojoj kući sve ovo vreme«.

Drugi privrženi su tvrdili: »On je poučavao u Stenovitoj Pećini«.

Mnogi hodočasnik je vatreno dokazivao: »Ja sam ga pozvao u svoju kuću da mu prinesem žrtvu i on je došao. Prema tome, jasno je da nije mogao da bude na ostalim mestima. To je izmišljotina«.

Svi su pominjali različita mesta, nastade prepirka, te su se konačno morali obratiti Učitelju. On je odgovorio: »Svi ste u pravu. Ja sam vas sve obmanuo«.

Posle toga on se nastanio u Pećini Driče i činilo se da je bolestan.

Za vreme njegovog boravka tu, duga i ostala znamenja koja su pratila svaku njegovu propoved, videli su se u nebu nad Čubarom i nad planinskim vrhovima. Svi su poverovali da se Učitelj premestio u drugi svet.

Repa Umirujuće Svetlo, Repa iz Ngan Dzonga i Repa iz Sebana, pitali su ga: »U koji Svet Buda Učitelj očekuje da će otići? Kuda da upućujemo svoje molitve? Kakve poslednje upute će nam dati Učitelj? Na koji način da nastavimo svoje unutar-nje traganje?«

Učitelj je kazao:

»Prizivajte me odakle god želite. Odakle me god budete zvali sa verom, biću uz vas. Ma kakvi bili vaši ciljevi, oni će se ispuniti. Od Čiste Zemlje Nepromenljivog Bude mene deli tek nekoliko časova. Evo mojih poslednjih uputa koje sam vam obećao: nakon moje smrti predajte Rečungu predmete koje sam koristio, moj štap i haljine. Oni će mu poslužiti kao srećni simboli za njegovu meditaciju metodom kontrole duha. Rečung će ubrzo biti ovde; moje telo ne dotičite dok on ne dođe. Ovaj šešir Učitelja Maitrepe i ovaj štap od crnog alojevog drveta znaci su da će Budino učenje biti održavano dubokom meditacijom i savršenim viđenjem. Zbog toga te stvari neizostavno predajte Gampopi. Ti, Umirujuće Svetlo, uzmi moj drveni čanak. Tonpo iz Ngan Dzonga, uzmi moju kapalu. Repo iz Sebana, tebi dajem ovu kutiju za kremen. Repo Pustinjače iz Dija, ti uzmi moju koštanu kašiku. Vi, ostali prosvećeni učenici, uzmite svaki po jedno parče moga pletenog ogrtača. To nisu velika blaga, ali su sva podjednako značajna.

Sada dajem uput o nečemu veoma važnom što je i mojim najbližim učenicima nepoznato. Sakriveno ispod ovog ognjišta nalazi se zlato koje sam sakupio tokom svog dugog života. Vi ćete ga podeliti između sebe. Učinite to prema oporuci koju ćete otvoriti kada umrem.

Što se tiče načina kako da upražnjavate Darmu, reći ću vam ovo: mnogo je bogatih ljudi koji sebe smatraju valjanim posvećenicima. Oni mogu davati stotine korisnih ili beskorisnih stvari kao milostinju, ali jedina im je pobuda pri tome da za svaku svoju žrtvu dobiju haljadu zauzvrat. To je njihov način da uzdižu svetovni život. Ljudska bića odaju se potajno rđavim delima ne obzirući se na gnev svojih svevidećih božanskih čuvara. Uplašeni da im se neće ostvariti njihovi svetovni ciljevi, oni pokušavaju da čine dobro. Ali pošto nisu u stanju da se odreknu želje za priznanjima, oni upijaju otrov sa

svakim svojim zalogajem. Vi ne pijte taj otrov želje za priznanjem. Odbacite sve što se naziva upražnjavanjem Dar-me, a što je, zapravo, veličanje svetovnog života. Posvetite se istinskim duhovnim ciljevima.«

Učenici su upitali: »Da li je moguće živeti svetovnim životom, ako se taj život pokaže korisnim za druga bića?«

Milarepa je odgovorio:

»Moguće je ako u tome nema nikakvih uticaja sebičnih ciljeva pojedinca. Oni koji sami nisu slobodni od svetovnih ciljeva, ne mogu ništa učiniti za druge, jer oni ne ostvaruju zasluge. To je isto kao kada bi čovek, nošen bujicom, hteo da spasava druge davljenike. Niko ne može pomagati drugima pre nego što dostigne transcendentalnu spoznaju Realnosti. Onaj ko se priklanja neoslobođenom od želja sličan je slepcu koga vodi drugi slepac. Onome, pak, ko ispravno misli, ništa ne promiče. Pošto je svemir beskrajan i broj osetljivih bića beskonačan, vi ćete uvek imati prilike da pomažete drugima kada za to budete sposobni. Do tada, negujte težnju ka Savršenom Prosvetljenju time što ćete stalno upražnjavati Darmu. Odevajte se u rite i zadovoljite se sa malo hrane, i još manje priznanja. Disciplinujte svoje telo i svakog trenutka budite svesni svoga cilja. Da se ne izgubite na ovom putu, sećajte se mojih reči.« Zatim je Učitelj pevao ovu pesmu:

Klanjam se pred Tobom, Marpo Prevodioče!

*Oni koji teže da spoznaju i upražnjavaju Darmu
i samo poštuju svoga Lamu,
a ne poveravaju mu se potpuno,
imaće od toga malo koristi.*

*Oni koji ne dobiju ispravno posvećenje,
biće samo zaslepljeni rečima Tantra,
One koje ne vodi pravi smisao Tantra,
svaka vežba odvešće na stranputicu.*

Onaj ko meditira bez dubokih uputstava,
samoodricanjem će jedino mučiti sebe.
Onom ko ne savlada požudu i obmanu,
molitve će uzaludne i prazne biti.
Onaj ko ne spozna duboku istinu,
propašće, ma koliko bio velik njegov trud.
Onaj ko nema ključ suštinskog značenja Dar-me,
ostaće daleko od nje ma koliko bila velika
njegova hrabrost.
Onaj ko sakuplja zasluge tražiće samo svoje
oslobađanje,
požnjeće ponovno rođenje.

Onaj ko zbog Dar-me ne ustupi sve što je
sakupio,
neće postići savršenstvo ma koliko da meditira.
Onaj ko je nezadovoljan onim što ima,
gledaće kako drugi razvlače njegovo bogatstvo.
Onaj u kome ne postoji unutarnji izvor sreće,
nalazi jedino bol i spoljna zadovoljstva.
Onaj ko ne obuzda demona ambicije,
nalazi jedino razdor i ruševine u svojoj žudnji
za slavom.

Sebične žudnje pothranjuju svih Pet Otrova.
Prolazne želje razdvoje i najdraže prijatelje.
Samouzdzivanje izaziva ogorčenje drugih.
Ne govoreći o sebi, sprečićete sukobe.
Čuvajući mir i izbegavajući smetnje,
u samoći ćete naći prijatelja.
Skromnost vodi do najvišeg cilja.
i jedino se sporošću brzo postiže uspeh.

Odricanje donosi najveće ispunjenje.
Slediti tajnu stazu najkraći je put.
Spoznaja praznine rađa samilost.
Samilost uklanjanje razlikovanje sebe od drugih.
Tek sjedinjavanjem jednog i svega
ispuniće se težnja svih bića.
Onaj ko prepozna potrebu drugih, otkriće mene.
Onaj ko mene oktrijsa, postići će Prosvetljenje.

*Meni, Budi i svima mojim učenicima,
molite se kao jedan, uvereni da smo jedno.»*

Tako je pevao Učitelj. Onda je rekao: »Ja neću dugo biti živ ovde. Sada, pošto ste me čuli, činite kako sam ja činio«.

Rekavši to, on je utonuo u stanje duboke meditacije.

O izlasku Sunca, četrnaestog dana dvanaestog meseca u godini Drvenog Zeca (1136), pod devetim lunarnim sazvežđem⁹, u starosti od osamdeset četiri godine, Milarepa je prešao u Nirvanu.

U to vreme nad čitavim krajem ukazala su se velika i čudesna znamenja da su se tu okupili dake i dakini. Nebo je bilo prekriveno slikama mandala svih duginih boja. U središtu svake mandale nalazio se lotos sa osam raznobojnih latica; četiri od tih latica, svetlih boja, bile su upravljene na četiri strane sveta. Na svakom lotosu postojale su mandale, koje su po savršenstvu svojih oblika prelazile sve što su stvorili najveći umetnici i graditelji među ljudima. Visoko u nebu pojavilo se neshvatljivo obilje božijih darova, kao što su duge i oblaci u pet boja, koji su obrazovali suncobrane, zastore i mnoge predmete verskog obožavanja. Padala je velika kiša cveća raznih boja i veličine. Na planinskim vrhovima oblaci su obrazovali stupe sa glavama okrenutim prema Čubaru. Razlegali su se zvuci božanske muzike i pesama u čast Jetsuna¹⁰, a najdivniji mirisi prožimali su čitav kraj. Ljudi su posmatrali ta znamenja i mnogi među njima videli su dake i dakinije kako dočekuju Učitelja sa darovima. Ljudi su bez stida gledali gola tela nebeskih bića, a bogovi se nisu gadili ljudskog mirisa. Štaviše, bogovi i ljudi ponašali su se slobodno, gledajući se i pozdravljajući jedni druge; bilo je to kao nekada u Zlatnom Dobu. Ova čudesna znamenja trajala su sve dok nije završen Milarepin pogreb.

U međuvremenu, dobrotvori iz Njananga saznali su za Učiteljevu smrt. Došli su u Čubar da

pregovaraju sa glavnim učenicima i dobrotvorima iz Drina o prenošenju Učiteljevog tela u Njanang. Narod iz Drina se tome usprotivio i počele su pripreme za spaljivanje. Oni iz Njananga tražili su da se spaljivanje odloži dok ne stignu svi dobrotvori iz njihovog kraja kako bi videli svečevo telo. Otišli su po njih i vratili se sa gomilom koja je zahtevala telo.

Glavni učenici pokušali su da okončaju prepirku: »Poklonici iz Njananga i iz Drina su Milarepini sledbenici jednaki u veri. Budući da je on umro u Čubaru, nije pravo da njegovo telo nosite u svoj kraj. Neka narod iz Njananga ostane ovde kako bi prisustvovao spaljivanju. Pepeo će biti podjednako svima razdeljen«.

Ali učenici nisu smirili ljude iz Njananga koji su zbog vere bili spremni i da se potuku. Toga časa pojavio se na Nebu Božanski Mladić, okružen svetlostima i dugama. Glasom koji je neodoljivo podsećao na Učiteljev, zapevao je ovu pesmu:

*»O slavni učenici i svetovni sledbenici ovde
sakupljeni,*

koji se sporite oko tela umrlog!

Saslušajte ovu presudu:

*Ja, božanski Jetsunov pristalica,
okončaću vašu svađu.*

*Duh Milarepe, najuzvišenijeg među ljudima,
sjedinio se sa Ne-stvorenom Darmakajom.*

*Bez duha ne postoji fizički oblik
i Učiteljevo telo ubrzo će se rastvoriti u
Darmakaji.*

*Nikakvih supstanci ni relikvija neće preostati,
zato je ludost svađati se oko tela.*

*Svi koji tako čine, postupaju budalasto,
jer bitkom ga neće zadobiti.*

Prizivajte Jetsuna sa velikom odanošću.

*Ako je vaš zov iz dubine srca,
njegova volja i samilost uvek će se pokazati.*

*Iako je njegova Darmakaja Ne-stvorena
Praznina,
vi ćete tada dobiti relikvije njegove
Nirmanakaje.*

S tim rečima Mladić je iščezao poput duge.

Svetovni sledbenici bili su presrećni i verovali su da je to bio Jetsun. Glavni učenici više nisu strahovali da će im Učiteljevo telo biti oduzeto silom.

U isto vreme dogodilo se da je narod Njananga otkrio da poseduje drugo Jetsunovo telo. Odneo ga je u Lapči i spalio u mestu Orlovo Jaje u Velikoj Pećini Pobeđenog Demona. Sva znamenja viđena u Čubaru, kao što su luk duge, zaslepljujuća svetlost, kiša cveća, mirisna isparenja i zvuci nebeske muzike, javili su se i ovde.

Glavni učenici molili su se kraj Učiteljevog tela u Čubaru. Nisu mu prilazili šest dana, a kada su to učinili, videše ga preobraženog u svetleće božansko telo, mlado poput osmogodišnjeg deteta.

Učenici su dugo raspravljali o tome preobražanju i zaključili da Poštovani Rečung neće stići na vreme. Složili su se da bi ih duže čekanje izložilo opasnosti da im ništa ne ostane od Milarepinog tela za obožavanje i hodočašće. Rešili su da je najbolje da odmah obave spaljivanje.

Svi su, još jednom, pogledali lice umrlog. Telo je zatim preneseno do spaljivališta podignutog na steni koja je Jestunu služila kao Darma-presto za njegove rasprave. U podnožju stene načinjena je mandala raznobojnog praha. Oko nje su bili porredani najlepši darovi koji može načiniti ljudska ruka. Te darove nadmašivali su božanski, koji su se ukazali na nebu. U zoru je počela pogrebna svečanost i upaljena je lomača. Ali vatra nije mogla da se približi telu.

Zbunjeni i zadivljeni stajali su učenici oko lomače. Pred njima se tada pojavije pet dakinija¹¹, po jedan iz svakog reda, i zapevaše ovu pesmu:

»Ram¹², sve-prožimajući Tummo je Najviša
Vatra.
Kada je Veliki Mudrac meditirao nad njim
čitavog svog života,
zar je potreban sada čovek koji potpaljuje
vatra?

Kada je mandala Jidama u svojoj zadivljujućoj
lepoti
neodvojiva od tela toga jogina,
kakva je potreba za zemaljskom mandalom?

Kada svetlo njegove nerazjedinjene energije
duha večno gori,
čemu prinositi tu svetiljku na maslo?

Kada je on zasvagda nahranjen sa pet eliksira,
za koga je spremljen taj žrtveni kolač?

Ukrasivši sebe moralnom čistotom,
on je očistio sebe od obmane i karme;
kome prinosite taj pehar čistilišta?

Nebo je ispunjeno mirisnim oblacima
i božanska mandala darovima;
danas nema potrebe da palite svoj tamjan.

Cetiri reda dakinija pevaju mu pesme hvale
i vrhovni dakini vrše službu novom bogu;
kako ćete danas izvesti svoj obred?

Vojska probuđenih Učitelja ga grli
i mnoštvo velikih jogina mu ukazuje počasti;
zašto da sada dotičete njegovo telo?

Učitelj je spoznao krajnju istinu;
zar ima potrebe za ukrašavanjem mrtvog
tela?

Onoga ko je predmet i božanskog i ljudskog
obožavanja

nema potrebe da iko prisvaja
Umesto dela, obožavajte ceo svemir.

Kada se shvate pravila lame i Jidama,
nema potrebe za novim uputama;
sledite njihova pravila!

Učiteljevo telo hrpa je neprocenjivog dragog
kamenja;
ne svađajte se oko vlasništva i budite mirni.

Kako su uputi Prosvetljenog Lame tajni,
napustite želju da o njima raspravljate i čutite.

Tajne upute su živi duh dakinija;
upražnjavajte ih u potpunosti
ili stavite na kocku svekoliko njihovo
propadanje.

U težnji ka oslobađanju javljaju se mnoge
smetnje;
zato meditirajte u potpunosti tajnosti.

Iz iskušenja koja vam postavlja vaš divni otac
u vama će se roditi razumevanje;
zato odbacite svoje sumnje.

Povesti o Učiteljevom oslobađanju
nisu potrebne trube slave.

Blagoslovi će poteći iz pesme uzvišenih dakinija;
zato neka se uveća vera u vama.

O srećni učenici, mnogo je oslobođenih svetaca
među duhovnim potomcima Milarepinim!

O bogovi i ljudi! Nikakva zaraza
neće pomoriti ljude i životinje ovog kraja
i nijedan među ljudima okupljenim noćas ovde
neće se roditi u nižim kraljevstvima.

U mandaali Sunjata Sučnes¹⁵

*ono što se posmatra i posmatrač jedno su;
odbacite zato svoje dvojno shvatanje.*

*Najveću panju posvetite poslednjim Učiteljevim
rečima
i težite da sprovedete njegove upute.*

*Neka svako od vas uvek živi u Darmi,
izvoru mira i sreće.»*

Posle tih reči pet dakinija iščeznuše. Repa iz Ngan Dzonga je kazao: »Učitelj je zapovedio da se spaljivanje obavi tek kada dođe Rečung, a to proizlazi i iz pesme dakinija. Ali sigurno je da Rečung neće stići, zato telo treba odmah spaliti«. Repa Umirujuće Svetlo je odgovorio: »Ubeđen sam da će Rečung ubrzo stići, jer to je predskazao Učitelj i dakini, a i samo telo koje je odbilo vatru. Dotle se posvetimo pevanju pesama o Milarepi«. Ostali učeniци složili su se s njim.

U to vreme Rečung je boravio u manastiru Loro Dol u Južnom Tibetu. Jedne noći, iza ponoći, imao je vidovit san. Video je grupu dakinija koje su se spremale da prenesu u drugo kraljevstvo stupu koja je zračila svetlost kroz sva nebesa. Čuo je kako je stupa hvaljena i obožavana pesmama i kako joj prinose veličanstvene žrtve sekte Vadžrajana predanja, svetovni dobrotvori koji su prekrili zemlju i nebeska bića i dakini koji su ispunjavali nebo.

Jetsun ga je posmatrao iz stupe. Ugledavši ga, Rečung se poklonio. Učitelj mu se obratio: »Sine moj, Rečunže iako nisi stigao u vreme koje sam ti naznačio, velika je moja sreća što smo nas dvojica, otac i sin, opet zajedno. Neizvesno je u kome svetlu ćemo se ponovo naći, zato se radujemo ovom susretu«. Lice mu je bilo nasmevano i svetlo, i on je nekoliko puta dotakao Rečunga po glavi. Rečung je shvatio jedinstvenost ovog susreta i imao je du-

boko i snažno osećanje vere, kakvo do tada nije bio upoznao.

S tim osećanjem se probudio. Setio se svega što mu je Učitelj govorio u snu. Nadao se da njegov Lama još nije umro i odlučio je da odmah pođe u Čubar, iako tamo neće moći da stigne na vreme. Dok je sa strasnom verom i odanošću prizivao Jet-suna, u nebu su se pojavile dve žene. One su mu kazale: »Rečunže, tvoj Lama je prešao u Čistu Zemlju Dakina. Ne budeš li išao velikom brzinom, više ga nećeš videti u ovom životu. Pođi, ne gubeći ni časa.« Ovi glasovi, opomena u snu, i nebo prekriveno dugama i svetlostima, probudili su u njemu nepojmljivu žudnju da vidi svog Lamu.

Ispraćen kukurikanjem petlova, on je ranom zorom otišao iz Loro Dola. Uspostavivši čvrstu vezu sa najčistijim Laminim duhom, Rečung je, zahvaljujući svojoj veri i metodi kontrole disanja, za jedno jutro prešao udaljenost koja bi običnom putniku oduzela dva meseca. Kada je Sunce izašlo i on stigao do klanca na obodu planine Podzi između Dingrija i Drina, odlučio je da predahne. Tada je video veličanstvena i čudesna znamenja koja su ispunjavala nebeska prostranstva, spoljašnjost i unutrašnjost zemlje. Bio je presrećan. Preko vrhova planine Javo Rabzang video je nebrojene božanske sinove i kćeri, okružene svetlostima i dugama, kako nose mnoge darove za Pet čulnih ushićenja i sa pesmom kreću prema Čubaru.

Videvši sve to, Rečunga je obuzela zla slutnja. Upitao je nebeska bića kome bogosluže i šta znače te opčinjavajuće pojave na nebu i zemlji. Neka božanstva su se naljutila na njeđa: »Zar si bio odsečen od čitavog sveta, pa ništa nisi znao ni čuo? Ove žrtve bića iz viših svetova prinosе se najsvetijem Učitelju na ovoj planeti, koji je prešao u Čistu Zemlju Dakina. To je Milarepa, koga obožavaju i bogovi i ljudi«.

Kada je to čuo, Rečungu kao da su iščupali srce iz grudi. Odmah je nastavio putovanje. Prispevši

blizu Cupara, ugledao je Jetsuna kako sedi na jednoj ogromnoj steni, koja je imala oblik četvrtastog temelja za čorten. Kao u prethodnom njegovom snu, Učitelj je izgledao srećan i pozdravio ga je rečima: »Sine moj, već si dovde stigao! Velika je snaga tvoje vere«.

Rečung je pomislio da Jutsunova smrt nije bila stvarna i osetio je nepojmljivu radost koja mu je obuzela dušu. Sagnuo se do Učiteljevih nogu i, pun dubokog poštovanja, pitao ga je o mnogim stvarima. Jetsun je odgovorio na sva njegova pitanja.

»Rečunže, sine moj, kreni za mnom. Pokazaću ti put.« Kazavši to, Učitelj je isprednjačio na putu i onda je iščezao.

Rečung je produžio sam i ubrzo stigao u Čubar. Pred Milarepinom pećinom video je mnoštvo učenika i svetovnih poklonika kako žalosno pevaju o Učitelju. Neki mladi monasi, koji ga nisu poznavali, zaustavili su ga i sprečili da pride Učiteljevom telu. Rastužen time, Rečung je zapevao Pesmu Sedmostruke Odanosti:

*»O Gospode, Budo Triju Doba,
Zaštitniče osetljivih bića!
Dok boraviš u kraljevstvu svome Darmakaje
mudrosti i samilosti,
saslušaj ovu jadikovku
tvog nesrećnog učenika Rečunga.*

*O, Dubokopoštovani Lamo!
Bedan i izmučen, ja plačem ovom pesmom.
Žudeći da uz tebe i mrtvog budem, pohitao sam
ovamo.
ali Tvom nesrećnom sinu brane da Ti vidi lice.
Pogledaj me sa samilošću, ljubljeni oče.*

*Tebi, Budo Triju Doba,
koji poseduješ Mudrost, Samilost i Moć,
ja, pustinjač, klanjam se telom, jezikom i
duhom*

koje sam zadobio Tvojim učenjem
i prinosim Ti žrtvu meditacije saglasne sa
Darmom

Očišćen od rđavih dela,
izniklih iz nesavršenog izvitoperenog opažanja,
nalazim veliko uživanje u svakom Tvom delu
i molim se
da Ti nastaviš da okrećeš Točak Svetog Zakona
i uvek budeš prisutan i neuništiv u Nirvani.
Da moć moje meditacije i shvatanja
bude posvećena ispunjenju Tvoje namere.
Da ja uzberem plod tog posvećenja
i da vidim Tvoje lice.

Ja, koga si više od svih gledao sa milošću,
sada sam stvorenje koje ne puštaju da pride
Tvome telu.

Jadnog li mene kada ne gledam živog Učitelja!
O, da ga bar još jednom mrtvog pogledam!
Pošto vidim Tvoje lice, učini
da od Tebe samog ili putem vizije, primim
Tvoju najvredniju uputu za savladavanje
smetnji
u dva viša stupnja meditacije.

To je razlog zbog koga te prizivam.
Ako ne postupiš dobro prema svom sinu,
koga ćeš drugog zaštititi svojom očinskom
mudrošću i ljubavlju?

O oče! Ne skidaj sa mene ruku samilosti,
osvrni se na mene iz širina nevidljivog sveta.
Neka Gospod, poznavalac triju oblika vremena,
gleda slugu svog Rečunga koji ne poznaje
mudrost.

Tvoj sin Rečung izmučen je sa Pet Otrova.
Oče, posedniče Pet Najviših Svesti,
pogledaj dole na mene.
Gledaj sa samilošću sva osetljiva bića.
Gledaj na Rečunga pun ljubavi.«

Tako je pevao Rečung, pun tuge. Na prvi zvuk njegovog glasa zračenje sa lica mrtvog Učitelja počelo je da slabi, onda je iz tela suknuo plamen.

Prepoznavši Rečungov glas, Umirujuće Svetlo, Učitelj iz Ngan Dzonga, Repa iz Sebama i nekolicina iz Vadžra bratstva, kao i svetovni sledbenici, pohitali su da ga dočekaju. Uvređen postupkom mladih monaha koji su ga sprečili da vidi Jetsunovo telo, Rečung se nije pomakao s mesta dok nije završio svoju pesmu.

Toga časa, iako je već bio ušao u kristalnu jasnoću Darmakaje, Jetsun se vratio i obratio se mladim monasima: »Ne postupajte tako sa Rečungom. Znaite da je jedan živ lav bolji od stotine lavljih maski. Pustite ga«.

Rečungu je, pak, kazao: »Sine moj, ne osećaj se poraženim. Neka tobom ne ovlada utučenost. Dođi pred svog oca«.

Svi behu zapanjeni i obuzeti silnom srećom zbog ovog događaja. Rečung je zagrlio Jetsunovo telo i zaplakao, toliko srećan da se onesvestio. Kada je došao k sebi, nalazio se među glavnim učenicima, monasima i svetovnim sledbenicima koji su sedeli nasuprot lomače. Jetsun je, slobodan od svake bolesti, sedeo na prestolu od ogromnog lotosa sa osam latica i bio nalik dragulju u tom lotosu. Desnu ruku bio je podigao kao pri propovedi i njome smirivao plamen lomače. Svojim učenicima, monasima i posvećenicima rekao je: »Čujte odgovor na Rečungovu pesmu i poslednje upute ovog starca«. I tada je zapevao pesmu nazvanu Šest Suštinskih Principa;

*»Čuj, Rečunže, najdraži mome srcu,
pesmu moje poslednje volje i poslednjih uputa.
U okeanu triju samsaračkih ravni
ovo iluzorno telo veliki je krivac,
jer teži ka ispunjenju materijalnih ciljeva.
Malo je vremena za odricanje od svetovnih
dela;
odreci se, Rečunže, svetovnih nastojanja.*

U gradu iluzornog tela
iluzorna svest je veliki krivac,
jer je zarobljena mesom i krvlju telesnom.
Malo je vremena da se shvati Krajnja
Stvarnost;
prepoznaj, Rečunže, istinsku prirodu duha.

Na granici između duha i materije
unutarnja svest je veliki krivac,
jer vodi u svet uslovljenog opažanja.
Malo je vremena da se spozna nestvorena
priroda realnosti;
Osvoji, Rečunže, tvrđavu nerođene praznine.

Na granici ovog života i sledećeg
svest u posrednom stanju Bardoa¹⁴ veliki je
krivac,
jer traži telo iako je razdvojena od tela.
Malo je vremena da se shvati Krajnja
Stvarnost;
prokrči, Rečunže, sebi put ka toj istini.

U opsenom gradu šest vrsta bića
želja i mržnja veliki su krivci,
jer, idući za njima, nagomilavamo obmane i
zlu karmu.
Malo je vremena da se vidi Sve-obgrljujuća
Praznina.
Odbaci, Rečunže, želju i mržnju.

U nevidljivom svetu nebesa
živi Buda koji se vešto služi lažima¹⁵,
vodeći osetljiva bića prema relativnoj istini.
Malo vremena ostaje onima što mu veruju
da shvate najvišu istinu.
Odbaci, Rečunže, pogrešna shvatanja.

Lama, Jidam i dakini, troje u jednom
sjedinjani —
prizivaj ih!

Savršeno viđenje, kontemplacija i vladanje po
Darmi,

troje u jednom sjedinjeni —
ovladaj time!

Ovaj život, sledeći i Bardo, troje u jednom
sjedinjeni —
usaglasí ih!

Ovo su moji poslednji uputi i moja poslednja
volja

O Rečunže, nema više šta da se kaže.

Posveti se ovim uputama, sine moj.«

Otpevavši pesmu, Jetsun je nestao u Sve-Obgrljujućoj Praznini. Istoga časa vatra njegove lomače poprimila je oblik božanskog dvorca, četvrtastog oblika, sa četiri ulaza sa ukrštenim portalima. Iznad njega su blistali duga i svod od svetlosti. Krov su činili suncobrani, zastave i drugi žrtveni darovi.

Vatra oko temelja dvorca oblikovala je cvet lotosa sa osam latica, a plameni jezici na njenim krajevima stvarali su osam srećnih simbola¹⁶ i sedam kraljevskih obeležja¹⁷. Iskre što su se pojavljivale iz vatre, imale su oblička božanstava koja pri nose darove. Pobožne pesme i pucketanje zaslepljujućeg plamena zvučali su poput melodičnih tonova raznih muzičkih instrumenata, kao što su violine, svirale i doboši. Dim je sve prožimao prijatnim mirisom, a u nebu nad lomačom mladi bogovi i boginje lili su potoke nektara i nudili obilje zadovoljstava za pet čula.

Lame i ugledni svetovni poklonici behu obuzeti radošću. Učenici, monasi i svetovni posvećeni ci posmatrali su lomaču u obliku božanskog dvorca, dok se samo telo umrlog moglo videti u više stanja, kao Hevadžra, Čakrasamvara, Gahjasamaja ili Vadžravaraahi. Zatim su dake i dakini pevali u jedan glas:

»Nakon odlaska Gospoda, koji je Dijamat-
-Ispunjenja-Zelja,

jedni plaču, a drugi zapevaju.
Za vreme njihovog bola i žalosti,
sama od sebe diže se zaslepljujuća vatra
u obliku lotosa sa osam latica,
osam srećnih simbola, sedam kraljevskih
obeležja

i bezbrojnim nebeskim darovima.
Grmljavina plamenih jezika nalik je muzici
školjki, cimbala, violina, svirala, činela, malih
i velikih bubnjeva.

Iz svetlećih iskri izlaze dakini triju nivoa —
spoljnjeg, unutarnjeg i ezoteričnog,
pojući i noseći mirijade vrsta žrtava.
Usred dima, duga i svetlosti nalaze se oblaci
darova;

suncobrani, zastave, slavljenički čvorovi i
svastike¹⁸.

Nebrojeni dakini čudesne lepote
odnose sa lomače relikvije od kostiju,
zadivljeni su da iza tela Gospoda,
koje gori, nema ostataka.

U prostranstvu Lamine Darmakaje,
njegovom postojanom voljom i samilošću,
skuplja se oblak Sambogakaje, izazivajući
delovanje Nirmanakaje poput neprestane kiše
cveća

koja će dovesti do zrenja setvu tragača.
Darma-Dhatu, krajnja priroda svih stvari,
prazna je, neuslovljena i razdvojena od
postajanja.

Ta Praznina ne bliži se postanku niti se
udaljava od njega.
Jednako su uslovljeni i prazni i rađanje i
smrt

u svojoj istinskoj prirodi.
Zato odbacite svoje sumnje i bojazni.«

Posle ove pesme, nastalo je veče. Zaslepljuju-
ća vatra je iščezla, i spaljivalište je ostalo prazno.

Učenici i svetovnjaci posmatrali su ostatke tela. Jedni su na spaljivalištu videli ogromnu stupu od svetlosti, a drugi obličja Hevadžre, Čakrasamvare, Gahjasamaje ili Vadžravarahija. Neki su videli sveste predmete kao što su vadžre, zvona, pehari od lobanja i čuli su slogove Semena Mantri¹⁹ koje su predstavljale prosvetljeno telo, jezik i duh. Neki su spaljivalište videli obasjano belom svetlošću, kao lokvu mirne vode, plamteći oganj, vrtložni vetar i bezbrojne darove koji ushićuju čula i izvan domašaja su ljudske mašte. Bilo je i takvih koji su videli prostranstvo potpuno praznog svemira.

Učenici su razgrnuli pepeo lomače kako bi se on brže ohladio. Zatim su pozaspali okrenuti licem lomači, u radosnom iščekivanju da se u pepelu pojavi veliki broj svetih relikvija i umnožavajućih kristala²⁰ sa mnogolikim obličjima.

U ranu zoru Rečung je usnio pet daka odevenih u svilene haljine plave, žute, zelene, crvene i bele boje. Jedni su bili ukrašeni ljudskim kostima, drugi dragim kamenjem. Okružavali su ih njihovih pet ženskih parnjaka, odevenih u haljine istih boja. Nosili su darove za pet čulnih ushićenja i vršili obred na spaljivalištu. Svi behu izašli iz bele svetlosti koja je okružavala spaljivalište.

Rečung je bio zadivljen tim čudesnim prizorom. Prišao je bliže, pitajući se da li su dakini uzeli relikvije i umnožavajuće kristale. Dakini tada odleteše u nebo. On je probudio sve iz Vadžra bratstva. Počeli su da pretražuju spaljivalište i otkrili da su dakini odneli sve relikvije, ne ostavivši čak ni pepeo. Ožalošćen time, Rečung je zatražio od dakina deo relikvija koji po pravu pripadaju ljudskim bićima. Oni su mu odgovorili: »Ako ti, veliki Jetsunov sin, nisi zadovoljan buđenjem svoje svesti u Darmakaji, stanju svetijem od svih relikvija, prizivaj Učitelja. On je pun samilosti, i ispuniće ti želju. Što se tiče onih ljudskih bića koja nisu poštovala Učitelja, sjajnog poput Sunca i Meseca, ni za jedno od njih neće biti relikvija niti

umnožavajućih kristala. Oni ga nisu cenili ni koliko svica. Relikvije pripadaju nama».

Rekavši to, dakini su ostali nepomični u nebu. Rečung je shvatio da je istina što su oni govorili i zapevao je ovu pesmu Jetsunu:

»O Gospode, dok si bio sa svojim Lamom
Marpom,
težio si, pun vere, da ispuniš svaku njegovu
zapovest.
Zbog toga si dobio učenje duboke istine
i njime probudio i oslobodio srećne tragače.
Prigrli sada svojom samilošću
nas koji smo ovde i sva osetljiva bića;
podari nam svoje relikvije da bismo ih
obožavali.

O gospode, dok si živio u planinskoj samoći,
svojom istrajnom meditacijom
stekao si moć da činiš čuda kao dokaz svoje
spoznaje
i tvoja slava raširena je celom planetom.
Prigrli nas koji smo te gledali i slušali
i podari nam svoje relikvije da bismo ih
obožavali.

O Gospode, dok si boravio među svojim
učenicima,
bio si samilostan za sve podjednako.
Mi smo u tebi gledali procvat savršene
mudrosti i vidovitosti
i ti si bio ispunjen nežnom dobrotom za sva
osetljiva bića.
Prigrli nas, srećne tragače, svojom samilošću
i podari nam svoje relikvije da ih obožavamo.

O Gospode, dok si se nalazio među ljudima,
milostivo si podsticao u njima razvoj
prosvećenog stava;
svakog ko te je video, izveo si na stazu
oslobađanja,

*a posebno si bio milostiv prema onima u bedi.
Prigrli nas, srećne tragače, svojom samilošću
i podari nam svoje relikviје da ih obožavamo.*

*O Gospode, kada si odbacio svoje opseno telo,
probudio si se u najdubljoj istini.
Iznutra si sve pojave video kao Darmakaju
i postao najuzvišeniji među dakinima.*

*Prigrli nas, srećne tragače, svojom samilošću
i podari nam svoje relikviје da ih obožavamo.
Prigrli nas, svoju decu koja su se okupila
ovde.»*

Kroz suze i drhtavim glasom prizivao je Re-
čung Učitelja. Tada je iz neba koje drže dakini,
sišao prema spaljivalištu sveti predmet, okrugao,
veličine jajeta, koji je zračio široku petobojnu svet-
lost. Svi učenici ispružili su ruke, želeći ga za se-
be. Na to se sveti predmet podigao nazad u nebo i
bio je upijen u svetlost koju su držali dakini. Ta
svetlost se onda rascepila na dva dela. Iz jednog
je postao presto u obliku lotosa, koji su nosili la-
vovi, i u čijem vrhu su stajali Sunce i Mesec. Iz
drugog dela nastala je kristalna stupa, koja se zatim
postavila na presto i počela da širi iz sebe svetlost
u pet boja. Stupa je bila dužine jednog lakta i ok-
ružena likovima hiljadu i dvojice Buda²¹. Njene če-
tiri strane behu ispunjene blistavim likovima bo-
žanstava četiri vrste Tantra, poređanih po njihovoj
hijerarhiji. U kružnom prostoru stupe nalazio se
kip Milarepe koji sedi, visok oko šest palaca. Da-
kini su mu se klanjali i prinosili mu žrtve. Tada
su dve dakinije, koje su čuvale stupu, zapevale ovu
pesmu:

*»O sinovi! Deva Kjong, Šiva o Repa, Učitelju
iz Ngon Dzonga
i ostali blagosloveni učenici u platno odeveni!
Snagom svoga poštovanja i žudnje dozivajte*

ime duhovnog oca neka vama i svim ljudskim
bićima
podari relikvije i umnožavajuće kristale koje
ćete obožavati.

Snagom vaše molitve nadošle iz dubina vaših
srca

i moćima Milarepine samilosti,
vi ste videli emanaciju njegove Trikaje
i nećete se morati vraćati u krug rađanja i
smrti.

Ako se istinski posvetite, postići ćete savršeno
Prosvetljenje.

Iz jedinstvene svetlosti Darmakaje
pojavi se sveta relikvija veličine jajeta.
To je predmet obožavanja svih ljudskih bića.
Niko ga ne može posedovati silom,
jer bi tako dospao u ruke bezbožnika.
Budete li iznova iskreno prizivali Jetsuna,
njegova samilost za vas nikad se neće smanjiti,
jer živi veliko delo svih Buda učinjeno zbog
vas.

Njihovim uvek-rasproštrućim delovanjem,
proizišlim iz Darmakaje, pojavljuju se
razni oblici njihovih zemaljskih manifestacija.

Vaš Jidam Čakrasamvara ukazao se zajedno
sa svojom suprugom
u položaju sjedinjavanja, ukrašen
prekrasnim nakitom od ljudskih kostiju.
Nebo beše prekriveno mandalom božanstava²,
a darovi dakinija rasprostirali su se kao oblak
u pet boja.

Najuzvišeniji u pojavi Sambogakaje dao vam
je posvećenje,
koje vam omogućava da brzo ostvarite svoje
ciljeve.

Ako ste sposobni da ih prizovete,
nikad neće oslabiti njihov duhovni uticaj,
jer živi veliko delo dakinija učinjeno zbog vas

Pomoću uvek-rasprostirućih delovanja Buda u
Darmakaji
njihove reinkarnacije javljaju se u različitim
obličjima.
Zato ste videli kristalnu stupu visoku lakat,
okruženu likovima Hiljadu i Dvojice Buda,
opisanih u Sutrama,
i ukrašenu sa Četiri Reda Jidama, opisanih u
Tantrama.

Kakva prekrasna vizija za naše oči!
Ako ste sposobni da ih prizovete,
njihova rasprostiruća dejstva nikad neće
oslabiti,
jer živi veliko delo svih zaštitničkih božanstava
učinjeno zbog vas.

Lama koji se sjedinio sa tri vida Prosvetljenja,
pojavljuje se u bezbroj čudesnih likova.
Divotna je, zaista, njegova pojava
u vidljivom obliku predmeta za naše
obožavanje.
Ako ste sposobni da ga, iz svakog kutka svoga
srca,
prizovete sa velikim poštovanjem i čežnjom,
njegov uticaj na vašu unutarnju spoznaju nikad
neće oslabiti,
jer živi veliko delo svih probuđeni Učitelja
učinjeno zbog vas.

Ako ostanete verni svojim duhovnim
zavetima
podržavaće vas sva božanstva čuvari.
Ako možete da živite u planinskoj samoći,
dake i dakini, podstrekači mudrosti, okupljaće
se oko vas.

Ako iskreno prinesete sebe Darmi,
steći ćete uslov za vaše brzo oslobađanje.
Ako ste slobodni od želje za zadovoljstvima,
iščupali ste koren svih mentalnih zamračenja.

*Ako ne prijanjate za svoje Ja i svet materije,
duhovi zla i Mare biće poraženi.*

*Ako se više ne priklanjate dvojnosti sveta,
vaša spoznaja dostigla je savršenstvo.
Ako i Samsaru i Nirvanu opažate kao Prazninu
vaša meditacija dostigla je savršenstvo.
Ako odricanje sopstvenog Ja potiče iz dubina
vaše svesti,
vaše vladanje dostiglo je savršenstvo.
Ako vam vaš lama predkaže sudbinsku
dužnost,
vaša odanost dostigla je savršenstvo.
Ako težite da služite svim osetljivim bićima,
vaša težnja dostigla je savršenstvo.*

*Ako Učitelj i učenici postignu duhovnu
harmoniju,
njihovi odnosi dostigli su savršenstvo.
Ako prepoznate znake i stepen svog
oslobađanja,
vaše viđenje dostiglo je savršenstvo.
Vrednost sloge vašeg bratstva,
vaše produbljeno iskustvo i unutarinja vatra:
neka vam ti znaci, deco moja,
posluže kao relikvije koje tražite.»*

Posle ove pesme, dakini su pokazali stupu svim učenicima. Pre nego što će otići u druge svetove, oni su je postavili na presto od dragog kamenja. Želeći da dakini ostave stupu kao predmet ljudskog obožavanja, Umirujuće Svetlo ih je molio ovom pesmom:

*»O Oče, ti si preuzeo obličje Nirmanakaje da
bi služio drugima.
Ti si probuđeni jogin kao Sambogakaja.
Kao nevidljiva Darmakaja, ti obuhvataš
prostranstvo svemira.
Prizivam te, Oče, koji si krajnja realnost.*

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada su se susretali drugi
prosvetljeni sveci
ti si za njih bio kovčeg pun dragog kamenja.
Ti si jogin neprocenjivo vredan, o

Dubokopoštovani.

Odan sam tebi, koji si stekao savršeno znanje.
Stupu koju drže dakini u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si služio svome
Lami,
postao si čist kao runo belog jagnjeta.
Ti, probuđeni jogin, darovao si dobro svim
bićima.

Odan sam tebi, o Istrajni.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si se odrekao
svetovnih dela,
ti, nepromenljivi jogin, bio si nalik kralju
svih mudraca.

Odan sam tebi, o Nesavladivi.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si meditirao nad
učenjima svoga Lame,
bio si nalik tigrici koja se hrani ljudskim
mesom.
Ti, probuđeni jogin, bio si slobodan od svih
sumnji.

Odan sam tebi, o Postojani.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si boravio u potpunoj
samoći,

bio si nalik gvozdenoj steni bez pukotine.
Ti, probuđeni jogin, nikad se nisi pokolebavao.
Odan sam tebi, koji si odvojen od sveta
obmane.

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si ispoljavao znake
svoje unutarnje snage,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik slonu i snežnom
lavu,

slobodan od svake slabosti.

Odan sam tebi, o Neustrašivi.

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si stekao posvećenje
unutarnje topline,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik Punom Mesecu
koji obasjava čitavu zemlju.

Odan sam tebi, o Nesebični.

Stupa koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si vodio svoje
najdraže učenike,
to beše nalik radosnom susretu kristala i
Sunčevog svetla.

Ti, veliki jogin, doveo si ih do buđenja.

Odan sam tebi, Milostivi.

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si nailazio na
materijalna dobra,

bio si nalik živi koja padne na tlo.

Ti, probuđeni jogin, nikad se nisi uprljao.

Odan sam tebi, Savršeni.

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si vodio bezbrojne
ljude,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik izlazećem
Suncu,
koje rasteruje tamu sa zemlje.

Odan sam tebi, Mudri i Samilosni.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si susreo gomilu,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik majci koja
susreće
sina jedinca i teži da učini ono najbolje za
njegovo dobro.

Odan sam tebi, Najvoljeniji.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si kretao u svet
dakinija,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik peharu
ispunjenja želja,
koji zadovoljava želje svih.

Odan sam tebi, Čudotvorni.
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si proricao,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik nepogrešivom
oku

koje posmatra sa vrha Vremena.
Odan sam tebi, Poznavaoče Triju Oblika
Vremena.

Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.

O Dubokopoštovani, kada si davao upute da
ubrzamo naše oslobođanje,
ti, probuđeni jogin, bio si nalik ocu koji
ustupa bogatstvo sinovima.

Odan sam tebi, Samuosni
Stupu koju dakini drže u svojim rukama,
daj nama, tvojoj deci.«

Na ovu molbu Umirujućeg Svetla stigao je odgovor pesmom iz Jetsunovog kipa u stupi, otklanjajući sve zablude u rasuđivanju o stvarima koje izgledaju iste.

»O to, koji si istinit i srećne sudbine,
koji me prizivaš glasom jačim od bola;
i vi, vrli učenici, obučeni u platno,
Čujte me: ja sam Milarepa!

Ja sam praznina Sve-prožimajuće Darmakaje,
u kojoj nema ni dobitka ni gubitka.
Moje zemaljsko telo rastvoreno je u

Sve-obgrljujućoj Praznini.

Njegove relikvije i umnožavajući kristali
postali su jedna stupa koja emituje svetlost.
Ona je sveti predmet za sva bića koja žude da
steknu zasluge.

Njeno boravište biće svetovi Buda,
a njeni čuvari Pet Redova dakina.
Nebeska bića i dakini poštovaće je i čuvati.
Ostane li među ljudima, ona će iščeznuti.

Kao relikvije za vas, učenici moji,
ja sam probudio vašu najvišu svest, istovetnu
sa Darmakajom.

Ona je svetija od svih relikvija i
umnožavajućih kristala.

U svojoj težnji ka Prosvetljenju, naići ćete
na sličnosti koje će vas odvesti u zablude.
Ne zaboravite to nikad i razlučite pravo od
nepravog.

Vezivanje za duhovnog oca koji je savršeni
lama

i vezivanje za osobu plemenitih svojstava
proizišlih iz predašnjih karmi;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Opožanja unutarnje praznine sapstvene svesti
i boravak u stanju ne-opažaja svesno
izazvanom;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Dostizanje prvobitnog stanja duha u meditaciji
i bekstvo u ljušturu ravnodušnosti koju duh
rado primenjuje;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Unutarnja svetlost saznanja samog po sebi
i duh svestan pojmova koji se čine ispravni;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Jasno opažanje duha u njegovoj čistoj prirodi
i služenje drugima samo iz dobrote;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Znaci uspeha koji se javljaju iz napora u
unutarnjem oslobađanju
i zadobijanje materijalnih dobara zahvaljujući
predašnjoj karmi;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Proročanstva dakinija, podstrekača najviše
mudrosti,
i zvučni zov natprirodnih sila;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Neiscrpna potpora zaštitničkih božanstava
i iskušavanja i smetnje koje smišljaju Mare;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Čista svetlost Darmakaje
i relikvije od zemaljskih supstanci;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Cvet Nirmanakaje koji izrasta iz
Sve-obgrljujuće Praznine
i nebeski cvet iz božanskog sveta čulnih
ushićenja;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Stupa stvorena čudesnim delima Jidama
i stupa izmišljena moćima Mara;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Nebeska palata sa svodom od svetlosti i lukom
duge
i duga i svetlosti prirodnih fenomena;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Vera koja izvire iz karmičkog lanca prošlosti
i vera koja se javlja zavisno od okolnosti;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Vera potekla iz dubina srca
i vera iz pasivnosti i dužnosti;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Iskrena težnja ka Prosvetljenju
i licemerno ugađanje lami zbog materijalnog
blagostanja u ovom životu;

premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Cežnja da se ostvari cilj postojanošću
i bacanje verbalnih proglaša u vetar;
premda to dvoje izgleda isto, čuvajte se
pogrešnog suda.

Ova stupa pod stražom dakina, čuvara
mudrosti,
nalazi se u Svetu Buda prošlosti, sadašnjosti
i budućnosti.
Ona je nebeski dvorac za probuđene dake i
dakine
i mesto za meditaciju vašeg Lame Jetsuna.

Postoji na istoku Budino kraljevstvo,
gde je postavljena mandala dakinija.
U tom kraljevstvu najviše sreće borave
božanski Čakrasamvara, Avalokitešvara²³ i
Tara.

U tom kraljevstvu savršenog mira mirijade
dakina
čekaju da ukažu dobrodošlicu stupi.

Ako prizivate iz dubina vaših srca,
činite to sa iskrenim suzama radosnicama.
Ovaj predmet obožavanja, zapanjujući u
svojoj lepoti i mudrosti,
polijte svetom vodom čistoga srca
i neka vam uzvišena i nepokolebljiva vera
bude zaštita.

Ako želite posvećenje u ne-dvojno
Prosvetljenje,
priklonite glave podnožju stupe.«

Kada je pesma bila završena, dakini su sa stupom poleteli kroz nebo i onda zastali u vazduhu iznad glavnih učenika. Iz stupe je izlazio širok mlaz svetlosti koja je doticala glavu svakog učenika; tako je svakome od njih podarena moć. Ve-

čina među prisutnim poklonicima ugledala je milarepu kako izlazi iz stupe i podiže se prema nebu. Videli su ga različito. Neki su u njemu prepoznali Hevadžru, drugi Čakrasamvaru, Gahjasamaju ili Vadžravarahija. Svaki od tih Jidama bio je okružen mandalom svojih muških i ženskih emanacija, koje su zatim bile upijene u grudi glavnog Jidama. Sama mandala bila je preobražena u veliku svetlost u nebu i prenošena na istok. Svi koji su se nalazili na spaljivalištu, videli su kako dakinije kite stupu ukrasima od svile raznih boja, stavljaju je u kovčeg obložen dragim kamenjem i zatim je odnose na istok.

Neki od učenika videli su Jetsuna u liku Bude Sambogakaje iskićenog dragim kamenjem, kako jaše na lavu čije su četiri šape podupirali dakinije četiri reda i lava je na ularu vodio sam Vadžravarah. Oni su krenuli prema istoku, praćeni od nebrojenih daka i dakinija, koji su nosili suncobrane, zastave i druge darove, šireći oko sebe zvuke opčinjavajuće muzike. Drugi učenici videli su kako Bele Dakinije odnose stupu u nosiljci prekrivenoj belom svilom. Bilo je i raznih drugih čudesnih vizija.

Učenici, monasi, monahinje i svetovni ljudi bili su slomljena srca, jer nisu dobili ništa od svetih relikvija. Plakali su i vapili da im se da nešto. Tada se iz neba začuo glas, veoma sličan Jetsunovom: »O sinovi! Ne dopustite da vas savlada tuga i beznade. Kao relikvija ostaje vam mermerna ploča na kojoj ćete pročitati četiri sveta sloga. Naći ćete je na kamenom podnožju spaljivališta«.

Učenici su otišli tamo i našli tanku mermernu ploču. Tada je sve napustila žalost što nemaju relikvije. Ta čudesna ploča čuva se u manastiru u Lapči Čubaru, i njoj hodočaste i klanjaju se ljudska bića.

Glavni učenici žalili su zbog Jetsunovog odlaska u drugi svet, ali bili su sigurni da će se roditi kao njegovi najbliži učenici, ma gde da je on

postigao Svoje najviše Prosvetljenje. Oni su, isto tako, bili sigurni da su svi aspekti Jetsunovog života ispunili cilj Dar-me i zadovoljili potrebu svih osetljivih bića. Verovali su da će i oni postići svoje ciljeve da služe sebi i drugima na putu Oslobođanja.

Učenici su se jednodušno složili da izvade zlato ispod ognjišta kako ih je u svojoj oporuci uputio Jetsun, premda ono, prema njegovom načinu života, nije moglo postojati. Raskopali su ognjište i našli četvrtast komad belog platna. U platno je bio umotan nož oštrog sečiva sa vrhom produženim u šilo i čelikom za paljenje vatre na jednoj strani drške. Tu se nalazio i komad sirovog šećera, zajedno sa porukom koja je glasila: »Ako sećete ovim nožem, ni platno ni šećer nikada se neće istrošiti. Isecite toliko platnenih traka i toliko parčadi šećera, kako biste to mogli razdeliti svom okupljenom narodu. Svaki onaj ko okusi šećer i dotakne se platna, biće oslobođen nižih svetova. Te stvari bile su Milarepina hrana i odeća kroz čitavo njegovo meditativno buđenje, a blagoslovene su od Buda koje su se javljale u prošlosti. Svako osetljivo biće koje je jednom čulo Milarepino ime i u kome je ono pobudilo poštovanje, neće prolaziti kroz krug ponovnog rađanja u niže svetove za sedam života. To su predskazale Bude prošlosti. Onome ko kaže da je Milarepa posedovao zlato, zapužite usta izmetom«. Ovaj Milarepin poseban izraz nasmejavao je učenike, iako su oplakivali njegovu smrt. Pri dnu oporuke pročitali su ove reči:

*»Ovo je bila moja joginska hrana kroz svu
meditaciju.*

Ona me je održavala čitavog života.

*Hrana samilosti je ta koja stvara jogičku moć
i Prosvetljenje.*

*Osetljiva bića koja jedu ovu hranu,
zatvoriće vrata ponovnih rađanja
u Kraljevstvu izgladnelih duhova.*

Ovo belo pamučno platno je ogrtač
Tummo-mudrosti.

Svi oni koja ga nose na telu ili oko vrata,
zatvoriće vrata ponovnih rađanja
u Kraljevstvu vatre i hladnoće.

Oni koji traže moj blagoslov preko ove
relikvije,
biće spaseni od Tri donja Kraljevstva.
Svi oni koji imaju duhovnu vezu sa mnom,
nikad se u budućnosti neće roditi u nižim
svetovima
i postupno se dostići Savršeno Prosvetljenje.

Oni koji su sposobni da uzvrate istinom,
ako samo čuju Milarepino ime,
setiće se svojih ranijih imena i ranijih kasta
preko sedam prošlih života.

Milarepi, vašem neuništivom ocu, ceo svemir
je zlato,
i šta će onda njemu sanduk zlatne prašine?
Deco moja, težite da živite u skladu sa mojim
uputama
i tako ćete ostvariti svoje trenutne i konačne
ciljeve«.

Zatim su učenici sekli sirovi šećer u bezbroj komada. Svaki odsečen komad ispao je veliki kao onaj prvi. Isto se dogodilo i kada je sečeno platno. Svaki odsečeni deo bio je isti kao i prvi. To je onda razdeljeno okupljenom narodu, i svi su probali šećer i doticali platno. Bolesni i nesrećni bili su oslobođeni patnji. Oni koji su bili obuzeti zlom, pohlepom i predrasudama, otkrili su da poseduju veru, odanost, mudrost i samilost, naposletku, postigli su oslobođenje od donjih svetova. Šećer i platno svakog ko ih je imao, trajali su do kraja života i nisu se trošili.

Prilikom pogreba, dok su se učenici molili oko Milarepinog tela, padala je kiša od cveća u četiri

i pet boja. Cveće je padalo nadohvat ljudskih ruk, onda se ponovo dizalo i iščezavalo u nebu.

O svakoj godišnjici Milarepine smrti, kao i na dan kada je on preminuo, videle su se u prozirnem nebu duga i svetlosti, osećali se božanski mirisi i čuli zvuci nebeske muzike. Ta prekrasna znamenja, koja su se javljala svake godine, bila su tako čudesna da se ne mogu opisati ljudskim rečima niti prevesti na ljudski jezik. Tako je cveće cvetalo i u najoštrijoj zimi, a kraj u kome je Jetsun umro uvek je imao bogate žetve i živeo u blagostanju, a zemlja bila pošteđena od nasilja i epidemija.

Nakon odlaska Milarepe, najvećeg među svecima, u Kraljevstvo Buda, istorija njegovog života postala je svetao uzor najvišeg oslobođanja, a plodove njegove bezgranične samilosti i brige za sve videli su svi njegovi duhovni potomci. Oni njegovi sledbenici koji su postigli Savršeno Prosvetljenje bili su brojni kao zvezde na noćnom nebu, a onih koji su postigli stanje ne-povratka u Samsaru bilo je kao zrna peska na licu zemlje. Beskonačan je broj ljudi i žena koji su zbog njega kročili na stazu Oslobođanja. On je učinio da Budino Učenje plamti poput Sunčevog ognja i vodio je osetljiva bića iz prolazne i trajne patnje ka sreći i izvoru sreće.

Ovo je deveta glava o životu velikog sveca Milarepe, u kojoj se priča o rastvaranju njegovog tela u Sve-Obgrljujućoj Praznini, i o izvršavanju njegove svetle misije da u osetljivim bićima probudi duhovni nagon i izazove njihovo buđenje. Pored toga, ovde se priča kako će on, svojim nedostižnim i večno rasprostrućim delovanjem, služiti osetljivim bićima do kraja Samsare kroz čitavo kosmičko prostranstvo.

JETSUNOVI UČENICI

Među učenicima koji su Jetsunu bili predodređeni on njegovog Jidama, Dakinija ili snovima u vreme kada je on susreo Repu Umirujuće Svetlo, nalazili su se osmorica najistaknutijih sinova. Od njih, suncoliki učenik bio je Dakpo Rimpöche, poznatiji kao Gampopa, a mesecoliko biće bio je Rečung Dordže Drakpa (Slavni Vadžra). Slični planetama bili su: Učitelj Jangčup Gjalpo iz Ngan Dzonga, Umirujuće Svetlo Repa iz Gjetromeja, Seban Repa iz Dotra, Khira (Lovac), Repa iz Nji-Sanga, Bri Gom Repa iz Mua i Sangje Kjab Repa. Trinaest najbližih sinova bili su: Šen Gom Repa, Čen Gom Repa, Mej Gom Repa, Tsa Puh Repa, Karčung Repa, Rongčung Repa, Dordže Vangčuk Repa iz Tak Goma, Jogon Repa Darma Vangžuk, Dampa Gjapuhva, Čaruva iz Likora, Učitelj Gedun iz Loa, Kjoton Šakja Gun i Učitelj Tašibar iz Dceja. Prvi učenik Gampopa i petorica od trinaest sinova bili su zaređeni monasi.

Četiri visoko probuđene žene učenice bile su: Rečungma iz Tronga, Salaj O iz Njananga, Paldar Bum iz Čunga i Peta Gonkaj, Jetsunova sestra.

Bili su tu, zatim, dvadeset pet probuđenih jogina koji su dostigli krajnji stupanj spoznaje, kao i stotinu drugih, sjajnih poput zvezda, koji su pronikli krajnju prirodu stvarnosti i koji se više nisu vratili u Samsaru.

Pored toga, postojalo je stotinu osam velikih meditatora, koji su imali najviše iskustvo u meditaciji i dostigli stanje blaženo-unutarnje topline na svom putu oslobođanja.

Bilo je hiljadu i jedan meditator, muškaraca i žena, koji su se odrekli svetovnih ciljeva i postigli prvi stupanj oslobođanja.

Bezbrojni obični ljudi, koji su postali Milarepini sledbenici, zauvek su presekli tok kretanja prema nižim svetovima vrlinom svoje duhovne veze sa Jetsunom.

Pored svih ovih ljudskih bića, među učenicima su se nalazila i neka božanstva, kao što su Pet Sestara Dakinija¹. Od demonskih sila tu je bio Demon Pećine Ling-pa.

Svi ljudi učenici koji su prisustvovali Milarepinom spaljivanju, povukli su se nakon toga u osamu planina i tu proveli svoje živote u meditaciji u skladu sa Jetsunovim uputama.

Rečung je otišao u oblast U da bi našao Gampopu i predao mu deo njegovih svetih predmeta. Sledeći Jetsumovu zapovest, Gampopa je, iako u zakašnjenju, bio krenuo za Čubar. Sa Rečungom se susreo u Jarlung Puhšaru. Pošto mu je uručio šešir Maitrepe i štap od crnog alojevog drveta, Rečung mu je ispričao o Učiteljevoj smrti. Začuvši to, Gampopa je izgubio svest. Došavši sebi, on se, pun bola, dugo i predano molio. O tome susretu Gampopa je ispričao u svojoj autobiografiji.

Gampopa je pozvao Rečunga u svoje boravište kako bi od njega dobio upute za višu ezoteričnu meditaciju nad Čakrasamvarom. Rečung mu je predao još neka tajna učenja i deo relikvija koje je imao, i zatim otputovao u Loro Dol. U tome manastiru on je ostao do kraja života, posvetivši se dubokoj meditaciji. Kada je preminuo, njegovo božansko telo bilo je preobraženo u ezoterično i on je, ne ostavivši iza sebe leš, prešao u Božanska Kraljevstva.

Repa Umirujuće Svetlo, Khira Repa i četiri sestre Rečungama, Salaj O, Paldar Bum i Peta Gonkaj, preminuli su kao i Rečung, preobrazivši svoja zemaljska tela u ezoterična i tako prešli u Najviša Kraljevstva.

Ostali učenici umrli su normalnom smrću, ostavljajući iza sebe tela. Ali i oni su, svi, poslužili dobrobiti sveta i osetljivih bića.

Povest o Učitelju Mili Zhepi Dordžu (nasmejanom Vadžri), najvećem među svecima i prvom među ljudima, čini dvanaest glavnih događaja; tri od njih odnose se na njegov svetovni život, ostalih devet opisuju njegovu težnju ka postizanju Nirvane.

Milarepa je u jednom životu i u jednom telu postigao Prosvetljenje poznato kao Buda Vadžradara sa njegovim jedinstvenim osobinama kao što su Četiri Najviše Manifestacije² i Pet Vidova Mudrosti³. Tokom svoga života Učitelj je posejao seme buđenja u svesti osetljivih bića i doveo to seme do punog procvata. U svome prosvetljenju i čistoti srca Učitelj je stekao moć da boravi u svim Kraljevstvima Buda.

Ova povest o životu i oslobođenju Milarepinom vodi ka stazi izjednačavanja svih bića i uzvišenoj spoznaji. Ona je veliki dar radosti, unutarnjeg savršenstva i veličanstvenog bogatstva za sva osetljiva bića, u svim vremenima, koja ispunjavaju kosmos.

*Ova povest o Milarepinom oslobođenju
Kao Dragulj-Ispunjenja-Želja zrači svetlošću
dela,*

*obasjava učenje svih Buda
i ispunjava nade i težnje osetljivih bića.
Neka se ovaj plemeniti dar svidi Budama
prošlosti.*

*Pesma ukrašava početak i kraj ove povesti;
neka ovo bude vedra svetkovina za učene
ljude
koji vole figurativno izražavanje.*

*Reči ove povesti podižu veru do najviših
visina;
neka ovo bude vedra svetkovina za plemenite
kaluđere
koji čeznu da pobegnu od Samsare.*

*Pravo značenje ove povesti otkriva
nerazdvojivo jedinstvo očevide i krajnje
stvarnosti;
neka ovo bude vedra svetkovina
za sve samilosne i probuđene.*

*Čitanjem ove povesti biće raskinuti
okovi Osam Svetovnih Reakcija;
neka ovo bude vedra svetkovina za askete
koji su se odrekli prijanjajuće svesti.*

Slušanjem ove povesti vera će sama od sebe
da raste u srcima slušalaca;
neka ovo bude vedra svetkovina
za sve koji upražnjavaju Darmu.

Onaj ko shvati ovu povest, istoga časa
zaustavlja prijanjanje svesti;
neka ovo bude vedra svetkovina za sve
koji traže prosvetljenje u ovom životu.

Onaj ko posveti nekoga u ovu povest
ispunjava plemenite ciljeve za sebe i druge;
Neka ovo bude vedra svetkovina za učitelja
Darme
koji deluje za dobrobit osetljivih bića.

Onaj ko čini dela Oslobođenja
ispunjava učenje Kagju Sekte;
Neka ovo bude vedra svetkovina za
posvećenike
koji teže da ispune Učiteljeve reči.

Ovom povešću o oslobođenju Jetsunova
samilost
štiti osetljiva bića od patnje.
Neka ovo bude vedra svetkovina
za sva bića triju nivoa Samsare.

Izvor ove vedre svetkovine je povest
o oslobađanju Mile Nasmejanog Vadžre.
Ona je Dragulj-Ispunjenja-Želja u svoj
njegovoj slavi i sjaju.
Obdaren sa Četiri Bezgranična Svojstva,
stojeći na vrhu Zastave Budinog Učenja,
ovaj božanski dragi kamen od lapis lazulija
svetli
prekrasnim darovima onima u Samsari i
onima u Nirvani.
Svi koji služe osetljivim bićima,
lišenim istinske svesti o vrednosti,

klanjaće se ovoj povesti i uz žrtve je prizivati
da blagoslovi darovima Oslobođanja.

Iz nje će na zemlju padati kiša melema Pet
Savesti

koji leče bolest Pet Otrova
u onima što leže na bolesničkoj postelji
Samsare.

Ovim ikazujem svoju strasnu čežnju
da sa svim osetljivi bićima zahvaćenim
patnjom
podelim dar od Sedam Dragulja Probuđenog¹
i time zadovoljim potrebe stanovnika Samsare
i Nirvane.

Ovim iskazujem svoju želju da svako ko čuje
Milarepino ime
pastigne četiri vida Prosvetljenja u ovom
životu
i stekne moć i energiju da vodi osetljiva bića
u kosmički svet putem nebrojenih inkarnacija.

Neka ove želje u potpunosti ostvarene budu
sticajem zasluga za sva osetljiva bića.

Ovaj manuskript o životu Milarepe, najvećeg
među joginima, čije pesme otkrivaju stazu Oslobođanja i Savršenog Prosvetljenja, zapisao je, u potpunosti i valjano, Durto Ralpaj Naljorpa (Putujući Jogin Divljine i Groblja). Meni je ovo bilo preneseno od moga lame, u skladu sa Tajnim usmenim predanjem. Video sam mnoge priče o Džet-sunovom životu; ova je najpotpunija. Dovršena je osmog dana Dvanaestog lunarnog meseca u Godin Puhribu, u Dhok Lapči-Kangu (Snežnoj Oblasti Mont Everesta), velikom svetom obitavalištu dakinā. Neka ovo posluži širenju Dar-me i donese mir i sreću svim osetljivim bićima dok Točak Života ne prestane da se okreće.

Moj blagoslov svima.
Godina zemljanog majmuna (1484)

Budistička doktrina Trika je govori o tri nivoa Prosvetljenja: Darmakaji, Sambogakaji i Nirmanakaji. *Darmakaja* — doslovno: telo svih stvari. Ona predstavlja krajnje Prosvetljenje i jedinstvo Samsare i Nirvane. Darmakaja je suštinski sadržaj transcendentne svesti i najdublja priroda praznine. Njen urođeni karakter smatra se Nirvanom, stanjem u kome su mrlje obmana i lažnih predstava uklonjene. Nirvana se opisuje kao stanje neuslovljeno, nerođeno, nevezano za mesto i nerazdvojivo. Ona je oslobođenje od okova našeg Ja i Točka rađanja i umiranja. *Sambogakaja* je najsuptilnija manifestacija Darmakaje u svetu relativne stvarnosti. Nazivi za nju su: Sambogakaja Buda, Meta-kosmički Buda, Eterično telo Buda. Talasi moćne samilosti Sambogakaje zapljuskuju ceo univerzum sa svim bićima i oblicima postojanja u njemu, i pomažu bržem procesu njihovog oslobađanja uništavajući izvore rđave karme. Veliki broj manifestacija Sambogakaje prikazan je simboličkim oblicima, kao što su jidami i Pet Pobedonosnih Buda. Direktnе poruke od nje mogu da prime i da je vide jedino probuđeni duhovi. Pošto je neuhvatljiva za bića na običnom nivou svesti, ona odgovara njihovim potrebama preko svojih zemaljskih inkarnacija, koje se nazivaju Nirmanakaja. *Nirmanakaja*, Buda u ljudskom liku javlja se u određenom vremenu i okolnostima, ili veliki svetac Bodisatva koji je inkarnacija krajnje stvarnosti. Njome se objašnjava i pojava inkarniranog lame. Nirmanakaja je u dubljem smislu svaka manifestacija, čije je izvoriste u ravni prosvetljenog duha poslanog bićima i prihvaćenog od njih u iluzijama i patnjama Samsare. U tajnom predanju Vadžrajane govori

še o tri ravni Trikaše: ljudski egzistencijalni život, preobražajni proces i oslobođenje. Putem ovog učenja sve ove ravni moraju biti ostvarene i sjedinjene u normalnom ljudskom veku, ili, kako se kaže, u jednom životu i u jednom telu. U ezoteričkim učenjima Trikaša nije ograničena samo na kosmičku dimenziju, već se smatra da postoji i u svakom čoveku.

Rahu je osma, a *Ketu* deveta planeta indijske mitologije. *Rahu* je demonska sila, strahotnog izgleda sa devet glava. Ona povremeno proguta Sunce ili Mesec i tada nastane njihovo pomračenje. Sunce i Mesec oslobađaju se kroz jedan otvor na grkljanu *Rahua*.

Pet Skanda su pet uzročno-posledičnih činilaca čitavog postojanja, naročito ljudskog. To su: Oblik (*Rupa*); Osećaj (*Vedana*); Opažanje (*Samjna*); Duhovne pojave (*Sam-skaris*) i Duhovna svest (*Fijnana*).

Osam savršenih moći (svojtava). U tibetanskom se češće koristi izraz Vangčuk Jontanje; osam svojstava uzvišenog i moćnog, ili: osam savršenih svojstava. To su: moć pojavljivanja oblika u beskrajnim varijacijama; moć svesne komunikacije sa drugim bićima; moć sveukupne svesti; moć preobražavanja u svaki oblik, moć sveobgrljujućeg duha koji sve prožima; moć opažanja i učestvovanja u osećanjima tela izazvanim duhovnim prosvetljenjem; moć da se ispune želje i težnje svih osetljivih bića; moć da se zadrži svaki oblik za dug period vremena.

Deset transcendentnih moći su: moć Budine svesti koja obuhvata sve kraljevstvo znanja i direktno opaža suštinsku prirodu zakona univerzuma, posebno kada se oni odnose na život osetljivih bića; moć savršene spoznaje posledica svih vidova karme, kao i moć da se vidi uzajamno delovanje sila na kosmičkom nivou; moć spoznaje mogućnosti za oslobađanje svakog ljudskog bića, mogućnosti koje oblikuju naslednu prirodu od osamnaest psihofizičkih sastojaka (šest čula, šest čulnih objekata i šest stanja svesti); moć spoznaje prirode i stepena unutarnje želje u svakom pojedincu; moć spoznaje intelektualne osetljivosti svakog pojedinca; moć znanja i opažanja različitih puteva koje vode u viši oblik postojanja, oslobođenje i potpuno prosvetljenje; moć razumevanja bezbrojnih oblika kontemplacije u

raznim stanjima prosvetljenosti; moć spoznaje svih predašnjih karmi svakog pojedinca; moć spoznaje tačnog trenutka smrti svakog osetljivog bića i moć da se njegov tok svesti prenese mnogim uzastopnim životima; moć da se vide različite metode preobražaja mentalnih zagađenja i da se vide posledice tih metoda.

Dakini. Doslovno: 'oni koji se kreću kroz Prazninu. Jedno od objašnjenja je: oni koje raduje prostranstvo. Dakinije su ženskog roda; dake su njihovi muški parnjaci. Smisao njihove lepote, naklonosti ili srđbe jeste u tome da se naglasi osećajni činilac kao osnovni. Kao i jidami, oni su pratioci najviših stanja prosvetljenosti unutar čoveka i univerzuma. U zapadnoj mitologiji najbliže su im vile.

Jidam. Jidami su simboličke manifestacije i otelotvorenja Sambogakaje kao dinamičke stvaralačke energije. Kao simbole treba ih shvatiti u smislu da postoje kao sredstva transmisije i komunikacije na najvišim nivoima svesti. Čovek može stupiti u vezu sa njima jedino putem intenzivnih vežbi u disciplini Staze (Putu). To je glavni budistički princip da oslobađanje i Prosvetljenje moraju biti zaslužen, a ne dati. Različiti oblici jidama u vezi sa vežbama vizuelizacije i preobražaja energije jesu, zapravo, psihološka sredstva pri upražnjavanju meditacije.

Četiri grupe Tantra su zbirke tekstova koje sadrže učenja Vadžrajane. To su: Jagju, Tok delatnosti (Kirajat Tantra); Čogaju, Tok dejstva i meditacije (Čogaja Tantra); Naljorgju, Tok unutarne čistote (Joga Tantra) i Naljor Lamagkigju, Tok nenadmašne unutarne čistote (Anutrajoga Tantra).

Osam svetovnih reakcija su osećajne reakcije koje proizlaze iz svesnog prijanjanja za naše Ja. Postoje pozitivne i negativne reakcije. Četiri pozitivne su uživanja u zadovoljstvima, pohvalama, dobitku i zanosnim rečima. Četiri negativne su: biti ometen nezadovoljstvima, kritikovanjem, gubitkom i ružnim rečima.

Bodisatva je onaj koji je dostigao savršeno Prosvetljenje, a odlučio je da dela za dobrobit osetljivih bića putem beskrajnog lanca reinkarnacija.

Dake i *dakinije* i *dvadeset četiri energetska centra* njegovog *Kao-Vadžra-tela*. U telu probuđenog postoji dvadeset četiri nervna centra u kojima se okupljaju dakini, nosioci svih psihofizičkih sila unutar svakog ljudskog bića. Ovim centrima odgovaraju dvadeset četiri sveta mesta u Indiji i Tibetu. U Vadžrajana učenju postoje tri reda dakina. Dakini prvoga reda, »sami od-sebe prosvetljeni« (Lhen kaje Khadroma) obično se prikazuju kao jidami, Vadžrajogini, Tare itd., koji izlaze iz Sambogakaje. Dakini drugog reda su nevidljivi i poznati su kao »oni koji su rođeni u Nebeskom Kraljevstvu« (Šingkaje Khadroma). Pored njih su emanacije dakina prvoga reda koji su ovaj nivo postigli sopstvenom spoznajom. Treći red dakina čine »rođeni ostvarenjem mantre« (Ngakkaje Khadroma). Oni se nalaze pored ljudskih bića koja su ili mogući dakini ili su postigli viši nivo spoznaje na Vadžrajana Stazi.

Heruka. Slog »he« označava prazninu svih uzroka; »ru« prazninu svih posledica i »ka« prazninu koja je u pravoj prirodi svih stvari. Heruka se, prema tome, poistovećuje sa krajnjom prirodom realnosti. Heruka je i ime Srditog Jidama, strašnog pijača krvi, ubice četiri vrste Mara. U tajnoj predaji lama se smatra otelotvorenjem Heruke.

Osam vojski Bogova i Demona su: bogovi, boginja, Mara, Jakša, Rakša, Tsan, Naga i Gjalpo.

15. *Buda Vadžradara*. Vadžradara je najviša manifestacija Prosvetljenja, vidljivo prikazanje Darmakaje. Doslovno značenje reči Vadžra jeste: dijamant, u smislu njegove nesalomljive tvrdoće i izuzetne lepote. U najvišem smislu ova reč označava suštinsku prirodu Prosvetljenja, neuništivo i nerazdvojivo jedinstvo transcendentne mudrosti i bezgranične samilosti, kao i vrhunsku sreću i krajnju prazninu. Kao vrhovna kosmička sila koja izlazi iz prostranstva Darmakaje, Vadžradara je i vrhovna sila rasprostruće samilosti. U Vadžradari su sjedinjeni svi oblici, vrednosti i delovanja Sambogakaje.

Četiri aspekta Prosvetljenja jesu: Svabhavekakaja, Darmakaja, Sambogakaja i Nirmanakaja. Prvi aspekt Svabhavekakaja je nasleđeno svojstvo ili temelj Darmakaje. Definiše se kao čisto kraljevstvo Prosvetljenja. U biti, ona je ne-supstancijalna i čini da se odstrane sva intelektualna i osećajna zaprljanja.

Pet transcendentnih svesti su: Svest sve-prožimajuće praznine; Kao-ogledalo svest; Svest samilosti izašle same-od-sebe; Svest razlikovanja i Svest staloženosti.

NAPOMENE PO POGLAVLJIMA

PRVI DEO

Prva glava

1. *Ngonga* i *Ogmin* su imena za Čistu Budinu Zemlju. *Ngonga*: Savršena radost, Budino kraljevstvo probuđenog Akshobaja (Nepokolebljivog). Oni koji u meditaciji dožive viziju Pet Budinih kraljevstava, kažu da je *Ngonga* na istoku, *Ogmin* znači Nebivanje ispod, otuda Budino kraljevstvo Sambogakaje. *Ogmin-Ngonga* znači: Kraljevstvo Najviše Radosti.

2. *Njingma-pa*, Drevni Red, poznat je i pod imenom Škola Starih Prevoda (Tumačenja). Potiče iz osmog veka. Osnivači su joj Padma Sambhava i Vimalmitra, koji su došli u Tibet iz Indije. *Njingma-pa* je jedna od četiri glavne škole tibetanskog budizma.

3. *Mantra* je jedan ili više slogova koji imaju magičnu moć. Naučno se objašnjava vibracijama psihičke i nervne energije. Svaki organizam poseduje svoj ritam vibracija, ne žive stvari isto tako, sve do planeta i Sunca. Ako se poznaje taj ritam, organizam ili oblik može biti razjedinjen upotrebom mantre. Mantra pogrešno intonirana, nema dejstva. Sposobnost da se ona pravilno upotrebi daje natprirodne moći zvane Sidhi (moć postizanja svakog cilja). Mantra ima više nivoa značenja koja se mogu naučiti jedino od iskusnog učitelja. »Om mani padme hum« je najmoćnija mantra božanstva Čenrezija.

4. Uzvik demona: »Apa, ama, Mila-Mila!« znači: »Čoveče, oče-majko!«

5. *Tsa* — *Kja* — *Ngace*, Milarepino rodno mesto.

Druga glava

1. *Čang* je nacionalno tibetansko piće, spravlja se od ječma sa raznim začinima.

2. *Dzo* je mešanac jaka i običnog govečeta.
3. *Čuba* je tibetanska odeća dugih rukava.
4. *Hodaćemo za zvucima bubnjeva i trčati tamo gde si vije dim.* Sirotinja i prosjaci molili su milostinju pred kućama u kojima se, uz zvuke bubnjeva, održavala kakva svečanost.
5. *Kult Osam Naga.* Nage su zmijski bogovi koji žive ispod okeana.

Treća glava

1. *Campa* je glavno jelo Tibetanaca. Spravlja se, na razne načine, od prženog ili kuvanog ječma.

2. *Gangtang*, Visoka Zemlja, jeste Centralna ravnica u Tibetu.

3. *Kaluđer se brzo vratio.* Put od Jarlunga do Mangjula iziskivao bi od običnog tibetanskog kurira najmanje četrdeset dana.

4. *Hodaćemo za zvucima bubnjeva i trčati tamo gde tri glavna zaštitnička božanstva Sekte Njigma-pa.* Kralj je demonskih sila. Pod imenom Dza smatra se za silu istovetnu sa planetama Rahu i Ketu.

5. *Hum* je deo posebne mantre Drak-Ngak (strahovita čin). Ovaj sveti slog, inače, simboliše prirodu, sadržaj i moć Budinog duha. Izlomljen u pet delova ovaj slog predstavlja Pet transcendentnih svesti Bude.

6. *Paht* je poslednji slog mantre Drak-Ngak. Vrač ga izgovara kada baca čini na neprijatelja. Jogin ga izgovara kao deo meditativnog procesa kako bi rasterao protivne unutarnje sile. U tajnoj meditaciji ovaj slog izgovara se sa punom snagom da bi se povratio duhovni mir.

7. *Mandala* je slika kosmosa kojom se stupa u vezu sa određenim božanstvima i demonskim silama. Pravi se od obojenog praha, a oko nje se stavljaju darovi. Poreklom je iz Bon religije.

8. *Trostruko utočište* zajedničko je svim budistima. To su: Buda — uzvišeni vodič ka Prosvetljenju; Darma — staza koja vodi ka prekidu samsaričkih stanja i uzroka; i Sanga — skup Arhata i Bodisatvi. Arhata su prosvetljeni koji se ne vraćaju među ljude.

9. *Uzeti između dva prsta hrane i baciti.* Uobičajeni gest pobožnih Tibetana koji bacaju komade hrane kao žrtvu bogovima.

10. *Deveta merna cigla.* Tibetanci grade kuće od zemlje u kalupima gline ili drveta. Tragovi tih kalupa ostaju na zidovima i koriste se i za merenje snega. Jedna merna cigla, Gjang Rim, iznosi oko šezdeset santimetara.

DRUGI DEO

Prva glava

1. *Učenje Velike Savršenosti* odnosi se na Atti-jogu Doktrinu koja je najviši oblik ezoteričkog učenja u tibetanskoj tradiciji. »Trijumf kod korena« označava najdublju ljudsku prirodu i izvornu ljudsku svest. »Trijumf kod vrhunca« je više poniranje u stazu spontanog buđenja; ovo stanje postiže se posvećenjem i ponovnim buđenjem, meditacijom u svim oblicima preobražaja meditativnog Ja. »Trijumf u plodu Prosvetljenja« je nepostojanje Prosvetljenja kao pojave izdvojene od izvorne svesti; to znači da je Prosvetljenje urođeno čoveku i da se posvećenik otvara prema njemu.

2. *Barjak pobeđe* jedan je od Osam povoljnih znamenja. Ova zastava podiže se na budističkim manastirima, hramovima i na kućama u kojima se nalaze svi tekstovi Budističkog Kanona, 329 svezaka, poznatih kao »Kandur« i »Tandur«.

3. *Šest vrsta bića:* nebeska bića, polubožanstva, ljudska bića, duhovi, životinje i bića pakla.

4. *Stupa* ili pagoda. Relikvijar u kome se čuvaju svete relikvije, sveti spisi ili balsamovano telo inkarniranog lame. Postoje i hramovi u obliku stupa. U budističkim tekstovima stupa znači prosvetljeni duh Buda ili lama.

5. *Rimpoče* je reč kojom se obraća visokim lamama. Njeno doslovno značenje je: dragoceni. Isto tako, znači i tradicionalni tibetanski simbol: Dijamant Ispunjenja Želja.

6. *Njigma Lato* je mesto u zapadnom Tibetu.

Druga glava

1. *Jidam Čakrasamvara* je poseban jidam koji pripada Redu Makke Tantra. Teorija i praksa preobražaja Ja skop-

čana sa ovim jidamom bavi se razvojem transcendentalne spoznaje i oslobađanja izvorne svesti, koja je praznina i jasno svetlo. To je jidan Kagjupa Sekte.

2. *Gahjasamaja* je jedan od jidama Anuttara Tantre. To je manifestacija Darmakaje koja u sebi sjedinjuje svojstva svih Buda. Teorija i praksa preobražaja Ja skopčana sa ovim jidamom prvenstveno razvija bezgraničnu samilost, kao podsticajnu silu, i pretvara psihofizička stanja, posebno njihove skrivene energije, u oblik Sambogakaje. Ovaj jidam pripada Redu Oca Tantri i javlja se u različitim oblicima.

3. *Darma* u sanskritu znači: potpora, oslonac. Ona je oslonac pojedinca i čitave vasiona i ispravno postupanje proizašlo iz istinskog znanja. Darmu čine dve grupe pravila za duhovno usavršavanje. Prva su sadržana i Tripitaki (Tri sadržaja). Drugu čini praksa samopreobražaja posredstvom savršene etike, savršenog razmišljanja i savršene mudrosti. U Mahajana budizmu Darma je sadržana u principu Bodičite (Prosvetljeni duh) — uporednom razvoju bezgranične samilosti i transcendentne svesti.

4. *Dvadeset četiri obamiranja*. Odnosi se na teška iskušenja kojima je Tilopa podvrgao Naropu.

5. *Dordže Pagmo*, u sanskritu Vadžravarahi, ime ja zaštitničkog božanstva i vid meditacije.

6. *Hevadžra* jedan od jidama Anuttara Tantre. Po lamaističkoj tradiciji ovaj jidam sjedinjuje u sebi učenja i Oca i Majke Tantri. Njime se postiže premeštanje zemaljskog tela u ravan Sambogakaje i oslobađanje urođene praznine duha.

7. *Osam hiljada stihova* — Astasahasrika Pradžnaparamita.

8. *Taktugnu* je Bodisatva koji je prošao nepojmljivi broj iskušenja u traganju za Darmom. Izraz »Taktugnov život« znači: ne boji se nikakve žrtve, jer mu je cilj svetao.

9. *Dve Podele* su dve glavne grupe Hevadžra Tantre.

10. *Udumbara*. Po tibetanskoj predaji ogroman lotos neviđenih boja i nadzemaljskog mirisa, koji se javlja u izuzetnim prilikama.

11. *Mudra* je deo ezoteričke prakse. To je mistički znak koji se čini rukom ili položajem tela. Na primer, sastavljanjem vrhova prstiju mogu se kontrolisati telesna sna-

ga i životni fluidi. Izvesne mudre jogini koriste kao telesne stavove, jer dovode do »kratkog spoja« elektriciteta u organizmu i novog rasporeda magnetskih sila. Neke mudro koriste se kao znaci raspoznavanja među članovima tajnih bratstava.

12. *Ačarja Maitrepa*. Indijski učitelj od koga je Marpa dobio Učenje Mahamudre.

13. *Verske građevine* završavaju se frizom od pruća tamariska, ravno podsečenim.

14. *Lotsava* — prevodilac svetih tekstova.

Treća glava

1. *Pehar-lobanja*, u sanskritu: kapala, načinjen je od ljudske lobanje. Ezoteričko značenje je odbacivanje ljudskog života i prekid samsaričkog postojanja.

2. *Trideset dva sveta mesta*. Osam se nalaze u Indiji, dvadeset četiri u Tibetu. Posvećena su od Buda i velikih izabranih jogina. Tibetanska groblja su u planinama i na njih odlaze jogini na izvesnom stepenu svog unutarnjeg razvoja da meditiraju. Ona su kraljevstva nevidljivih dakina koji pomažu posvećenicima. Budistička tantra smatra određene nervne centre za mikrokosmičke odraze ova trideset dva sveta mesta.

3. *Plamen Tummo*. Reč Tummo znači: onaj koji zastrašuje egoističke sile. Slog Tum označava herojski čin kao neophodan način delovanja, a slog Mo najvišu mudrost. Skriveni Plamen Tummo budi se u Tsa-U-Ma (Središnji živac) i u raznim spletovima živaca kičmenog stuba, kanalizacijom aktivne energije dveju glavnih arterija centralnog nervnog sistema. On se koristi za pripremanje stvaralačke energije. Njima se postiže uporedno pročišćenje psihičkih i fizičkih elemenata, što dovodi do najvišeg blaženstva. Ovaj Plamen je samo sredstvo i onaj ko teži ka Prosvetljenju mora imati vlast na njim i savršenom meditacijom doći do svog cilja.

Četvrta glava

1. *Šezdeset glasova Božanskog Brame* jeste šezdeset natprirodnih svojstava i zvukovnih nijansi Budinog glasa. Među njima je jedinstvena moć Budinog jezika kojim se Bu-

da obraća svakom biću na način koji će to biće najbolje razumeti.

2. *Osamdeset četiri hiljade vidova.* U budističkim tekstovima to je broj duhovnih obmana i zaprljanosti; otuda i isti broj lekova Darne. Ovaj veliki broj pokazuje veličinu i raznolikost ljudskog duha. Bolesti duha podeljene su u četiri kategorije: obmane, želje, mržnja i mešavina ovih triju osećanja. Četiri grupe lekova Darne jesu: učenje o opažanju realnosti, učenje samodiscipline, učenje o gašenju dvojnosti duha i buđenju svesti i učenje o brzom postizanju samopreobražaja.

3. *Buda Triju Doba* — Buda prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

4. *Tri Dragulja* — Trostruko Utočište.

5. *Malo Vozilo* je niži put ili Hinajana budizam.

6. *Veliko Vozilo* je viši put ili Mahajana Budizam.

7. *Četiri aspekta posvećena* su: Posvećenje pehara koje priprema posvećenika za unutarnji preobražaj; Posvećenje skrivenog jedinstva je priprema posvećenika da jezikom jidama može preobražavati energiju tela, jezika i duha; Posvećenje najviše mudrosti je osposobljavanje putem prosvetljenog duha jidama i priprema posvećenika za preobražaj svesti; Posvećenje neobjašnjivog poistovećenja je osposobljavanje kroz krajnju prirodu jidama i priprema posvećenika za savršeno Prosvetljenje.

8. *Veliki Simbol* (Mahamudra) je probuđeno stanje Prvobitne Svesti koje obuhvata rasprostriruće jedinstvo najvišeg blaženstva i njene urođene praznine. Ono označava prosvetljeno iskustvo i postizanje najvišeg cilja. Meditacija nad Mahamudrom je način da se ona ostvari direktno. Veliki Simbol se zove tako, jer posvećenik koji za kratko ima stanje Prvobitne svesti, produžuje da učvršćuje Veliki Simbol svoje spoznaje sve do potpune spoznaje realnosti.

9. *Šest ezoteričkih doktrina* ili Šest Naropinih doktrina jesu vitalni pogledi budističke tantričke joge. To su: Joga uzvišenog Plamena Tummo; Joga eteričnog tela; Joga snova; Joga svetle svesti; Joga Prenošnja toka svesti i Joga posrednog stanja Bardoa.

10. *Prenos svesti mrtvim telima* je prenošenje toka svesti u tek preminulog čoveka ili životinju, i ne sme se mešati sa prelaskom u Kraljevstvo Odabranih u času smrti.

Ovo učenje Marpa je doneo iz Indije i predao ga Milarepi i svome sinu Darma Dodaju. U času smrti Marpa je tok svoje svesti preneo u pticu. Sledeći njegove upute, ona je odletela u Indiju i ušla u mrtvo telo jednog mladog bramina. Taj bramin postao je učitelj pod imenom Golub iz Tajanstvenog Drveta.

11. *Garuda* je po indijskoj mitologiji nebesko biće koje obitava na Drvetu ispunjenja želja u Trideset trećem nebu. Ima ljudski lik i krila ptice; neprijatelj je zmijskih bogova na dnu okeana. U budističko-tantričkoj predaji postoje Garuda-jidami koji su u vezi sa Pet redova Buda.

12. *Četiri Beskonačna Svojstva* su: ljubav, samilost, dobronamernost i mir.

13. *Posvećenje Anatmata* je posvećenje Anatami, ženi Čakrasamvare.

14. *Čistota Svesti* jedna je od Šest ezoteričkih doktrina, isto što i Svetla Svest.

15. *Šest načina i četiri metode* su metode objašnjavanja i načini tumačenja budističke tantričke doktrine. Četiri metode su: književno značenje, uključujući simboličko značenje i mantre; opšte značenje; skrivena značenja i najviše značenje tantri. Šest načina tumačenja su: 1 i 2, učenja predata sa tajnom namerom i razumevanjem ili bez njih; 3 i 4 učenja koja su očevidna i sa krajnjim značenjem; 5 i 6 tumačenja doslovnog i etimološkog značenja.

16. *Zrna nektara*. Njihovo poreklo je od prosvetljenih učitelja stare Indije i Tibeta, koji su posedovali tajne alhemije. Oni su bili u stanju da deset prljavih stvari pretvore u ambroziju: pet vrsti mesa, uključujući i ljudsko, izmet, mokraću, krv, znoj i spermu. Ova zrna nalik su na zrna bisera.

17. *Pet redova Buda* su manifestacije Sambogakaje: Vadžrasatva, Ratnasambra, Amitaba, Amogasidni i Vairočana. U Vadžrajana budizmu za Pet redova Buda smatraju se i pet prirodnih elemenata: zemlja, voda, vatra, vazduh i eter.

Peta glava

1. *Zamak od Dragulja* je Maharatkuta Sutra iz Mahajana Sutri; obuhvata šest od 104 sveske »Kandura«.

2. *Mare* se javljaju u četiri različita vida: kao unutar-nje obmane; kao pet stanja psihofizičkog postojanja koje zarobljava čoveka u okrećući Točak rađanja i smrti; kao nemilosrdna sila smrti; i kao demoni u spolnjem i unutar-njem smislu. Među ove poslednje spadaju Kralj Garab Van-gčuk iz Varljivog Neba Vlasti i Šentrul Aung Džej, moć unutar-nje egoističke vezanosti; to oboje goni čoveka na rđa-vo delovanje i ometa ga u bavljenju ispravnim delima.

3. *Om-Ah-Hum*. Prvi slog ove mantre simbolizuje ma-nifestaciju Prosvetljenja, drugi jezik Prosvetljenja i treći Najviše Saznanje.

4. *Planina Tisa* je obitavalište Jidama Avalokitešvare (Čenrezija) i mnogih besmrtnih Arhata. Hindusi je zovu Kailaš; za njih, tu borave Šiva i Uma.

5. *Kraljevstvo dakina*. Ovde znači najviše stanje Dar-makaje.

6. *Dakini Tri stepenika Puta* su dakini koji borave u tri kraljevstva: na zemlji, u vazduhu i u podzemnom svetu. Oni su, kao nevidljiva ili kao ljudska bića, postigli izvorni viši preobražaj ili Prosvetljenje.

7. *Dvanaest boginja* jesu dvanaest nevidljivih dakinija, koje je pokorio Padma Sambhava pred Palmo Palthangom u zapadnom Tibetu. On je učinio da te boginje postanu za-štitnice Vadžrajana Sekte.

8. *Dusolma* je boginja strahotnog izgleda u kojoj je Marpa prepoznao zaštitnicu Kagjupa predanja.

9. *Stigao sam za tri dana*. Za toliko vremena Milarepa je prešao put koji bi normalno zahtevao nekoliko meseci.

Glava sedma

1. *Meditacioni konopac*, gom-thak. Njime se jogin ve-zuje oko levog ramena, grudi, leđa i preko oba kolena dok meditira.

2. *Izvor svesnosti*. U ezoteričkom predanju to je Svest kao-ogledalo, koja se javlja kada nestanu iluzije duha.

3. *Zeleni komad u obliku lonca*. Ova relikvija još uvek postoji i čuva se u manastiru Tašilhumpo.

4. *Šta mogu da dodam u vodu*. Kada poje konje, Tibe-tanci stavljaju u vodu ječmeno brašno.

5. *Četiri Bezgranična Stava* isto su što i *Četiri Bezgranična Svojstva*.

6. *Kali-Juga*. Poslednji period ovog univerzuma, doba razaranja i smrti. Njegove karakteristike su: intelektualni sofizam, opadanje moralnih vrednosti, kraći ljudski vek, pogrešna shvatanja i mentalna nečistota, širenje nasilja i sukoba. Prva tri doba su: Satja Juga, Treta Juga i Dvapara Juga. U grčkoj mitologiji odgovaraju Zlatnom, Bakarnom i Bronzanim Dobu. Kali Juga bi odgovarala Gvozdenom Dobu.

7. *Lapči-Kang* je tibetansko ime za Mont Everest.

Osmi glava

1. *Boginja Tseringma*. Jedna od Pet boginja sestara, koje su postale Milarepine sledbenice i zaštitnice Kagjupa Sekte.

2. *Šest pravaca do jednog lame*. Milarepina pesma o šestostrukom sećanju na Marpu.

3. *Boginja Tara* jedna je od zaštitnica Tibeta. Tara znači zvezda.

4. *Bon ili Bon-pa*. Drevna religija Tibetanaca, čiji su mnogi elementi preneseni u budizam. Lamaizam je mešavina bona i budizma.

5. *Čidro Thigsagma* je naslov Milarepine pesme koja peva o posebnom upražnjavanju Darma kako bi se čovek susreo sa smrću sa velikom radošću. Reč »čidro« znači: sreća pri umiranju, a »thigtsagma«: blagovremena popravka napuklog krova.

Deveta glava

1. Geše je manastirsko zvanje monaha koji je uspešno savladao mnoge ispite u Budističkom Kanonu, metafizici i logici putem javnih rasprava.

2. *Pet predmeta čulne sreće* su: oblik, zvuk, miris, ukus i dodir.

3. *Pet nivoa viđenja*: oko instinkta, nebesko oko, oko istine, božansko oko i oko mudrosti Buda.

4. *Četvorostruka moć delovanja* je: delo smirenja (očišćenje duha, uništenje patnje i lečenje bolesti); delo progresivnog postizanja cilja (vežbe za proširenje sposobnosti uma, povećavanje sreće i postizanje dugovečnosti); delo izvođenja drugih na stazu Prosvetljenja (vođenje svih bića i svetova ka jednome, njihovo postavljanje pod duhovni uticaj i time povećavanje duhovne službe za dobrobit svih); i delo gneva (vladanje negativnim moćima kako bi se uklonili svi protivni uticaji i zaštitio ljudski rod od sila protivnih duhovnosti).

5. *Pet otrova* su: obmana, želja, mržnja, ljubomora i sujeta.

6. *Četiri dela dana* su: zora, jutro, popodne i suton. To je obavezno vreme meditacije. Svaki iole značajniji lama na Tibetu proveo je u potpunoj samoći tokom svog života bar jednom: tri godine, tri meseca, tri nedelje i tri dana.

7. *Veliki Pečat Praznine*. Praznina se poistovećuje sa Mahamudrom kao postojanje krajnje prirode realnosti. Jedan probuđeni duh vidi neizbrisivi otisak praznine na svim stvarima.

8. *Pet neoprostivih grehova* su: svesno ubistvo ili izazivanje smrti oca; ubistvo majke; ubistvo Arhata; povređivanje Bude; i sejanje razdora među članovima duhovnog bratstva.

9. *Deveto lunarno sazvežđe* je sazvežđe čija su obeležja postojanost i ispunjenje cilja.

10. *Jetsun* je visoka religiozna titula koja se dodeljuje i muškarcima i ženama. Znači njihovo bestelesno nebesko biće.

11. *Pet redova dakina* je skup dakina koji predstavlja pet duhovnih i psiholoških svojstava, kako u njihovoj transcendentnoj prirodi tako i u njihovoj fizičkoj manifestaciji. Pet boja odeće u kojima se pojavljuju jesu boje Tibeta.

12. *Ram* je sveti slog koji predstavlja izvor elemenata vatre u njegovoj krajnjoj prirodi praznine.

13. *Sunjata*. Reč koja, za razliku od ništavila, označava prazninu. Budističke škole smatraju Sunjatu za bivstvo i urođenu prazninu čovekovog Ja i materije. Sunjata je pojam stvarnosti kao stanje apsolutne praznine bez ikakvog realnog identiteta sve do delova jednog atoma. Ovu prazninu treba shvatiti i kao izvor svih uzroka i posledica

i u materijalnom i u duhovnom svetu. Zavisnost uzroka i posledica među pojavama isto je što i urođena praznina svih stvari.

14. *Bardo* je stanje svesti između smrti i ponovnog rođenja. Ono nastaje u poslednjoj fazi smrti kada počinje razjedinjavanje elemenata i sila unutar čovekovog psihofizičkog sklopa. Tibetanska filozofija smatra razumevanje smrti i Bardoa neophodnim činiocima u transformaciji duha i prelasku u viši svet.

15. *Buda koji se vešto koristi lažima*. Stih koji komentatori u različitim izdanjima »Milarepinog života« različito tumače. Jedni smatraju da se odnosi na zvanični kler Milarepinog vremena. Drugi upućuju na izučavanje celokupne tibetanske ezoteričke literature da bi se pravilno shvatio. Treći, opet po ezoteričkim tumačenjima, sledeći ideju materije i antimaterije, govore da postoji i Buda i Anti-Buda.

16. *Osam povoljnih znamenja* jesu: suncobran, par zlatnih riba, školjka sa pravo izvijenom ljušturom, klupko bez kraja, zastava uzvišene vrline, Točak Zakona, pehar velike riznice i lotos.

17. *Sedam kraljevskih obeležja* su: plemenita kraljica, ministar, ratnik, Dijamant Ispunjenja Želja, točak, slon i konj.

18. *Svastika* je simbol istine i besmrtnosti. Sama reč znači: onaj koji je večan.

19. *Seme slogova mantri* je prva, osnovna mantra Tsangak. U vezi je sa svakim jidamom. Zove se izvornom, jer nekoliko prostih slogova obuhvata različita učenja i izaziva potpuni preobražaj čovekovog unutaršnjeg poimanja.

20. *Umnožavajući kristali* su veličine i boje bisera i nalaze se u pepelu gde su spaljeni prosvetljeni jogini. Smatra se da se umnožavaju ako se čuvaju na propisani način; otuda i ime umnožavajući kristali, bel-doong. Jedan od takvih kristala zove se šari-rum i zrači petobojnu svetlost.

21. *Hiljadu i dvojica Buda* su Bude ovog eona.

22. *Mandala božanstava* je sastanak božanstava.

23. *Avalokitešvara* (tibetanski: Čenrezi) je jidam koji ovaploćuje beskrajnu samilost Buda. U Tibetu je vrhovno božanstvo. Njegove zemaljske inkarnacije su Dalaj-lame i Taši-lime. Doslovno značenje ove reči je: onaj koji gleda nadole.

JETSUNOVI UČENICI

1. *Pet sestara boginja* (dakinija) su: Dordže Tseringma, Dordže Judonma, Mijolosangma, Čopen Drinsangma i Takar Drozangma.

2. *Četiri Najviše Manifestacije Bude* su: Svabhava-kaja, Darmakaja, Sambogakaja i Nirmanakaja.

3. *Pet vidova mudrosti* isto su što i Pet transcendent-nih svesti.

MOJ BLAGOSLOV SVIMA

1. *Sedam dragulja probuđenog* jesu: savršena vera u Trostruko Utočište, moralna čistota, dobrota, sticanje ispravnih znanja, marljivost, samosavlađivanje i savesno po-našanje.

Ideja jednog naroda, njegova duhovna i rasna bit, izrazi se ponekad u jednom čoveku. Za Tibet, taj čovek je Milarepa. Tibetanci uz njegovo ime dodaju i zvanja najvećeg jogina, pesnika i čarobnjaka. Već osam stotina godina njega čitaju učeni i sa istom ljubavlju o njemu slušaju pastiri u planinama. Tange sa njegovim likom nalaze se u svim kućama. Mnoge od njegovih pesama danas su tibetanske narodne pesme.

Nazivaju ga Sokratom Azije, a povest o njegovom životu budistima znači ono što na zapadu Novi Zavet. Indusi ga smatraju ravnim Sri Krišni.

Milarepa je rođen u selu Kja Ngatse, u južnom Tibetu, u Godini Vodenog Zmaja (1052), a umro je u Godini Drvenog Zeca (1136) u Čubaru, svom pustinjском skloništu na Himalajima. Iza njega su ostale njegove pesme »Kah-Bum« (»Sto hiljada stihova«) i povest o njegovom životu, koju su napisali njegovi učenici.

Milarepa je nastavljao i reformator Kagjupa (ili Karg-jutpa) Sekte Vadžrajana tradicije u Mahajana budizmu, njegove Kratke Loze (Nje-Brjud), čiji je osnivač Tilopa, a sledbenici Naropa i Marpa, zvani Prevodilac. Ezoterična učenja i tantrizam glavna su obeležja ove Loze.

Po učenju Vadrajane beskrajni materijalni svet je proizvod neprestanog prožimanja i kretanja energija i materije u nezamislivom bezbroju svetova vasiona. Kosmos nema sagledivih ni pojmljivih granica. Duhovni univerzum čine duhovne, psihofizičke i biološke sile koje nam se prikazuju kroz šest kraljevstava Točka Života. Ta ideja duhovne hijerarhije potiče, uglavnom, iz prebudističke religije

Tibeta bon; ona sadrži i hijerarhijsku kosmologiju, sličnu budističkom shvatanju o šest sfera Samsare. U metafizici budizma prihvata se postojanje materijalnih i duhovnih svetova jedino kao čistih pojmova. Osnovna ideja je da su svi fenomeni, i materijalni i duhovni, nestvarni i da su rezultat stalnog dejstva i zavisnosti uzroka i energija. Budiizam uči da nema „sopstva“, duše, koje je u vezi sa krajnjom suštinom ličnosti. Isto tako, on uči da mentalni i materijalni svet ne postoje nezavisno od ljudske svesti. Buđenjem svesti, meditativnim iskustvom i intuitivnim pronicanjem, razotkrivaju se sve osobine dvojnosti duha kao lažne i spoznaje se da su sva bića u psihokosmičkoj hijerarhiji prolazna, uzročno-posledična stanja toka energija u svemiru.

Meditacija je fundamentalni čin duhovnih napora u Vadjajana tradiciji. Ona je spona između Buda-prirode i obične, varljive svesti. Njome se učvršćuje odnos između smisla Ja i svesti koja je njegov izvor. Odabiranje duhovnog učitelja je od najvećeg značaja i tibetanska ezoterička predaja daje tačan opis osobina koje takav lama mora da poseduje. Izraz Jong-dzin je sinonim za učitelja i znači: „onaj koji zadržava druge da se ne survaju u bezdan unutarnjih obmana i razarajuće karme.“ Milarepa govori o tri vrste učitelja: 1. lama koji uči spoljnjem životu; 2. lama koji uči unutarnjem životu, i 3. lama koji je u nama samima. U reči lama slog »la« označava transcendentnu mudrost, a slog »ma« materinsku ljubav i samilost. U ezoteričkom predanju poznate su tri vrste učenja: 1. učenje razgovorom (najniži oblik); 2. učenje preko simbola koje učenik odgoneta (viši oblik) i 3. učenje putem telepatije (najviši oblik). Ovo poslednje zove se »razmena moći« i nije učenje u našem smislu, već prenošenje energije koja će učenika učiniti sposobnim da shvati.

Ova knjiga je udžbenik i spisak pravila i uputstava kako da se čovek oslobodi Točka rađanja i umiranja i dospje u stanje Nirvane. U njoj se govori: kako da se »u jednom životu i u jednom telu« postigne Prosvetljenje i bude izvan toga Točka. Vera, samoodricanje i učitelj su osnov svekolikog oslobađanja i vrhunske spoznaje. Učitelj može da bude ljudsko biće, božansko i demonsko. Milarepa je imao sve ove učitelje.

Postoji nekoliko verzija Milarepinog života na tibetanskom. Najpoznatija je ona koju je, po usmenom predanju, 1484, na drvenim tablicama, zabeležio Durto Rolpaj Njalorpa. Taj manuskript čuva se danas u manastiru Lato Sel-pukh. Osim tibetanskih verzija postoje i mongolska, kineska, sijamska, malasja i hindi verzija. U Evropi se »Milarepin život« prvi put pojavio na francuskom u prevodu Žaka Bakoa 1925, a tri godine kasnije na engleskom u prevodu Lame Kazi Dava-Samdupa i redakciji Evansa-Venca, koji su preveli i »Tibetansku knjigu mrtvih«.

Povest o Milarepinom životu može se čitati na više načina. Prvi: kao pustolovni roman, smeša legendi i zbilje iz »Zemlje snega i demona«. Drugi: kao duhovna biografija jednog izuzetnog čoveka, pesnika, maga i sveca, njegov psihološki razvoj i postizanje stanja »izvan dobra i zla«, pisana sa namerom vaspitnom i verskom. Treći nivo čitanja je ezoterički: svaki Milarepin postupak i delo, svako pomenuto mesto i svaka opisana ličnost imaju, pored svog »ovozemaljskog« značenja i više, okultno značenje. Što se tiče stila i lepote ovog književnog dela u originalu, Aleksandar Čoma de Kereš, najveći evropski tibetolog, preporučuje ga izučavaocima tibetanskog jezika.

Pitanje koje će savremeni čitalac možda sebi postaviti jeste: da li je moguć čovek kao što je Milarepa? Može li jedan čovek izdržati što je on izdržao i postići što je on postigao? Na to pitanje Milarepa ovako odgovara:

*Ja sam Milarepa, veliki i slavni,
sin Sećanja i Mudrosti,
starac usamljen i go.
Himna izvire sa mojih usana
i Priroda je moja knjiga.
Sa gvozdenim štapom u ruci
prelazim uzburkani Okean života
ja, Učitelj Duha i Svetlosti.
Ni moja dela ni moja čuda
ne zavise od bogova zemaljskih.*

Zoran Pavlović